

Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, Dolný Kubín

Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského

Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín

tel: +421(0)43/5885287 e-mail: radlinskeho@radlinskeho.sk

www.radlinskeho.sk

Školský vzdelávací program

**Zložka: Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského,
Okružná 2062/25, Dolný Kubín**

Osemročné gymnázium - ISCED 2A, 3A

Študijný odbor č.: 79025 – gymnázium - osemročné štúdium

Zmeny

- 1.1. 2010 vznikla **Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, Dolný Kubín.**

Zložky:

- **Základná škola s materskou školou Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín**
  - **Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín**
- Od 1.2.2010 bol do funkcie riaditeľa Cirkevnej spojenej školy menovaný Mgr. Ľudovít Mačor. Doterajšieho riaditeľ Mgr. Gustáva Turčina, odchádza do dôchodku.
  - Zástupca riaditeľa pre Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského, zostáva Mgr. Michal Švento.

Školský vzdelávací program Cirkevného gymnázia Andreja Radlinského

„VYCHOVÁVAME VŠETKÝM, ČÍM SME A ČO ROBÍME“

A. Ľ. Radlinský

Stupeň vzdelania: **ISCED 2A, ISCED 3A**
Dĺžka štúdia: **8 rokov**
Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **cirkevná**

Predkladateľ:

Názov školy : Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, Dolný Kubín
Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského,
Okružná 2062/25, Dolný Kubín

Adresa: **Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín**
IČO: **42071399**

Riaditeľ školy: **Mgr. Gustáv Turčina, Mgr. Ľudovít Mačor (od 1.2.2010)**
koordinátor pre tvorbu ŠVP: **Ing. Michal Švento, Mgr. Ľudovít Mačor**

Zriaďovateľ: **Rímskokatolícka Cirkev – Biskupstvo Spišské Podhradie**
Názov : **Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo 053 04 SPIŠSKÉ PODHRADIE**
Adresa : **Spišské Podhradie Spišská Kapitula č. 13**
Kontakty : **PaedDr. Ján Dravecký, PhD.**
Telefón/fax: **053 41 941 76, E-mail: dsu@kapitula.sk**

Platnosť dokumentu od 1.9.2009 do 31.8.2011

Podpis riaditeľa:

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Cirkevné gymnázium A. Radlinského, Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín

- škola zaradená do siete škôl a školských zariadení ako cirkevná škola, zahájenie činnosti od 1.9.2007
- Od 1.1.2010 **Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, Dolný Kubín** zložky:
  - **Základná škola s materskou školou Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín**
  - **Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín**

V súčasnosti sme neúplná stredná škola (1,2,4 ročník) všeobecno – vzdelávacieho charakteru s jedným študijnými odborom. 79025 – gymnázium – 8 - ročné štúdium, končiace maturitnou skúškou. V študijnom odbore 79025 – gymnázium – 8 - ročné štúdium je v školskom roku 2010/2011 na prvom stupni (ISCED 2A) v ročníku 1., 3. a 4. otvorené po 1 triede.

V školskom roku 2010/2011 sa v súvislosti so zmenou podmienok prijímania žiakov na osemročné štúdium v zmysle § 62 ods. 2 zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov otvorila jedna prvá trieda osemročného gymnázia s počtom 20 žiakov. V 3. triede gymnázia je v šk. roku 2010/2011 19 žiakov a v 4 triede 30 žiakov. V školskom roku 2011/2012 by sme chceli po prerokovaní v pedagogickej rade a so súhlasom Žilinského samosprávneho kraja odboru školstva, mládeže a športu a zriaďovateľa otvoriť v školskom roku 2010/2011 na tunajšom gymnáziu opäť jednu prvú triedu gymnázia.

Škola sa nachádza v dolnom Kubíne v časti Veľký Bysterec. Je k nej ľahký prístup zo sídliska, kde je možné dostať sa autom, MHD ale aj pešo. V blízkosti školy nie je bezprostredne hlavná cesta, nehrozí priamy kontakt s cestnou premávkou. Bezprostredne ku škole sa je možné dostať len s autom prevážajúcim telesne postihnutých žiakov zabezpečený dopravným značením. V šk. roku 2010/2011 bude dobudovaný nový bezbariérový prístup do školy. V škole je zabezpečený pohyb imobilných osôb aj pomocou výtahu. Rovnako je v škole vybudované sociálne zariadenie pre imobilných. V blízkosti školy je však možnosť zaparkovať aj s osobným autom. Areál školy pozostáva z 5 blokov, ku ktorým, patrí veľké trávnaté ihrisko s atletickou dráhou, tenisovým a volejbalovým kurtom. Areál je oplotený a s veľmi peknou výsadbou drevín a kríkov, ktoré plánujeme v blízkej budúcnosti ešte skrásliť. Rozloženie budov vytvorilo aj malé átrium s kapacitou približne 500 miest, kde je možné konať v prípade priaznivého počasia rôzne podujatia. Otvorenie školského roka, overené máme aj aktivity ako sú besedy s políciou, záchrannou zdravotnou službou, hasičmi aj s ich technikou a vybavením.

K dispozícii je tiež telocvičňa, posilňovňa, šatne, sprchy s teplou vodou, školská jedáleň s vlastnou kuchyňou, školské dielne, cvičná kuchyňa, odborné učebne biológie, fyziky, chémie. Je vybavená bezdrôtovým chráneným WiFi pripojením k internetu, ku

ktorému majú žiaci, učitelia, rodičia i hostia prístup pri dodržaní vnútorného poriadku školy. Škola má kapacitu 530 žiakov. V súčasnosti je v škole okrem gymnázia aj základná škola s materskou školou. Škola má však veľké priestorové možnosti, žiaci majú svoje vlastné priestory pre chod gymnázia, materskej školy aj základnej školy. Gymnázium má v šk. roku 2010/2011 3 triedy a 69 žiakov. Škola v súčasnosti disponuje 15 bežnými triedami, má 9 odborných učební. Sme jedinou cirkevnou spojenou školou v okrese Dolný Kubín.

V súčasnosti čakáme na podpísane zmluvy pre spustenie už schváleného projektu *Regionálny operačný program (ROP) výzva ROP-1.1-2010/01* pod názvom „Rekonštrukcia CSŠ Dolný Kubín spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti a vybavením interiéru.“ Projekt je zameraný na zateplenie budov, výmenu okien, vybudovanie bezbariérového prístupu, vybavenie interiéru novým školským nábytkom učebnými pomôckami a technikou. V rámci projektu vzniknú nové atraktívne priestory pre štúdium, prácu, šport, zábavu i oddych študentov, zamestnancov a návštevníkov školy. Škola disponuje dostatočným množstvom priestoru na bezproblémové naplnenie chodu osemročného gymnázia. Najslabšou stránkou je v súčasnosti zlá energetická hospodárnosť budovy a kvalita okien, čo je však zabezpečené v rámci uvedeného projektu. Posledné aktivity projektu, teda aj dobudovanie je naplánované na mesiac december 2011.

Z programu školy:

„Vychovávame všetkým, čím sme a čo robíme.“

Presvedčení o hodnote a jedinečnosti človeka, vedení dôverou a nádejou chceme:

- prijať každého s úctou a láskou, ísť mu v ústrety,
- sprostredkovať mu tak hodnoty kresťanské, dobro a poznanie, ako aj vedomosti a zručnosti,
- učiť ho rozvíjať svoje schopnosti, zručnosti, záujmy, prijať svoje dary a obmedzenia,
- viesť ho žiť ohľaduplne v spoločenstve a prispieť k atmosfére, v ktorej je možný spoločný rast.

„Tým, čo nám boli zverení, chceme pomôcť, aby sa ich život vydaril, priviesť ich k živej viere v Boha, ktorý nám v Ježišovi Kristovi ukázal cestu.“

2. Charakteristika žiakov

V gymnázium sa vzdelávajú najmä žiaci z katolíckych rodín z celého územia mesta Dolný Kubín a blízkeho okolia. Všetci žiaci gymnázia dochádzajú z okresu Dolný Kubín. Bziny, Mokrad',

Veličná, Vyšný Kubín, Párnica a Žaškov. Začiatok vyučovania je prispôsobený tak, aby žiaci mohli pohodlne stíhať začiatok vyučovania. Vyučovanie v súčasnosti začína 7:50. V prípade potreby je možné pri prípadnej zmene času príchodu spojov korigovať začiatok vyučovania v zmysle § 4 ods. 1. zákona č. 282/2009 Vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky o stredných školách. Žiaci gymnázia využívajú prímestskú autobusovú dopravu a vlakové spojenie. Zastávka MHD je asi 50m od školy a vlaková zastávka približne 200m.

V prevažnej miere ide o nadaných a talentovaných žiakov, ktorí na nižšom stupni vzdelávania ISCED 2A dosahovali výborné výsledky a majú záujem pokračovať v ďalšom štúdiu na vysokých školách na Slovensku a v zahraničí. Žiaci boli prijatý na základe prijímacieho konania (podrobnejšie informácie kapitola 4. Organizácia prijímacieho konania). V súčasnosti gymnázium navštevujú aj veľmi nadaní žiaci, ktorý majú vypracovaný individuálny výchovno - vzdelávací plán, v ktorom sú zohľadnené všetky potreby vzhľadom na prejavy jeho nadania. Títo žiaci sú v starostlivosti špeciálneho pedagóga. Ktorý organizuje pravidelné stretnutia s pedagógmi i rodičmi týchto žiakov.

Žiaci vynikajú aj v športových súťažiach, dosahujú vynikajúce výsledky v biatlone a atletike pod vedením Mgr. Jindricha Lonského. Žiaci gymnázia tvoria väčšinu redakčnej rady školského časopisu OČKO, V šk. roku 2010/2011 dostali možnosť a pracujú so stavebnicou Lego-Mindstorms, ktorá umožňuje stavbu a programovanie robotov s využitím senzorov. Vede ich riaditeľ školy Mgr. Ľudovít Mačor, ktorý má medzinárodný certifikát, bohaté skúsenosti nielen z lektorskej činnosti ale aj z niekoľkých ročníkov majstrovstiev Slovenska a sveta v stavbe a programovaní ROBOCUP. Žiaci pod jeho vedením dosiahli aj titul majstrov sveta. Žiaci prejavujú veľký záujem aj o prírodovedné predmety a súťaže, zapájajú sa do informatických súťaží a prejavujú o túto oblasť veľký záujem.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V škole je 100 % kvalifikovaný pedagogický zbor. V súčasnosti zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces spolu 15 učiteľov všeobecno-vzdelávacích predmetov s pedagogickou a odbornou spôsobilosťou, z toho 11 žien. Pre gymnázium pracuje z toho jeden výchovný poradca. Súčasťou pedagogického zboru je kňaz, ktorý okrem vyučovania pôsobí ako školský kaplán.

Personálne obsadenie školy v šk. roku 2010/2011

Vekové rozhranie učiteľov je od 26 do 55 rokov. Vekový priemer je 38 rokov.

Vedenie školy vychádza v ústrety pedagogickým pracovníkom a umožňuje im účasť na školeniach a vzdelávaní, ktoré organizujú metodické centrum. V minulosti zorganizovala škola vzdelávanie v oblasti IKT (informačno-komunikačných technológiách). Lektormi boli samotní učitelia. V tejto oblasti je nevyhnutne aj naďalej sa vzdelávať, aby naši pedagogický pracovníci viac používali prostriedky IKT v rámci vyučovacieho procesu.

Odbornosť vyučovania je okrem občianskej náuky kvalifikovaná na 100%. Rozširujúce štúdium ANJ, organizované (Univerzita Konštantína Filozofa Nitra) 1 učiteľka, DPŠ (katolícka univerzita Ružomberok 1 učiteľka. Rozširujúce štúdium informatiky (Univerzita Konštantína Filozofa Nitra) 1 učiteľ. V budúcom školskom roku pri alternatíve s počtom 20 žiakov a 29 hodín vznikne potreba naplnenia úväzku 1,3. Bude potrebné prijať jedného učiteľa. Plánujeme prijať učiteľa s kombináciou INF+ďalší aprobačnýpredmet najlepšie s MAT.

Ciele:

- duchovná formácia pedagógov, - v nasledujúcich rokoch motivovať pedagogických zamestnancov naďalej sa permanentne vzdelávať, zvyšovať si kvalifikáciu a budovať svoj kariérny postup, kontinuálne vzdelávanie (plán kontinuálneho vzdelávania)
- motivácia pedagogických zamestnancov k tomu, aby svoje poznatky získané celoživotným štúdiom zavádzali do časovo - tematických plánov, aby využívali vo vyučovaní moderné metódy a formy vzdelávania a výchovy,
- motivovať pedagogických zamestnancov k využívaniu moderných informačných technológií (IKT) v každodennej praxi,
- vyžadovať, aby sa všetci učiteľia zdokonaľovali v komunikácii v cudzom jazyku,
- dosiahnuť, aby všetci zamestnanci svojimi postojmi a názormi, prácou a komunikáciou na verejnosti zásadne zastupovali záujmy školy, vytvárali dobré meno školy a udržiavali dobré medzilľudské vzťahy na pracovisku,

Plány a kontinuita :

- v budúcnosti plánujeme prijať učiteľov s možnosťou zamerania sa na posilnenie naplnenia kľúčových a predmetových kompetencií z oblasti komunikácie v cudzích jazykoch, IKT a z oblasti prírodovedných predmetov. Medzi naše silné stránky v súčasnosti patrí kvalita vyučovania cudzích jazykov. Ide nie len o ANJ, ale aj o RUJ a FRJ. Najneskôr od šk. roku 2011/2012 plánujeme prijať kvalifikovaného učiteľa informatiky, ktorý posilní kompetencie z oblasti IKT rovnako aj zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda. Vychádzame aj z požiadaviek trhu práce a uplatnenia sa našich absolventov na vysokých školách s podobným zameraním. Budeme klásť dôraz aj o posilnenie humanitných predmetov, oblasť človek a spoločnosť, človek a hodnoty.
- Vedenie školy vychádza v ústrety pedagogickým pracovníkom a umožňuje im účasť na školeniach a vzdelávaní, ktoré organizuje metodické centrum. V minulosti zorganizovalo vzdelávanie v oblasti IKT (informačno-komunikačných technológiách). V tejto oblasti je nevyhnutne aj naďalej sa vzdelávať, aby naši pedagogický pracovníci viac používali prostriedky IKT v rámci vyučovacieho procesu. Aj v tomto školskom roku vedenie plánuje vyslať učiteľov na roadshow „Moderný učiteľ“ v novembri 2010, na konferenciu „Učíme pre život“, ktorá sa koná každoročne v jarých mesiacoch. V tomto školskom roku sa zúčastnili učiteľky jazykov pracovného pobytu v rámci projektu Youth in action v Bulharsku, zameraného na vzdelávaciu oblasť človek a spoločnosť s názvom nezamestnanosť mladých ľudí v Európe.
- Zúčastnili sa konferencií E-twinning zameraných na možnosť medzinárodnej spolupráce medzi žiakmi a učiteľmi s možnosťou využitia projektových metód v Rumunsku a Poľsku.

4. Organizácia prijímacieho konania

Prijímacie konanie do 1. ročníka sa koná každoročne v stanovenom termíne. Zodpovedný sú riaditeľ školy a výchovný poradca. Počas prijímacieho konania sú pre objektivitu prítomní aj zástupcovia spoločenstva rodičov, rovnako aj pri vyhodnocovaní testov, ktorí monitorujú priebeh.

Škola prijíma žiakov na štúdium do 1. ročníka na základe:

- Celkového prospechu
- Výsledku z monitora
- Vlastného prijímacieho konania
- Do prvého ročníka osemročného štúdia prijímame študentov na základe absolvovania prijímacích skúšok z slovenského jazyka a literatúry a matematiky.
- Podmienky sú zverejnené na www.radlinskeho.sk aj na propagačných letákoch, vydaných pred prijímacím konaním.
- V prípade záujmu žiaci so zdravotným znevýhodnením môžu mať na základe odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie prijímaciu skúšku upravenú.

5. Organizácia maturitnej skúšky

Žiaci osemročného gymnázia ukončia štúdium na našej škole maturitnou skúškou. Maturitná skúška bude organizovaná podľa vyhlášky Ministerstva školstva vedy výskumu a športu. Prví žiaci v našom gymnáziu budú maturovať v šk. roku 2014/2015.

6. Dlhodobé projekty

Naša škola sa roky zapája do práce v národných a medzinárodných projektoch. Vynikáme hlavne prácou v oblasti informačných komunikačných technológií - Infovek, Otvorená škola pre Informatiku, Digitálni štúrovci, Škola budúcnosti. Od šk. roku 2010/2011 škola začína pracovať aj s Lego-Mindstorms (stavba a programovanie) a zapojiť sa do národných i svetových súťaží. (garant riaditeľ školy Mgr. Ľ. Mačor).

Škola spolupracuje s Oravskou knižnicou. Škola spolupracuje s družobnou školou v Limanovej v Poľsku. V šk. roku 2009/2010 bol vypracovaný projekt Regionálny operačný program (ROP) výzva ROP-1.1-2010/01. Názov projektu: Rekonštrukcia CSŠ Dolný Kubín spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti a vybavením interiéru, ktorý bol schválený. ITMS kód- NFP22110121652. Ukončenie realizácie projektu je naplánované na 12/2011. Od šk. roku 2010/2011 škola participuje aj v projektoch e-Twinning, Grantový program Európskej únie Mládež v akcii, projekty na dovybavenie a skvalitnenie výchovy a vzdelávania výzvy: Konto Orange, Renovabis, Myšlienka.

Plánujeme sa zúčastniť najbližšieho kontaktného seminára Socrates a zapojiť sa úspešne do projektu COMENIUS I. Učitelia a zamestnanci pravidelne sledujú výzvy

projektov a grantov v médiách a zapájajú sa do nich. Škola pravidelne organizuje besedy s významnými osobnosťami z rôznych oblastí. Pri škole pracuje Školské stredisko záujmovej činnosti (ŠSZČ).

Máme veľmi dobre rozvinuté športové aktivity, kde žiaci dosahujú vynikajúce úspechy. Biatlon, atletika a podobne. Školské výlety a exkurzie, pravidelne so žiakmi gymnázia navštevujeme tematické zájazdy doma aj v zahraničí. Francúzsko, Poľsko, Čechy, Nemecko. Organizujeme a zúčastňujeme sa výchovných koncertov.

- Celoslovenský projekt UP for U v spolupráci s P-MAT a spoločnosťou Microsoft. Tento projekt je zameraný na oblasť školenia ľudí v oblasti IKT z rôznych sociálnych skupín.

- Národný projekt Modernizácia vzdelávacieho procesu, d ktorého je zapojení štyria vyučujúci gymnázia.

7. Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

Združenie Spoločenstvo rodičov, je zostavená z dvoch dôverníkov z každej triedy. Zasadá štyrikrát ročne, prípadne podľa potreby. Plenárne Spoločenstvo rodičov sa koná raz ročne, triedne spoločenstvá minimálne dvakrát. Konzultačné dni sú raz mesačne.

Rada školy pozostáva z 11 členov: štyria členovia delegovaní zriaďovateľom, traja členovia volení zo zástupcov rodičov, dvaja členovia volení zo zástupcov pedagogického zboru, jeden člen volený z radov THP pracovníkov školy a jeden člen volený zo zástupcov žiakov. Rada školy zasadá spravidla štyrikrát ročne, v prípade potreby sa zvoláva mimoriadne zasadnutie. Škola výborne spolupracuje s Centrom výchovnej a psychologickkej prevencie v Dolnom Kubíne (CVPP) a Pedagogicko-psychologickou poradňou (PPP) v Dolnom Kubíne a Námestove. Študenti Katolíckej univerzity z Ružomberka vykonávajú v našej škole povinnú prax. Spolupráca s Farským úradom v Dolnom Kubíne. Polícia, Hasiči, Centrum voľného času, MŠ v Dolnom Kubíne, Športové stredisko ZŠ s MŠ A. Radlinského, Zdravotná škola – Dolný Kubín, Saleziánske centrum, Oravská galéria. Spolu s rodičmi každoročne pripravujeme ples rodičov a zamestnancov školy (január, február), športové popoludnie so žiakmi, rodičmi a učiteľmi (maj-jún), stretávame sa pri športovo-relaxačných činnostiach v našej telocvični a podobne.

8. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Súčasný stav:

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne : telocvičňu, posilňovňu, odbornú jazykovú učebňu, prírodopisu, fyziky, laboratórium chémie, učebňu výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy, výpočtovej techniky, školské dielne, školskú knižnicu, kuchynku,

spoločenskú miestnosť s pódium a kapacitou 100 miest na sedenie (miestnosť využívame na besedy, premietanie filmov a DVD, duchovnú obnovu, prezentáciu projektov a triednych aktivít).

Odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Vybavenie kabinetov sa postupne dopĺňa, pomôcky sa pravidelne obnovujú.

Škola má k dispozícii átrium, školské ihrisko. V priestoroch školy sa nachádza kaplnka. K dispozícii je aj školská herňa.

Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, výťah, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so zdravotným postihnutím.

Nachádza sa tu miestnosť riaditeľa, zástupcu, ekonómov, vrátnika a školníka. Škola disponuje priestormi pre odkladanie odevov a obuvi (šatne), spoločnými priestormi na hygienu žiakov, žiačok, učiteľov a učiteľiek vrátane WC, nachádza sa tu jedáleň na spoločné stravovanie.

Plánované zmeny:

- nákup nových učebných pomôcok (zdroje: projekty, 2% z dane, sponzori)
- obnova špecializovaných učební chémie, fyziky, cudzích jazykov
- vytvorenie priestory na vhodnejšie uloženie učebných pomôcok (v rámci projektu ROP – kapitola 6. - Dlhodobé projekty).
- do konca roka 2011 škola v rámci projektu ROP „Rekonštrukcia CSŠ Dolný Kubín spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti a vybavením interiéru“ vybavíme priestory školy a gymnázia výpočtovou technikou, rozšírením WiFi siete, vizualizérom, audio systémom, zakúpime full HD videokameru (učebňa IKT), plazmový full HD televízor s uhlopriečkou 127cm (učebňa HUV), športové náradie a náčinie (telocvičňa a posilňovňa), elektronický klavír (učebňa HUV a rôzne ďalšie aktivity), zakúpime mobilnú interaktívnu zostavu (interaktívna tabuľa, so zabudovaným dataprojektorom a hlasovacím systémom), zriadieme jazykovú učebňu pre 16 žiakov, vybavíme učebňu fyziky,
- zachytiť a úspešne realizovať čo najviac projektov a výziev pre skvalitnenie podmienok výchovy a vyučovania
- v decembri 2010 sa škola plánuje zapojiť do projektu financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Operačného programu vzdelávanie a zabezpečiť tak skvalitnenie vyučovania formou prípravy kurikúl pre jednotlivé predmety s využitím zakúpených učebných pomôcok a techniky, vytvorenie metodického materiálu pre použitie na jednotlivých predmetoch.
- v prípade úspešného vyhodnotenia Grantový program Európskej únie Mládež v akcii Akcia 1.1 – Mládežnícke výmeny (s partnermi z Poľska) vypracovaný pre žiakov 4 ročníka gymnázia – koordinátor v našej škole Ing. Anna Matisová a Mgr. Ľudovít Mačor
- V šk. roku 2009/2010 bol vypracovaný projekt Regionálny operačný program (ROP) výzva ROP-1.1-2010/01. Názov projektu: Rekonštrukcia CSŠ Dolný Kubín spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti a vybavením interiéru, ktorý bol schválený. ITMS kód- NFP22110121652. Ukončenie realizácie projektu je naplánované na 12/2011. Projekt je zameraný, ako už z jeho názvu vyplýva, na energetickú hospodárnosť budov. Zateplenie a výmena všetkých okien za plastové. Úspora by sa mala podľa projektovej dokumentácie prejaviť až skoro o 40%.

9. Škola ako životný priestor

Škola má upravené vonkajšie prostredie prispôsobené pre využívanie Športového strediska a hodín telesnej výchovy. Atletická dráha, tenisový a volejbalový kurt (exteriér školy), telocvičňa, posilňovňa. Dovybavenie plánujeme v rámci schváleného projektu ROP, a plánujeme zapojiť sa do decembrovej výzvy 2010 operačného programu vzdelávanie.

Máme svoju žiacku knižnicu, ktorú žiaci využívajú na zapožičanie študijnej i ostatnej literatúry. Je v nej aj priestor na študovanie. Knižnica má stanovenú výpožičnú dobu pre žiakov školy.

Učebne vyšších ročníkov treba spestriť. Chodby zdobia rastliny v kvetináčoch. Informačné a tematické tabule. Bolo by vhodné vynoviť priestory školskej herne, ktorá je zariadená prvotným inventárom pri vzniku školy. Jednotlivé bloky a telocvičňa potrebuje výmenu okien a zateplenie. (Zabezpečené v rámci projektu ROP- realizácia v r. 2010 - 2011)

Do konca roka 2011 vybavíme novú zborovňu, čím chceme prispieť k oživeniu kontaktov medzi vyučujúcimi, ktorí v súčasnosti používajú kabinety. Škola má vlastnú, esteticky upravenú školskú jedáleň.

Škola má kanceláriu ekonomického zástupcu riaditeľa školy a personalistky, kanceláriu riaditeľa a zástupcov. Všetky predmety majú svoje kabinety s možnosťou prípravy na vyučovanie i skladovanie pomôcok.

Informácie o aktuálnych i plánovaných aktivitách školy sú prezentované žiakom, pedagógom a verejnosti na nástenkách a informačných tabuliach umiestnených v priestoroch školy, ako aj na webovej stránke.

Ciele:

- *obnova zariadenia zborovne*
- *obnova a modernizácia zariadenia tried a kabinetov, nábytok, stoličky, stoly*
- *modernizácia špeciálnych učební (chémia, fyzika, informatika, hudobná, jazykové učebne)*
- *vymaľovanie tried druhého a štvrtého ročníka*
- *vybaviť kabinety internetovým prístupom*
- *dobudovať bezdrôtové pripojenie na Internet WIFI,*
- *dovybavenie interaktívnymi tabuľami, dataprojektormi, notebookmi a počítačmi. (Časť v rámci už schváleného projektu ROP a plánované cez ďalšie výzvy)*

10. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

- V škole sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky. Poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci sa koná vždy v prvé dni školského roka, zodpovední sú triedni učitelia. Jeden krát do roka sa konajú školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií. S ročníkmi 1., 2., 3., a 4., budeme robiť účelové cvičenie - ochrana života a zdravia – OŽZ (organizovaný spravidla v októbri a júni)

- realizácia nácviku poplachu pre prípad pohromy, besedy s odborníkmi, záchranná zdravotná služba, preventisti z polície, v rámci prierezových tém na jednotlivých predmetoch, triednické hodiny.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Osemročné Cirkevné gymnázium Andreja Radlinského je katolícke, vzniklo 1.9.2007. Meno nesie po významnom rodákovi. Andrej Ľudovít Radlinský (*1817 Dolný Kubín – †1879 Kúty)

Pochádzajúci zo starej oravskej rodiny. Jeho otec bol v rokoch 1848-49 richtárom v Dolnom Kubíne a matka Alžbeta bola neterou Antona Bernoláka. Základné vzdelanie dostal v Dolnom Kubíne a po gymnaziálnych štúdiách v Ružomberku, Kremnici a Budíne vyštudoval teológiu v Trnave. Venoval sa aj štúdiu jazykovedy. Získal doktorát z filozofie na peštianskej univerzite a po vysvätení za rímskokatolíckeho kňaza vo Viedni (1841) pôsobil ako kaplán v Budíne, kde vstúpil do Hamuljakovho Spolku reči a literatúry slovenskej, ďalej pôsobil aj v Zlatých Moravciach, Banskej Štiavnici a Kútoch.

Okrem pastoračnej činnosti sa venoval aj osvetovej. Zakladal nedeľné školy, organizoval spolky miernosti, písal a vydával učebnice a časopisy kde podstatnú časť venoval otázkam industrializácie, vzdelaniu, pozdvihnutiu kultúry a budovaniu slovenského školstva ako rozhodujúcim faktorom pre zlepšenie vzdelanostnej a sociálno-hospodárskej úrovne, ktoré navzájom súvisia.

Andrej Radlinský postupne vydával noviny Cyrill a Method, Priateľ školy a literatúry, Slovesnosť, v roku 1855 sa stal redaktorom Katolíckych novín. Spolu so Štúrom, Hurbanom, Hodžom a ďalšími má veľký podiel na vytvorení spoločného jazyka a zjednotení kultúrneho a literárneho života. Taktiež si získal zásluhy aj o zlepšenie medzikonfesijnej znášanlivosti. Bol spoluzakladateľom Matice slovenskej v Martine (1863) a iniciátorom založenia Spolku sv. Vojtecha (1870) vydávajúceho slovenské učebnice a náboženskú literatúru. Radlinský príkladnou trpezlivosťou a usilovnosťou ukazoval, že opravdivá láska k národu nie je v prázdnom rojčení, ale v starostlivosti o hospodárske, sociálne a kultúrne povznesenie svojho národa, k čomu smerovali všetky jeho úsilia a podujatia. Pamätná tabuľa Andreja Radlinského sa nachádza na budove Elkopu v centre mesta Dolný Kubín, kde predtým stál jeho rodný dom.

Štúdium v gymnáziu je realizované dennou formou, vo výnimočných prípadoch môže riaditeľ školy na žiadosť zákonného zástupcu žiaka, resp. na žiadosť plnoletého žiaka povoliť vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu. Dohodnuté podmienky a organizácia vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu musia byť v súlade so schváleným školským vzdelávacím programom a sú záväzné pre obe strany.

Prerušenie štúdia, zmenu študijného odboru, prestup na inú strednú školu, zanechanie štúdia, opakovanie ročníka, postup do vyššieho ročníka a štúdium na zahraničnej škole obdobného typu umožňuje škola žiakom v zmysle platnej legislatívy (Školský zákon z 22. mája 2008, tretí oddiel, § 34 – 39).

Gymnázium ponúka študentom získať požadované všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a kvalitnú jazykovú prípravu. Cieľom je pripraviť ich do života, ale hlavne na pokračovanie v štúdiu na vysokej škole.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť školy smerujeme k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje nielen určité množstvo vedomostí a zručností a schopnosť ich správne použiť, ale aj schopnosť kriticky a tvorivo myslieť, vyhľadávať informácie a pracovať s nimi, rýchlo a účinne riešiť problémy, prezentovať seba ako aj svoju prácu, byť komunikatívnym, flexibilným, schopným kooperovať a pracovať v tíme.

Našou úlohou je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, samostatného, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu s vyvinutým sociálnym cítením, emocionálnou inteligenciou a správnu hodnotovou orientáciou, zameranou na kresťanské hodnoty a morálku.

Naši žiaci aj absolventi majú byť presvedčení o hodnote a jedinečnosti človeka, vedení dôverou a nádejou chceme: - prijať každého, s úctou a láskou ísť mu v ústrety, - sprostredkovať mu tak hodnoty kresťanské, dobro a poznanie, ako aj vedomosti a zručnosti, - učiť ho rozvíjať svoje schopnosti a záujmy, prijať svoje dary a obmedzenia, - viesť ho žiť ohľaduplne v spoločenstve a prispieť k atmosfére, v ktorej je možný spoločný rast.

Tým, čo nám boli zverení, chceme pomôcť, aby sa ich život vydaril, priviesť ich k živej viere v Boha, ktorý nám v Ježišovi Kristovi ukázal cestu.

Umožníme všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch. Umožní dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT. Zabezpečíme kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov. Všetko v duchu kresťanských princípov.

Zabezpečíme podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Dáme šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

Veľký dôraz budeme hneď od začiatku klásť na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka v každej triede gymnázia. Intenzívne to bude v prvých týždňoch septembra, v ktorých vyčleníme hodiny na blokové vyučovanie, resp. kurzy, zamerané na sebahodnotenie. Cieľom bude, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a svoje slabé stránky“.

Realizácia:

Spolupráca s Mgr. Máriou Takáčovou riaditeľkou Centra výchovnej a psychologickkej prevencie v D. Kubíne. Aktivity so žiakmi gymnázia v centre aj na pôde našej školy.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

79025 – GYMNÁZIUM - 8 -ROČNÉ ŠTÚDIUM

Stupeň vzdelania : ISCED 2A, ISCED 3A

Dĺžka štúdia: osemročná

Forma štúdia : denná

Spôsob ukončenia štúdia: maturitná skúška

Doklad o dosiahnutom vzdelaní : vysvedčenie o maturitnej skúške

Možnosti ďalšieho uplatnenia : pomaturitné štúdium, štúdium na vysokej škole, prax

Základom nižšieho sekundárneho vzdelávania ISCED 2A a vyššieho sekundárneho vzdelávania ISCED 3A je interdisciplinárny – medzipredmetový prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji spôsobilosti žiakov. Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania ISCED 2A je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad na optimálne rozhodovanie o ďalšom – vyššom sekundárnom – vzdelávaní.

Ciele vyššieho sekundárneho vzdelávania ISCED 3A je kvalitne pripraviť žiakov na úspešné zvládnutie maturitnej skúšky a pre ďalšie štúdium na vysokej škole. Žiaci majú možnosť profilovať sa výberom povinne voliteľných predmetov a voliteľných predmetov najneskôr od 7 triedy osemročného gymnázia.

Hlavným cieľom je, aby žiaci získali:

- *primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu celoživotného učenia sa,*
- *jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,*
- *záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.*

Zámery vzdelávania sú tieto očakávania od žiaka:

- *osvojiť si základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou,*
- *mať záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy,*
- *osvojenie si a využívanie efektívnych stratégií učenia sa,*
- *osvojenie si základov komunikačných spôsobilostí a spolupráce,*
- *mať rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu.*

Stupeň vzdelania

Naši žiaci získavajú nižšie sekundárne vzdelanie 2A po ukončení 4. triedy v rámci osemročného štúdia a vyššie sekundárne vzdelanie 3A po ukončení 8. triedy osemročného štúdia ukončeného maturitou.

Profil absolventa

Je založený na kľúčových spôsobilostiach, ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí na hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Absolvent našej školy by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole i vlasti, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa i o svoje fyzické i psychické, i duchovné zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život. Vedieť efektívne využívať IKT, naučiť sa vyhľadávať a účelne spracovávať informácie. Rovnako dodržiavať zásady kresťanského života a riadiť sa Božími príkazmi.

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania ISCED 2A má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

- a) spôsobilosti na celoživotné učenie sa
  - je schopný využívať svoje osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky,
  - dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných životných situáciách,
  - dosiahol základnú úroveň motivovanosti na celoživotné učenie sa;
- b) sociálne komunikačné spôsobilosti
  - dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie,
  - ovláda slovnú zásobu v primeranej škále sociálnych a kultúrnych súvislostí v zvolenom cudzom jazyku tak, že je schopný na primeranej úrovni rozumieť hovorenému slovu, dokáže sa uplatniť v osobnej konverzácii, porozumieť textom a tiež tvoriť texty,
  - uplatňuje komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, s učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
  - rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medziľudskej komunikácie;
- c) spôsobilosť riešiť problémy
  - má osvojené spôsobilosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného vzdelania, uplatňuje základné logické operácie, dokáže uplatňovať vedný prístup pri riešení bežných problémov,
  - je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných;

- d) spôsobilosti občianske
- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo,
  - chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti,
  - je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti;
- e) spôsobilosti sociálne a personálne
- dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
  - dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti,
  - dokáže zvládnuť vlastné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie,
  - uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj osobný rozvoj a osobné ciele;
- f) spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, cení si a rešpektuje rôzne prejavy umenia,
  - vie oceniť interkultúrne dedičstvo a historické tradície,
  - pozná pravidlá spoločenského kontaktu,
  - správa sa kultivovane primerane okolnostiam a situáciám;
- g) spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky
- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie,
  - má základy prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať na primeranej úrovni postup uplatňovaný vo vede;
- h) digitálna spôsobilosť
- rozvíja spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT,
  - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
  - vytvára jednoduché tabuľky a grafy,
  - využíva zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovaní grafických informácií,
  - rozumie navrhovaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
  - prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií využíva IKT v iných predmetoch;
- ch) spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti
- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch,
  - schopnosť plánovať a riadiť prácu.

Absolvent vyššieho sekundárneho vzdelania ISCED 3A má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

- a) Profil absolventa osemročného štúdia je založený na kľúčových kompetenciách, pričom základom je všeobecná vzdelanosť získaná ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebazvedávania rozšírená o

komunikačné spôsobilosti na špecifickej úrovni, o sociálne kompetencie, strategické a organizačné schopnosti.

- b) Absolvent osemročného gymnázia vníma potrebu celoživotného vzdelávania sa ako prostriedok osobného rozvoja a sebarealizácie. Pri nadobúdaní nových poznatkov uplatňuje rôzne stratégie učenia sa.
- c) Dokáže posúdiť a zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využiť, efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie, rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú s využívaním IKT spojené (počítačová kriminalita, autorské práva a podobne).
- d) Primerane ovláda materinský jazyk, má adekvátny ústny a písomný prejav a dokáže komunikovať v dvoch cudzích jazykoch s využitím odbornej terminológie.
- e) Používa matematické myslenie, má základy prírodovednej gramotnosti a pozná základné metódy prírodných vied, dokáže diskutovať o prírodovedných otázkach v odbornom jazyku, chápe potrebu ekologického prístupu pri riešení problémov krajiny.
- f) Dokáže vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, má schopnosť vnímať umenie, cení si ho a rešpektuje kultúrne a historické tradície.
- g) Dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného, hudobného i divadelného umenia.
- h) Uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného a kultúrneho dedičstva, je otvorený kultúrnej, etnickej a náboženskej rôznorodosti, správa sa tolerantne a kultivovane, primerane okolnostiam, pozná pravidlá spoločenského kontaktu.
- i) Uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, zaujíma sa o verejné dianie, dokáže ho primerane posúdiť a zaujať k nemu stanovisko.
- j) Reflektuje vlastnú identitu, no dokáže efektívne pracovať v skupine a tvorivo prispieť k dosiahnutiu spoločných cieľov. Je kreatívny a flexibilný, dokáže inovovať zaužívané postupy, plánovať a riadiť nové projekty.
- k) Je si vedomý svojich kvalít, dokáže si stanoviť reálne ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov. Dokáže prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.
- l) Absolvent nášho osemročného gymnázia je po všetkých stránkach pripravený uplatniť sa a byť úspešný či už v ďalšom štúdiu na vysokej škole, ako aj v zamestnaní a v ďalšom živote.

4. Pedagogické stratégie

Osemročný študijný odbor existuje na našom gymnáziu 3 rok. V posledných rokoch sa toto štúdium postupne prispôsobuje novým požiadavkám a úpravami učebných osnov a

zavádzaním nových predmetov získava charakter s profiláciou na jazyky, prírodovedné predmety a informatiku. Prvým cudzím jazykom je anglický jazyk, druhým francúzsky a nemecký jazyk, v prvej triede je druhý jazyk nemecký jazyk a ruský jazyk. S vyučovaním oboch cudzích jazykov sa začína v príme, teda už v 1. ročníku osemročného štúdia. V rámci výučby francúzskeho jazyka žiaci okrem základných komunikačných schopností v cudzom jazyku získavajú množstvo faktografických údajov, odbornej terminológie a schopnosť pracovať s jazykom na vyššej úrovni. Rámcový učebný plán tohto študijného odboru poskytuje škole formou disponibilných hodín určitú voľnosť pri zostavovaní vlastného učebného plánu a tým aj posilnenie svojej profilácie. Vo vyšších ročníkoch umožňuje žiakom výberom štúdia voliteľných predmetov zintenzívniť prípravu na maturitnú skúšku a ďalšie štúdium. Výber predmetov a profilácia študentov končiacich ročníkov je viazaná na reálne možnosti a podmienky školy.

Žiaci sú počas štúdia jednotlivých predmetov delení na skupiny v predmetoch, v ktorých si náročnosť predmetu vyžaduje prácu v skupinách, resp. v predmetoch, ktoré majú charakter cvičení (SJL, cudzie jazyky, INF, MAT, FYZ, CHE, BIO, TEV). Vo vyšších ročníkoch môžu byť žiaci v rámci voliteľných predmetov, kurzov a iných organizačných foriem vyučovania zlučovaní do skupín so žiakmi iných ročníkov, resp. iných študijných odborov podľa platnej legislatívy. Základnou vyučovacou formou na našej škole je vyučovacia hodina v trvaní 45 minút, v prípade cvičení, seminárov, konverzácií, pri práci s IKT môže byť výučba realizovaná formou 90 minútových blokov s prestávkou 5 minút. Hodiny, ktoré majú 0,5 hod. dotáciu týždenne sa vyučujú každý druhý týždeň 1 vyučovaciu hodinu. Ďalšou formou výučby sú školy v prírode, účelové cvičenia, kurzy a exkurzie, prípadne jazykové pobyty. Exkurzie sa realizujú na základe požiadaviek a plánov práce jednotlivých predmetových komisií a krátkodobé aktivity, napr. návšteva planetária, botanickej záhrady, technického múzea, galérie, rôznych koncertov, divadelných a filmových predstavení sú realizované priebežne.

Účelové kurzy sú súčasťou učebného plánu školy a sú zaradené do jednotlivých ročníkov nasledovným spôsobom :

2. a 6. ročník: lyžiarsky kurz

1. 2.3. a 4. ročník : ochrana života a zdravia – OŽŽ (organizovaný spravidla v októbri a júni)

7. ročník Kurz Ochrany života a zdravia – v júni cez maturitu

Trieda sa pri výučbe jednotlivých predmetov delí na skupiny podľa podmienok školy a podľa počtu žiakov v danej triede (cudzí jazyky, INF, na každej hodine, FYZ, CHE, BIO na každej hodine, ktorá má charakter laboratórnych cvičení).

Pri vyučovaní informatiky triedu delíme na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.

Pri teoretickom vyučovaní sú uplatňované rôzne metódy a formy. Z foriem je v rovnakej miere využívaná individuálna ako aj frontálna a skupinová forma, zo slovných metód prevláda vysvetľovanie, opis, rozprávanie, dialogické metódy a práca s textom, z názorných metód exkurzia, pozorovanie a demonštrácia a z praktických metód didaktické hry, zážitkové metódy, laboratórne cvičenia, písomné práce, projektové vyučovanie, vo vyšších ročníkoch problémový výklad, ročníkové práce, projekčná činnosť.

Na zintenzívnenie atraktivity vyučovania sa snažíme v čo najväčšej miere využívať zážitkové formy vyučovania organizáciou rôznych besied, seminárov, diskusií, účasťou žiakov

napríklad na súdnych procesoch a súdnych pojednávaníach (veľmi dobrá spolupráca s Okresným súdom v Dolnom Kubíne), divadelných predstaveniach, organizovaním vedomostných súťaží a športových turnajov medzi jednotlivými triedami a skupinami žiakov. Na zvýšenie názornosti vyučovacieho procesu využívame dostupnú didaktickú techniku a informačno – komunikačné technológie, podporujeme samostatné a tímové projekty, prezentácie a obhajobu vlastných výstupov, účasť žiakov na tvorbe a aktualizácii školskej webovej stránky sa plánuje v blízkej budúcnosti, je pripravený redakčný systém s touto možnosťou publikovania a prispievania.

Dôraz je pritom kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie, tvorivosť a kreativitu. Osobnostný a sociálny rozvoj sa snažíme realizovať podporou individuálnych schopností žiakov, preferovaním pozitívneho hodnotenia žiakov, poskytovaním konzultácií, ako aj odborného pedagogického a psychologického poradenstva. Snažíme sa dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrobými formami výučby, všímať si ich talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho. (V prvom a treťom ročníku máme dvoch nadpriemerne nadaných žiakov). Veľký dôraz kladieme na adaptačné problémy novoprijatých žiakov, ktoré sa snažíme minimalizovať za pomoci výchovného poradcu a školského špeciálneho pedagóga ing. Mgr. Lenky Kalužovej. Zameriavame sa na vytváranie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia, na vypestovanie dobrých návykov v učení sa.

V školskom roku 2010/2011 sme disponibilné hodiny využili na posilnenie hodinových dotácií jednotlivých predmetov nasledovne: V 1. ročníku je 1 hodinou týždenne posilnený prvý cudzí jazyk (ANJ), 1 hodinou druhý cudzí jazyk (RUJ, NEJ, FRJ), 0,5 hodinou biológia, 1 hodina geografia, 1 hodina Katolícke náboženstvo 1 hodinou matematika a 0,5 hodina informatika.

V 2. ročníku je posilnený 1. a 2. cudzí jazyk 1 hodina, fyzika 1 hodina, dejepis a geografia 0,5 hod, katolícke náboženstvo 1 hodina, matematika a informatika 0,5 hodiny

V 3. ročníku je 1 hodinou týždenne posilnená výučba druhého cudzieho jazyka, 1 hodinou biológia, 1 hodinou dejepis, 1,5 hodinou náboženstvo, 1 hodinou matematika a 0,5 hodiny výchova umením.

V 4. ročníku bude 1 hodinou posilnený 1. a 2. cudzí jazyk, fyzika, 0,5 hodinou občianska náuka, výchova umením a informatika a 1,5 hodiny náboženstvo.

V 5. ročníku bude 1 hodinou týždenne posilnený slovenský jazyk, geografia, náboženstvo a matematika.

V 6. ročníku bude 1 hodinou týždenne posilnený 2. cudzí jazyk, a náboženstvo, 2 hodiny týždenne matematika.

V 7. ročníku 2. hodiny náboženstvo, 1 hodina matematika a 4 hodiny povinne voliteľných hodín..

V 8. ročníku 2 hodiny matematika, 2 hodiny náboženstvo, 1 hodina informatika a 10 hodín povinne voliteľných predmetov.

Povinne voliteľné predmety, voliteľné predmety a ich klasifikácia :

Konverzácia v anglickom jazyku,
Konverzácia v nemeckom jazyku,
Konverzácia vo francúzskom jazyku,
Spoločensko-vedný seminár,
Seminár z matematiky,
Seminár z dejepisu,
Seminár z geografie,
Seminár z biológie,
Seminár z chémie,
Seminár z fyziky,
Informatika,
Psychológia a sociológia.

Povinne voliteľné predmety sa klasifikujú známkou. Neklasifikovaným predmetom v rámci učebného plánu gymnázia je predmet telesná a športová výchova. Absolvovanie tohto predmetu sa na vysvedčení uvádza formuláciou „absolvoval / absolvovala“.

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky. Dôraz je kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Využívame IKT vo vyučovaní. V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie, kresťanské hodnoty. Školský špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy. Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Jedným z pilierov programu našej školy je otvorená škola. Škola má skúsenosti so štúdiom telesne postihnutých žiakov priestoroch našej školy (bezbariérový prístup a výťah, tak ako je uvedené v bode 8. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy). V súčasnej dobe nemáme telesne postihnutých žiakov, ale sme na to v budúcnosti pripravení.

a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením:

Integrujeme žiakov s telesným, sluchovým, zdravotne oslabených, s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Máme vybudovaný bezbariérový vstup do školy, dva výťahy, sociálne zariadenia, špeciálne lavice a stoličky pre imobilných žiakov. Žiaci oslobodení od telesnej výchovy cvičia s rehabilitačným pracovníkom v rehabilitačnej miestnosti. Zdravotne znevýhodnení žiaci absolvujú niektoré vyučovacie hodiny v učebni špeciálneho pedagóga, ktorý s nimi pracuje špeciálno-pedagogickými metódami a postupmi, buď individuálne alebo skupinovo. V súčasnosti však takýchto žiakov na gymnáziu nemáme. Keďže sme však spojená škola, takýchto žiakov máme na Základnej škole a sme schopní využiť skúsenosti v prípade výskytu žiaka na gymnáziu.

V škole pracuje jeden špeciálny pedagóg na plný úväzok a druhý niekoľko hodín za týždeň. Trieda špeciálneho pedagóga je vybavená PC a multifunkčným zariadením.

Oddelenie špeciálneho pedagóga intenzívne spolupracuje s odborníkmi Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Dolnom Kubíne a Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Námestove.

Každý individuálne integrovaný žiak s ŠVVP má vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program, ktorý podľa odporúčaní odborníkov zostavuje školský špeciálny pedagóg s triednym učiteľom v spolupráci s rodičom dieťaťa a v niektorých predmetoch postupuje podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu. Na spoločných stretnutiach učiteľ, rodič, špeciálny pedagóg prejednávajú spoločný postup pri vzdelávaní týchto žiakov.

b) Žiaci s nadaním:

Zameriavame sa aj na integráciu intelektovo nadaných žiakov, ktorí vysoko presahujú v intelektových oblastiach svojich spolužiakov. Úzko spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva v Dolnom Kubíne, s rodičmi dieťaťa. Pomocou počítačovej techniky a odbornej literatúry (encyklopédie, slovníky, alternatívne učebné materiály), chceme prispieť k rozvoju ich potenciálu. Žiaci majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program a v predmetoch, v ktorých vynikajú, sa vzdelávajú podľa výchovno-vzdelávacieho plánu. Ako sme už spomínali k šk. roku 2010/2011 evidujeme na gymnáziu dvoch takýchto žiakov.

6. Začlenenie prierezových tém

Mediálnu výchovu rozvíjame formou krúžkovej činnosti. Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch biológia (BIO), matematika (MAT), dejepis (DEJ), občianska náuka (OBN), geografia (GEG), cudzie jazyk (ANJ, FRJ, RUJ)

Žiaci už vo veku 7 - 15 rokov sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických, ale aj tlačенých – rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej oblúbe sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Žiaci sú pracujú v krúžkovej činnosti (dramatická výchova a počítače), odoberajú a pracujú s časopismi Rebrík, Kamarát, škola vydáva vlastný časopis OČKO, ktorej redakčná rada je hlavne zo žiakov gymnázia. Rovnako jestvuje aj jej elektronická podoba na www stránkach školy, vždy po vydaní tlačenej podoby.

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Dopravnú výchovu zabezpečíme formou kurzu, aby sme žiakov naučili bezpečne sa správať na cestách a priebežne na vyučovacích hodinách. Projekt v spolupráci s dopravnou políciou. Učivo tematiky Dopravná výchova je zaradená v predmetoch Náuka o spoločnosti, telesná a športová výchova aj pri rôznych aktivitách a podujatiach organizovaných mestom a inštitúciami (polícia, MsKS).

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb po ceste - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Ciele výchovy bezpečnosti v cestnej premávke: - pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi, - sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi jazde v cestnej premávke, - uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec), - spôsobnosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote, - schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli, - schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke, - pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla, - uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Osobnostný a sociálny rozvoj zaraďujeme do vyučovania rímskokatolíckeho náboženstva, aj na vyučovacích hodinách, ktoré súvisia s danou témou. Témy realizujeme prakticky, prostredníctvom modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, dvoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľovanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziludské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj rodinnej výchove. Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

Environmentálna výchova vyučujeme v rámci ostatných predmetov- MAT, SLJ), BIO,VYV, GEG.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich (chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode).

Multikultúrnou výchovu rozvíjame na hodinách BIO, DEJ, GEG, VYV, HUV a RGV.

Je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné, aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebaujadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Ochranu života a zdravia prezentujeme formou besied, súťaží, exkurzií a vychádzok.

Ochrana života a zdravia sa ako prierezová téma sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier.

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií. Odbornú zložku učiva naplňajú tematické celky s uvedeným obsahom : - riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, - zdravotná príprava, - pohyb a pobyt v prírode.

Tvorbu projektu a prezentačné zručnosti realizujeme na vyučovacích hodinách. Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy. Žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – táto prierezová téma je zakomponovaná v predmetoch SJL, DEJ, VYV, BIO, GEG, ale aj v ďalších predmetoch. (Vždy uvedené pri charakteristike jednotlivých predmetov). Táto prierezová téma je zakomponovaná pri témach, v ktorých je predpoklad pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Táto prierezová téma je súčasťou aj tematických exkurzií a školských výletov, kde sa majú možnosť žiaci stretávať s naším kultúrnym bohatstvom (remeslami, architektúrou, slovesnosťou a podobne). Žiaci sú nabádaní k hrdosti na svoju krajinu a jej kultúru, prírodné bohatstvo.

Jednotlivé prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Hodnotenie bude prebiehať pomocou výsledkov písomných a ústnych odpovedí, aktivity na hodine a domácej prípravy na vyučovanie. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z požiadaviek školského zákona. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami budeme brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Úlohou vedúceho zamestnanca – vedúceho predmetovej komisie, zástupcu riaditeľky školy a riaditeľky školy je posúdenie pracovného výkonu zamestnancov a rozpoznanie ich pozitívnych a negatívnych stránok, spolurozhodovanie o spôsobe odmeňovania a motivovania zamestnancov, zlepšovanie vzájomných vzťahov medzi riadiacim zamestnancom a jeho podriadenými spolupracovníkmi a zamestnancami v pracovnom tíme navzájom, osobný vzťah zamestnanca k práci, stotožnenie sa zamestnanca s cieľmi školy.

Hodnotenie zamestnancov bude prebiehať na základe:

- Pozorovania (hospitácie z vedenia školy)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje - s ohľadom na osobitosti žiakov v triede (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod)

- *Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa*
- *Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.*
- *Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.*
- *Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).*
- *Plnenia pracovných povinností a úloh, plnenia cieľov školy, vedenia pedagogickej agendy, vedenia a práce so žiakmi (kvantita, kvalita práce, produktivita práce, dosiahnuté výsledky so žiakmi, plnenie termínov)*
- *fungovania v pracovnom tíme, pracovného a spoločenského správania (interpersonálne vzťahy, spolupráca, komunikácia, flexibilita, ochota, schopnosť rozhodovať, schopnosť viesť spolupracovníkov, spolupráca s rodičmi žiakov)*
- *úsilia učiteľa venovaného osobnému rozvoju (vzdelávanie, rozvoj vedomostí a zručností, schopností)*
Hodnotenie a klasifikácia vychádza z Metodický pokyn č. 8/2009-R zo 14. mája 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl .
- *Pri hodnotení budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.*
- *Podrobne je systém a spôsob hodnotenia žiakov rovnako ako klasifikácia rozpracovaný pri osnovách jednotlivých predmetoch a tvorí ich súčasť.*

3. Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti · Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe · Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- *Podmienky na vzdelanie*
- *Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi*
- *Prostredie – klíma školy*
- *Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania*
- *Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*
- *Výsledky vzdelávania*
- *Riadenie školy*

- *Úroveň výsledkov práce školy*

Kritériom pre nás je:

- *Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov*
- *Kvalita výsledkov*

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- *Dotazníky pre žiakov a rodičov*
- *Dotazníky pre absolventov školy*
- *Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach*
- *Kronika školy*
- *Hodnotenie pedagogických zamestnancov - Zákon č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov ročné hodnotenie pedagogických zamestnancov. Formou rozhovoru a auto-dotazníka*
(V osobných spisoch zamestnancov u personalistky školy)

Každoročne škola vypracováva v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 9/2006 Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. V nej je kladený dôraz na:

- konštatovanie úrovne stavu, - zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú a prijatie opatrení na zlepšenie.

Správa je komplexným zhodnotením práce školy v predošlom školskom roku, je prerokovaná na pedagogickej rade, schvaľovaná školskou samosprávou – Radou rodičov, predkladaná na schválenie zriaďovateľovi. Hodnotenie a klasifikácia vychádza z Metodického usmernenia č. 15/2006 – R z 2. júna 2006, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike.

Školský učebný plán

Učebný plán Školského vzdelávacieho programu - Gymnázium Andreja Radlinského																		
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	ŠkVVP	2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4	0	4	0	5	0	5	0	3	1	3	0	3	1	3	0	32
	prvý cudzí jazyk	3	1	3	1	3	0	3	1	4	0	4	0	4	1	4	1	33
	druhý cudzí jazyk	1	1	1	1	1	1	1	1	2	0	2	1	2	2	2	2	21
86																		
Človeka príroda	fyzika	1	0	1	1	2	0	1	1	2	0	2	0	1	0	0	2	14
	chémia	0,5	0	0,5	0	1	0	2	0	2	0	2	0	1	0	0	1	10
	biológia	1	0,5	1,5	0	1	1	1	0	2	0	3	0	1	0	0	1	13
37																		
Človek a spoločnosť	dejepis	1	0	1	0,5	1	1	2	0	2	0	2	0	2	0	0	1	13,5
	geografia	1	1	1	0,5	1	0	1	0	1	1	2	0	1	0	0	1	11,5
	občianska náuka	1	0	1	0	0,5	0	0,5	0,5	0	0	0	0	2	0	1	0	6,5
31,5																		
Človeka hodnoty	Katolícke náboženstvo	1	1	1	1	0,5	1,5	0,5	1,5	1	1	1	1	0	2	0	2	16
	psychosociálny tréning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
17																		

Matematika a práca s informáciami	matematika	4	1	3,5	0,5	4	1	4	1	4	1	3	2	3	1	1	2	36,0
	informatika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0	1	0	1	0	1	0	0	1	7
43																		
Človek a svet práce	technika		0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
	3																	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	hudobná výchova	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	výchova umením	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	umenie a kultúra	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	4
10																		
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	16
16																		
Spolu povinná časť		23	0	24	0	24	0	24	0	27	0	28	0	24	0	15	0	189
Školský vzdelávací program																		
189																		
Povinne voliteľné predmety		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	10	
Voliteľné predmety		0	6	0	6	0	6	0	6	0	4	0	4	0	7	0	15	54
Spolu : povinná časť + voliteľné predmety		29		30		30		30		31		32		31		30		243

Kód gymnázia 79 025

POZNÁMKY K UČEBNÉMU PLÁNU :

1. Povinne voliteľné predmety, voliteľné predmety a ich klasifikácia :

- * Konverzácia v anglickom jazyku
- Konverzácia v nemeckom jazyku
- Konverzácia vo francúzskom jazyku
- * Spoločensko-vedný seminár
- * Seminár z matematiky
- * Seminár z dejepisu
- * Seminár z geografie
- * Seminár z biológie
- * Seminár z chémie
- * Seminár z fyziky
- * Informatika

Povinne voliteľné predmety sa klasifikujú známkou. Neklasifikovaným predmetom v rámci učebného plánu gymnázia je predmet telesná a športová výchova.

Absolvovanie tohto predmetu sa na vysvedčení uvádza formuláciou „absolvoval / absolvovala“.

2. Organizačné formy vyučovania :

Vyučovacia hodina v učebnom pláne školy trvá 45 minút, v prípade výtvarnej výchovy a výchovy umením 90 minút. Hodiny, kt. majú 0,5 hod. dotáciu týždenne sa vyučujú každý druhý týždeň 1 vyučovaciu hodinu.

Účelové kurzy sú súčasťou učebného plánu školy a sú zaradené do jednotlivých ročníkov nasledovným spôsobom :

2. a 6. ročník : lyžiarsky kurz

1. 2.3. a 4. ročník : ochrana života a zdravia – OŽZ (organizovaný spravidla v októbri a júni)

7. ročník Kurz Ochrany života a zdravia – v júni cez maturitu

Trieda sa pri výučbe jednotlivých predmetov delí na skupiny podľa podmienok školy a podľa počtu žiakov v danej triede (cudzí jazyky, INF, na každej hodine, FYZ, CHE, BIO na každej hodine, ktorá má charakter laboratórnych cvičení). Pri vyučovaní informatiky triedu delíme na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.

Stupeň vzdelávania ISCED 2A, 3A

Názov predmetu: Anglický jazyk

1. Charakteristika predmetu

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (ďalej SEERR), ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Vzdelávanie v 1. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2. Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania. Žiak začína ako začiatočník - **základná úroveň A** nazvaná *Používateľ základov jazyka*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň A1** (fáza objavovania/oboznamovania sa s jazykom) a **úroveň A2** (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov), pedagogická dokumentácia predpokladá, že v závere štúdia na osemročnom gymnáziu žiak dosiahne **mierne pokročilú úroveň B** nazvanú *Samostatný používateľ*, ktorá sa ďalej delí na **úroveň B1** (fáza plynulého využívania základných komunikačných nástrojov/prahová úroveň) a **úroveň B2** (fáza primeraného využívania komunikačných kompetencií v bežných komunikačných situáciách).

Jazykové znalosti, štylistické a komunikatívne zručnosti a čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa základného vzdelania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek bežnej komunikatívnej situácii, vedeli sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovali v praktickom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete anglický jazyk a sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie anglického jazyka v ústnej a písomnej forme umožňuje žiakom nielen poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj krajiny, ktorej jazyk sa učia, orientovať sa v prostredí, v ktorom sa daný jazyk aktívne používa, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medzilidskej komunikácii, interpretovať svoje reakcie a pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

Vzdelávacie obsah anglického jazyka tvoria tri oblasti: všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie, komunikačné zručnosti.

V oblasti Všeobecné kompetencie žiaci nadobúdajú tie kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností. Všeobecné kompetencie vedú žiakov k uvedomenému získavaniu nových vedomostí a zručností, osvojovaniu si stratégií učenia sa cudzieho jazyka, pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku, účinnej spolupráci vo dvojiciach a skupinách, otvorenosti ku kultúrnej a etnickej rôznorodosti, samoštúdiu. V oblasti Komunikačné jazykové kompetencie žiak nadobúda tie jazykové, sociolingvistické a pragmatické kompetencie, ktoré mu umožňujú konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov. V oblasti Komunikačné zručnosti žiaci nadobúdajú zručnosti, ktoré nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú ; t.j. počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav, ústny prejav – dialóg, monológ.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom cudzieho jazyka je prispieť k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytuje živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie.

Cudzí jazyk umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vyučovací predmet anglický jazyk má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie komunikačných situácií v cudzom jazyku.

Ciele:

1. Spoločenské

- podpora sebadôvery žiaka, aby dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a pomáhal cudzincom vo svojej vlastnej krajine
- žiak pochopí potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku ako nikdy sa nekončiaci celoživotný proces

2. Vzdelávacie

- získanie zručnosti komunikácie v anglickom jazyku v danom ročníku na referenčnom stupni A1 až A2, čo sa odrazí v jednotlivých komunikačných zručnostiach nasledovne:

Čítanie:

Žiak dokáže porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným frázam; dokáže vyhľadať známe mená, slová a základné frázy. Dokáže pri čítaní korešpondencie porozumieť krátkym a jednoduchým správam, listom a pohľadniciam.

Počúvanie:

Žiak dokáže sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná s dlhými pauzami, dokáže porozumieť frázam a výrazom vzťahujúcim sa na základné osobné a rodinné informácie, nakupovanie, miestny zemepis.

Hovorenie:

Žiak sa dokáže dohovoriť jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči a preformulovania. Dokáže položiť a odpovedať na jednoduché otázky, opísať seba, čo robí a kde žije. Dokáže opísať ľudí, miesta a predmety ktoré vlastní, dokáže vyjadriť, čo má rád, čo sa mu páči.

Písanie:

Žiak dokáže napísať krátku jednoduchú pohľadnicu, pozdrav z dovolenky, dokáže vyplniť formulár so základnými osobnými údajmi.

- získať zručnosť samostatne pracovať s učebnicou, riešiť úlohy v pracovnom zošite
- v súlade s osvojovaním si lexikálnych jednotiek určených na produktívne a receptívne osvojovanie a základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu, osvojovaných formou poučiek a vetných modelov, získať schopnosť porozumieť a tvoriť z gramatickej, pravopisnej a stylistickej stránky správne vety, dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy.

3. Výchovné:

- rozvíjať u žiaka schopnosť spolupráce v triede, schopnosť pracovať v dvojiciach a skupinách

- prehlbovať a rozvíjať sebahodnotenie a sebapoznávanie žiakov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dotváraní textov a zapájania sa do jazykových hier

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapájajú sa do jazykových činností, ktoré sa týkajú jazykových procesov, pri ktorých si vytvárajú a/alebo prijímajú texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí. Pri tomto procese aktivujú tie stratégie, ktoré sa im zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie.

Základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učitelia sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Špecifické ciele vzdelávania úroveň A1:

Všeobecné kompetencie

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

A. Komunikačné jazykové kompetencie

1. Jazyková kompetencia

Žiak:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,

- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhlásť svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

2. Sociolingvistická kompetencia

Žiak:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

3. Pragmatická kompetencia

Žiak:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

B. Komunikačné zručnosti

1. Počúvanie s porozumením

Žiak:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

2. Čítanie s porozumením

Žiak:

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

3. Písomný prejav

Žiak:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,

- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak dokáže::

- komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumieť otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ

Žiak dokáže:

- využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie pre úrovne A1 až B2 podľa SERR pre jazyky:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Podakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)

6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného

15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahu/ Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoľo Vyjadriť, že som na niečo/niekoľo zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Korešpondovať Začať list Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať prezentáciu/prednášku	Uviest' tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviest' tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad
22. Obohatiť / Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku	Podčiarknuť / dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviest' príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa na diskusii / Argumentovať	Navrhnuť novú tému / nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie

4. Obsah

Zoznam tém pre komunikačné úrovne A1 až B2:

1. Rodina a spoločnosť

- Osobné údaje
- Rodina - vzťahy v rodine
- Národnosť/štatná príslušnosť
- Tlačivá/dokumenty
- Vzťahy medzi ľuďmi
- Náboženstvo

2. Domov a bývanie

- Mój dom/byt
- Zariadenie bytu
- Hygiena a starostlivosť o telo
- Zdravý spôsob života
- Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

3. Doprava a cestovanie

- Dopravné prostriedky
- Osobná doprava
- Príprava na cestu a cestovanie
- Turistika a cestovný ruch
- Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

4. Vzdelávanie a práca

- Škola a jej zariadenie
- Učebné predmety
- Pracovné činnosti a profesie
- Školský systém
- Celoživotné vzdelávanie
- Pracovné podmienky

5. Človek a príroda

- Zvieratá/fauna
- Počasie
- Rastliny/flóra
- Klíma
- Človek a jeho životné prostredie
- Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

6. Voľný čas a záľuby

- Záľuby
- Knihy a čítanie
- Rozhlas, televízia a internet
- Výstavy a veľtrhy
- Kultúra a jej vplyv na človeka
- Umenie a rozvoj osobnosti

7. Stravovanie

- Stravovacie návyky
- Mäso a mäsové výrobky
- Zelenina a ovocie, Nápoje
- Cestoviny a múčne výrobky
- Mliečne výrobky
- Stravovacie zariadenia
- Príprava jedál
- Kultúra stolovania
- Zdravá výživa

8. Multikultúrna spoločnosť

- Cudzie jazyky Rodinné sviatky
- Cudzojazyčná komunikácia
- Štátne a cirkevné sviatky
- Zvyky a tradície v rôznych krajinách
- Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

9. Obliekanie a móda

- Základné druhy oblečenia
- Odevné doplnky

- Výber oblečenia na rôzne príležitosti
- Druhy a vzory odevných materiálov
- Móda a jej trendy

10. Šport

- Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
- Športové disciplíny
- Význam športu pre rozvoj osobnosti
- Nové trendy v športe
- Fair play športového zápolenia

11. Obchod a služby

- Nákupné zariadenia
- Pošta a telekomunikácie
- Druhy a spôsoby nákupu a platenia
- Hotely a hotelové služby
- Centrá krásy a zdravia
- (kaderníctva, fitnes, ...)
- Kultúra nakupovania a služieb

12. Krajiny, mestá a miesta

- Krajiny a svetadiely
- Moja krajina a moje mesto
- Geografický opis krajiny
- Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

13. Kultúra a umenie

- Druhy umenia
- Kultúra a jej formy
- Umenie – spoločnosť – kultúra

14. Človek a spoločnosť; komunikácia

- Jazyk ako dorozumievací prostriedok
- Formy komunikácie
- Kultúra komunikácie

15. Mládež a jej svet

- Aktivity mládeže
- Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy
- Predstavy mládeže o svete

16. Zamestnanie

- Pracovné pomery a kariéra
- Platové ohodnotenie
- Nezamestnanosť

17. Veda a technika v službách ľudstva

- Technické vynálezy
- Vedecký pokrok

18. Vzory a ideály

- Človek, jeho vzory a ideály
- Pozitívne a negatívne vzory

19. Slovensko

- Geografické údaje
- História
- Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

20. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- Geografické údaje
- História
- Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov vo vyučovaní anglického jazyka ako prvého cudzieho jazyka je:

- dokonalé poznanie žiakov, ich individuality, záujmov,
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);
- uplatňovanie účelnej organizácie vyučovania, premysleným plánovaním a vhodnou motiváciou zabezpečiť efektivitu vyučovania,
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia, vrátane IKT,
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov,
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce,
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v cudzom jazyku s poznatkami z iných predmetov a snahu uplatniť poznatky v reálnych situáciách.

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú rozvíjať:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii reagovať. v bežných životných situáciách, vyjadriť vlastný názor, myšlienky, aktívne sa zúčastňovať na rozhovoroch a besedách v anglickom jazyku
- jasne, stručne, presne a zrozumiteľne interpretovať získané informácie v anglickom jazyku,
- jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii vyjadriť svoj názor a myšlienky
- porozumieť čítaným alebo počutým textom v anglickom jazyku, pochopiť ich témy a hlavné myšlienky, vyhľadať základné informácie, vystihnúť špecifické informácie a ďalej ich využívať,
- využívať ilustrácie, tabuľky, schémy a používať dvojjazyčný aj jednojazyčný slovník, jazykové a iné príručky

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- rozvíjať prácu na splnení cieľov nielen samostatne, ale aj v kolektíve,
- niesť zodpovednosť za svoje správanie a prácu, a takisto spoluzodpovednosť za prácu v tíme,
- učiť sa s inými a od iných popri zachovaní schopnosti samostatného učenia sa,
- organizovať, kontrolovať a hodnotiť svoju vlastnú prácu aj prácu iných,
- otvorene komunikovať s ostatnými, nenásilne riešiť konflikty, rešpektovať a akceptovať odlišné názory.

Schopnosti riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- identifikovať, analyzovať a zrozumiteľne formulovať problém,
- hľadať a navrhovať možné riešenia a efektívne postupy pre daný problém a následne ich zhodnocovať a učiť sa z nich,
- rozpoznať a korigovať nesprávne riešenia problému,

- používať získané vedomosti a osvojené postupy na riešenie podobných problémových situácií v osobnom živote i povolani,

Podnikateľské spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- využívať zásady konštruktívnej kritiky, vedieť primerane kritizovať, ale aj znášať kritiku od iných,
- pracovať s materiálmi a informáciami v dvoch cudzích jazykoch
- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu, uvedomovať si význam celoživotného učenia a byť pripravený prispôbovať sa zmeneným pracovným podmienkam,
- sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí.

Spôsobilosť využívať informačné technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- zvyšovať úroveň svojej digitálnej gramotnosti a schopnosti pracovať s osobným počítačom a internetom,
- efektívne využívať rôzne informačné zdroje za účelom získavania informácií potrebných na riešenie problémov alebo za účelom nadobúdania nových poznatkov,
- zhromažďovať, triediť, hodnotiť, využívať, spracovávať a prezentovať získané informácie pomocou nových informačných a komunikačných technológií,
- využívať možnosti elektronickej komunikácie za účelom rozvoja svojich jazykových a komunikačných schopností a zručností.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- zdokonaľovať svoj osobnostný rast a schopnosť vlastného učenia sa prostredníctvom nadobudnutých vedomostí a zručností,
- vnímať duchovné rozmery života, porozumieť vlastnej osobnosti a viesť plnohodnotný život v súčasnej spoločnosti,
- prebrať zodpovednosť za vlastné správanie aj prácu, ako aj spoluzodpovednosť za stav spoločnosti,
- rozvíjať vzájomné porozumenie medzi osobami a skupinami odlišných národností a kultúr, ako aj schopnosti empatie, súcitu, tolerancie a rešpektovania základných ľudských práv a slobôd.

Stratégie vyučovania

Riadené učebné techniky:

- štruktúra vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy
- spev, hra, súťaž na rozcvičku a uvoľnenie
- vysvetlenie obsahu učiva
- demonštrácia rolovej hry (dialógy, ustálené zvraty, napodobňovanie)
- prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu (predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky)
- prednes dialógu alebo rozprávania (predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálnou doslovnou reprodukciou
- hlasné čítanie
- otázky – odpovede (aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými odpoveďami)

- dril, opakovanie vzorových slov, výrazov, viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity
- preklad
- odpisovanie z tabule, z učebnice....
- identifikácia, zisťovanie (žiaci vyberajú, zisťujú a tvoria)
- opakovanie vrátane formou testu
- testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov

Čiastočne riadené techniky:

- brainstormig
- reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu podľa obrázkov, pohľadníc, mimetizácie a pod.
- prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy)
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
- rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. Nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
- rozličné formy aktívnych jazykových hier a súťaží
- dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
- simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

7. Učebné zdroje

- učebnice Project 1 až Project 4 – 3rd edition (OUP) a pracovné zošity k daným učebniciam, CD-rom k pracovným zošitom
- metodická príručka k učebniciam
- Internetové zdroje:
  - <http://www.englishraven.com/methodology.html> - metodické materiály
  - <http://www.teachingenglish.org.uk/> - metodické materiály
  - <http://www.primaryresources.co.uk/> - pracovné materiály
  - <http://www.onestopenglish.com> – pracovné a metodické materiály
  - <http://www.zborovna.sk> – metodické a pracovné materiály
- materiálno-technické a didaktické prostriedky: magnetofón, CD prehrávač, tabuľky a prehľady, flash karty, Power Point-ové prezentácie, testy, obrázky, fotografie, pohľadnice,

- internet a didaktická technika: Program na interaktívnu tabuľu, internetové portály, interaktívne testy

8. Začlenenie prierezových tém

Prierezová téma	Vzdelávacie stratégie
Osobný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznanie, sebaúctu, sebadôveru. • Prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život.
Enviromentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a svojmu zdraviu.
Ochrana života a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> • vnímať zdravie a život ako hodnotu
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať komplexným spôsobom projektovej metódy schopnosť získavať poznatky zo všetkých oblastí, riešenie problémov, prepájanie a uplatňovanie vedomostí do zmysluplného kontextu
Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • formovať uvedomelý a zodpovedný vzťah a správny postoj k médiám
Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • osvojovať si cez spoznávanie iných kultúr vedomie a chápanie rôznorodosti a bohatosti kultúrneho dedičstva Európy a tolerance k inakosti.
Estetická výchova	<ul style="list-style-type: none"> • kultivovanie osobnosti žiaka prostredníctvom vnímania krásy, rozvíjaním fantázie a kreativity
Mladý záchranár	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať žiakove kompetencie tak, aby boli zodpovednejšími nielen voči sebe, ale aj ľuďom vo svojom okolí a boli pripravení na občiansky a profesijný život a v čase výskytu hrozby vedeli adekvátne reagovať
Dopravná výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať spôsobilosti bezpečne sa správať v akejkoľvek úlohe ako účastník premávky a v prípade potreby primerane veku a schopnostiam riešiť problémové situácie.
Regionálna výchova a tradičná ľudová výchova	<ul style="list-style-type: none"> • vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

9. Hodnotenie

Žiaci budú hodnotení v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ č. 8/2009-R zo 14. mája 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v príslušnom ročníku, v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami.

Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku si všima úroveň základných všeobecných, sociolingvistických a komunikačných kompetencií, zahrnutých v komunikačných zručnostiach: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory. Rozhodujúce pri hodnotení sú obsahová primeranosť, plynulosť, jazyková správnosť a štruktúra odpovede, pričom hodnotenie zohľadňuje úroveň ovládania cudzieho jazyka a náročnosť zodpovedá učebným osnovám a vzdelávacím štandardom.

1. Kritéria hodnotenie ústneho prejavu :

- plynulosť prejavu
- rozsah slovnej zásoby
- aplikácia jazykových prostriedkov (morfológia a syntax)
- výslovnosť a intonácia

2. Kritéria hodnotenia písomného prejavu :

- rozsah slovnej zásoby
- morfologické a syntaktické štruktúry
- členenie textu
- relevantnosť danej témy

3. Testové formy písomného prejavu v percentách :

Výborný	100% – 95%
Chválitebný	94% - 80%
Dobry	79% - 55%
Dostatočný	54% - 30%
Nedostatočný	29 – 0%

4. Kritéria čítania a počúvania s porozumením:

- úroveň porozumenia textu
- plynulosť, výslovnosť a intonácia
- reprodukcia pochopeného textu

5. Kritéria hodnotenia projektovej a prezentačnej práce žiakov:

- rozsah slovnej zásoby
- morfologické a syntaktické štruktúry
- členenie textu
- relevantnosť danej témy

6. Polročná a koncoročná klasifikácia

Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, „aktívna účasť“ na hodine, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Do úvahy sa berie aj počet vymeškaných hodín a účasť na predpísaných písomných kontrolných prácach. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

7. Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiaka sa získavajú na hodinách ANJ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- A) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie
- B) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické), didaktickými testami
- C) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka na hodine ANJ
- D) rozhovormi so žiakom a zákonnými zástupcami žiaka.

Výchovno-vzdelávacie výsledky na úrovni A1 sú hodnotené nasledovne:

Stupeň 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom pri pomalšej rýchlosti reči.

Porozumenie: rozumie každodenným výrazom, otázkam a pokynom.

Porozumenie čítaného: pri čítaní rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života.

Písanie: vie si vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej.

Hovorenie: Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú slovnú zásobu.

Výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Výpoveď je takmer gramaticky správna. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo.

Stupeň 2 – chváľtebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka dokáže komunikovať jednoduchým a pomalším spôsobom. Takmer vždy rozumie každodenným výrazom. V písomnom prejave dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety. Vie si vyžiadať informácie a podať ich ďalej. Reaguje na podnet a takmer správne interpretuje zadanú úlohu. Pri čítaní rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Svoj prejav prerušuje kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu.

Stupeň 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, je schopný pomalšie reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Žiak potrebuje pri čítaní, písaní a jednoduchej komunikácii miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je zväčša primeraná, žiak používa aj nesprávne výrazy. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu.

Stupeň 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak sa vyjadruje len čiastočne gramaticky správne a to v hovorenej i písanej forme. Zámer zadanej úlohy pochopí často len po zopakovaní, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Má obmedzenú základnú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky. Prejav je veľmi krátky s častými gramatickými chybami. V písomnej forme tvorí veľmi jednoduché druhy textov len s pomocou učiteľa. Žiak číta pomaly, nesúvislo a s prestávkami. Zrozumiteľnosť prejavu je ovplyvnená chybnou výslovnosťou a intonáciou.

Stupeň 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet. Žiak číta veľmi pomaly a nesúvislo, nerozumie základným slovným spojeniam ani slovám. Pri písomnom prejave znemožňuje porozumenie množstvo gramatických chýb. Výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nedokáže vôbec odpovedať na otázky ani s pomocou učiteľa. Zlá výslovnosť a intonácia úplne narúšajú zrozumiteľnosť prejavu.

ANGLICKÝ JAZYK - I.G

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámky
<p>Vypočúť si a podať informácie. Reagovať pri prvom stretnutí. Predstaviť svoje záľuby a vkus. Vyjadriť svoju schopnosť Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p>	<p>RODINA A SPOLOČNOSŤ VOĽNÝ ČAS A ZÁĽUBY</p>	<p>Pozdrav, osobné údaje Národnosť, režim dňa Blahoželenie Predstaviť sa, osloviť a pozdraviť niekoho, rozlúčiť sa Slovesá v prítomnom čase, zápor, nepravidelné slovesá Slovná zásoba na danú tému Slovosled jednoduchej oznamovacej vety. Predložky s časom, dátumy. V športovom centre Knihy a čítanie Rozhlas, televízia, film, kino, divadlo a internet</p>	<p>Žiak dokáže nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, podať informácie o rodine. Žiak rozumie počutému textu, dokáže tvoriť jednoduché vety na danú tému, osvojenú slovnú zásobu píše gramaticky správne. Žiak dokáže gratulovať. Ovláda slovosled jednoduchej vety a predložky s časom. Žiak dokáže predstaviť svoje záľuby a vkus Žiak vie vyjadriť aktivity vo voľnom čase, opísať ročné obdobia, počasie, miesta.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	
<p>Vypočúť si a podať informácie Vybrať z ponúkaných možností Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie</p>	<p>DOMOV A BÝVANIE</p>	<p>Adresa Náš byt, dom, moja izba Domáce práce Moje mesto Intonačné celky a vetná melódia s dôrazom na protiklad oznamovacej a</p>	<p>Žiak vie opísať byt, dom, miesta, predmety, situácie z vlastného života použitím komplikovanejšej lexiky. Je schopný použiť rozvité vety. Žiak vie tvoriť otázky, odpovedať na otázky Žiak vie správne používať podstatné mená v jednotnom a množnom čísle v zvukovej a</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Dopravná výchova Regionálna výchova a tradičná ľudová výchova</p>	

		<p>opytovacej vety</p> <p>Slovná zásoba na danú tému</p> <p>Väzba tam je/ tam sú. Opis izby, využitie predložiek miesta.</p>	<p> písomnej podobe.</p>		
<p>Vypočúť si a podať informácie</p> <p>Vyjadriť svoju schopnosť</p> <p>Vedieť vyplniť žiadosť do zamestnania, napísať CV, odpovedať na žiadosť.</p> <p>Vymieňať si názory, komunikovať s niekým</p> <p>ponúknuť a reagovať na ponuku</p>	<p>VZDELÁVANIE A PRÁCA</p>	<p>Školský rok, prázdniny</p> <p>Predmety</p> <p>Slovná zásoba na danú tému</p> <p>Radové číslovky, vyjadrenie dátumu, času.</p> <p>Predmetové zámená.</p> <p>Frekvenčné príslovky</p>	<p>Žiak je schopný pomenovať predmety, opísať školu, triedu.</p> <p>Žiak dokáže porozprávať príbeh.</p> <p>Žiak vie sprostredkovať informácie o prítomných aj minulých udalostiach.</p> <p>Žiak je schopný opísať obrázok, využiť pri tom známu slovnú zásobu, frekvenčné príslovky, v prípade potreby je schopný pracovať so slovníkom.</p>	<p>Mediálny výchova</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	
<p>Vypočúť si a podať informácie</p> <p>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</p> <p>Vyjadriť svoj názor</p> <p>Vyjadriť očakávania, reagovať na podnety</p> <p>Vyjadriť pravidlá a povinnosti</p>	<p>MULTIKULTÚRNA SPOLOČNOSŤ</p>	<p>Reálie Anglicka</p> <p>Prázdniny</p> <p>Kino, film, divadlo</p> <p>Slovná zásoba na danú tému</p> <p>Predstaviť, opísať film, divadlo.</p> <p>Slovesá v minulom čase, zápor, nepravidelné slovesá</p> <p>Sloveso musieť</p>	<p>Žiak je ovláda základné informácie o prázdninách v Anglicku. Žiak vie opísať vlastné prázdniny, svoj obľúbený film, jednoduché aktivity.</p> <p>Žiak vie písomne i ústne prezentovať interkultúrne rozdiely v danej tematike.</p> <p>Žiak vie stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti, vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu, spochybniť zákaz. Žiak je schopný pravopisne a jazykovo správne používať slovesá.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p>	
<p>Vypočúť a podať informáciu</p> <p>Reagovať na príbeh</p>	<p>STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE.</p>	<p>Jedlo a nápoje</p> <p>Recepty</p>	<p>Žiak dokáže pomenovať jednotlivé druhy jedál, zeleninu, ovocie,... Je schopný</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	

<p>Rozlíšiť zdravé a nezdravé jedlá. Uvedomovať si dôležitosť zdravého životného štýlu. Človek súčasť prírody, ochrana životného prostredia.</p>		<p>Pracovný postup Reštaurácia Nákup Čas na jedlo Zdravá výživa Jedlá v cudzej krajine slovná zásoba na danú tému – určité a neurčité členy počítateľné a nepočítateľné podstatné mená Vety uvedené v minulom čase Použitie slovík can, must, have to</p>	<p>samostatne rozprávať o svojich stravovacích návykoch. Žiak si vie vybrať z ponúknutých možností, ponúknuť a reagovať na ponuku. Žiak reaguje na ponuku a vie ponúknuť, vie nakupovať. Žiak vie napísať pracovný postup a zrealizovať ho, vie vyjadriť množstvo. Žiak vie podať základné informácie o potravinách a ich pôvode</p>		
<p>Vyjadriť svoj názor Reagovať na príbeh, podnet Vypočúť a podať informáciu</p>	<p>ČLOVEK A PRÍRODA</p>	<p>Zvieratá Divoké a domáce zvieratá Zoo Moje obľúbené zviera Zvieratá vo VB Klasifikácia zvierat Porovnanie prít. jednoduchého a prít. priebehového času. Slovná zásoba na danú tému Áno/nie otázky. Sloveso vedieť, dokázať.</p>	<p>Žiak dokáže rozdeliť známe zvieratá do druhov/ skupín, opísať zvieratá Žiak je schopný využiť získané poznatky v komunikácii. Žiak vie správne graficky zaznamenať potrebné lexikálne a gramatické učivo</p>	<p>Enviromentálna výchova</p>	

ANGLICKÝ JAZYK - III.G

--	--	--	--	--	--

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámky
<p>Vypočúť si a podať informácie. Reagovať pri prvom stretnutí. Predstaviť svoje záľuby a vkus.</p> <p>Vyjadriť svoju schopnosť</p> <p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</p> <p>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</p> <p>Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p> <p>Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie</p>	<p>RODINA</p> <p>A SPOLOČNOSŤ</p> <p>VOENÝ ČAS A</p> <p>ZÁEUBY</p>	<p>Problémy</p> <p>Príkazy</p> <p>Zákazy</p> <p>Slovná zásoba na danú tému</p> <p>Slovesá musieť, nesmieť, mal by som, nemal by som, príkazy, zákazy.</p> <p>Intonácia Wh-otázky.</p> <p>Frázové slovesá.</p> <p>Príbehy z minulosti.</p> <p>Úspech</p> <p>Výkony v športe</p> <p>Ambície</p> <p>Slovná zásoba k téme.</p> <p>Predprítomný čas, since a for.</p> <p>Vždy, nikdy som nebol . . .</p> <p>Vetný prízvuk.</p>	<p>Žiak vie vyjadriť čo musí, nemusí, mal by a nemal by robiť. Vie diskutovať o probléme a poradiť.</p> <p>Žiak vie porozprávať príbeh z minulosti s použitím minulého jednoduchého a minulého prítomného času.</p> <p>Žiak vie vyjadriť čo v minulosti robieval a dnes už nerobí.</p> <p>Žiak vie porozprávať o svojich zážitkoch s použitím predprítomného času. Vie opísať úspechy významných ľudí.</p> <p>Žiak vie rozlíšiť silné a slabé tvary pomocných a modálnych slovies vo vetnom prízvuku.</p> <p>Žiak vie porozprávať o významných postavách svojich dejín.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálny výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	
<p>Vypočúť si a podať informácie.</p> <p>Vedieť primerane reagovať na podnet- opis obrázku.</p>	<p>KRAJINA KTOREJ</p> <p>JAZYK SA UČÍM</p>	<p>Mesto, Pamiatky</p> <p>Pozoruhodnosti, Orientácia - smer</p>	<p>Názvy budov v meste. Kultúrne pamiatky.</p> <p>Určovanie smeru, predložky miesta.</p> <p>Zloženiny so some a any. Slovný prízvuk.</p>	<p>Dopravná výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p>	

<p>Vypočúť si a podať informácie Vymieňať si názory, komunikovať s niekým ponúknuť a reagovať na ponuku</p>	<p>VZORY A IDEÁLY</p>	<p>Film Kaskadéri Osobnosť tvojho regiónu Slovná zásoba k téme. Krátke zisťovacie otázky. Sloveso + predložka Predprítomný čas a minulý čas</p>	<p>Žiak vie porozprávať o nebezpečných situáciách vo filme s použitím minulého a predprítomného času. Žiak pozná významné osobnosti zo svojho okolia a dokáže o ňom v anglickom jazyku informovať. Vie tvoriť prídavné mená z podstatných mien s použitím prípon. Žiak vie porozprávať o záujmoch mladého človeka a o adrenalínových športoch.</p>	<p>Mediálny výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Regionálna výchova a tradičná ľudová výchova</p>	
<p>Vypočúť si a podať informácie Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou Vyjadriť svoj názor Vyjadriť očakávania, reagovať na podnety Vyjadriť pravidlá a povinnosti</p>	<p>MULTIKULTÚRNA SPOLOČNOSŤ</p>	<p>Čas a miesto Priatelía Krajiny Reálie Veľkej Británie</p>	<p>Žiak vie porozprávať o rôznych časových pásmach vo svete. S použitím minulého priebehového času porovná činnosti ľudí v rozličných geografických pásmach. Žiak vie opísať obrázkoch. Vie vyjadriť, čo robili jednotlivé osoby v danom čase. Žiak pozná základné geografické údaje o Veľkej Británii.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova Multikultúrna výchova</p>	
<p>Vypočúť a podať informáciu Reagovať na príbeh Rozlíšiť zdravé a nezdravé jedlá. Uvedomovať si dôležitosť zdravého životného štýlu. Človek súčasť prírody, ochrana životného prostredia.</p>	<p>STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE</p>	<p>Ty a tvoje telo Zdravie a starostlivosť Choroby Slovná zásoba na danú tému Prezentácia na základe obrázkov. Správne využívanie gramatických časov</p>	<p>Žiak vie pomenovať časti tela. Porozpráva o správnych stravovacích návykoch, zdravých jedlách a správnom zložení stravy. Žiak vie porozprávať o rôznych druhoch stravy.</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p>	

ANGLICKÝ JAZYK - IV.G

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámky
<p>Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie, smútok, sklúčenosť, sympatie. Utešiť, podporiť a dodať odvalu. Požiadat' o radu pri riešení problému.</p> <p>Vypočúť si a podať informácie, dôležitosť komunikácie.</p> <p>Predstaviť svoje záľuby a vkus, vyjadriť čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam, s čím nesúhlasím a čo odmietam.</p> <p>Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu, vyjadriť svoju schopnosť.</p>	<p>MLÁDEŽ A JEJ SVET PROBLÉMY MLADÝCH ĽUDÍ</p>	<p>Minulý čas jednoduchý- tvorba otázky, zápo Nepravidelné slovesá</p> <p>Priebehový čas minulý- opisujem minulosť</p> <p>Minulý jednoduchý vs. minulý priebehový čas</p> <p>Predprítomný čas – otázka, zápor, kladná veta</p>	<p>Žiak vie rozlíšiť a použiť minulé časy a predprítomný čas.</p> <p>Žiak vie reagovať na problémy mladých ľudí, šikanovanie v škole a na ulici, zaujať stanovisko, nebojí sa vyjadriť názor.</p> <p>Žiak vie urobiť prezentáciu prípadne projekt na tému šikanovanie.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Tvorba rojektu a prezentačné schopnosti</p>	
<p>Vypočúť a podať informáciu. Reagovať na udalosť.</p> <p>Vyjadriť svoj názor.</p> <p>Stanoviť pravidlá.</p> <p>Určiť čo sa stane za určitých podmienok.</p>	<p>DOMOV A BÝVANIE</p>	<p>Vyjadrenie budúcnosti.</p> <p>Budúci čas will a going to.</p> <p>Prítomný priebehový čas.</p> <p>Podmienkové vety.</p> <p>I. podmienková veta</p> <p>Môj domov – ľudové umenie u nás doma</p>	<p>Žiak vie reagovať na niečo čo sa má stať v budúcnosti, vie porozprávať o svojich budúcich plánoch.</p> <p>Žiak vie použiť budúci čas na vyjadrenie rozhodnutí a predpovedí.</p> <p>Žiak vie povedať, čo sa stane za určitých okolností. Žiak vie opísať typickú slovenskú kultúru bývania.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Regionálna výchova a tradičná ľudová výchova</p>	

ANJ

<p>Vybrať s ponúknutých možností. Vyjadriť svoje schopnosti. Stanoviť a oznámiť pravidlá.</p>	<p>RIZIKÁ NEBEZPEČNÝ SVET</p>	<p>II. podmienková veta. Chcel by si ... Reflexívne zámena</p>	<p>Žiak vie zachytiť dôležité informácie, ktoré na niečo nebezpečné upozorňujú. Žiak vie z prečítaného textu vybrať špecifické informácie. Žiak vie povedať, ktorých pravidiel sa treba pridržovať a čo by sa stalo, keby tieto pravidlá boli porušené. Žiak vie napísať článok na aktuálnu tému.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia.</p>	
<p>Vypočuť si a podať informácie, reagovať pri prvom stretnutí, predstavovať svoje záľuby a vkus a vyjadriť svoju schopnosť. Vedieť vyplniť žiadosť do zamestnania, napísať CV. Odpovedať na žiadosť. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým. Ponúknuť a reagovať na ponuku.</p>	<p>ZAMESTNANIE</p>	<p>Tvorenie otázky. Gerundium. Vyjadrenie aktivity. Oddeliteľné a neoddeliteľné frázové slovesá.</p>	<p>Žiak porozumie z čítaného textu hlavné body. Žiak vie rozlíšiť v počutom texte hlavné informácie. Žiak vie pochopiť obsah reklamných textov. Žiak vie vytvoriť dotazník so špecifickými otázkami pre osobu. Žiak gramaticky správne tvorí vety.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	
<p>Vypočuť si a podať informáciu. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, vyjadriť svoj názor, očakávania, reagovať na podnety. Vyjadriť pravidlá a povinnosti.</p>	<p>OBCHOD A SLUŽBY VEDA A TECHNIKA V SLUŽBÁCH ĽUDSTVA</p>	<p>Trpný rod. Modálne slovesá v trpnom rode. Predložky. Súslednosť časov Nepriama reč. Nepriama otázka. Zdvorilá otázka.</p>	<p>Žiak vie zachytiť v texte špecifické informácie, vyjadriť sa k počutému textu o zaujímavých miestach a vybrať si z nich aktuálne informácie. Porovnáva výhody a nevýhody rôznych spôsobov cestovania a platenia. Žiak rozumie hlavnej myšlienke v texte. Žiak diferencuje formálny a neformálny štýl komunikácie, používa zdvorilé frázy. Žiak štylizuje text použitím spojok.</p>	<p>Mediálna výchova</p>	

Stupeň vzdelávania ISCED 2A, 3A
Názov predmetu Biológia

2. Charakteristika predmetu

Učebný predmet biológia poskytne základný systém poznatkov o živej prírode, ako predpokladu formovania prírodovednej gramotnosti. Poznanie zákonov, ktorými sa riadi živá príroda, je základom pre pochopenie jej fungovania ako celku a je dôležité pre formovanie citlivého vzťahu k nej. Toto poznanie je zároveň nevyhnutným predpokladom zodpovedného prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému.

Program je koncipovaný tak, aby bolo možné čo najviac využívať moderné didaktické formy, metódy a prostriedky, ktoré okrem maximálnej názornosti, podporujú samostatnosť a kreativitu žiakov pri práci s informáciami, umožňujú pracovať s prírodninami, realizovať experimenty a rozvíjajú schopnosť žiakov poznatky aplikovať.

3. Ciele

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
- Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- Viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote

4. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
- Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydlia ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.
- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním **d ďalších kľúčových kompetencií žiakov:**
v oblasti komunikačných schopností:

- identifikovať a správne používať základné pojmy,
- objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov,
- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ

z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,

- využívať tvorivosť a nápaditosť,
- samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- predpokladať a určiť príčinné súvislosti,
- pozorovať, experimentovať a odhadovať.

v oblasti sociálnych kompetencií:

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach,
- aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

5. Obsah

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o živej a neživej prírode ako celku.

Východiskom pre koncipovanie nového obsahu vyučovania biológie v gymnáziu s osemročným štúdiom je potreba akceptovať vo výchovno-vzdelávacom procese súčasný stav poznania, ako aj orientáciu vyučovania na systémové poznávanie a schopnosť žiakov so získanými informáciami pracovať.

V záujme tohto cieľa je učivo usporiadané v nižších ročníkoch (1.-4.) v nadväznosti na nadobudnuté

vedomosti, poznatky, ako aj vlastné skúsenosti z vnímania prírodných objektov, vzťahov rastlín,

živočíchov a človeka v prirodzenom prostredí. Štruktúra učiva zohľadňuje zásadu od známeho

k neznámemu orientáciou na konkrétne prírodné celky, jednotlivé druhy organizmov, poznávaním

BIO

a porovnávaním ich vonkajšej stavby s pozornosťou na vzťahy medzi organizmami, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva v uvedených ročníkoch vedie

k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a uvedomovaniu si jednoty a rozmanitosti prírody.

Štruktúra učiva umožňuje triediť a postupne prehľbovať poznatky s rešpektovaním systematického a evolučného hľadiska.

Učivo vo vyšších ročníkoch (5.-7.) v nadväznosti na predchádzajúci učebný systém a vyššie uvedené

ciele je usporiadané tak, že biologický objekt rastlinný, živočíšny a ľudský je prezentovaný komplexne, od bunkovej úrovne, cez anatomicko-morfologickú charakteristiku, fylogénu a systém, po fyziologické procesy, genetické zákonitosti, ekologicko-environmentálne väzby a vývojové vzťahy.

Medzipredmetové vzťahy k chémii sú riešené tak, že bioenergetické procesy vo väzbe na fotosyntézu

a dýchanie, ako aj biosyntéza nukleových kyselín a bielkovín sú zaradené do 7. ročníka, kde sa

predpokladá znalosť východiskových chemických pojmov a základných procesov.

1.ročník (49,5 hodín) ISCED 2A

1. Život s človekom a v ľudských sídlach
2. Základná štruktúra života
3. Živé organizmy a ich stavba
4. Stavba tela rastlín a húb
5. Stavba tela bezstavovcov

3. ročník (66 hodín)

1. Stavba tela stavovcov
2. Človek a jeho telo
3. Zdravie a život človeka

4. ročník (66 hodín)

1. Neživá príroda a jej poznávanie.
2. Zem a jej stavba.
3. Stavebné jednotky zemskej kôry
4. Geologické procesy a dejiny Zeme
5. Podmienky života a vzťahy organizmov

5. ročník (66 hodín) ISCED 3A

Svet živých organizmov

1. Životné prostredie a organizmy
2. Život a voda
3. Špecializácia rastlín a živočíchov
4. Mikrosvet
5. Život s človekom
6. Prehľad systému živej prírody

6.ročník (99 hodín)

Základné znaky, vlastnosti a prejavy živého organizmu

1. Všeobecné vlastnosti živých sústav

- 2. Stavba a organizácia tela živých organizmov
- 3. Životné prejavy organizmov
- 4. Dedičnosť a premenlivosť – vývoj
- 5. Praktické cvičenia

7.ročník (33 hodín)

Biológia človeka a ochrana zdravia

- 1. Orgánové sústavy človeka
- 2. Zdravý životný štýl
- 3. Základy poskytovania prvej pomoci

Ročník: prvý

Hodinová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

<i>Obsahová časť</i>	<i>Výkonová časť</i>
ŽIVOT ČLOVEKA V ĽUDSKÝCH SÍDLACH	
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské obydlia a ich okolie. • Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť osobitosti ľudských obydlií a ich okolia pre život organizmov. • Uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka. • Uviesť význam zdomáčovania živočíchov pre človeka.
<ul style="list-style-type: none"> • Mikroorganizmy žijúce s človekom. • Poznávanie a význam pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka. • Opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií. • Uviesť príklad využitia kvasiniek človekom. • Uviesť podmienky výskytu plesní v domácnosti. • Uviesť príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky.
<ul style="list-style-type: none"> • Pestované rastliny v záhradách. • Pestované ovocné stromy a kry. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať podľa ukážky zástupcov cibul'ovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. • Poznať na ukážke a pomenovať strukovinu. • Rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny. • Vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín. • Vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka. • Poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy. • Poznať na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným dužinatým ovocím. • Vysvetliť význam ovocia pre zdravie

	človeka.
<ul style="list-style-type: none"> • Nežiaduci spoločníci človeka. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. • Zásady prevencie pred šírením nákazy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita. • Poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny. • Poznať zásady ochrany pred vnútornými parazitmi. • Poznať spôsob odstránenia vši z vlasov.
<ul style="list-style-type: none"> • Včelárstvo, rybárstvo a rybníkárstvo. spoločenský život včiel. • Zásady chovu včiel a rýb. • Chovateľsky významné vtáky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli. • Uviesť príklady významu chovu včely pre človeka. • Vysvetliť význam rýb pre človeka. • Na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky. • Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť. • Uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka.
<ul style="list-style-type: none"> • Blízki spoločníci človeka. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. • Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky. • Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa. • Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. • Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy.
<ul style="list-style-type: none"> • Chovateľsky významné cicavce. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady chovu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. • Rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. • Uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a. • Uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat.
<ul style="list-style-type: none"> • Cicavce žijúce s človekom. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. • Uviesť riziko výskytu myší a potkanov v domácnosti. • Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.
<ul style="list-style-type: none"> • Živočíchy v okolí ľudských sídiel. • Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade. • Vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade. • Opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností. • Poznať na ukážke troch spevavých vtákov.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom.
ZÁKLADNÁ ŠTRUKTÚRA ŽIVOTA	
<ul style="list-style-type: none"> • Rastlinná a živočíšna bunka. • Základná stavba a funkcia častí bunky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. • Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. • Pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky. • Určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.
ŽIVÉ ORGANIZMY A ICH STAVBA	
<ul style="list-style-type: none"> • Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. • Stavba tela. • Význam, vplyv na človeka, nakažlivé ochorenia, prevencia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnať stavbu vírusu a baktérie. • Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltacky, angíny je vírus alebo baktéria. • Uviesť príklad troch nakažlivých ochorení. • Uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz.
<ul style="list-style-type: none"> • Stavba tela jednobunkových organizmov. • Stavba tela mnohobunkových organizmov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. • Porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky. • Priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchovi. • Určiť na ukážke rastliny jej orgány. • Určiť na ukážke štruktúry tela živočíchabunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.
STAVBA TELA RASTLÍN A HŮB	
<ul style="list-style-type: none"> • Stavba tela nekvitnúcich rastlín. • Machy a paprade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať na ukážke časti tela machu. • Pomenovať na ukážke časti tela paprade. • Uviesť význam výtrusov pre machy a paprade.
<ul style="list-style-type: none"> • Stavba tela kvitnúcich rastlín. • Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky. • Uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom. • Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu.
<ul style="list-style-type: none"> • Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. • Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. • Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny.
<ul style="list-style-type: none"> • List. • Fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu. • Uviesť význam prieduchov v pokožke listu. • Vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú. • Uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie.
<ul style="list-style-type: none"> • Kvet. • Opelenie a oplodnenie. • Význam pre rozmnožovanie rastlín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik. • Uviesť význam peľového zrnka a vajíčka. • Opísať na schéme opelenie kvetu. • Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. • Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
<ul style="list-style-type: none"> • Plod a semeno. • Rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. • Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod. • Pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy. • Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.
<ul style="list-style-type: none"> • Rastlinné telo. • Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. • Vplyv svetla, tepla, vody a živín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život. • Pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny. • Pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu.
<ul style="list-style-type: none"> • Huby s plodnicou jedlé a jedovaté, rozlíšenie podľa typických znakov. • Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. • Rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach. • Rozlíšiť na ukážke kvasinku a plesň podľa stavby tela. • Uviesť význam výtrusnice plesne. • Opísať na ukážke stavbu tela lišajníka.
STAVBA TELA BEZSTAVOVCOV	
<ul style="list-style-type: none"> • Pŕhľivce - drobné vodné živočích. • Stavba tela a základné telesné funkcie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha. • Vysvetliť, prečo sa nervová sústava nezmar nazýva rozptýlená. • Uviesť význam vajíčok a spermií nezmar. • Vysvetliť význam púčikov u nezmar.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích.
<ul style="list-style-type: none"> • Ploskavce a hlístovce – vnútorné parazity. • Stavba tela. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlísta. • Opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice. • Opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice. • Vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.
<ul style="list-style-type: none"> • Mäkkýše – živočíchy so schránkou. • Stavba tela a základné telesné funkcie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. • Porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škl'abky. • Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. • Uviesť orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu. • Porovnať dýchacie orgány slimáka a škl'abky. • Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor škl'abky.
<ul style="list-style-type: none"> • Obrúčkavce - živočíchy s obrúčkami. • Stavba tela a základné telesné funkcie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť, aký orgán umožňuje dážd'ovke pohyb. • Zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážd'ovky. • Opísať, ako dýcha dážd'ovka. • Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy dážd'ovky. • Uviesť význam opasku dážd'ovky.
<ul style="list-style-type: none"> • Článkonožce - živočíchy s článkovaným telom. • Stavba tela a základné telesné funkcie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka. • Pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík. • Uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru. • Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka • Uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. • Určiť na ukážky končatiny spôsob pohybu hmyzu. • Pomenovať dýchací orgán hmyzu. • Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy hmyzu.

Námety praktických aktivít

- Pozorovanie buniek pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne alebo kvasinky mikroskopom.

- Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom.
- Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, vnútornej stavby kvetu.
- Pozorovanie stavby tela a prejavov života črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Vypestovať podľa návodu pleseň a pozorovať stavbu tela.
- Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu.
- Ako vplýva smer svetla na rast stonky?
- Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)?
- Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety?

Námety na tvorbu projektov

- Zeleň v okolí môjho bydliska (školy, obce, mesta, sídliska).
- Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti).
- Dreviny v našom parku (záhrade, okolí školy).
- Môj pes (mačka, chrček, morča, kanárik).
- Vtáky v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska).
- Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy, bydliska).

Ročník: tretí

Hodinová dotácia: 2 hodina týždenne celá trieda

<i>Obsahová časť</i>	<i>Výkonová časť</i>
STAVBA TELA STAVOVCOV	
<ul style="list-style-type: none"> • Povrch tela stavovcov. • Spoločné a odlišné znaky 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srst'ou. • Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. • Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. • Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije.
<ul style="list-style-type: none"> • Oporná sústava stavovcov. • Pohybová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť prispôsobenie stavovcov životnému prostrediu na ukážke kostry končatín • Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. • Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. • Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny. • Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín,

	<ul style="list-style-type: none"> • vnútorných orgánov, srdca stavovcov. • Vysvetliť princíp činnosti dvoch svalov. • Uviesť príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietanim, kráčaním a behom
<ul style="list-style-type: none"> • Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. • Tráviaca sústava cicavcov. • Základné funkcie a význam orgánov 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. • Uviesť príklad stavovca s jedovými zubami. • Uviesť význam jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. • Uviesť význam hrvola, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov. • Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. • Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. • Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca na ukážke chrupu. • Uviesť príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca
<ul style="list-style-type: none"> • Dýchacia sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami. • Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. • Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. • Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. • Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov.
<ul style="list-style-type: none"> • Obehová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať význam krvi pre život stavovcov. • Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. • Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. • Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, • plaza, vtáka a cicavca na ukážke.
<ul style="list-style-type: none"> • Vylučovanie. • Močová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. • Zdôvodniť význam vylučovania. • Pomenovať orgán, v ktorom sa krv stavovcov zbavuje tekutých odpadových látok. • Pomenovať na ukážke orgány močovej sústavy stavovcov.
<ul style="list-style-type: none"> • Nervová sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. • Porovnať na ukážke predný mozog stavovcov. • Charakterizovať podnet a nervový vzruch. • Uviest' podľa ukážky význam reflexného oblúka. • Uviest' príklad nepodmieneného a podmieneného reflexu stavovcov.
<ul style="list-style-type: none"> • Zmyslové orgány stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. • Uviest' príklad stavovcov s dobrým čuchom. • Uviest' príklad uloženia hmatového orgánu stavovca. • Vysvetliť význam bočnej čiary rýb. • Uviest' príklad stavovca s veľmi dobrým zrakom a sluchom.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovanie stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviest' príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovcov. • Pomenovať samčie a samičie pohlavné bunky. • Vysvetliť podstatu oplodnenia. • Vysvetliť význam rozmnožovania.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovacia sústava stavovcov. • Základné funkcie a význam orgánov. • Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin ryby. • Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin obojživelníka. • Porovnať rozmnožovanie plaza a vtáka. • Opísať na ukážke vývin mláďat cicavcov.
<ul style="list-style-type: none"> • Typické životné prejavy, správanie stavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviest' príklad stavovca aktívneho v noci. • Uviest' význam značkovania priestoru. • Vysvetliť na príklade inštinktívne správanie stavovca. • Uviest' príklad sťahovavého a stáleho vtáka.
<ul style="list-style-type: none"> • Význam stavovcov v prírode a pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviest' príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. • Uviest' príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. • Uviest' dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode.
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana stavovcov. • Ohrozenia a možnosti ochrany. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviest' najčastejšie príčiny úhynu rýb a obojživelníkov. • Uviest' príklad ohrozenia životných podmienok vtáka alebo cicavca. • Uviest' príklad možnosti ochrany

	<ul style="list-style-type: none"> • obojživelníkov. • Uviest' príklad chráneného vtáka a cicavca
ĽUDSKÝ ORGANIZMUS A ĽUDSKÉ SPOLOČENSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudský a živočíšny organizmus. • Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve a ľudskej populácie. • Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. • Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.
ČLOVEK A JEHO TELO	
POVRCH TELA A KOŽNÁ SÚSTAVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Koža. • Stavba a funkcie kože. • Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. • Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. • Uviest' význam kože pre človeka.
<ul style="list-style-type: none"> • Starostlivosť o kožu. • Typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary. • Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku. • Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrenia popáleniny a omrzliny. • Predviesť ukážku ošetrenia odreniny alebo pľuzgiera.
OPORNÁ A POHYBOVÁ SÚSTAVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Kosti. Kostra a jej stavba. • Význam kostí a kostry. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke stavbu kosti. • Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. • Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. • Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili.
<ul style="list-style-type: none"> • Lebka a chrbtica. • Stavba a význam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky. • Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky. • Určiť na ukážke kostry časti chrbtice.
<ul style="list-style-type: none"> • Kostra končatín. • Stavba kostry horných a dolných končatín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). • Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatine).

	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnať stavbu kostru ruky a nohy. • Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrysu správnej a nesprávnej klenby nohy.
<ul style="list-style-type: none"> • Svaly. • Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. • Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. • Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. • Zdôvodniť vlastnosti svalu a vystretia ruky v lakti.
<ul style="list-style-type: none"> • Svaly hlavy, trupu a končatín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. • Určiť na ukážke aspoň tri svaly trupu. • Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. • Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín. • Význam opornej a pohybovej sústavy. • Poranenia kostí a svalov.
<ul style="list-style-type: none"> • Význam opornej a pohybovej sústavy. • Poranenia kostí a svalov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. • Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vyklbení.
TRÁVIACA SÚSTAVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Tráviaca sústava. • Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. • Pomenovať viditeľnú časť zuba v ústach. • Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. • Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. • Porovnať mliečny a trvalý chrup. • Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy.
<ul style="list-style-type: none"> • Zložky potravy. • Premena látok a energie. • Energetická hodnota potravín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. • Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. • Vymenovať základné živiny v potrave človeka. • Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. • Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou.
<ul style="list-style-type: none"> • Zásady správnej výživy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad správneho zloženia

<ul style="list-style-type: none"> • Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení • tráviacej sústavy. 	<p>stravy pre človeka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. • Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. • Zdôvodniť škodlivosť prejedania. • Uviesť následky hladovania človeka. • Uviesť význam tráviacej sústavy.
DÝCHACIA SÚSTAVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Dýchacia sústava. • Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. • Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. • Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v • pľúcach.
<ul style="list-style-type: none"> • Dýchanie. • Mechanizmus vonkajšieho dýchania. • Význam dýchacej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť podstatu dýchania. • Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. • Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. • Zistiť pohyby bránice a medzirebrových svalov pozorovaním nádychu a výdychu.
<ul style="list-style-type: none"> • Starostlivosť o dýchaciu sústavu. • Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. • Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. • Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu.
<ul style="list-style-type: none"> • Poškodenia dýchacej sústavy. • Zásady prvej predlekárskej pomoci. • Význam dýchacej sústavy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. • Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. • Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka.
OBEHOVÁ SÚSTAVA	
<ul style="list-style-type: none"> • Krv. • Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. • Význam krvi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. • Vymenovať krvné skupiny. • Uviesť význam transfúzie krvi.
<ul style="list-style-type: none"> • Srdce. • Stavba a činnosť srdca, krvný obeh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. • Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. • Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť • srdca.
<ul style="list-style-type: none"> • Krvné cievy. • Význam a činnosť ciev. • Miazgové cievy a slezina. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť tepny, žily a vlásočnice podľa významu. • Uviesť význam vencovitých tepien pre

<ul style="list-style-type: none"> • Význam obehovej sústavy. 	<p>činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • srdca. • Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. • Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. • Opísať význam miazgových ciev. • Určiť umiestnenie a význam sleziny. • Vysvetliť funkcie obehovej sústavy.
<ul style="list-style-type: none"> • Poškodenia obehovej sústavy. • Zásady predlekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. • Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. • Ukázať na ukážke alebo slovne opísať nepriamu masáž srdca. • Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily.
<p>VYLUČOVANIE A MOČOVÁ SÚSTAVA</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Vylučovanie. • Močová sústava. • Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. • Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. • Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. • Vysvetliť význam obličiek a močových ciest. • Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. • Vymenovať zásady prevencie ochorení obličiek. • Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. • Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka.
<p>REGULAČNÉ SÚSTAVY</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Regulovanie organizmu. • Látková a nervová regulácia. • Význam regulačných sústav. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. • Pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu. • Uviesť význam regulovania činnosti organizmu.
<ul style="list-style-type: none"> • Žľazy s vnútorným vylučovaním. • Význam hormónov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. • Uviesť význam inzulínu. • Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním.
<ul style="list-style-type: none"> • Nervová sústava. • Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať význam nervovej bunky. • Pomenovať časti reflexného oblúka na schéme.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka. • Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy. • Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. • Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. • Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy.
<ul style="list-style-type: none"> • Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. • Receptory a zmyslové vnemy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. • Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. • Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú.
<ul style="list-style-type: none"> • Zrak. Sluch. • Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať na ukážke stavbu oka. • Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. • Opísať na príklade možnosti poškodenia zraku. • Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. • Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. • Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu. • Opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu.
<ul style="list-style-type: none"> • Poškodenia zraku a sluchu. • Zásady hygieny zraku a sluchu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. • Vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán. • Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom.
<ul style="list-style-type: none"> • Vyššia nervová činnosť. • Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad podmieneného reflexu. • Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. • Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka.
<ul style="list-style-type: none"> • Zásady hygieny duševnej činnosti. • Význam nervovej sústavy. • Zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. • Uviesť na príklad správneho režimu dňa. • Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. • Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke.
ROZMNOŽOVANIE, VÝVIN JEDINCA A RODIČOVSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovacia sústava. • Pohlavné bunky, funkcia. • Stavba a funkcia reprodukčných orgánov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. • Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. • Vysvetliť význam menštruačného cyklu.

<ul style="list-style-type: none"> • Vývin jedinca. • Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod. • Obdobia ľudského života. 	<ul style="list-style-type: none"> • Označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie. • Uviest' dĺžku trvania tehotenstva. • Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. • Uviest' uloženie plodu a spôsob jeho výživy. • Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. • Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. • Uviest' príklad troch znakov dospievania. • Uviest' typické znaky troch období ľudského života.
<ul style="list-style-type: none"> • Pohlavné ochorenia. • Prevencia pohlavných ochorení a • AIDS. • Priateľské a partnerské vzťahy, • rodina. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uviest' príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. • Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania. • Uviest' zásady predchádzania pohlavných ochorení • Uviest' príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. • Uviest' na príklade význam rodiny.

Námety praktických aktivít

- Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.).
- Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.).

Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chlpu cicavca.

- Stavba vtáčieho vajca.
- Pozorovanie stavby pera vtáka.
- Prvá pomoc pri zlomeninách a vykĺbení.
- Prvá pomoc pri zastavení dychu.
- Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny.
- Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca.
- Prvá pomoc pri šoku.
- Činnosť zmyslových orgánov

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite.
- Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

Námety na tvorbu projektov

- Režim dňa.
- Zdravý životný štýl.
- Škodlivosť fajčenia.
- Drogy okolo nás.
- Živíme sa správne?
- Medziľudské vzťahy v našej triede.

Ročník: štvrtý

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Obsahová časť	Výkonová časť
Neživá príroda a jej poznávanie	
Neživá a živá príroda. Závislosť organizmov, človeka od neživej prírody. Význam vied o Zemi a poznávania neživej prírody.	Preukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka.
Zem a jej stavba	
Stavba Zeme. Sféry zemského telesa. Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov.	Určiť a pomenovať podľa ukážky stavbu zemského telesa. Rozlíšiť na ukážke typy zemskej kôry. Pohyby zemskej kôry. Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosférických platní. Uviesť dôsledky vzd'alovania litosférických platní. Uviesť dôsledky približovania a podsúvania litosférických platní.
Stavebné jednotky zemskej kôry Minerály a horniny. Charakteristika a vznik.	Charakterizovať minerál a uviesť konkrétny príklad. Charakterizovať horninu a uviesť konkrétny príklad. Rozlíšiť na ukážke minerál a horninu. Uviesť aspoň jeden spôsob vzniku hornín.
Minerály. Vnútoraná stavba, tvar, vlastnosti, význam a ochrana	Pomenovať priestorový útvar, od ktorého závisí tvar a vlastnosti kryštálov. Vymenovať tri mechanické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Vymenovať tri optické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Uviesť príklad využitia mechanickej a optickej vlastnosti minerálu.
Geologické procesy a dejiny Zeme	
Geologické procesy a ich zdroje. Katastrofické geologické procesy a dôsledky pre človeka.	Uviesť príklad zdroja a energie geologického procesu. Rozlíšiť na príklade vonkajší a vnútorný geologický proces. Dokumentovať na príklade katastrofický geologický proces a jeho následky.

<p>Magmatická a sopečná činnosť. Sopky a prejavy ich činnosti.</p>	<p>Charakterizovať magmatickú činnosť. Odlíšiť magmu a lávu podľa miesta vzniku. Opísať podľa ukážky (schémy) časti sopky. Uviesť príklad prejavov sopečnej činnosti. Uviesť príklad prospešnosti sopečnej činnosti pre človeka.</p>
<p>Vyvreté horniny. Vlastnosti, význam a výskyt na Slovensku.</p>	<p>Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín. Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvretú horninu. Zdôvodniť štruktúru žuly a čadiča. Uviesť príklad využitia hlbinej a výlevnej vyvretej horniny. Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt vyvretých hornín.</p>
<p>Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry. Vrásky a vrásnenie, zlomy, príkrovy.</p>	<p>Charakterizovať horotvornú činnosť. Rozlíšiť na ukážke (alebo načrtnúť) príklad poruchy zemskej kôry. Rozlíšiť vrásku a zlom podľa charakteristických znakov a ich vzniku.</p>
<p>Zemetrasenie. Výskyt, príčiny, sprievodné javy, dôsledky pre človeka. Zemetrasenie na Slovensku.</p>	<p>Vysvetliť príčiny zemetrasenia. Uviesť príklad druhu zemetrasenia a jeho dôsledkov. Opísať rozdiel medzi ohniskom a epicentrom zemetrasenia. Poznať možnosti ochrany ľudí a budov pred dôsledkami zemetrasenia.</p>
<p>Premena hornín a premenené horniny. Vlastnosti a význam.</p>	<p>Uviesť hlavné činitele premeny hornín. Opísať na ukážke typickú vlastnosť premenených hornín. Uviesť príklad premenenej horniny, typickú vlastnosť a praktické využitie.</p>
<p>Vonkajšie geologické procesy. Činitele vonkajších procesov. Zvetrávanie, príčiny a dôsledky.</p>	<p>Uviesť príklad vonkajšieho geologického činiteľa. Opísať podstatu mechanického zvetrávania a jeho dôsledok. Opísať podstatu chemického procesu zvetrávania a jeho dôsledok. Opísať dôsledky zemskej prítlačlivosti na svahu. Uviesť dôsledok činnosti toku rieky a morskej vody. Zdôvodniť ochranu podzemných vôd. Opísať dôsledok činnosti horského ľadovca. Porovnať tvar doliny vytvorenej povrchovou vodou a ľadovcom. Opísať dôsledky vetra na príklade geologického útvaru.</p>
<p>Usadené horniny. Úlomkovité, organické a chemické usadené horniny – vznik, vlastnosti, význam pre človeka</p>	<p>Pomenovať útvary, do ktorých sa usporadúvajú usadené horniny. Uviesť príklad využitia nespevnenej a spevnenej</p>

	usadenej horniny. Opísať podstatu vzniku organických usadených hornín. Uviesť príklad využitia organickej usadenej horniny. Opísať podstatu vzniku chemických usadených hornín. Uviesť príklad využitia chemickej usadenej horniny.
Krasové procesy. Krasové útvary. Jaskyne ako životný priestor organizmov. Význam pre človeka.	Opísať podstatu krasového procesu. Uviesť príklad povrchového a podzemného krasového útvaru. Rozlíšiť kvapľovú a ľadovú jaskyňu podľa výzdoby. Uviesť príklad kvapľovej a ľadovej jaskyne na Slovensku.
Skameneliny a vek Zeme.	Charakterizovať skamenelinu, uviesť príklad skameneliny. Opísať proces vzniku skameneliny. Uviesť príklad určovania veku hornín.
Dejiny Zeme. Prahory, starohory, prvohory, druhohory, treťohory a štvrtohory.	Uviesť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. Poznať na ukážke príklad vedúcej skameneliny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrtohôr. Uviesť význam prvohorných papradí a prasličiek v súčasnosti pre človeka.
Geologické jednotky Západných Karpát.	Vymenovať podľa ukážky geologické jednotky Západných Karpát. Uviesť príklad typickej horniny geologických jednotiek Západných Karpát.
Podmienky života a vzťahy organizmov	
Látkové zloženie organizmov. Vzťah organizmov k prostrediu. Prispôsobivosť a znášateľnosť organizmov.	Uviesť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá živých organizmov. Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami. Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov životu vo vode, na zemi, v pôde, vo vzduchu. Charakterizovať znášateľnosť organizmov voči podmienkam prostredia.
Neživé zložky prostredia. Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.	Zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. Uviesť význam tepla pre život rastlín. Uviesť príklad vplyvu telesnej teploty na život živočíchov. Uviesť význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov. Uviesť význam vody pre život organizmov.

	Demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov množstvu vody v prostredí. Uviesť význam minerálnych látok, biogénnych a stopových prvkov, humusu v pôde pre život rastlín.
Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia.	Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín. Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život živočíchov.
Populácia. Vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.	Rozlíšiť na ukážke jedinca, populáciu rastlín a populáciu živočíchov. Vysvetliť podmienky rastu populácie. Uviesť príklad početne malej a veľkej populácie. Rozlíšiť na príklade konkurenciu, predáciu, parazitizmus, symbiózu.
Spoločenstvo organizmov. Druhovú rozmanitosť, priestorové členenie a zloženie spoločenstva. Prírodné a umelé spoločenstvá.	Uviesť príklad spoločenstva organizmov. Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. Opísať na ukážke priestorové rozmiestnenie organizmov vo vrstvách lesa. Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie. Uviesť príklady organizmov prírodného a umelého spoločenstva.
Ekosystém. Zložky, typy ekosystémov. Obeh látok a tok energie v ekosystéme. Vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.	Rozlíšiť na ukážke živé a neživé zložky ekosystému. Uviesť príklady ekosystémov. Uviesť príklad producenta, konzumenta, rozkladača. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení škodí v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a zdraviu človeka. Zostaviť potravný reťazec organizmov. Opísať proces obnovy ekosystému. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa môže rozšíriť po postihnutí ekosystému povodňou, veternou smršťou. Uviesť príklad vplyvu činnosti človeka na zmeny v ekosystéme.
Biosféra. Zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnova a vývoj ekosystémov v biosfére.	Uviesť príklad neživých a živých zložiek biosféry. Rozlíšiť na ukážke tri ekosystémy v biosfére. Vysvetliť na príklade obeh látok v biosfére. Vysvetliť význam toku energie v biosfére.
Biologická a ekologická rovnováha. Podmienky zachovania biologickej diverzity.	Charakterizovať stav biologickej rovnováhy. Uviesť príklad narušenia biologickej rovnováhy. Porovnať podmienky stabilného

	a nestabilného ekosystému. Uviesť tri príklady ekologického prístupu v krajine. Uviesť tri príklady narušenia ekologickej rovnováhy.
<p>Globálne ekologické problémy. Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p>	<p>Uviesť príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu, vzniku kyslých dažďov. Uviesť príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov alebo ničenia dažďových pralesov. Uviesť príklad príčiny hromadenia odpadov. Uviesť význam recyklácie druhotných surovín. Demonštrovať na príklade alternatívny zdroj energie a jeho prínos.</p>

Námety praktických aktivít

Poznávanie a rozlišovanie minerálov a hornín. Zisťovanie vlastností minerálov a hornín.

Rozlišovanie

vyvretých hornín a rudných minerálov. Poznávanie a rozlišovanie premenených hornín.

Poznávanie a rozlišovanie usadených hornín. Zisťovanie obsahu vápnika v horninách.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Spoločenstvá v okolí našej školy (bydliska). Aký ekosystém je v našom okolí? Prírodné a ekologické podmienky najbližšieho alebo širšieho okolia školy.

Námety na tvorbu projektov

Horniny v našej obci a jej okolí. Skameneliny v našom okolí.

6. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je potreba akceptovať vo výchovno – vzdelávacom procese súčasný stav poznania, ako aj orientáciu vyučovania na systémové poznávanie a schopnosť žiakov so získanými informáciami pracovať. tného štýlu.

7. Výchovné a vzdelávacie stratégie

V 1. až 4. ročníku odporúčame kombinovať metódu výkladu s demonštráciou učebných pomôcok a prírodnín, prípadne ich častí, na rozvíjanie odborných komunikatívnych schopností v čo najväčšej miere zaraďovať rozhovor heuristického charakteru, ako aktivizujúcu a motivačnú metódu. Uplatňovať ho najmä pri vyvodzovaní nových pojmov a ich upevňovaní, pri porovnávaní, aktualizovaní poznatkov. Uvedená metóda je vhodná najmä v tých častiach tematických celkov, v ktorých sa zdôrazňuje regionálna problematika. Metóda pozorovania prírodnín a ich častí korešponduje popri ostatných

metódach s psychosomatickými potrebami žiakov v nižších ročníkoch, preto ju odporúčame využívať

v čo najširšej miere. Pozorovanie v kombinácii s hodnotením pozorovaných javov a samostatným

riešením primeraných problémových úloh spĺňa podmienku progresívnych aktivizačných vyučovacích

postupov. Na rozvoj samostatnosti a podporovanie kreativity a flexibility žiakov odporúčame realizovať jednoduché pokusy, primerane uplatňovať riešenie jednoduchých projektových úloh a samostatné referáty žiakov. Tvorivé metódy práce predpokladajú uplatňovanie činnostných zložiek vyučovania, najmä rôznych praktických aktivít v kombinácii s hravými a súťaživými prvkami.

Okrem základného typu vyučovacej hodiny, ako jednej z foriem, odporúčame využívať formu skupinového učenia, praktických činností frontálneho charakteru a praktických cvičení.

Osobitné

miesto zaujímajú besedy a diskusie s odborníkmi, ako aj vzájomné diskusie žiakov.

Podporujú

schopnosť prezentovať vedomosti a poznatky, formulovať a vyjadrovať svoje názory.

Vychádzky

a exkurzie do prírody spojené s aktívnym usmerňovaním priameho pozorovania prírodnín a javov vo

vzájomných súvislostiach, ako aj ich hodnotením, majú aktívny podiel na rozvoji osobnosti žiakov.

Okrem prírodnín a ich častí, ako základných prostriedkov vyučovania biológie, odporúčame využívanie didaktických modelov prírodnín, obrazový materiál, atlasy, diapozitívy, filmy, prípadne videoprojekciu.

Humanizácia vyučovacieho procesu v nižších ročníkoch vyžaduje od učiteľa premyslenú prípravu

jednotlivých častí vyučovacej hodiny, vhodnú kombináciu vyučovacích metód a foriem, systematickú

prípravu učebných pomôcok a prírodnín, ich zhromažďovanie a uchovávanie. Úspešné vyučovanie

biológie v nižších ročníkoch predpokladá voľbu primeraných učebných postupov,

prehĺbovanie citových väzieb pozitívnou motiváciou a vlastným aktívnym vzťahom učiteľa k prírode.

Na úrovni 5. až 7. ročníka, kde sa predpokladá formálno-abstraktné myslenie žiakov, sa odporúčajú

dialogické metódy a aktivizačné vyučovacie postupy. To znamená, že pri prezentovaní anatomicke-morfologických pojmov by bolo vhodné uprednostniť názorné vyučovacie postupy s využitím prírodnín, preparátov, modelov, zobrazení a iných učebných pomôcok s možnosťou samostatnej práce žiakov a riadeného rozhovoru. Pri sprístupňovaní dynamických disciplín (fyziológia, genetika, ekológia) sa odporúča metóda vysvetľovania, aktivizačného a heuristického rozhovoru. Pri sprístupňovaní rozsahom náročnejších tém je vhodné aplikovať metódy výkladu a rozhovoru s využitím prvkov problémového vyučovania. Na motiváciu žiakov odporúčame motivačné rozprávanie a rozhovor (bunková teória, objavenie krvných skupín, dejiny genetiky a pod.). Účinné sú nenárodné demonštračné pokusy formulovanie problémových situácií či neštandardných úloh, prípadne využitie sekvencií z videa alebo filmu. Pri vysvetľovaní mechanizmov dôležitých procesov je nevyhnutná ich demonštrácia prostredníctvom jednoduchých schém, náčrtov či nákresov, ktoré priblížia ich podstatu (napr. delenie bunky, rodozmeny, prenos genetickej informácie). Pri realizácii praktických cvičení sú ťažiskom krátkodobé, jednoduché pokusy a pozorovania. v 1.až 4.ročníku je možnosť výberu z uvedených alternatívnych úloh. Učebné osnovy v uvedených ročníkoch stanovujú minimálny počet

praktických cvičení /5/, pričom učiteľ môže podľa vlastného zváženia, schopností žiakov a podmienok školy realizovať aj väčší počet. Na rozvoj schopností pozorovať a hodnotiť pozorované javy odporúčame v uvedených ročníkoch, aby si žiaci pod vedením učiteľa aviedli stručný záznam s uvedením cieľa a vlastnými zisteniami, vrátane nákresov. Žiaci by mali zvládnuť metodiku mikroskopovania, mali by poznať diakritické (rozlišovacie) znaky pri identifikácii príslušných taxonomických skupín živočíchov a rastlín. Osvojovanie genetických zákonitostí je potrebné podporiť precvičovaním jednoduchých vzorových príkladov. Teoretické poznatky zo somatológie človeka je potrebné prezentovať v kontexte so zachovaním zdravia človeka a zdravého životného štýlu

Kombinácia výkladu s demonštráciou a rozhovorom ako aktivizujúcimi a motivačnými metódami

- Diskusie s odborníkmi a vzájomné diskusie študentov.
- Aktívne poznávanie.
- Využívanie didaktických modelov, obrazového materiálu a laboratórnych pomôcok.
- Žiacke projekty.
- Vyvodzovanie záverov, riešenie úloh, tímová práca – deľba práce a kooperácia.
- Prezentácia vlastnej práce, zdôvodnenie, diskusia.

7. Učebné zdroje

Uhereková, Hantabalová, 2009 : Biológia pre 6.ročník základných škôl 1.ročník gymnázií s osemročným štúdiom

Uhereková, Hantabalová, Trevaiová 2010: Biológia pre 7.ročník základných škôl 2.ročník gymnázií s osemročným štúdiom

Kvasničková, Jeník, Pecina, Biológia 2 pre 2.ročník osemročných gymnázií

Ušáková, Činčura, : Biológia 2 pre gymnáziá, Bratislava SPN 2004

Pracovné listy

8. Začlenenie prierezových tém

OSR - Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom

základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen akademický rozvoj žiakov, ale aj

rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Tematické okruhy

Zdravie a život človeka

Človek a jeho telo - vplyv hluku na poškodenie sluchového orgánu

Zdravý životný štýl

Človek ako biologická bytosť

- ✓ Sebaregulácia a sebaorganizácia - sebaopoznanie, sebaobjavovanie, sebauvedomenie
- ✓ Medzil'udské vzťahy- spoznávanie, empatia, asertivita
- ✓ Komunikácia – pozorovanie, aktívne počúvanie

ENV - Environmentálna výchova

Cieľom environmentálnej výchovy žiakov je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, ktoré ich

vedú k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Takto projektovaný zámer výchovnej práce je

BIO

potrebné realizovať plnením konkrétnych úloh, zacielených na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov.

Tematické okruhy

- Geologické procesy – vplyv vnútornej energie Zeme a človeka na zmeny životného prostredia
- Podmienky života a vzťahy organizmov - význam lesa, vodné zdroje, biodiverzita (druhovú rozmanitosť) mora

a pralesa, význam pralesa pre biosféru (kyslík), umelý ekosystém – funkcia a vzťah k okoliu

- Základné podmienky života - význam vody pre život, ovzdušie a jeho význam, pôda ako zdroj výživy, surovínové a energetické zdroje
- Zdravie a život človeka
- Problémy životného prostredia
- ✓ sociálne – populačná explózia
- ✓ ekonomické- vyčerpatelnosť energetických a surovínových zdrojov
- ✓ ekologické - znečisťovanie ovzdušia (emisie, smog, kyslé dažde, skleníkový efekt, ozónová diera) znečisťovanie pôd (pesticídy, hnojenie, rádioaktívne znečisťovanie, erózia) znečisťovanie vôd (biologické, fyzikálne, chemické) , doprava a životné prostredie, odpady a ich likvidácia, urbanizácia, odlesňovanie
- Vzťah človeka k prostrediu - ekológia – riešenie problematiky odpadov, šetrenie energiami, zachovanie biodiverzity, ochrana prírody – chránené organizmy, chránené územia.

MEV - Mediálna výchova

Mediálna výchova a jej témy majú umožniť žiakom osvojenie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi.

Prierezová téma v základnom vzdelávaní ponúka elementárne poznatky a zručnosti týkajúce sa mediálnej komunikácie a práce s médiami. Mediá a komunikácia predstavujú veľmi významný zdroj skúseností, zážitkov a poznatkov pre stále väčší okruh príjemcov.

Tematické okruhy

- Ekosystémy - význam lesa, vodné zdroje, biodiverzita (druhovú rozmanitosť) mora
- Život s človekom – mikroorganizmy v okolí človeka
- Problémy životného prostredia
- Zdravie a život človeka
- ✓ Internet- anonymné médium - /chatrooms, internetové „zoznamky“, blog, web, email, sociálne siete, „googlovanie“ – vyhľadávanie informácií,...
- ✓ Obraz, zvuk, rýchlosť – médiá - interpretácia médií/televízia, rádio, internet, tlač/

MUV - Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a

kultúrneho pôvodu. Kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti prehľbuje vďaka viacerým trendom

ako je globalizácia, migrácia a pod.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu

BIO

s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní

rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí čo im má sprostredkovať multikultúrna výchova.

Tematické okruhy

- Človek a jeho telo - ľudské rasy , národnostné menšiny, kresťania, heterosexuáli, sexuálne menšiny, etnické skupiny, diskriminácia a solidarita
- Dedičnosť a premenlivosť
- Zdravie a život človeka

DOV - Dopravná výchova

Dopravná výchova integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách –prechod cez cestu, hromadný presun žiakov zo školy alebo v rámci vychádzky do okolia školy, výletu, exkurzie... , tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Tematické okruhy

Stavba tela stavovcov - invázia žiab cez komunikácie počas rozmnožovania, chránené druhy živočíchov končiace svoj život na cestách

Človek a jeho telo - vplyv alkoholu za volantom na cestách

Zdravie a život človeka

OŽZ - Ochrana života a zdravia

Prierezová tematika Ochrana života a zdravia integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza.

Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Tematické okruhy

Biológia človeka a ochrana zdravia

Človek a jeho telo

Život s človekom

Mikrosvet

Zdravie a život človeka

Zdravý životný štýl

Základy poskytovania prvej pomoci: prvá pomoc, bezvedomie, porucha zastavenia dýchania a srdcovej činnosti

Pobyt a pohyb v prírode : orientácia v teréne, úprava životného prostredia, upraviť okolie školy a okolie rieky Oravy

Účelové cvičenia

Osobitnou formou vyučovania učiva ochrany života a zdravia sú účelové cvičenia. Integrujú spôsobilosti žiakov získané v povinných učebných predmetoch, rozširujú a upevňujú ich.

PPZ - Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma predmetu Tvorba projektu a prezentačné zručnosti rozvíja a zdokonaľuje zručnosti

BIO

žiakov tak, aby vedeli komunikovať. Žiaka má naučiť kriticky myslieť, aby vedel informácie získané

v akomkoľvek predmete vyselektovať, použiť ich a v konečnom dôsledku pracovať s nimi samostatne. Žiak sa má naučiť riešiť problémy a nielen prijímať hotové riešenia.

Tematické okruhy

Základná štruktúra života

Človek a jeho telo

Zdravie a život človeka

Neživá príroda

Geologické procesy

Životné prostredie a organizmy

- ✓ Tvorba projektu
- ✓ Prezentačné zručnosti
- ✓ IKT a služby internetu
- ✓ Argumentácia

MZ – Mladý záchranár

Prierezová tematika Mladý záchranár integruje spôsobilosti žiakov zamerané na poskytovanie prvej pomoci v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Tematické okruhy

Živé organizmy a ich stavba - liečivé rastliny

Človek a jeho telo - PP pri mechanických, chemických a tepelných poranení

Stavba tela bezstavovcov - článkonožce- pavúkovce (kliešť)

Život s človekom - parazitické organizmy (hlístovce, ploskavce)

Zdravie a život človeka

9. Hodnotenie

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA PREBIEHA NA ZÁKLADE METODICKÉHO POKYNU Č. 8/2009-R ZO 14.MÁJA 2009 NA HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIU ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL V ZNENÍ METODICKÉHO POKYNU Č.10/2009-R Z 15.JÚLA 2009 A METODICKÉHO POKYNU Č.11/2009-R Z 25.AUGUSTA 2009

Klasifikácia

K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 4 známky (z ústnych alebo písomných odpovedí), pričom väčší dôraz sa kladie na písomné odpovede absolvované po tematických celkoch.

Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní.

Písomnú

odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať študentov so stupnicou bodovania a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď

k nahliadnutiu. Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známok

BIO

1-5. O téme a termíne písomnej skúšky sú študenti informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Výpočet polročnej a koncoročnej známky sa uskutočňuje na základe váhového priemeru známok:

Druh odpovede	Váha	Známka z odpovede
ústna odpoveď	2	x
päťminútovka	1	y
vopred oznámená písomka (v polovici alebo na konci tematického celku) 2z test	2	z
test na konci tematického celku	2	t
referát, projekt, prezentácia	1	r, p

Vzorec na výpočet váhového priemeru VP:

$$VP = \frac{x2 + y1 + z2 + t2 + r1 + p1}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

V prípade výsledných známok 1,5; 2,5; 3,5; 4,5 sa zaokrúhľuje smerom nadol

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí: počet bodov známka

- 1) 100% - 90% - výborný
- 2) 89% - 75% - chválitebný
- 3) 74% - 50% - dobrý
- 4) 49% - 25% - dostatočný
- 5) 24% - 0% - nedostatočný

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná a chápe život jednotlivých druhov organizmov žijúcich v okolí ľudských sídel.</p> <p>Žiak vie uviesť osobitosti ľudských obydlií a ich okolia pre život organizmov.</p> <p>Žiak pozná významné druhy pestovaných rastlín a chovaných živočíchov a význam zdomácnovania živočíchov pre človeka.</p>	<p>Život človeka v ľudských sídlach</p> <p>Základná štruktúra života</p>	<p>Ľudské obydliá a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu. Mikroorganizmy žijúce s človekom.</p> <p>Pestované rastliny v záhradách.</p> <p>Pestované ovocné stromy a kry.</p> <p>Včelárstvo, rybárstvo a rybníkárstvo. Nežiaduci spoločníci človeka.</p> <p>Cicavce žijúce s človekom. Blízky spoločníci človeka. Chovateľsky významné cicavce. Živočíchy v okolí ľudských sídel.</p> <p>Rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba a funkcia častí bunky.</p>	<p>Žiak bude vedieť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka.</p> <p>Žiak bude vedieť uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka, využitie mliečnych a kvasných baktérií.</p> <p>Žiak spozná a pomenuje podľa ukážky zástupcu cibulovej, hlúbavej a koreňovej zeleniny, pozná ovocné druhy drevín.</p> <p>Žiak bude vedieť významu chovu včiel a rýb pre človeka.</p> <p>Žiak pozná podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení.</p> <p>Žiak pozná cicavce podľa vonkajších znakov a ich význam.</p> <p>Žiak bude vedieť vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade.</p> <p>Žiak bude vedieť pomenovať na ukážke časti rastlinnej a živočíšnej bunky a zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná živé organizmy, ich stavbu tela a väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.</p> <p>Žiak chápe základné súvislosti stavby tela rastlín s významom jednotlivých orgánov rastlín a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.</p>	<p>Živé organizmy a ich stavba</p> <p>Stavba tela rastlín a húb</p>	<p>Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. ☐ Stavba tela jednobunkových organizmov.</p> <p>Stavba tela mnohobunkových organizmov.</p> <p>Stavba tela nekvitnúcich rastlín. Machy a paprade.</p> <p>Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň.</p> <p>Stonka (dreviny, byliny).</p>	<p>Žiak bude vedieť vymenovať druhy mikroorganizmov a ich stavbu tela.</p> <p>Žiak pozná význam rozkladných baktérií a tiež negatívny vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu tela črievičky, drobnozrnka.</p> <p>Žiak bude poznať rozdiely medzi pletivom a tkanivom.</p> <p>Žiak bude vedieť vymenovať štruktúry tela živočícha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.</p> <p>Žiak bude vedieť pomenovať na ukážke časti tela machu a časti tela paprade. Žiak pozná význam výtrusov pre machy a paprade.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu koreňa, prijímanie živín koreňom a význam koreňa pre život rastliny.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu stonky, prúdenie látok stonkou a význam stonky pre rastlinu.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu listu,</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

		List.	proces fotosyntézy , dýchania a vyparovania vody, význam pre život v prírode.		
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak chápe základné súvislosti stavby tela rastlín, húb, lišajníkov s významom jednotlivých orgánov a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov</p> <p>Žiak pozná stavbu tela bezstavovcov, základné telesné funkcie, život a význam bezstavovcov v prírodných celkoch .</p>	<p>Stavba tela rastlín a húb</p>	<p>Kvet</p> <p>Plod a semeno</p> <p>Rastlinné telo.</p> <p>Huby s plodnicou jedlé a jedovaté. Lišajníky</p> <p>Pŕhlivce</p>	<p>Žiak bude vedieť stavbu kvetu, význam opelenia a oplodnenia. pre rozmnožovanie rastlín.</p> <p>Žiak bude vedieť vznik plodu, rozdelenie plodov, význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.</p> <p>Žiak pozná súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín, ktoré potrebuje rastlina pre život. Žiak bude poznať orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu. Žiak bude ovládať rozlíšenie a stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu tela, druhy lišajníkov a ich význam.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

	Stavba tela bezstavovcov		Žiak bude vedieť stavbu tela, základné telesné funkcie nezmara a význam slova obojpohlavný živočích.		
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná stavbu tela bezstavovcov, základné telesné funkcie, život a význam bezstavovcov v prírodných celkoch .</p> <p>Žiak pozná väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.</p>	Stavba tela bezstavovcov	<p>Ploskavce a hľistovce</p> <p>Mäkkýše</p> <p>Obrúčkavce</p> <p>Člankonožce</p>	<p>Žiak bude vedieť stavbu tela vnútorných parazitov, spôsob rozmnožovania hľisty a pásomnice. Žiak pozná nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu tela a základné telesné funkcie slimáka a škrabky.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu tela a základné telesné funkcie, naučí sa zdôvodniť, názvy zatvorená obehová sústava, rebríčková nervová sústava dážd'ovky.</p> <p>Žiak bude vedieť stavbu tela a základné telesné funkcie, význam jedovej žľazy pavúka, orgány raka, povrch tela raka, význam chitínu, ktorý tvorí vonkajšiu kostru.</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3..ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základnú stavbu, funkcie a význam orgánov sústav stavovcov. Pozná hlavné znaky základných životných procesov stavovcov, typické životné prejavy, význam a ochranu stavovcov.</p>	<p>Stavba tela stavovcov</p>	<p>Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky</p> <p>Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava stavovcov.</p> <p>Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. Tráviaca sústava cicavcov.</p> <p>Dýchacia sústava stavovcov.</p> <p>Obehová sústava stavovcov.</p>	<p>Žiak má poznať kožné útvary Stavovcov a zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije. Zdôvodniť prispôsobenie stavovcov životnému prostrediu na ukážke kostry končatín</p> <p>Žiak má poznať funkcie a význam orgánov opornej a pohybovej sústavy. Žiak má poznať funkcie a význam orgánov tráviacej sústavy. Vysvetliť rozdiely stavby žalúdka vtákov a cicavcov. Žiak má poznať základné funkcie, vymenovať orgány a význam orgánov dýchacej sústavy. Žiak má vedieť vymenovať orgány a základné funkcie obehovej sústavy. Žiak má vedieť opísať význam krvi pre život stavovcov, význam srdca a ciev pre život stavovcov. Opísať význam krvi pre život</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základnú stavbu, funkcie a význam orgánov sústav stavovcov. Pozná hlavné znaky základných životných procesov stavovcov, typické životné prejavy, význam a ochranu stavovcov.</p>	<p>Stavba tela stavovcov</p>	<p>Vylučovanie. Močová sústava stavovcov. Nervová sústava stavovcov. Zmyslové orgány stavovcov. Rozmnožovanie stavovcov. Typické životné prejavy, správanie stavovcov. Význam stavovcov v prírode a pre človeka. Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.</p>	<p>stavovcov, význam srdca a ciev pre život stavovcov.</p> <p>Žiak má vedieť vymenovať funkcie a význam orgánov močovej sústavy. Žiak má vedieť funkcie, rozdelenie a význam orgánov nervovej sústavy a význam a rozdelenie reflexov. Žiak má poznať funkcie a význam zmyslových orgánov . Žiak má vedieť uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovcov. Vysvetliť význam rozmnožovania, základné funkcie a význam orgánov. Žiak má vedieť vysvetliť inštinktívne správanie stavovca a príklad sťahovavého a stáleho vtáka.</p> <p>Žiak má poznať príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. Uviesť príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná vnútornú stavbu tela a funkciu opornej, pohybovej, tráviacej, dýchacej, obehovej, vylučovacej, riadiacej sústavy a zmyslových orgánov, rozmnožovanie, vývin a starostlivosť o vývin človeka.</p>	<p>Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo.</p> <p>Človek a jeho telo</p>	<p>Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva.</p> <p>Povrch tela a kožná sústava</p> <p>Oporná a pohybová sústava . Kosti. Lebka, chrbtica, kostra končatín. Svaly hlavy, trupu a končatín.</p> <p>Tráviaca sústava. Zložky potravy. Zásady správnej výživy</p> <p>Dýchacia sústava.</p>	<p>Uviest' dopad úbytku dravých vtákov a cicavcov v prírode. Žiak má vedieť uviest' príklady na chránené druhy stavovcov.</p> <p>Žiak má vedieť vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky. Žiak má vedieť stavbu a funkciu kože. Poznať starostlivosť o kožu, typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci. Žiak má vedieť pomenovať názvy kosti a svalov, poznať stavbu a zloženie kosti a svalov. Žiak má vedieť ošetriť poranenia kostí a svalov. Žiak má poznať stavbu a činnosť orgánov tráviacej sústavy, zložky potravy a zásady správnej výživy. Žiak má vedieť význam premeny látok a energie a význam energetickej hodnoty potravín a zásady správnej výživy. Žiak má vedieť opísať na ukážke</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

			hlavné časti dýchacej sústavy, rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty, Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov. Vysvetliť podstatu a význam dýchania. Žiak má vedieť zásady predlekárskej prvej pomoci pri zastavení dychu.		
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Žiak pozná vnútornú stavbu tela a funkciu opornej, pohybovej, tráviacej, dýchacej, obehovej, vylučovacej, riadiacej sústavy a zmyslových orgánov, rozmnožovanie, vývin a starostlivosť o vývin človeka.	Človek a jeho telo	Obehová sústava Krv, srdce, krvné a miazgové cievy Vylučovanie a močová sústava Regulačné sústavy Žľazy s vnútorným vylučovaním Nervová sústava ústredná a obvodová.	Žiak má vedieť funkciu obehovej sústavy, zložky krvi a ich význam. Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. Pomenovať tepny a žily. Žiak má vedieť zásady predlekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca. Žiak má vedieť stavbu a činnosť a funkciu močovej sústavy, príčiny poškodenia obličiek a prevencia ochorení. Žiak má vedieť význam a rozdelenie regulačnej sústavy. Žiak má poznať názvy a význam žliaz s vnútorným vylučovaním. Žiak má vedieť stavbu a funkciu	Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Mladý záchranár	

			nervov, časti mozgu, reflexnú povahu nervovej činnosti. Žiak má poznať základné časti obvodovej nervovej sústavy.		
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Žiak pozná vnútornú stavbu tela a funkciu opornej, pohybovej, tráviacej, dýchacej, obehovej, vylučovacej, riadiacej sústavy a zmyslových orgánov, rozmnožovanie, vývin a starostlivosť o vývin človeka.	Človek a jeho telo	Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy. Zrak. Sluch. Vyššia nervová činnosť. Rozmnožovanie, vývin jedinca Rozmnožovacia sústava, rodičovstvo. Vývin jedinca Obdobia ľudského života Pohlavné ochorenia.	Žiak má poznať stavbu, činnosť a význam zmyslových orgánov. Žiak má vedieť opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu a zraku, vymenovať zásady hygieny zraku a sluchu. Žiak má vedieť uviesť príklad podmieneného a nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka. Žiak má vedieť vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti, význam nervovej sústavy a zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu Žiak má poznať stavbu, činnosť a význam rozmnožovacej sústavy. Pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Žiak má poznať dĺžku trvania	Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia Mladý záchranár Mediálna výchova	

			<p>tehotenstva, opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť typické znaky troch období ľudského života. Žiak má poznať príklady pohlavných chorôb a možnosti nákazy. Žiak má vedieť opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania.</p>		
--	--	--	--	--	--

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná biologickú a sociálnu podstatu človeka a spojitosť s prírodným systémom,</p>	<p>Zdravie a život človeka</p>	<p>Prejavy zdravia a choroby. Vonkajšie faktory. Nákazlivé ochorenia.</p> <p>Imunita</p> <p>Vnútorné faktory</p> <p>Význam životného prostredia</p>	<p>Žiak má vedieť rozlíšiť zdravie a chorobu človeka. Žiak má vedieť poznať nákazlivé ochorenia, príčiny vzniku a ich prevenciu. Žiak má vedieť vysvetliť význam imunity a význam očkovania. Žiak má vedieť vplyv prenosu dedičných vlastností na zdravie a život človeka.</p> <p>Žiak má poznať vplyv životného prostredia, následky negatívnych javov v spôsobe života na zdravie človeka a možnosti ich odstránenia.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia Mladý záchranár Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná vzťah neživej a živej prírody, závislosť organizmov a človeka od neživej prírody. Žiak chápe základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.</p>	<p>Neživá príroda a jej poznávanie</p> <p>Zem a jej stavba</p> <p>Geologické procesy a dejiny Zeme</p>	<p>Neživá a živá príroda. Závislosť organizmov, človeka od neživej prírody. Význam vied o Zemi a poznávania neživej prírody.</p> <p>Stavba Zeme. Sféry zemského telesa. Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov</p> <p>Stavebné jednotky zemskej kôry</p> <p>Minerály a horniny. Geologické procesy a ich zdroje. Magmatická a sopečná činnosť. Sopky a prejavy ich činnosti. Vyvreté horniny. Výlevné a hlbinné vyvreté horniny.</p>	<p>Žiak má vedieť preukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka.</p> <p>Žiak má poznať a pomenovať stavbu zemského telesa. Rozlíšiť typy zemskej kôry. Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosférických platní.</p> <p>Žiak má vedieť charakterizovať minerály a horniny. Vnútornú stavbu, tvar, vlastnosti, význam a ochranu minerálov.</p> <p>Žiak má poznať geologické procesy a dôsledky pre človeka, prejavy sopečnej činnosti. Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín. Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvretú horninu.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Ciel' a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
		<p>Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry. Vrásy a vrásnenie, zlomy, príkrovy. Zemetrasenie. Výskyt, príčiny, sprievodné javy, dôsledky pre človeka. Zemetrasenie na Slovensku. Premena hornín a premenené horniny.</p> <p>Vonkajšie geologické procesy.</p> <p>Usadené horniny. Úlomkovité, organické a chemické usadené horniny – vznik, vlastnosti, význam pre človeka</p>	<p>Žiak má vedieť charakterizovať horotvornú činnosť. Rozlíšiť na ukážke príklad poruchy zemskej kôry.</p> <p>Žiak má poznať spôsoby vzniku zemetrasení, výskyt a dôsledky pre človeka.</p> <p>Žiak má vedieť hlavné činitele premeny hornín. Opísať na ukážke typickú vlastnosť premenených hornín.</p> <p>Žiak má poznať príklady vonkajšieho geologického činiteľa. Opísať podstatu mechanického a chemického zvetrávania a jeho dôsledok.</p> <p>Žiak má vedieť pomenovať útvary vznik, vlastnosti, význam pre človeka usadené horniny. Opísať podstatu vzniku úlomkovitých, organických a chemických usadených hornín. Uviesť príklad využitia hornín.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Podmienky života a vzťahy organizmov</p>	<p>Krasové procesy. Krasové útvary.</p> <p>Skameneliny a vek Zeme.</p> <p>Dejiny Zeme. Prahory, starohory, prvohory, druhohory, tret'ohory a štvrtohory.</p> <p>Geologické jednotky Západných Karpát.</p> <p>Látkové zloženie organizmov. Vzťah organizmov k prostrediu. Prispôsobivosť a znášateľnosť organizmov.</p>	<p>Žiak má vedieť opísať podstatu krasového procesu. Uviesť príklad kvapľovej a ľadovej jaskyne na Slovensku.</p> <p>Žiak má vedieť charakterizovať skamenelinu, uviesť príklad skameneliny. Uviesť príklad určovania veku hornín.</p> <p>Žiak má vedieť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. Poznať vedúce skameneliny prvohôr, druhohôr, tret'ohôr a štvrtohôr. Žiak má poznať geologické jednotky Západných Karpát. Žiak má vedieť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá organizmov. Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života a vzťahy organizmov, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Podmienky života a vzťahy organizmov</p>	<p>Neživé zložky prostredia. Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda. a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.</p> <p>Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia.</p> <p>Populácia</p> <p>Spoločenstvo organizmov</p>	<p>Žiak má vedieť zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. Uviest' význam tepla pre život rastlín. Uviest' príklad vplyvu telesnej teploty na život živočíchov. Uviest' význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov.</p> <p>Uviest' význam vody pre život organizmov.</p> <p>Žiak má vedieť uviesť príklady znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín a živočíchov..</p> <p>Žiak má vedieť charakterizovať vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.</p> <p>Žiak má poznať vlastnosti a vzťahy spoločenstva organizmov. Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Podmienky života a vzťahy organizmov</p>	<p>Ekosystém</p> <p>Biosféra</p> <p>Biologická a ekologická rovnováha.</p> <p>Globálne ekologické problémy. Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p>	<p>Žiak má vedieť charakterizovať ekosystém, jeho zložky, typy ekosystémov. Má poznať obeh látok a tok energie v ekosystéme a vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.</p> <p>Žiak má poznať zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnovu a vývoj ekosystémov v biosfére.</p> <p>Žiak má vedieť charakterizovať biologickú a ekologickú rovnováhu, podmienky zachovania biologickej diverzity.</p> <p>Žiak má poznať a vysvetliť príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu, vzniku kyslých dažďov. Žiak má vedieť uviesť príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov alebo ničenia dažďových pralesov.</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Environmentálna výchova</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak ovláda základné životné podmienky organizmov -živočíchov a rastlín , faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Životné prostredie a organizmy.</p> <p>Život a voda.</p>	<p>Životné prostredie a jeho zložky ekosystém vzťah organizmu a prostredia spoločenstvo a populácia</p> <p>Pojmy: abiotické a biotické faktory, jedinec, druh, populácia, spoločenstvo, ekosystém, potravinové reťazce a siete. Život pri vode Živočíchy planktón – zložky, význam bezstavovce sladkých vôd – základné morfológické znaky kmeňov/tried, spôsob života, zástupcovia, význam stavovce - základné morfológické znaky tried (ryby, obojživelníky), spôsob života, zástupcovia, význam Pojmy: fytoplanktón (sinice, riasy), zooplanktón.</p>	<p>Žiak má poznať význam abiotických a biotických zložiek prostredia pre existenciu organizmov. Charakterizovať pojem ekosystém. Vysvetliť rozdiel medzi druhom, populáciou a spoločenstvom. Na príklade vybraného ekosystému vysvetliť potravinové reťazce a siete. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o vybranom prírodnom ekosystéme</p> <p>Poznať základné zložky zooplanktónu a fytoplanktónu. Vysvetliť význam planktónu pre vodný ekosystém. Na príklade vybraného zástupcu popísať vonkajšiu stavbu tela mnohobunkových rias. Poznať základné zložky zooplanktónu a fytoplanktónu. Vysvetliť význam planktónu pre vodný ekosystém.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života vodných a suchozemských rastlín, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Život a voda.</p>	<p>(polypovce), ploskavce, mäkkýše (ulitníky, lastúrniky), obrúčkavce (pijavice), článkonožce (kôrovce, hmyz), ryby tečúcich a stojatých vôd, obojživelníky (žaby, mloky)</p> <p>Rastliny vodné rastliny - významní zástupcovia rastliny lužných lesov, mokradí a močiarov – významní zástupcovia výtrusné rastliny – charakteristika, zástupcovia semenné rastliny – charakteristika nahosemenné a krytosemenné rastliny -</p> <p>dvojklíčnolistové a jednoklíčnolistové rastliny – porovnanie, zástupcovia Pojmy: výtrus, stielka, cievnaté rastliny, kvet, piestik, tyčinka, vajíčko, peľ, semeno, plod, fotosyntéza</p>	<p>Vysvetliť význam planktónu pre vodný ekosystém. Na príklade vybraného zástupcu popísať vonkajšiu stavbu tela mnohobunkových rias. Poznať najznámejšie druhy vodných a pobrežných rastlín – byliny a dreviny. Vedieť zatriediť a porovnať výtrusné a semenné rastliny. Poznať základné znaky nahosemenných a krytosemenných rastlín Vedieť porovnať základné znaky dvojklíčnolistových a jednoklíčnolistových rastlín. Vedieť vysvetliť adaptácie rastlín na život vo vode a v jej okolí. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať zaujímavosti zo života vodných rastlín.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života bezstavovcov a stavovcov vo vodnom prostredí, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Život a voda.</p>	<p>Živočíchy</p> <p>bezstavovce žijúce pri vode – významní zástupcovia (prehľad) stavovce žijúce pri vode - významní zástupcovia (prehľad) plazy, vtáky, cicavce – základné morfológické znaky tried, spôsob života, zástupcovia, význam význam živočíchov žijúcich pri vode pre vodný ekosystém Pojmy: plazy (hady, jašterice, korytnačky), vtáky - (plávajúce, potápavé, brodivé), cicavce, plávacie blany, masné perie, tukové žľazy, srst', etológia (dvorenie, starostlivosť o mláďatá, hniezdenie, ochrana, komunikácia živočíchov, migrácia a pod.).</p>	<p>Na príklade vybraných zástupcov demonštrovať postavenie bezstavovcov v potravovom reťazci vodných ekosystémov. Vedieť vyhľadať a prezentovať informácie o ekologickom a hospodárskom význame vybraných zástupcov zooplanktónu, fytoplanktónu, vodných bezstavovcov a stavovcov. Poznať významné druhy plazov, vtákov a cicavcov žijúcich pri vode. Vedieť popísať základnú morfológickú stavbu tela, spoločné a rozdielne znaky. Na príklade vybraných zástupcov demonštrovať postavenie vybraných druhov plazov, vtákov a cicavcov v potravovom reťazci. Vedieť vysvetliť rozdiel medzi vtákmi plávajúcimi, brodivými a potápavými. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať formy správania sa vtákov a cicavcov.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Ciel' a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života vysokohorského spoločenstva, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Špecializácia rastlín a živočíchov.</p>	<p>Vysokohorské spoločenstvá – rastliny – významní zástupcovia živočíchy - významní zástupcovia Pojmy: biotop, adaptácia na faktory prostredia, ekologická valencia, tolerancia, minimum, optimum, maximum, bioindikátor, kozmopolitný organizmus, endemit, relikť. Život na úkor iných parazity, parazitizmus a jeho formy parazitické rastliny huby - spôsoby parazitizmu, vybraní zástupcovia prvoky - spôsoby parazitizmu, vybraní zástupcovia živočíchy - spôsoby parazitizmu, vybraní zástupcovia cesty nákazy, liečba a prevencia Pojmy: heterotrofia, saprofyt, parazit, poloparazit, úplný parazit, endoparazit, ektoparazit, hostiteľ, medzihostiteľ, životný cyklus, prevencia, parazitárne ochorenie</p>	<p>Žiak má vedieť charakterizovať vysokohorské prostredie</p> <p>Poznať významné druhy vysokohorských rastlín a živočíchov . Vysvetliť adaptáciu organizmov na špecifické podmienky života. Vedieť vysvetliť pojmy relikť a endemit.</p> <p>Vysvetliť podstatu parazitizmu. Porovnať rôzne typy parazitizmu. Charakterizovať vybrané druhy parazitických organizmov. Poznať význam parazitov pre zdravie človeka. Vysvetliť úlohu hostiteľa a medzihostiteľa v životnom cykle parazita. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o možnostiach nákazy, liečenia a prevencie parazitárnych ochorení.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života v extrémnych podmienkach, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.</p> <p>Žiak pozná základné životné podmienky mikroorganizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Špecializácia rastlín a živočíchov.</p> <p>Mikrosvet</p>	<p>Život v extrémnych podmienkach</p> <p>Námety na samostatné práce žiakov: Za polárnym kruhom. V púšti. Hlboko v mori. V sladkej aj slanej vode. Jaskyne. V pôde.</p> <p>vírusy – charakteristika, rozdelenie, význam baktérie – charakteristika, rozdelenie, význam riasy – charakteristika, zástupcovia, význam huby – charakteristika, zástupcovia význam prvoky – charakteristika, zástupcovia význam mikroorganizmy a človek</p>	<p>Vedieť opísať špecifické životné podmienky v rôznych biotopoch. Vedieť vyhľadať a spracovať informácie o živote v rôznych typoch prostredia. Pripraviť a prezentovať žiacke samostatné práce a projekty. Spolupracovať v skupinách pri práci na projektoch.</p> <p>Charakterizovať vírusy z hľadiska stavby a spôsobu života. Charakterizovať baktérie z hľadiska spôsobu života a významu v prírode. Uviesť najbežnejšie vírusové a bakteriálne ochorenia, prevencia a možnosti liečby. Charakterizovať jednobunkové riasy a huby z hľadiska stavby a spôsobu života.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

		Pojmy: viroológia, bakteriológia, vírus, bakteriofág, profylaxia, rezistencia, antibiotiká.			
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Žiak pozná základné podmienky adaptácie na život v ľudských sídlach života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného	Život s človekom.	Adaptácia na život v ľudských sídlach. neželaní spoločníci v domácnosti (plesne, článkonožce, hlodavce) živočíchy záhrad a polí (bezstavovce, stavovce) živočíchy v ľudských sídlach (bezstavovce, stavovce) živočíchy a urbanizácia Pojmy: deratizácia, dezinfekcia, premnoženie, monokultúra, škodcovia, biologická rovnováha, prenos ochorení, spevavce,	Vysvetliť spôsoby adaptácie živočíchov na život v ľudských sídlach a domácnostiach. Poznať najbežnejšie druhy organizmov, ktoré sa druhotne adaptovali na život s človekom. Poukázať na rôzne spôsoby boja človeka proti neželaným organizmom v domácnosti. Poznať regionálne významné druhy vtákov a cicavcov ktoré žijú v blízkosti človeka. Poukázať na význam vtákov a cicavcov pre udržanie biologickej rovnováhy v záhradách a	Mediálna výchova Ochrana života a zdravia Mladý záchranár Environmentálna výchova	

<p>prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>			<p>ovocných sadoch.</p> <p>Poznať nebezpečenstvo voľnej migrácie vtákov z hľadiska prenosu infekčných ochorení. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o konkrétnych príkladoch negatívneho vplyvu urbanizácie, ľudských zásahov do prírody .</p>		
<p>Cieľ a kompetencie</p>	<p>Tematický celok</p>	<p>Obsahový štandard 5.ročník</p>	<p>Výkonový štandard</p>	<p>Prierezové témy</p>	<p>Poznámka</p>
<p>Žiak pozná základné podmienky života živočíchov v službách človeka , faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob</p>	<p>Život s človekom</p>	<p>Živočíchy v službách človeka Námety na samostatnú prácu</p> <p>Podmienky chovu hospodársky významných druhov živočíchov. Význam hospodársky významných druhov živočíchov pre človeka (hmyz, dobytok, hydina a pod.) Pomocníci – v poľnohospodárstve, športe, zdravotníctve a pod. Spoločníci v domácnosti (akvaristika, teraristika, chov exotických vtákov, hlodavcov, mačiek, psov a pod.)</p>	<p>Poznať hospodársky významné druhy živočíchov, ich spôsob života a využitie. Poznať zástupcov živočíchov, ktorí uľahčujú človeku jeho činnosti v rôznych oblastiach. Poznať zástupcov živočíchov, ktorí slúžia človeku ako spoločníci. Vysvetliť rozdiely v spôsobe života voľne žijúcich a domestikovaných živočíchov. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o spôsobe života a podmienkach chovu</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

BIO

<p>života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>		<p>Rastliny a huby v službách človeka Rastliny ako potrava, hospodársky významné čeľade, základná charakteristika, zástupcovia, význam.</p>	<p>hospodársky významných druhov, spoločníkov a pomocníkov.</p> <p>Poznať hospodársky významné druhy rastlín a húb, ktoré slúžia ako potrava, koreniny a pochutín.</p>		
---	--	---	--	--	--

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná základné podmienky života hospodársky významných organizmov, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Žiak pozná zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.</p>	<p>Život s človekom</p>	<p>koreniny a pochutiny - základná charakteristika, zástupcovia, význam liečivá a drogy - základná charakteristika, zástupcovia, význam krmoviny - hospodársky významné čeľade, základná charakteristika, zástupcovia, význam okrasné rastliny parkov a záhrad (stromy, kry a byliny – vybrané druhy) izbové rastliny – vybrané druhy priemyselné využitie rastlín a húb Pojmy: dvojkličnolistové - ružovité, bôbovité, kapustovité, ľuľkovité, mrkvovité, makovité, lipovité, čajovníkovité a pod., jednokličnolistové - lipnicovité, ľaliovité, kvasinky, plesne, vyššie huby, bielkoviny, cukry, tuky, vitamíny, vláknina, liečivo, jed, droga, fytoterapia.</p>	<p>Poukázať prostredníctvom vybraných zástupcov na význam rastlín pre ich nutričné hodnoty, racionálnu výživu, vplyv na imunitu a pod. Poznať hospodársky významné a voľne rastúce druhy rastlín, ktoré slúžia ako liečivá – drogy. Vysvetliť negatívny dopad jedov na ľudský organizmus. Poukázať na význam fytoterapie. Poznať hospodársky významné druhy rastlín, ktoré slúžia ako krmoviny. Poznať vybrané druhy okrasných rastlín záhrad a parkov. Poznať základné podmienky pestovania izbových rastlín. Poznať príklady priemyselného využitia rastlín a húb. Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o využití rastlín a húb človekom.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova Mediálna výchova Mladý záchranár Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

BIO

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná prehľad základného systému živej prírody, význam triedenia organizmov a zatriedenie organizmov do taxonomických kategórií.</p>	<p>Prehľad systému živej prírody</p>	<p>jednobunkovce rastliny huby živočíchy</p>	<p>Poznať význam triedenia organizmov. Vedieť zatriediť vybrané organizmy podľa charakteristických znakov do najvyšších taxonomických kategórií.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	

Stupeň vzdelávania ISCED 2A, 3A
Názov predmetu Chémia

1. Charakteristika predmetu

- Predmet chémia umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov.
- Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémia potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.
- Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.
- Organickou súčasťou učebného predmetu chémia je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémia.

- Prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.
- Podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.
- Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností.
- Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).
- V predmete chémia si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v

chemickom laboratóriu.

- Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- **Identifikácia a správne používanie pojmov.** Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že

ich aktívne používa v správnom kontexte.

- **Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia** – žiak vie popísať a popísať prípadne načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).

30

- **Vysvetlenie javov** – žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov.

- **Predvídanie javov** a určovanie kauzálnych súvislostí – žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný

alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).

- **Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady** – žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnúť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý

jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady

veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či

roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).

- **Kvantitatívny popis** – žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť

hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.

- **Aplikácia vedomostí** – žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších

prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných

javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých

javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska

(napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

V učebnom predmete chémia by žiaci mali nadobudnúť a rozvíjať nasledovné **kompetencie k učeniu**

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť,

- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu.

komunikačné schopnosti

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, obrázkov a tabuliek,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

riešenie problémov

- analyzovať vybrané problémy,
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh,
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh,
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh,
- posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy,
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných učebných predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

manuálne

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

sociálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- prijímať ocenenie, radu a kritiku a čerpať poučenie pre ďalšiu prácu.

4. Obsah

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvorí základné poznatky o základných skupinách chemických látok, ich zložení, štruktúre, vlastnostiach, ich praktického významu pre bežný život a výrobu, so zodpovedným vzťahom k ochrane zdravia a životného prostredia.

1. ročník (16,5 hod.)

1. Chémia okolo nás
  - 1.1 Objavovanie chémie v našom okolí
  - 1.2 Skúmanie vlastností látok
  - 1.3 Zmesi a chemicky čisté látky
  - 1.4 Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch

2. ročník (16,5 hod.)

2. Premeny látok
  - 2.1 Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí
  - 2.2 Zmeny pri chemických reakciách

3. ročník (33 hod.)

- 3. Zloženie látok
- 3.1 Chemické prvky a zlúčeniny
- 3.2 Častice látok: atómy, molekuly a ióny
- 3.3 Periodická sústava prvkov
- 4. Významné chemické prvky a zlúčeniny

4. ročník (66 hod.)

- 5. Chemické výpočty
- 5.1 Látkové množstvo a molárna hmotnosť
- 5.2 Zloženie roztokov
- 6. Organické látky
- 6.1 Vlastnosti jednoduchých organických látok
- 6.2 Uhl'ovodíky
- 6.3 Deriváty uhl'ovodíkov
- 6.4 Organické látky v živých organizmoch
- 6.5 Organické látky v bežnom živote

5.ročník (66 hod.)

- 1. Pozorovanie a pokus v chémii, bezpečnosť práce
- 2. Sústavy látok
- 3. Štruktúra atómov a iónov, periodický systém prvkov
- 3.1 Štruktúra atómov a iónov
- 3.2 Periodický systém prvkov
- 4. Základy názvoslovia anorganických zlúčenín
- 5. Chemická väzba a štruktúra látok
- 6. Výpočty v chémii
- 7. Chemické reakcie a ich priebeh, chemické rovnice
- 7.1 Chemické reakcie, chemické rovnice
- 7.2 Energetické zmeny pri chemických reakciách
- 7.3 Rýchlosť chemických reakcií
- 7.4 Chemická rovnováha
- 8. Typy chemických reakcií
- 8.1 Protolytické reakcie
- 8.2 Redoxné reakcie
- 8.3 Zrážacie reakcie

6.ročník (66 hod.)

- 9. Prvky a ich anorganické zlúčeniny dôležité v bežnom živote, ich vlastnosti, použitie a vplyv na živé organizmy a životné prostredie
- 9.1 s – prvky
- 9.2 p – prvky
- 9.3 d – prvky
- 10. Charakteristika a rozdelenie organických látok a základy ich názvoslovia
- 11. Uhl'ovodíky a ich deriváty dôležité v bežnom živote, ich vlastnosti, použitie a ich vplyv na živé organizmy a životné prostredie
- 11.1 Alifatické uhl'ovodíky
- 11.2 Aromatické uhl'ovodíky
- 12. Deriváty uhl'ovodíkov dôležité v bežnom živote, ich vlastnosti, použitie a vplyv na živé organizmy a životné prostredie – halogénderiváty, kyslíkaté deriváty, dusíkaté deriváty

7.ročník (33 hod.)

- 13. Biolátky
- 13.1 Lipidy
- 13.2 Sacharidy
- 13.3 Bielkoviny
- 13.4 Enzýmy
- 13.5 Nukleové kyseliny
- 13.6 Vitamíny
- 14. Kvalita života a zdravie

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je poskytnúť žiakom teoretické a čiastočne aj praktické základy všeobecnej anorganickej a organickej chémie s vybranými časťami analytickej chémie, biochémie a chemickej technológie.

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

- Kombinácia výkladu s demonštráciou a rozhovorom ako aktivizujúcimi a motivačnými metódami
- Diskusie s odborníkmi a vzájomné diskusie študentov.
- Aktívne poznávanie.
- Využívanie didaktických modelov, obrazového materiálu a laboratórnych pomôcok.
- Žiacke projekty.
- Vyvodzovanie záverov, riešenie úloh, tímová práca a kooperácia.
- Prezentácia vlastnej práce, zdôvodnenie, diskusia.

7. Učebné zdroje

- Adamkovič, Ružičková, Šramko, 2000: **Základy chémie**, SPN Bratislava
- Adamkovič, Šimeková, 2005: **Chémia pre 8. Ročník ZŠ**, SPN Bratislava
- Adamkovič, Pracovné zošity z chémie pre 6.,7.ročník a 1.,2. Ročník gymnázií s osemročným štúdiom, SPN Bratislava
- Adamkovič, Šimeková, 2001: **Chémia pre 9. Ročník ZŠ**, SPN Bratislava
- Joniaková, Daniela, 1995: **Chémia pre základné školy**, SPN Bratislava
- Vacík, Čtrnáctová, 1984: Chémia pre 1. Ročník gymnázií, SPN Praha
- Internet
- Pracovné listy

8. Začlenenie prierezových tém

OSR - Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom

základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen akademický rozvoj žiakov, ale aj

rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Tematické okruhy

Objavovanie chémie v našom okolí

CHE

Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí
Organické látky v živých organizmoch
Organické látky v bežnom živote
Pozorovanie a pokus v chémii, bezpečnosť práce

ENV - Environmentálna výchova

Cieľom environmentálnej výchovy žiakov je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, ktoré ich vedú k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Takto projektovaný zámer výchovnej práce je potrebné realizovať plnením konkrétnych úloh, zacielených na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov.

Tematické okruhy

Látky nevyhnutné pre náš život : voda a vzduch

Premeny látok

Významné chemické prvky a zlúčeniny

Organické látky v bežnom živote

Deriváty uhlíkovodíkov

- ✓ sociálne – populačná explózia, organické látky v potrave
- ✓ ekonomické- vyčerpatelnosť energetických a surovinových zdrojov
- ✓ ekologické - znečisťovanie ovzdušia (emisie, smog, kyslé dažde, skleníkový efekt, ozónová diera) znečisťovanie pôd (pesticídy, hnojenie, rádioaktívne znečisťovanie, erózia) znečisťovanie vôd (biologické, fyzikálne, chemické) , doprava a životné prostredie, odpady a ich likvidácia, urbanizácia, odlesňovanie

Vzťah človeka k prostrediu - ekológia – riešenie problematiky odpadov, šetrenie energiami, zachovanie biodiverzity, ochrana prírody .

MEV - Mediálna výchova

Mediálna výchova a jej témy majú umožniť žiakom osvojenie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi.

Prierezová téma v základnom vzdelávaní ponúka elementárne poznatky a zručnosti týkajúce sa mediálnej komunikácie a práce s médiami. Mediá a komunikácia predstavujú veľmi významný zdroj skúseností, zážitkov a poznatkov pre stále väčší okruh príjemcov.

Tematické okruhy

Objavovanie chémie v našom okolí - významné minerály a horniny, vodné zdroje, ťažba nerastných surovín interpretácia médií/televízia, rádio, internet, tlač/

Problémy životného prostredia

- ✓ vplyv chemických reakcií na životné prostredie médiá - interpretácia médií/televízia, rádio, internet, tlač/
- ✓ vplyv halogenderivátov na životné prostredie – médiá - interpretácia médií/televízia, rádio, internet, tlač/

Zdravý životný štýl, kvalita života a zdravie prezentovaný médiami.

MUV - Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a

kultúrneho pôvodu. Kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti prehľbuje vďaka viacerým trendom

ako je globalizácia, migrácia a pod.

Tematické okruhy

Vplyv chemických látok na živé organizmy a životné prostredie
Látky nevyhnutné pre náš život - organické látky v potravinách
Organické látky, uhl'ovodíky ropa, zemný plyn

DOV - Dopravná výchova

Dopravná výchova integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách –prechod cez cestu, hromadný presun žiakov zo školy alebo v rámci vychádzky do okolia školy, výletu, exkurzie... , tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Tematické okruhy

Uhl'ovodíky - povrchová úprava ciest asfaltom

Látky nevyhnutné pre náš život - povrchová úprava ciest kuchynskou soľou

Organické látky v bežnom živote – natieranie dopravných značiek, cestných komunikácií farbivami, lakmi

Chemické reakcie – korózia kovov

OŽZ - Ochrana života a zdravia

Prierezová tematika Ochrana života a zdravia integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Tematické okruhy

Látky nevyhnutné pre náš život - NaCl, lieky, vitamíny....

Prvky a ich anorganické zlúčeniny - minerálne látky, stopové prvky...

Organické látky – cukry, tuky, bielkoviny,

Zloženie roztokov - nesprávna príprava roztokov má vplyv na zdravie človeka aj na životné prostredie

Halogénderiváty - freóny

Pozorovanie a pokus v chémii, bezpečnosť práce

Energetické zmeny pri chemických reakciách – horenie látok

Deriváty uhl'ovodíkov - vplyv alkoholu, acetónu , liekov, drog na zdravie človeka

Kvalita života a zdravie

Účelové cvičenia

PPZ - Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma predmetu Tvorba projektu a prezentačné zručnosti rozvíja a zdokonaľuje zručnosti

žiakov tak, aby vedeli komunikovať. Žiaka má naučiť kriticky myslieť, aby vedel informácie získané

v akomkoľvek predmete vyselektovať, použiť ich a v konečnom dôsledku pracovať s nimi samostatne. Žiak sa má naučiť riešiť problémy a nielen prijímať hotové riešenia.

Tematické okruhy

Objavovanie chémie v našom okolí – nerastné suroviny – kovy, nekovy

Látky nevyhnutné pre náš život - H₂O, O₂, NaCl,

Významné chemické prvky a zlúčeniny - vápnik, horčík, jód,, železo ...

Zmeny v chemických reakciách - hasiace prístroje

Organické látky v živých organizmoch – cukry, tuky, bielkoviny
Uhl'ovodíky – význam a nebezpečenstvo

MZ – Mladý záchranár

Prierezová tematika Mladý záchranár integruje spôsobilosti žiakov zamerané na poskytovanie prvej pomoci v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Tematické okruhy

Skúmanie vlastností látok - PP pri popálení, pri poleptaní kyselinou, hydroxidom
Premeny látok, chemické reakcie – nebezpečenstvo výbuchu, PP pri popáleninách
Zloženie látok – žieraviny, horľaviny, výbušniny
Halogénderiváty – PP pri otrave nebezpečnými plynmi
Organické zlúčeniny – PP pri otrave liekmi, alkoholom, drogami

9. Hodnotenie

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA PREBIEHA NA ZÁKLADE METODICKÉHO POKYNU Č. 8/2009-R ZO 14.MÁJA 2009 NA HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIU ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL V ZNENÍ METODICKÉHO POKYNU Č.10/2009-R Z 15.JÚLA 2009 A METODICKÉHO POKYNU Č.11/2009-R Z 25.AUGUSTA 2009

Klasifikácia

K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 4 známky (z ústnych alebo písomných odpovedí), pričom väčší dôraz sa kladie na písomné odpovede absolvované po tematických celkoch.

Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní.

Písomnú

odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať študentov so stupnicou bodovania a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď

k nahliadnutiu. Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známok

1-5. O téme a termíne písomnej skúšky sú študenti informovaní s týždenným predstihom, o termíne

krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou

sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Výpočet polročnej a koncoročnej známky sa uskutočňuje na základe váhového priemeru známok:

Druh odpovede	Váha	Známka z odpovede
ústna odpoveď	2	x
päťminútovka	1	y
vopred oznámená písomka (v polovici alebo na konci tematického celku) 2z test	2	z
test na konci tematického celku	2	t
referát, projekt, prezentácia	1	r, p

CHE

Vzorec na výpočet váhového priemeru VP:

$$VP = \frac{x_2 + y_1 + z_2 + t_2 + r_1 + p_1}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

V prípade výsledných známok 1,5; 2,5; 3,5; 4,5 sa zaokrúhľuje smerom nadol

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí: *počet bodov známka*

- 1) 100% - 90% - výborný
- 2) 89% - 75% - chválitebný
- 3) 74% - 50% - dobrý
- 4) 49% - 25% - dostatočný
- 5) 24% - 0% - nedostatočný

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémia</p> <p>V predmete chémia si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.</p>	<p>Chémia okolo nás</p> <p>Objavovanie chémie v našom okolí</p>	<p>Význam chémie pre život človeka, chémia ako veda, chemická výroba, chemický výrobok, prírodná surovina.</p> <p>Chemická výroba, chemický výrobok, prírodná surovina.</p> <p>Chemické laboratórium. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v chemickom laboratóriu.</p>	<p>Žiak má vedieť čím sa zaoberá chémia, uviesť kde sa využívajú poznatky vedného odboru chémia. Vymenovať chemické závody vo svojom okolí a priradiť im výrobok. Poznať surovinové zdroje a problematiku obmedzených zdrojov surovín. Chápať dôležitosť hospodárskeho využitia zdrojov surovín. Získať kladný vzťah k prírode. Žiak má poznať a dodržiavať zásady bezpečnosti práce v chemickom laboratóriu. Poznať základné piktogramy: žieravina, horľavina, výbušnina, oxidačné činidlo, toxická látka, dráždivá látka, zdraviu škodlivá látka, látka nebezpečná pre životné prostredie, jed. Poznať zásady prvej pomoci. Poznať telefónne čísla PP: 112(hasiči 150, záchranná služba 155).Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná a oboznamuje sa chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv na ľudský organizmus).</p>	<p>Skúmanie vlastností látok</p> <p>Zmesi a chemicky čisté látky</p> <p>Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch</p>	<p>Chemicky čistá látka (chemická látka), vlastnosti látok (horľavosť, skupenstvo, vôňa, zápach, vzhľad, rozpustnosť).</p> <p>Zmes, rôznorodá zmes, rovnírodá zmes – roztok, vodný roztok, nasýtený roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, metódy oddeľovania zložiek zmesi (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia).</p> <p>Voda, vzduch.</p>	<p>Žiak má pozorovaním zistiť vlastnosti konkrétnych látok, rozpoznať chemicky čisté látky, rôznorodé zmesi, rovnírodé zmesi (roztoky tuhé, kvapalné a plynné).</p> <p>Žiak má vedieť uviesť príklady látok rozpustných vo vode, látok nerozpustných vo vode, vodných roztokov používaných v domácnosti, základných metód oddeľovania zložiek zmesi (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), využitia metód oddeľovania zložiek zmesi v praktickom živote.</p> <p>Žiak má vedieť chápať význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny, rozdelenie vôd podľa výskytu (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna) a podľa použitia (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná).</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mladý záchranár</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 1.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná význam vody a vzduchu. Chápe význam čistoty vody a ovzdušia z hľadiska tvorby a ochrany životného prostredia.</p>	<p>Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch</p>	<p>Voda, vzduch.</p> <p>Námety na LC 1. Filtrácia 2. Kryštalizácia Alternatívne: Destilácia Námety na tvorbu projektov 1. Voda 2. Vzduch</p>	<p>Žiak má vedieť vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd (zrážková, povrchová, podzemná, pitná, úžitková, odpadová, destilovaná), poznať možnosti úpravy a čistenia vôd, dôsledky znečistenia vôd.</p> <p>Žiak má vedieť vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (napr. oxid uhličitý), hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu), poznať význam kyslíka pre živé organizmy, poznať príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky pre našu planétu, význam ozónovej vrstvy. Žiak má dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi, poznať pomôcky používané pri vykonaných lab.prácach.</p>	<p>Environmentál na výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	<p>záchranár</p>

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 2.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná význam mnohých chemických reakcií bez, ktorých by nebol možný život.</p> <p>Žiak pozná využitie reakcií, ktoré pomáhajú a slúžia ľuďom. Žiak ovláda v dostatočnej miere priebeh chemických reakcií a osvojuje si zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.</p>	<p>Premeny látok</p> <p>Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí</p>	<p>Chemická reakcia, horenie, horľaviny</p> <p>Reaktant, produkt, chemický rozklad, chemické zlučovanie</p>	<p>Žiak má rozlíšiť chemický a fyzikálny dej, poznať horenie ako chemický dej, vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok, vysvetliť podstatu hasenia horiacich látok, vymenovať niektoré hasiace látky (voda, piesok, oxid uhličitý), opísať spôsoby správneho hasenia pri horení konkrétnych látok, poznať označenie horľavín.</p> <p>Žiak má vedieť uviesť príklady chemických reakcií z bežného života, rozlíšiť reaktanty a produkty, rozlíšiť na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania,.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mladý záchranár</p> <p>Environmentál na výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 2.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak ovláda v dostatočnej miere zásady bezpečnosti práce v chemickom laboratóriu, naučí sa osvojiť si zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnuť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).</p>	<p>Zmeny pri chemických reakciách</p>	<p>Energetické zmeny pri chemických reakciách, rýchlosť chemických reakcií, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií.</p> <p><i>Námety na LC</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vplyv faktorov na rýchlosť chemickej reakcie 2. Sledovanie rozkladu peroxidu vodíka <p>Alternatívne: Študovanie vplyvu rôznych látok na rýchlosť rozkladu peroxidu vodíka</p> <p>Hasenie plameňa oxidom uhličitým, získaným reakciou octu a sódy bikarbóny</p> <p><i>Námety na tvorbu projektov</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hasenie horiacich látok 2. Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií v bežnom živote 	<p>Žiak má poznať reakcie, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život, rozlišovať pomalé a rýchle reakcie, jednoducho zdôvodniť vplyv teploty, množstva reaktantov, plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život. Žiak má poznať telefónne číslo požiarnikov, vedieť používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít, poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina), dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi, poznať pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach, vykonať podľa návodu žiacky pokus, vedieť pozorovať deje sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť</p>	<p>Environmentál na výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.</p>	<p>Zloženie látok</p> <p>Chemické prvky a zlúčeniny Častice látok: atómy, molekuly a ióny</p>	<p>Prvok, značka prvku, zlúčenina, chemický vzorec.</p> <p>Atóm, elektrónový obal atómu, jadro atómu, mikročastice (protón, neutrón, elektrón), protónové číslo, chemická väzba, elektrónový pár, molekula, ión, kation, anión, oxidácia, redukcia, oxidačno-redukčné reakcie.</p>	<p>Žiak má vedieť vysvetliť zloženie látok, rozlíšiť prvky a zlúčeniny, poznať význam chemických značiek prvkov a chemického vzorca, poznať slovenské názvy a značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn.</p> <p>Žiak má vedieť opísať stavbu atómu, poznať označenie elektrického náboja protónov, elektrónov, neutrónov, zapísať a vysvetliť vznik iónov z atómov, vysvetliť vznik chemickej väzby v látkach H₂, NaCl, zapísať a prečítať vzorce dvojatómových a viacatómových molekúl (napr. H₂, O₂, Cl₂, CO₂, H₂O), určiť druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly, znižuje, uviesť príklady priebehu oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie popísať a poprípade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov.</p>	<p>Periodická sústava prvkov</p> <p>Významné chemické prvky a zlúčeniny</p>	<p>Periodická sústava prvkov, skupiny, periódy.</p> <p>Kyslík a jeho zlúčeniny (oxidy), vodík a jeho zlúčeniny (kyseliny, kyslíkaté a bezkyslíkaté, kyslé roztoky).</p>	<p>Žiak má poznať význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev), určiť počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1. – 18.), vedieť určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétneho prvku na základe hodnoty protónového čísla, zapísať protónové číslo atómov, určiť počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla. Žiak má vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka a kyslíka, určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch, vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, kyselín a hydroxidov, vedieť názvy a vzorce CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, NaOH, KOH, Ca(OH)₂, NaCl, NaNO₃, CuSO₄, CaCO₃, pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl, NaOH s vodou.</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 3.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnuť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).</p>	<p>Významné chemické prvky a zlúčeniny</p>	<p>Alkalické kovy a ich zlúčeniny (hydroxidy, zásadité roztoky), soli (neutralizácia, pH, stupnica pH, indikátor), kovy a ich zlúčeniny (v ľudskom organizme a v bežnom živote).</p> <p><i>Námety na LC</i> 1. Meranie pH rôznych látok 2. Uskutočnenie neutralizácie 3. Skúmanie vlastností solí Alternatívne: Sledovanie zmeny sfarbenia prírodných farbív (červenej kapusty, ...) v závislosti od kyslosti a zásaditosti roztoku <i>Námety na tvorbu projektov</i> 1. Skúmanie pôvodu názvov chemických prvkov 2. Meranie pH zrážok a vody z rôznych vodných zdrojov.</p>	<p>Žiak má poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, a príčiny vzniku uvedených oxidov, poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickou rovnicou poznať výskyt a funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme, uviesť význam kationov sodíka, draslíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje, zdôvodniť negatívny vplyv nadbytku NaCl v potrave pre ľudský organizmus, vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý, neutrálny alebo zásaditý, vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi, vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich, zaznamenať výsledok pokusu, vyhľadať, spracovať a prezentovať požadované údaje a informácie.</p>	<p>Environmentál na výchova</p> <p>Mediálna výchova Mladý záchranár</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p> <p>Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom</p>	<p>Chemické výpočty Látkové množstvo a molárna hmotnosť Zloženie roztokov</p> <p>Organické látky Vlastnosti jednoduchých organických látok</p>	<p>Látkové množstvo, jednotka látkového množstva – mól, molárna hmotnosť, jednotka molárnej hmotnosti, vyjadrovanie zloženia roztokov (hmotnostný zlomok a koncentrácia látkového množstva).</p> <p>Charakteristika organických látok, organická chémia, štvorväzbovosť uhlíka, molekulový, štruktúrny a zjednodušený štruktúrny vzorec, uhlíkový reťazec, otvorený reťazec, uzavretý reťazec, jednoduchá väzba, dvojité väzba a trojitá väzba, uhl'ovodíky.</p>	<p>Žiak má vedieť porovnať hmotnosť 1 mólu atómov rôznych prvkov, vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárných hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu, vypočítať látkové množstvo látky, ak je zadaná hmotnosť látky a molárna hmotnosť látky, vypočítať hmotnosť látky a vody potrebnej na prípravu roztoku s určitou hmotnosťou a hmotnostného zlomku zložky roztoku, vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva.</p> <p>Žiak má vedieť vymenovať príklady anorganických a organických látok, poznať typ väzby medzi atómami v alkánoch, alkénoch a alkínoch, napísať vzorce uhl'ovodíkov: alkány: metán, etán, propán, bután, alkény: etén, alkíny: etín (acetylén), opísať vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) výskyt a použitie,</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentál na výchova Mladý záchranár</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

kontexte.					
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.</p>	<p>Organické látky Uhl'ovodíky</p>	<p>alkány, alkény, alkíny, nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky, polymerizácia, makromolekula, prírodné zdroje uhl'ovodíkov, oktánové číslo benzínu,</p>	<p>metánu, etánu, propánu, butánu, eténu, etínu a benzénu, poznať použitie propán-butánovej zmesi a vysvetliť, aké nebezpečenstvo hrozí pri unikaní tejto zmesi z tlakovej nádoby v uzavretom priestore, vymenovať produkty horenia uhl'ovodíkov, opísať polymerizáciu na príklade vzniku polyetylénu z eténu, vymenovať prírodné zdroje uhl'ovodíkov (uhlie, ropa, zemný plyn), spôsob ich získavania a využitia, alternatívne zdroje energie (bioplyn), uviesť negatívne vplyvy produktov vznikajúcich pri spaľovaní uhlia na životné prostredie, vymenovať základné frakcie spracovania ropy (napr. nafta, benzín, oleje, asfalt), vymenovať druhy benzínu, ktoré sa v súčasnosti u nás používajú ako palivo do automobilov, vysvetliť súvislosť medzi oktánovým číslom benzínu a jeho</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentál na výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p> <p>Dopravná výchova</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska. (napríklad vysvetliť škodlivé účinky alkoholu na zdravie človeka).</p>	<p>Deriváty uhľovodíkov Organické látky v živých organizmoch</p>	<p>Deriváty uhľovodíkov, halogénderiváty, kyslíkaté deriváty, Karbonylové zlúčeniny a karboxylové kyseliny.</p>	<p>prispieva automobilová doprava k znečisťovaniu ovzdušia, vyznačiť na konkrétnych príkladoch derivátov uhľovodíkov uhľovodíkový zvyšok a charakteristickú skupinu. Žiak má vedieť roztriediť príklady zlúčenín na uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov, poznať názvy a vzorce: halogénderivátov (chlórmetán), alkoholov (metanol, etanol), karboxylových kyselín (kyselina mravčia, kyselina octová), poznať najdôležitejšie vlastnosti a možnosti využitia chloroformu, metanolu a etanolu, kyseliny octovej a acetónu, vysvetliť, prečo sa halogénderiváty uhľovodíkov zaraďujú medzi ekologické jedy, zdôvodniť nebezpečenstvo používania freónov, poznať vplyv metanolu, etanolu a acetónu na</p>	<p>Environmentál na výchova Mediálna výchova Multikultúrna výchova Dopravná výchova Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.</p>	<p>Organické látky v bežnom živote</p>	<p>Prírodné látky, sacharidy, fotosyntéza, tuky, bielkoviny.</p>	<p>Ľudský organizmus, dôsledky pôsobenia etanolu ako návykovej látky, poznať spôsoby zneškodňovania zvyškov farieb a rozpúšťadiel ako nebezpečných odpadov, poznať pôvod názvu kyseliny mravčej.</p> <p>Žiak má vedieť vymenovať atómy prvkov, ktoré tvoria sacharidy, uviesť rozdelenie sacharidov podľa zloženia (jednoduché, zložené), vymenovať reaktanty, produkty a podmienky priebehu fotosyntézy, vysvetliť význam fotosyntézy pre život človeka a živočíchov, poznať výskyt, vlastnosti a možnosti využitia sacharidov (glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, glykogén a celulóza), poznať vlastnosti tukov (rozpustnosť vo vode a v alkohole,</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska.</p>	Organické látky v bežnom živote	<p>Vitamíny, enzýmy, hormóny.</p> <p>Plasty, (polyetylén, polyvinylchlorid, polystyrén), syntetické vlákna (silon, nylon, polyester), mydlá.</p>	<p>vysvetliť funkcie tukov v živých organizmoch, poznať vplyv rastlinných a živočíšnych tukov na ľudský organizmus, vysvetliť vplyv cholesterolu na ľudský organizmus, poznať zloženie a vlastnosti bielkovín, poznať funkcie bielkovín v ľudskom tele, vymenovať zdroje rastlinných, živočíšnych bielkovín, poznať význam vitamínov a ich potravinové zdroje, poznať význam enzýmov a hormónov pre človeka. Žiak má vedieť vymenovať príklady a použitie plastov a syntetických vlákien, opísať úžitkové vlastnosti a možnosti použitia syntetických vlákien, uviesť výhody a nevýhody používania plastov z environmentálneho hľadiska, uviesť rozdiely medzi mydlami</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 4.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnuť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).</p>		<p>Kozmetické prípravky, pesticídy, lieky, drogy.</p> <p><i>Námety na LC</i></p> <p>1. Dôkaz prítomnosti niektorých prvkov v organických zlúčeninách 2. Overovanie vlastností sacharidov 3. Overovanie vlastností tukov a olejov. Dôkaz ich prítomnosti v semenách rastlín 4. Overenie prítomnosti bielkovín a ich vlastností 5. Zloženie a vlastnosti práškov a čistiacich prostriedkov</p> <p>Alternatívne: Príprava roztokov daného zloženia</p> <p>Kyselina octová a jej vlastnosti</p> <p>Dôkaz prítomnosti vitamínu C</p> <p>Plasty</p> <p><i>Námety na tvorbu projektov</i></p> <p>1. Chémia životného prostredia: zisťovanie vplyvu zlúčenín medi na rast rastlín</p> <p>2. Vieme, čo jeme? „E-čka“</p> <p>3. Drogy</p>	<p>a saponátmi, opísať výhody a nevýhody používania pesticídov, poznať účinky skupín liekov (antibiotiká, analgetiká, antipyretiká), uviesť príklady a negatívne pôsobenie tolerovaných a zakázaných drog, vedieť používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít, poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina), dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi, poznať pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach, vedieť zostaviť jednoduchú chemickú aparatúru, vedieť pozorovať javy a interpretovať ich, zaznamenať výsledok pokusu, vedieť vyhľadať v literatúre požadované údaje, spracovať.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mladý záchranár</p> <p>Environmentál na výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	<p>Pozorovanie a pokus v chémii, bezpečnosť práce</p> <p>Sústavy látok</p>	<p>Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu, základné laboratórne pomôcky, základné laboratórne operácie.</p> <p>Chémia, látka, chemicky čistá látka, prvok, zlúčenina, zmes (homogénna, heterogénna), sústava (otvorená, uzavretá), skupenstvo látky (tuhé, kvapalné, plynné), spôsoby oddeľovania zložiek zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia). roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, nasýtený roztok, rozpustnosť látky, hmotnostný zlomok, koncentrácia látkového množstva (ďalej iba koncentrácia).</p>	<p>Žiak má poznať a dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce v chemickom laboratóriu poznať laboratórne pomôcky, schopnosť naplánovať si pracovnú činnosť pri realizácii experimentov, zistiť hmotnosť tuhej látky vážením použiť kadičku, odmerný valec a pipetu pri meraní objemu roztoku pripraviť roztok s daným hmotnostným zlomkom filtráciu suspenzie (alebo zostaviť filtračnú aparatúru, uskutočniť filtráciu) oddeliť rozpustenú látku z roztoku kryštalizáciou urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, tabuliek . Žiak má vedieť vymenovať po tri príklady chemicky čistej látky a zmesi rozlíšiť rovnírodé a rôznorodé zmesi pomocou ich charakteristických znakov vyčleniť zo skupiny látok chemicky čisté látky a zmesi navrhnúť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi .</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>		<p>Roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, nasýtený roztok, rozpustnosť látky, hmotnostný zlomok, koncentrácia látkového množstva (ďalej iba koncentrácia).</p>	<p>Žiak má vedieť pripraviť nasýtený roztok napísať vzťah pre výpočet hmotnostného zlomku a vysvetliť symboly v zápise vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku vypočítať hmotnosť rozpustenej látky a hmotnosť rozpúšťadla, ak je daný hmotnostný zlomok roztoku a hmotnosť roztoku vysvetliť význam údajov o zložení roztoku z hľadiska praktického použitia vypočítať koncentráciu roztoku, ak je dané látkové množstvo a objem roztoku poznať značku a jednotku koncentrácie roztoku využiť poznatky o príprave roztokov pri ich príprave v domácnostiach (napr.: pri zaváraní, pri príprave hnojív, zisťovaní zloženia čistiacich prostriedkov...)</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova Mediálna výchova Dopravná výchova Ochrana života a zdravia Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.</p> <p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	<p>Štruktúra atómov a iónov, periodický systém prvkov Štruktúra atómov a iónov</p> <p>Periodický systém prvkov</p>	<p>Atóm, atómové jadro, protón, neutrón, nukleóny, elektrónový obal atómu, elektrón, orbitál, elektrónová vrstva, valenčná vrstva, valenčné elektróny, elektrónová konfigurácia atómu, protónové číslo, neutrónové číslo, nukleónové číslo, izotopy, ión, anión, kation</p> <p>Periodický zákon, periodický systém prvkov (PSP), periodická tabuľka prvkov (PTP).</p>	<p>Žiak má vedieť opísať zloženie atómového jadra a atómového obalu poznať znamienko náboja elektrónu a protónu nakresliť schému atómu s vyznačením elementárnych častíc, ktoré sa v ňom nachádzajú, určiť počet elementárnych častíc (protónov, elektrónov, neutrónov) v atóme prvku na základe známej hodnoty A, N, Z, uviesť príklad izotopov (vodíka, uhlíka, uránu) chápať pojem orbitál (ako priestor s najväčšou pravdepodobnosťou výskytu elektrónu), vymenovať typy orbitálov (s, p, d, f), poznať maximálny počet elektrónov v orbitáloch s, p, napísať schému vzniku kationu alebo aniónu z atómu, vybrať zo skupiny iónov kationy alebo anióny. Žiak má vedieť znenie periodického zákona, v periodickej tabuľke prvkov určiť polohu daného prvku použitím PTP.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách – zaradenie chemických prvkov do PSP. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.</p>	<p>Základy názvoslovia anorganických zlúčenín</p>	<p>Periódna, skupina, alkalické kovy, halogény, vzácne plyny, elektronegativita, s-, p-, d-, f-prvky, kovy, nekovy, polokovy.</p> <p>Oxidačné číslo, chemický prvok, chemická zlúčenina, chemický vzorec</p>	<p>Žiak má používať triviálne názvy skupín (alkalické kovy, halogény, vzácne plyny), zaradiť prvok podľa polohy v PTP do skupiny s-, p-, d-, f-prvok, kov, nekov vysvetliť vzťah medzi počtom valenčných elektrónov a polohou s a p prvkov v PTP, poznať príklady prvkov s nízkou a vysokou hodnotou elektronegativity zistiť základné charakteristiky atómu z údajov v PTP.</p> <p>Žiak má poznať a používať značky a slovenské názvy s- a p-prvkov a vybraných d-, pomenovať a napísať vzorce látok: voda, peroxid vodíka, amoniak, sulfán, určiť oxidačné číslo atómov prvkov v chemických zlúčeninách (napr.: H₂O, KMnO₄), poznať vzorec a názov amónneho katiónu používať pravidlá tvorenia vzorcov a názvov zlúčenín: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny, H₂S), kyslíkaté kyseliny (predovšetkým dusíka, síry, uhlíka, chlóru, fosforu), soli kyselín</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, vznik chemickej väzby, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	<p>Chemická väzba a štruktúra látok</p>	<p>Chemická väzba, molekula, väzbový elektrónový pár, voľný elektrónový pár, kovalentná väzba, nepolárna väzba, polárna väzba, iónová väzba, vodíková väzba, jednoduchá väzba, násobná väzba (dvojitá, trojitá), kovová väzba, kryštál, kryštalická látka.</p>	<p><i>Žiak má vedieť</i> uviesť príklady molekúl, v ktorých sa nachádzajú jednoduché, dvojitá alebo trojitá väzby (H₂, O₂, N₂) určiť typ chemickej väzby na základe rozdielu hodnôt elektronegativít atómov viažucich sa atómov prvkov, vysvetliť vznik kovalentnej väzby v molekule vodíka, určiť počet a druh atómov v jednoduchých molekulách vysvetliť vznik iónovej väzby v zlúčenine NaCl, vymenovať tri typické vlastnosti zlúčenín s iónovou väzbou zdôvodniť vodivosť kovov ako dôsledok kovovej väzby (stačí na úrovni existencie voľne pohyblivých elektrónov) načrtnúť štruktúru diamantu a grafitu, poznať príčinu rozdielnych vlastností diamantu a grafitu vymenovať tri príklady kryštalických látok (NaCl, K₂SO₄, CaCO₃ a podobne) predpokladať vlastnosti látok na základe ich zloženia látok a</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentál na výchova</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh – výpočty v chémii, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	<p>Výpočty v chémii</p>	<p>Relatívna atómová hmotnosť $A_r(X)$, relatívna molekulová hmotnosť $M_r(Y)$, látkové množstvo n, Avogadrova konštanta N_A, molárna hmotnosť M_m, stechiometrický vzorec.</p>	<p><i>Žiak má vedieť</i> rozlíšiť relatívnu atómovú hmotnosť $A_r(X)$, relatívnu molekulovú hmotnosť $M_r(Y)$ a molárnu hmotnosť M_m poznať význam Avogadrovej konštanty , určiť molárnu hmotnosť zlúčeniny zo známych hodnôt molárnych hmotností prvkov, napísať vzťah pre výpočet látkového množstva a vysvetliť symboly v zápise $n = \frac{m}{M}$ vypočítať látkové množstvo látky, ak je zadaná hmotnosť a molárna hmotnosť látky ,vypočítať hmotnosť látky, ak je zadané látkové množstvo a molárna hmotnosť látky, vypočítať hmotnosť reaktantu alebo produktu na základe zápisu chemickej rovnice reakcie, ak je daná hmotnosť produktu alebo reaktantu.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná priebeh a využitie reakcií, ktoré pomáhajú a slúžia ľuďom pri získavaní nových účinných látok.</p> <p>Žiak ovláda v dostatočnej miere priebeh chemických reakcií a osvojuje si zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.</p>	<p>Chemické reakcie a ich priebeh, chemické rovnice Chemické reakcie, chemické rovnice</p> <p>Energetické zmeny pri chemických reakciách</p>	<p>Chemická reakcia, reaktanty, produkty, schéma chemickej reakcie, chemická rovnica, zákon zachovania hmotnosti v chemických reakciách, stechiometrický koeficient, syntéza, analýza).</p> <p>Exotermická reakcia, endotermická reakcia, entalpia, reakčné teplo, termochemická rovnica</p>	<p>Žiak má poznať príklady chemických a fyzikálnych zmien rozlíšiť schému a rovnicu chemickej reakcie zapísať rovnicu reakcie na základe slovného popisu chemickej reakcie, poznať zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách ,poznať kvalitatívno-kvantitatívny význam chemickej rovnice ,vysvetliť význam stechiometrických koeficientov v chemickej rovnici, napísať jednoduché chemické schémy typu $A + B \rightarrow AB$; $AB \rightarrow A + B$ doplniť stechiometrické koeficienty v chemických schémach typu $A + B \rightarrow AB$; Žiak má vedieť vysvetliť rozdiely v zápise chemickej rovnice a termochemickej rovnice zapísať termochemickou rovnicou priebeh chemickej reakcie, ak sú zadané reaktanty, produkty, stechiometrické koeficienty, skupenské stavy reagujúcich látok a hodnota reakčného tepla, klasifikovať chemické reakcie na základe rôznych zápisov ,</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentál na výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	<p>Rýchlosť chemických reakcií</p>	<p>1. termochemický zákon.</p> <p>Rýchlosť chemickej reakcie, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia reaktantov, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok).</p>	<p>exotermické a endotermické určiť hodnotu reakčného tepla spätnej reakcie na základe hodnoty reakčného tepla priamej reakcie na základe 1. termochemického zákona vymenovať príklady exotermickej a endotermickej reakcie. Žiak má definovať rýchlosť chemickej reakcie ako zmenu koncentrácie reaktantov alebo produktov za časový interval vymenovať faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok), poznať ako ovplyvní zvýšenie/zníženie koncentrácie reaktantov rýchlosť chemickej reakcie poznať ako ovplyvní rýchlosť chemickej reakcie prídanie katalyzátora, vysvetliť, prečo je dôležité poznať rýchlosť priebehu chemických reakcií a možnosti ich ovplyvňovania povedať príklad z každodenného života, kde sa používa ovplyvňovanie rýchlosti chemickej reakcie niektorým z uvedených faktorov.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentál na výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Mladý záchranár</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná využitie reakcií, ktoré pomáhajú a slúžia ľuďom. Žiak ovláda v dostatočnej miere priebeh chemických reakcií a osvojuje si zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metódy pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	<p>Chemická rovnováha</p> <p>Typy chemických reakcií Protolytické reakcie</p>	<p>Chemická rovnováha, rovnovážna koncentrácia látok, rovnovážna konštanta, faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia, teplota, tlak).</p> <p>Brönstedova kyselina, Brönstedova zásada, protolytická reakcia, konjugovaný pár, amfotérne látky, silná a slabá kyselina, silná a slabá zásada, autoprotolýza vody, pH, stupnica pH, kyslý, neutrálny a zásaditý roztok, neutralizácia, soľ, indikátor, hydrolýza</p>	<p>Žiak má vedieť vysvetliť, čo je chemická rovnováha a rovnovážna koncentrácia, vysvetliť význam hodnoty rovnovážnej konštanty vymenovať faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia látok, teplota, tlak) poznať ako ovplyvní rovnovážny stav sústavy prídanie reaktantu poznať ako ovplyvní rovnovážny stav sústavy odobratie produktu poznať vplyv katalyzátora na chemickú rovnováhu .Žiak má poznať príklady silných kyselín (napr. HCl, HNO₃, H₂SO₄) a slabých kyselín (napr. H₂CO₃) poznať príklady silných zásad (napr. NaOH, KOH, Ca(OH)₂) a slabých zásad (napr. amoniak) napísať chemickú rovnicu autoprotolýzy vody a vyznačiť oxóniový kation a hydroxidový anión ,poznať stupnicu pH, jej význam a použitie vymedziť hodnoty pH, pre ktoré je vodný roztok kyslý, neutrálny a zásaditý ,rozdeliť roztoky na kyslé, neutrálny a zásadité podľa danej hodnoty pH určiť pomocou indikátora pH</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentál na výchova</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak dokáže logicky analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh, používať základné myšlienkové operácie a metód pri riešení problémových úloh, posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy, zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy.</p>	Redoxné reakcie	<p>Neutralizácia, soľ, indikátor, hydrolýza.</p> <p>Oxidačné číslo, redukcia, oxidácia, redoxné reakcie, čiastková reakcia, redukovaadlo, oxidovaadlo, elektrochemický rad napätia kovov, galvanický článok, elektrolýza.</p>	<p>Žiak má poznať príklad praktického využitia neutralizácie (napr. pri poskytnutí prvej pomoci), poznať aspoň tri rôzne spôsoby prípravy solí poznať príklady konkrétnych solí, ktoré hydrolyzujú za vzniku kyslého, neutrálneho a zásaditého roztoku dodržiavať zásady bezpečnosti práce s kyselinami a zásadami .</p> <p>určovať oxidačné čísla atómov prvkov v daných redoxných reakciách vyznačiť v chemickej rovnici atómy prvkov, ktorých oxidačné čísla sa v priebehu chemickej reakcie zmenili vysvetliť na príklade oxidáciu a redukciu látky zapísať čiastkové reakcie oxidácie a redukcie chápať význam pojmov redukovaadlo a oxidovaadlo vymenovať po dva príklady látok, ktoré pôsobia ako oxidovadlá alebo redukovadlá na základe usporiadania prvkov v rade napätia kovov Na, Mg, Al,</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard 5.ročník	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>Žiak pozná využitie reakcií, ktoré pomáhajú a slúžia ľuďom. Žiak ovláda v dostatočnej miere priebeh chemických reakcií a osvojuje si zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.</p>	Zrážacie reakcie	Zrážacia reakcia, zrazenina, iónový zápis chemickej reakcie	<p>Zn, Fe, Pb, H, Cu, Ag, Au rozdeliť kovy na ušľachtilé a neušľachtilé zaradiť kovy medzi ušľachtilé a neušľachtilé , poznať princíp priebehu elektrolýzy roztokov a tavenín (nie však chemické rovnice dejov prebiehajúcich na elektródach) poznať priemyselné využitie elektrolýzy, poznať podstatu korózie kovov a spôsob ochrany kovov proti nej poznať použitie galvanických článkov a akumulátorov v každodennom živote, vedieť akú úlohu má oxidácia v ľudskom organizme poznať príklady redoxných reakcií prebiehajúcich v prírode Žiak má vedieť vysvetliť pojem zrazenina , poznať iónový zápis zrážacej reakcie, vymenovať príklady zrážacích reakcií poznať príklady využitia zrážacích reakcií v praxi.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Dopravná výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	

Stupeň vzdelávania ISCED 2A
Názov predmetu: Dejepis

1. Charakteristika predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločensko-vedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Postupne sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti a pripisuje rovnako aj dôležitosť demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových a medzipredmetových kompetencií, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií, pomocou ktorých sa pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov, ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom výučby dejepisu je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými metódami a prostredníctvom frontálnej výučby a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať:

- s historickým časom,
- s historickým priestorom,
- s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním.

Žiaci získajú základné informácie ako:

- vyhľadávať relevantné informácie,
- využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty,
- štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu.

4. Obsah

Vyučovanie dejepisu sa musí vyhnúť akumulácii encyklopedických poznatkov , napriek tomu musí obsahovať:

- zvyšovanie povedomia o európskej dimenzii, aby sa žiakom vštiepilo európske povedomie otvorené zvyšku sveta
- rozvoj kritických zručností študenta, jeho schopnosti samostatne myslieť, byť objektívnym, odolávať manipulácii
- udalosti a okamihy, ktoré poznačili históriu Európy ako takú, študované na lokálnej, národnej, európskej a globálnej úrovni, priblížené prostredníctvom dôležitých období a faktov
- štúdium každého rozmeru európskej histórie, politického, ekonomického, sociálneho a kultúrneho
- rozvoj vedychtivosti a bádateľského ducha prostredníctvom použitia výskumných metód pri štúdiu kultúrneho dedičstva- oblasti, ktorá objasňuje interkultúrne vplyvy
- eliminácia predsudkov a stereotypov prostredníctvom zdôraznenia pozitívneho vzájomného pôsobenia medzi rozličnými krajinami, náboženstvami a školami myslenia počas historického vývoja Európy v osnovách dejepisu
- kritické štúdium zneužívania histórie, či pramení z popretia historických faktov, falzifikácie, opomenutia, ignorancie alebo prispôsobenia s ideologickým cieľom
- štúdium kontroverzných otázok prostredníctvom zohľadnenia rozličných faktov, názorov a hľadísk a tiež hľadaním pravdy

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je:

- dokonalé poznanie žiakov, kladenie požiadaviek primerane k ich intelektuálnym schopnostiam
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy)
- uplatňovanie efektívnej organizácie práce
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v predmete dejepis s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Zásady: vytvorenie optimálnych podmienok primeranosti a individuálnosti názornosti sústavnosti a postupnosti trvácnosti a operatívnosti motivácie, uvedomenia a aktivity

Expozičné metódy:

- rozprávanie
- vysvetľovanie

- rozhovor
- beseda
- demonštračná metóda
- inštruktáž

Problémové metódy:

- heuristická
- projektová

Iné metódy:

- práca s knihou a textom
- práca s doplnkovou literatúrou
- samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky
- diskusia
- didaktické hry
- kooperatívne vyučovanie
- metódy opakovania a precvičovania
- praktické aktivity
- exkurzie

Efektívne vyučovanie dejepisu zabezpečí aj:

- chronologické preberanie učiva
- synchronne vyučovanie svetových a národných dejín
- adekvátny dôraz na národné dejiny
- návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- vyučovanie regionálnych dejín

7. Učebné zdroje

- učebnice – Učebnica dejepisu pre 7., 8. a 9. ročník
- odborná literatúra, časopisy
- materiálno-technické a didaktické prostriedky – internet, DVD tituly
- dejepisné mapy, obrazové materiály

8. Hodnotenie

Prospech žiaka sa klasifikuje klasifikačnými stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný.

V prípade hodnotenia písomných výstupov žiaka:

1: 100 – 90%, 2: 89 – 75 %, 3: 74 – 50 %, 4: 49 – 30 %, 5: 29 – 0 %

Hodnotia sa dosiahnuté vedomosti a zručnosti podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informačnú, komparatívnu a korekčnú funkciu. Pre tieto potreby sa rozlišuje priebežná a súhrnná klasifikácia.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov sú získavané

- a) sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a talentu
- b) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie
- c) rozhovormi so žiakom.

Žiak je skúšaný z predmetu ústne a písomne. Keďže dejepis je vyučovací predmet, ktorého týždenná hodinová dotácia je jedna hodina týždenne v I.G, mal by byť žiak vyskúšaný minimálne 2x v priebehu polroka. V II.G je 1,5 hod týždenne, v III.G a IV.G ročníku 2 hodiny týždenne, čiže skúšaný by mal byť žiak minimálne 3x.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť. Výkony sú hodnotené komplexne a v plnej miere sa rešpektujú ľudské práva žiaka. Pri hodnotení sa rešpektuje právo žiaka vysloviť svoj názor, ktoré je zakotvené vo Vnútorom školskom poriadku, pričom vyslovený názor nesmie byť v rozpore so zásadami všeľudskej morálky a nesmie byť protizákonný (napr. potláčajúci práva iných osôb).

Výsledok hodnotenia bude po ústnom skúšaní oznámený ihneď. Výsledok písomného skúšania bude oznámený a predložený k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní. Písomná práca, ktorá bude trvať viac ako 25 minút (písomná práca po tematickom celku) bude oznámená vopred. Pri hodnotení žiaka sa vyžaduje aj jeho pokus o seba hodnotenie, ktoré je odborne koordinované pedagógom.

Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Prítom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok. Podmienkou súhrnej klasifikácie je pravidelné a riadne plnenie študijných povinností žiaka.

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009.

Klasifikácia predmetu dejepis

- Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa hodnotí v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami:
  - a) celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, zákonitostí a vzťahov, kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti,
  - b) schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote,
  - c) schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,
  - d) aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,
  - e) výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu,
  - f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy,
  - g) kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce.
- Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v týchto predmetoch klasifikujú podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7 v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
- Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti presne a úplne a rozumie vzťahom medzi nimi. Pohotovo vykonáva

požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie jasne a pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.

- Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí ojedinelé medzery a rozumie vzťahom medzi nimi. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností prejavuje nepresnosti, tie však vie s pomocou učiteľa korigovať. Samostatne alebo na základe menších podnetov učiteľa aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
- Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí menšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácií osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Závažnejšie nepresnosti a chyby dokáže s pomocou učiteľa korigovať. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. K požadovaným záležitostiam vie menej pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pod dohľadom pedagóga samostatne pracovať. Má priemerne rozvinuté zručnosti práce v skupine.
- Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácii osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa závažných chýb. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. Závažné nedostatky a chyby dokáže žiak s pomocou

učiteľa opraviť. K požadovaným záležitostiam nevie pohotovo zaujať postoj a s problémami vyjadruje vlastné stanovisko. Pri samostatnom štúdiu má žiak vážne problémy. Nemá dostatočne rozvinuté zručnosti spolupráce.

- Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si požadované poznatky, fakty, definície a zákonitosti neosvojil. Trvale má závažné nedostatky vo vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností. Nie je schopný riešiť teoretické a praktické úlohy kvôli chýbajúcim vedomostiam a zručnostiam. Jeho písomný a ústny prejav je nevyhovujúci. K požadovaným záležitostiam nevie zaujať postoj a nie je schopný vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa. Nezapája sa do práce v skupine.

Napr.: - ústne skúšanie

- písomné skúšanie
- didaktický test
- prezentácia zručnosti
- projektová práca

Oblasti hodnotenia:

- aktivita, zapojenie sa do činnosti
- snaha, usilovnosť
- samostatná práca – schopnosť samostatne hľadať riešenie
- práca v tíme
- tvorba projektu
- kontrola vedomostí

9. Začlenenie prierezových tém

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

- rozvíjanie spolupráce medzi žiakmi
- zoznámenie sa so vzťahmi medzi ľuďmi, zásadami spolunažívania v minulosti, hľadanie súvislostí a odlišností so životom v minulosti a súčasnosti
- zoznámenie s princípmi demokratického rozhodovania
- pochopení významu pravidiel a zákonov pre fungovanie spoločnosti
- učí sa pozerat' na udalosti a javy, problémy ľudí a ich riešenia z rôznych pohľadov

Multikultúrna výchova (MEV)

- zoznamovanie sa s rôznymi národmi a ľudskými kultúrami
- prijímanie druhého človeka ako jedinca s rovnakými právami

- vojny, konflikty v histórii ukazujú na nevyhnutnosť udržiavať toleranciu, spoluprácu, odbúravať predsudky a riešiť konflikty

Environmentálna výchova (ENV)

- prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť
- zoznámiť sa s vývojom vzťahu človeka a prírody

Mediálna výchova (MEV)

- uvedomovanie si možnosti vyjadrenia vlastných postojov a názorov
- zoznámenie sa s úlohou médií v spoločnosti
- učí sa kriticky hodnotiť mediálne spracované udalosti, javy, konflikty
- snažiť sa oddeľovať informácie od fikcie, predsudkov

Tvorba projektu a prezentačných zručností (PPZ)

- naučiť sa organizovať vlastnú prácu
- naučili riadiť seba a tím
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne
- využiť vhodné nástroje a prezentovať svoju prácu IKT

Dopravná výchova (DOV)

Ochrana života a zdravia (OŽZ)

Vlastenecká výchova (VV)

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VR)

Rozvoj tvorivého myslenia (RTM)

Ochrana človeka a prírody (OČaP)

Estetická výchova (EV)

Učebný plán predmetu dejepis v 1. ročníku osemročného gymnázia					
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Naučiť žiakov o živote pravekého človeka v jednotlivých dobách praveku	Obrazy pravekého sveta	Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi 1. <i>Vznik Zeme a života</i> 2. <i>Život ľudí v staršej dobe kamennej</i> 3. <i>Život ľudí v mladšej dobe kamennej</i> 4. <i>Život ľudí v dobe medenej a bronzovej</i> 5. <i>Život ľudí v dobe železnej</i> Pojmy: zberač, lovec, roľník, lovec doby medenej	- rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, --analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí, - zhodnotiť význam najdlhšie používaného - pracovného materiálu – kameňa, - porovnať kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi, - identifikovať nástroje a zbrane človeka medenej doby, - zovšeobecniť spôsob obživy a života ľudí v medenej dobe napr. na príbehu Ōtziho, - zostaviť správu zo skúmania spôsobu obživy a života pravekých ľudí, - odhaliť postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti,	MUV	9
Naučiť žiakov o živote pravekého človeka v jednotlivých dobách praveku	Obrazy pravekého svet	Riečne civilizácie a ich dedičstvo 6. Predpoklady vzniku najstarších štátov	odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, - identifikovať znaky zavlažovacieho poľnohospodárstva, - analyzovať vnútorné členenie spoločnosti	MEV,PPZ	

		<p>7. Najstaršie staroorientálne štáty 8. Staroveký Egypt 9. Kultúra staroorientálnych štátov Pojmy: odev, nástroje, zbrane, paramídy</p>	<p>v mestskom štáte, - zhodnotiť premeny a význam písma pre spoločnosť najstarších štátov, - zostaviť obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov, - identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes</p>		
Charakterizovať a porovnať život v starovekom Grécku .	Obrazy starovekého sveta	<p>Staroveké Grécko 1. <i>Vznik starovekého Grécka</i> 2. <i>Grécke báje, povestí a náboženstvo</i> 3. <i>Grécko – perzské vojny</i> 4. <i>Grécke mestské štáty</i> 5. <i>Aténska demokracia</i> 6. <i>Grécka kultúra</i> 7. <i>Vláda Alexandra Macedónskeho</i> Pojmy: mestský štát, písmo, aténska demokracia, Perikles</p>	<p>odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov v Grécku, -uvedomiť si, že Grékov spájala spoločný jazyk, náboženstvo, kultúra, šport, obchod a mytológia, rozpoznať rôznu formu vlády v mestských štátoch na príklade Sparty a Atén, - analyzovať spôsob života a formu vlády v Aténach za Perikla - klásť základné analytické otázky školskému historickému písomnému prameňu, - pochopiť problém rovnosti a nerovnosti, - zdôvodniť významné postavenie telesnej výchovy v mestských štátoch, - vymedziť olympijské disciplíny, v ktorých sa dodnes súťažili, - zhodnotiť význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti,</p>	OSR,OŽZ,PPZ	14
Charakterizovať a porovnať život v starovekom Ríme.	Obrazy starovekého sveta	<p>Staroveký Rím 8. Založenie Ríma 9. Obdobie rímskej republiky 10. Ovládnutie Itálie Rímom 11. Púnske vojny 12. Nástup rímskeho cisárstva 13. Rímska ríša v období neskorého cisárstva 14. Rímska kultúra Pojmy: Olympijské hry, vec verejná, Markus Aurélius, Gerulata, Iža,</p>	<p>- analyzovať formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu, - analyzovať spôsob obživy a života v Ríme, - dokumentovať expanziu mestského štátu a jeho premenu v ríšu, - analyzovať krízu republiky a jej premenu na cisárstvo, - rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž stredného Dunaja, - zostaviť stručný informačný materiál o živote v rímskych táboroch na našom</p>	ENV,MEV	

		Carnutum, roľník, remeselník, obchodník, škola	území, - rozpoznať dôležitosť gréckej a rímskej kultúry pre vytvorenie európskej kultúry, - zostaviť obrazový materiál o divoch starovekého sveta,		
Charakterizovať kresťanstvo a islam a porovnať tieto náboženstvá s náboženskými predstavami v staroveku a praveku.	Svetové náboženstvá	Kresťanstvo, islam <i>1. Vznik kresťanstva</i> <i>2. Vznik islamu</i> Pojmy: Starý zákon, Nový zákon, korán	prenasledovania kresťanov v rímskej ríši, - rozpoznať korene kresťanského náboženstva, - identifikovať hlavné rozdiely medzi Starým a Novým zákonom, - zhodnotiť význam a odkaz kresťanstva pre európsku kultúru, - odhaliť okolnosti vzniku islamu, - zdôvodniť príčiny rýchleho rozširovania islamu, - identifikovať odkaz arabskej kultúry pre európsku kultúru,	PPZ,OSR,MUV	2
Vedieť rozlíšiť zmeny v spôsobe života ľudí v stredoveku	Obrazy stredovekého sveta	Tri ríše ranného stredoveku <i>1. Byzantská ríša</i> <i>2. Franská ríša</i> <i>3. Arabská ríša</i> Pojmy: Justinián, Karol Veľký, kalifát	-zdôvodniť príčiny rozdelenia rímskej ríše, - zovšeobecniť príčiny zániku Západorímskej ríše, - odhaliť ciele expanzívnej politiky Justiniána, Karola Veľkého a arabských kalifov, - zhodnotiť kultúrny odkaz Byzantskej a Franskej ríše,	PPZ,MEV	3
Vedieť rozlíšiť zmeny v spôsobe života ľudí v stredoveku	Obrazy stredovekého sveta	Prepožičiavanie pôdy, každodenný život <i>1. Lénny systém</i> <i>2. Život v stredovekej spoločnosti</i> Pojmy: lénno, vazal, poddaný	odhaliť nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev formujúcej sa stredovekej spoločnosti za pomoci grafu, - identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, - zdôvodniť príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov, - opísať život ľudí na feudálnom majetku a v meste,	OŽZ	2
Vedieť rozlíšiť zmeny v spôsobe života ľudí v stredoveku	Obrazy stredovekého sveta	Vzdelanie v stredoveku <i>1. Kláštory – centrá vzdelanosti</i> <i>2. Život v stredovekých mestách</i> <i>3. Školstvo v stredoveku</i> Pojmy: hrad, mesto, dedina, kláštor, pisár, univerzity	-zdôvodniť, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami, - zhodnotiť význam stredovekých univerzít.	PPZ,OSR,MUV	3

Učebný plán predmetu dejepis v 2. ročníku osemročného gymnázia

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
<p>Žiaci si uvedomia kultúrne bohatstvo stredoveku. Pochopiť význam parlamentu a dôsledky jeho vzniku Žiaci pochopia spätosť Francúzska a Anglicka, pochopiť život a výboje Vikingov. Opísať a pochopiť úlohu a postavenie cirkvi v stredoveku.</p>	<p>I. Európa v stredoveku</p>	<p>Na troskách ríše Karola Veľkého Franská ríša, Karol Veľký</p> <p>Po stopách Vikingov Normandia, vlast' Vikingov, ságy</p> <p>V krajine kráľa Artuša Viliam Dobytateľ, Storočná vojna, Anglovia, Sasi, Juti</p> <p>Franská ríša-Francia-Francúzsko Storočná vojna, Jana z Arku, kacír</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať aspoň dva štáty, ktoré vznikli po rozpade Franskej ríše, - ukázať na historickej mape uvedené štáty. <p>-opísať život Vikingov. Pohovoriť o ich výbojoch.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať aspoň tri oblasti, ktoré dobyli Vikingovia, - ukázať na historickej mape oblasti, kde žili Vikingovia. <p>-opísať vznik a vývoj stredovekého anglického štátu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať aspoň dva germánske kmene, ktoré osídlili Britské ostrovy, - uviesť meno normandského dobyvateľa Anglicka a storočie v ktorom sa to udialo, - uviesť aspoň jednu príčinu sporu Anglicka a Francúzska. <p>-opísať vznik a vývoj francúzskeho štátu a jeho spätosť s Anglickom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť storočie, v ktorom bolo Francúzsko rozdobené a jeho územie ukázať na historickej mape, - uviesť, čo bolo skutočnou príčinou 	<p>PPZ</p> <p>PPZ, EV</p>

<p>Žiaci uvedú príčiny zmien v poľnohospodárstve, obchode a remeslách. Žiaci si uvedomia podstatu lénneho systému a porovnajú život v stredovekej dedine a meste.</p>	<p>II. Stredoveká spoločnosť</p>	<p>Kto je „sluha sluhov Božích“? investitúra, gregoriánsky chorál, Gregor Veľký, rozdelenie Cirkvi</p> <p>Pod znamením kríža rytiersky rád, Svätá zem, Ľudovít IX. Svätý</p> <p>„V pote tváre sa budeš živiť Dvojpoľný a trojpoľný systém, jariny, oziminy, úhor</p>	<p>storočnej vojny.</p> <p>-opísať úlohu kňazov, mníchov a pápeža v kresťanskej cirkvi a jej rozdelenie v 11. st. - uviesť, o čo sa starali kňazi a mnísi, - uviesť meno najvýznamnejšieho pápeža stredoveku, ktorý sám seba nazval ”sluha sluhov Božích”, - uviesť rok rozdelenia kresťanskej cirkvi na cirkev západného a východného obradu.</p> <p>- uviesť aspoň dva dôvody križiackych výprav, - uviesť aspoň jedného panovníka, ktorý bol vodcom križiackej výpravy, - uviesť, proti komu bojovali križiaci a s akým úspechom, - ukáž na historickej mape križiacke výpravy a aspoň dve mestá, ktoré križiaci dobyli.</p> <p>-vedia popísať život v stredovekej dedine -sú schopní porovnať dvoj a trojpoľný systém -vedia rozdiel medzi roľníkom od remeselníkom - uviesť príčiny zmien a opísať rozvoj poľnohospodárstva, remesiel a obchodu v</p>	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>RTM, OČaP</p>
---	---	---	--	--

		<p>Páni si prepožičiavajú pôdu Léno, lénný systém, lénný vzťah, vazal, poddaný</p> <p>Modli sa a pracuj Rehoľa, novic, regula, Sv. Benedikt, Sv. František z Assisi</p> <p>„Mestský vzduch oslobodzuje“ hrad, mesto, dedina, mestské privilégium, cech</p> <p>V tieni katedrál Kláštor, pisár, univerzita, Bologna, románsky sloh, gotický sloh</p>	<p>Európe v období 12.-15. st.</p> <ul style="list-style-type: none"> -uviesť komu a prečo kráľ prepožičiaval pôdu, - uviesť, ako sa nazýva pôda, ktorú kráľ prepožičal svojim spolupracovníkom, - objasniť pojem vazal -zdôvodniť, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami -opísať úlohu kláštorov v stredoveku. - uviesť, za akým účelom sa stavali kláštory. - Opísať život v stredovekom meste a stredovekej dedine. - vymenovať aspoň tri miesta na ktorých vznikali stredoveké mestá, - uviesť aspoň tri druhy remesiel v stredovekom meste, - vysvetliť úlohu cechov -zhodnotiť význam stredovekých 	EV
--	--	---	--	----

<p>Žiaci dokážu vysvetliť dôvody príchodu Slovanov na naše územie. Dokážu opísať ich život a spolužitie s Avarmi /príčiny vzniku Samovej ríše/ Žiaci chápu význam VM pre našu národnú identitu.</p>	<p>I. Veľká Morava</p>	<p>Pribina a Mojmir Nitra, Pribina, Veľká Morava, Mojmir</p> <p>Solúnski bratia Rastislav, Cyril a Metod, hlaholika, kresťanská misia</p> <p>Ríša Svätopluka</p>	<p>univerzít - vedieť rozoznať základné znaky románskej a gotickej kultúry -poznať stavbu románskeho a gotického slohu vo svojom okolí</p> <p>Žiak dokáže: - opísať vznik Veľkej Moravy , život starých Slovanov po príchode na územie (pohanstvo) dnešného Slovenska (pohanstvo), - uviesť meno prvého historicky doloženého panovníka predkov dnešných Slovákov a jeho sídlo. - uviesť meno muža, ktorý vytvoril Veľkú Moravu.</p> <p>-zhodnotiť prínos Konštantína a Metoda a kresťanstva pre rozvoj našej kultúry (pohanstvo, kresťanstvo) - uviesť rok a meno panovníka Veľkej Moravy, ktorý povolal solúnskych bratov na Veľkú Moravu</p>	
---	-------------------------------	---	---	--

<p>Žiaci vedieť vysvetliť vplyv Uhorského kráľovstva na formovanie slovenského národa a ostatných národov v Uhorsku</p>	<p>II. Slovensko v Uhorsku</p>	<p>Rozvadení bratia Svätopluk, hradiská Staromaďarské kmene, Arpád, pamiatky z Veľkej Moravy</p>	<p>- uviesť ako sa volá prvé písmo v dejinách Slovanov, ktoré vytvoril Konštantín. - vymenuj aspoň tri oblasti spoločenského života, v ktorých Konštantín a Metod zanechali hlboké stopy.</p> <p>- opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Svätopluka - ukázať na historickej mape rozmach Veľkomoravskej ríše</p>	<p>VV</p>
		<p>Starí Maďari prichádzajú Bitka pri r. Lech, starí Maďari, Štefan I.</p> <p>Kráľovstvo Sv. Štefana dynastia, Štefan I., župa, kráľovstvo mnohých jazykov</p> <p>Nitrianske údelné vojvodstvo Ladislav Svätý, Kumáni, historické mesto Nitra, Sv. Svorad a Benedikt</p>	<p>- opísať príčiny zániku Veľkej Moravy - uviesť aspoň jednu príčinu zániku Veľkej Moravy.</p> <p>- uviesť aspoň jednu príčinu príchodu starých Maďarov do Karpatskej kotliny, - uviesť bitku, ktorá zlomila údernú silu starých Maďarov, - povedať meno prvého uhorského kráľa a zakladateľa uhorského štátu.</p> <p>- uvedomovať si ako sa začleňovalo územie Slovensko do Uhorského štátu. - sledovať jeho kultúrny, politický, hospodársky vývoj na pozadí európskych dejín</p>	

<p>Žiaci uvedú príčiny vzniku husitského hnutia a opísať jeho výboje na Slovensku.</p>	<p>III. Slovania v stredoveku</p>	<p>Hradiská a hrady Hrad, hradisko</p> <p>Tatári idú... bula, Ondrej II., Tatári</p> <p>Vojny ničia krajinu, Králi sa striedajú veľmoži bohatnú Belo IV. Oslabenie Uhorského kráľovstva, Matúš Čák Trenčiansky</p> <p>Kyjev - matka ruských miest Východní Slovania, Kyjevská Rus</p> <p>O našom západnom susedovi České kráľovstvo, knieža Václav, Premysl Otakar II.</p> <p>Otec vlasti</p>	<p>- zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva a historický význam Nitry pre Slovenský národ</p> <p>- uviesť, odkedy bola Nitra kniežacím sídlom,</p> <p>- uviesť, aké postavenie malo Nitrianske údelné vojvodstvo za čias panovania arpádovskej dynastie</p> <p>-pomenovať funkcie, ktoré plnili hrady, vymenovať aspoň jedno hradisko na Slovensku a opísať život v ňom</p> <p>- uviesť, čo je to Zlatá bula, kto a kedy ju vydal,</p> <p>- uviesť aspoň dva dôvody vpádu Tatárov do Uhorska a st., v ktorom sa to udialo.</p> <p>- opísať pomery v Uhorsku za Ondreja III.</p> <p>- vymenovať aspoň dvoch uhorských kráľov z dynastie Arpádovcov,</p> <p>- uviesť sídlo Matúša Čáka a ukázať na historickej mape územia, ktoré spravoval</p> <p>- vymenovať západných, južných a východných Slovanov</p>	<p>MUV</p> <p>ENV</p>
--	--	---	---	-----------------------

<p>Žiak vie zhodnotiť vplyv banských miest na ekonomiku štátu.</p>	<p>III. Rozkvet Uhorského kráľovstva</p>	<p>Karol IV., Karlova univerzita, Praha</p> <p>„Ktož jsú Boží bojovníci...“ Ján Hus, husiti, spanilé jazdy</p> <p>Poliaci v stredoveku Boleslav Chrabrý, Krakovská univerzita</p> <p>O Slovanoch na juhu Južní Slovania, Bulhari, Chorváti, Srbi</p> <p>Anjouovci na uhorskom tróne Anjouovci, Karol Róbert, Ľudovít I. Veľký</p> <p>Osídľovanie Slovenka a zlatonosná horúčka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť aspoň dva dôvody a meno kniežaťa, počas ktorého Rusi prijali kresťanskú vieru. - opísať vznik českého štátu za vlády Premyslovcov a jeho rozvoj - vysvetliť čo predstavovala Zlatá bula sicílska pre český štát - opísať, akým spôsobom sa Karol IV. staral o rozvoj krajiny, - uviesť, kde a kedy Karol IV. založil najstaršiu univerzitu v strednej Európe. - uviesť, čo Majster Ján Hus vyčítal cirkvi, - opíš, kto boli husiti a za čo bojovali, - opíš husitské výboje na Slovensku - uviesť st. a meno zakladateľa poľského štátu, - ukázať na historickej mape poľský stredoveký štát. - ukázať na historickej mape územie, na ktoré sa do 7. st. usadili južní Slovania, - uviesť meno zakladateľa bulharského štátu, - uviesť st. vzniku chorvátskeho štátu, - uviesť meno vládcu, počas ktorého 	
--	---	---	---	--

<p>Žiaci vysvetlia príčiny a dôsledky námorných objavov. Žiaci pochopia podstatu humanizmu a renesancie. Žiaci uvedú príčiny reformácie v Nemecku a opíšu podstatu Lutherovej kritiky cirkvi. Reformácia – žiaci prepoja tému reformácie so svojím regiónom.</p>	<p>IV. Európa na ceste k novoveku</p>	<p>Lehota, Banská Štiavnica, Kremnica, bohatstvo rúd</p> <p>Žigmund Luxemburský a turecká hrozba Žigmund Luxemburský, spanilé jazdy husitov, Osmanská ríša</p> <p>Kráľ so znamením havrana Matej Korvín, Univerzita Istropolitana</p> <p>Mení sa obraz človeka i sveta humanizmus, renesancia Leonardo da Vinci Ján Gutenberg, knihtlač</p>	<p>srbský stredoveký štát dosiahol najväčší rozmach. - Vymenovať a na historickej mape vedieť ukázať štáty, ktoré vznikli v Európe v období od 12. do 15. St.</p> <p>-zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta -vymenovať aspoň dve banské mestá, ktoré vznikli za panovania Karola Róberta</p> <p>- uviesť aspoň dva dôvody zvýhodňovania osadníkov, - povedz, čo sú to privilégia, - vymenuj aspoň dva kovy, ktoré sa ťažili na Slovensku, - uviesť kde sa na Slovensku razili prvé dukáty.</p> <p>-zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského</p> <p>- opísať vládu Mateja Korvína - zhodnotiť význam banských miest na Slovensku - opísať kultúru v Uhorsku vo vrcholnom stredoveku, - ukázať na historickej mape Uhorské kráľovstvo</p>	<p>OSR, MEV</p> <p>MUV</p>
---	--	--	---	----------------------------

		<p>Európania objavujú svet Krištof Kolumbes, F. Magalhaes, Vasco da Gama</p> <p>Európania si podmaňujú svet Amerigo Vespucci, ríša Aztékov, ríša Inkov</p> <p>Martin Luther a reformácia Reformácia, Martin Luther, Augsburgský mier</p>	<ul style="list-style-type: none"> - napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska - do slepej mapy nakresliť banské mestá ležiace na území Slovenska - Pomenovať spoločenskú vrstvu, ktorá presadila humanizmus a opísať jeho základné prvky. - uviesť, na čo sa humanizmus upriamil vo vede a umení. vysvetliť pojem renesancia. - vymenuj aspoň dvoch renesančných umelcov, - uviesť aspoň jedno dielo renesančného umelca, - opíš vynález kníhtlače a jej prínos. - uviesť príčiny zámorských objavov - posúdiť dôsledky zámorských objavov - zhodnotiť význam zámorského obchodu - zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb - vysvetliť pojem kolonializmus - vymenovať a na mape ukázať novoobjavené kontinenty a aspoň tri krajiny. - Vymenovať aspoň dvoch významných portugalských a dvoch španielskych moreplavcov 	
--	--	---	---	--

<p>Žiak chápe vplyv Osmanov na politiku Uhorska. Vie opísať príčiny a dôsledky protihabsburských povstanií na štát.</p>	<p>IV. V susedstve Turkov</p>	<p>V tieni polmesiaca Osmanská ríša, rok 1453 a 1526, islam</p> <p>Poľsko a Rusko v 15. a 16. st. Ivan IV., bojari, cár</p> <p>Tridsaťročná vojna Albrecht z Valdštejna, bitka na Bielej hore, Ján Jesenius</p> <p>Moháčska katastrofa Moháč, Turci, Ludivít II. Jagelovský, Habsburgovci</p>	<ul style="list-style-type: none"> -rozlíšiť pojmy objaviteľa a dobyvateľa -pomenovať aspoň dve pôvodné americké kultúry. - vymenovať aspoň tri plodiny, ktoré pochádzajú z amerického Svetadielu - Uviesť príčiny reformácie v Nemecku a opísať podstatu Lutherovej kritiky cirkvi. - vysvetliť pojem reformácia - uviesť aspoň dva dôvody, prečo reformácia vznikla v Nemecku, - uviesť príčiny a dôsledky augsburského náboženského mieru. -zhodnotiť aké dôsledky mala turecká rozpínanosť pre Európu, zvlášť pre Uhorsko -vedieť ktorý sultán sa zaslúžil o najväčší rozsah Osmanskej ríše - vymenuj vojenské úspechy Turkov v Európe od 14.-16.st., -ukázať rozsah tureckého územia po r. 1526 -objasniť vznik a zjednotenie ruského štátu a kto bol 1.cár Ruska - uviesť aspoň jednu príčinu českého stavovského povstania v rokoch 1618-1620, 	
---	--------------------------------------	---	--	--

<p>Žiak chápe vplyv Osmanov na politiku Uhorska. Vie opísať príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní na štát.</p>		<p>Bratislava - hlavné a korunovačné mesto Bratislava – centrum uhorského kráľovstva</p> <p>O kresťanskej slobode Strediská reformácie na území dn.SVK náboženská migrácia</p> <p>Turci na Slovensku sandžak, paša, žoldnier</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať aspoň dva európske štáty, ktoré bojovali v tridsaťročnej vojne - Opísať hospodárske a politické pomery v Uhorsku pred moháčskou katastrofou a po nej. - vymenovať vojenské úspechy Turkov v Európe od 14.-16. st., - ukázať na historickej mape územia, ktoré Turci dobyli v Európe, - opísať aspoň dva dôsledky moháčskej porážky pre Slovensko, - opíš rozdelenie Uhorska na tri časti a ukáž ich na historickej mape. - uviesť, dokedy boli Habsburgovci na uhorskom tróne. - uviesť dôvody, prečo sa Bratislava stala v 16. St. hlavným mestom Uhorska, - uviesť príčiny hospodárskeho a kultúrneho rozvoja Bratislavy, - uviesť, kde sa konali v Bratislave korunovačné obrady. - rozoznať korunovačné insígnie uhorských kráľov - vysvetliť zásadu „čie panstvo toho náboženstvo“ - uviesť kto šíril myšlienky nemeckej reformácie na územie SVK 	
--	--	---	--	--

	<p>V. Habsburgovci a Slovensko</p>	<p>Chlieb náš každodenný Zdroje obživy, poľnohosp. náradie</p> <p>Slováci, susedia, cudzinci Národnosti v Uhorsku, migrácia obyvateľstva</p> <p>Zápas o cirkevnú jednotu SJ, rekatolizácia, reformácia, artikulárne kostoly</p> <p>Humanizmus a renesancia na Slovensku Trnava-mesto historického významu, univerzita</p> <p>Neposlušná šľachta Kuruci, labanci, košickí mučeníci</p> <p>Koniec hrozného nepriateľa Nové Zámky, Leopoldov</p>	<p>-zostaviť obrazový materiál o Turkoch na SVK</p> <p>- Za pomoci mapy rozprávať o dôsledkoch tureckých výbojov do Uhorska.</p> <p>- uviesť, kam smerovali hlavné turecké útoky na územie Slovenska,</p> <p>- uviesť aspoň dve slovenské ľudové piesne alebo povesti, v ktorých sa odráža prítomnosť Turkov na Slovensku,</p> <p>- ukázať na historickej mape hlavné prúdy tureckých výbojov na Slovensku.</p> <p>-uviesť hlavné zdroje obživy v do pol. 17.st</p> <p>-uviesť aké národnosti žili v Uhorsku v 16. a 17.st a dôvody migrácie obyvateľstva</p> <p>- vysvetliť pojem rekatolizácia,</p> <p>- uviesť aspoň dve vymoženosti evanjelikov, ktoré im umožnil Zákon z roku 1681</p> <p>- uviesť, odkiaľ a ako sa šírili myšlienky</p>	
--	---	---	---	--

		<p>Posledný kurucký odboj Poddaní, mešťan, šľachtic Stolice, hajdúsi Richtár, sedliaci, Nevoľníci, zeman Opakovanie tematického celku</p>	<p>humanizmu a renesancie na Slovensko - uviesť sídlo univerzity na území SVK - uviesť aspoň 1 pamiatky z obd. renesancie na SVK</p> <p>- Uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní v Uhorsku. - vysvetliť pojmy kuruci a labanci - uviesť aspoň 2 osoby, ktoré viedli protihabsburské povstania</p> <p>- uviesť príčinu veľkej vojny s Turkami v roku 1663 a jej dôsledky, - opíš vojnu pri Viedni a jej následky.</p> <p>- uviesť aspoň dve príčiny vzniku zbojníctva v horských oblastiach Slovenska, - opíš Jura Jánošíka a jeho družinu na základe povesti, filmu alebo literárneho diela. - Opísať životný štýl šľachty a mešťanstva a sociálne rozvrstvenie obyvateľstva</p>	
--	--	--	---	--

Učebný plán predmetu dejepis v 3. ročníku osemročného gymnázia

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Žiaci pochopia následnosť dejín, uvedú príčiny a dôsledky anglickej revolúcie. Porovnajú a vysvetlia pojmy konštitučná monarchia v Anglicku a absolutistická monarchia vo Francúzsku.	I. Európa na prahu veľkých zmien	Panovník panuje, ale nevládne parlament, konštitúcia, manufaktúra	Žiaci sú schopní: - vysvetliť pojem manufaktúra - vysvetliť pojmy konštitučná monarchia a absolutizmus na príklade Anglicka	RTM
		Kráľ Slnko absolutizmus, merkantilizmus	- vysvetliť pojmy absolutizmus a merkantilizmus, - opíš systém vlády Ľudovíta XIV. "kráľa Slnko" - vysvetli, čo sú to generálne stavy	PPZ
		Keď sa mocní bijú Peter Veľký, Sanktpeterburg	- vymenovať opatrenia ruského panovníka Petra I., ktoré povzniesli hospodársku, politickú a kultúrnu úroveň krajiny. - uviesť príčiny a následky severnej vojny	PPZ, EV
		Barok Jezuiti, umelecký štýl	Žiaci vedia: - uviesť aspoň tri základné znaky baroka	
		Vek svetla Osvietenstvo, encyklopedisti	- určiť, kde vzniklo osvietené myšlienkové hnutie a vysvetli pojem osvietenstvo, - uved' aspoň dvoch významných vedcov a ich vynálezy	RTM, OSR, PPZ

<p>Žiaci sú schopní opísať príčiny, priebeh a význam francúzskej revolúcie, vysvetliť úlohu generálnych stavov.</p> <p>Žiaci pochopia pojem osvietenstvo a jeho úlohu počas revolúcie. Pochopia negatíva a pozitíva Napoleonovej vlády.</p> <p>Žiaci uvedú príčiny americkej revolúcie, opíšu vznik USA, príčiny a dôsledky občianskej vojny v USA</p> <p>žiaci pochopia význam zrušenia otroctva.</p>	<p>II. Francúzsko a americká revolúcia</p>	<p>Občan na politickej scéne Deklarácia, privilégium</p> <p>Gilotína kraľuje Jakobíni, gilotína, konvent</p> <p>Ako vzniklo nové cisárstvo Napoleon, direktórium, Code Civil</p> <p>Sláva a pád Napoleona Nelson, Kutuzov, guerilla</p>	<p>-uviesť príčiny francúzskej revolúcie, jej heslo</p> <p>-uviesť 1 základné dokumenty Národného zhromaždenia v rokoch 1789-1791</p> <p>-vymenovať aspoň dva štáty zapojené do vojny proti revolučnému Francúzsku</p> <p>-vysvetliť pojem konvent</p> <p>-vymenovať, ktoré články Deklarácie porušil konvent</p> <p>Žiaci sú schopní:</p> <p>-vymenovať a na mape ukázať miesta najdôležitejších napoleonských bitiek.</p> <p>- uviesť, nad ktorými štátmi zvíťazili francúzske vojská, ktoré územia získali a ukáž ich na historickej mape,</p> <p>- vysvetliť, aké prínosy pre francúzsku spoločnosť priniesol Občiansky zákonník.</p> <p>-opísať priebeh Napoleonovho ťaženia do Ruska a uviesť následky jeho porážky pre ďalší vývoj vo Francúzsku a v Európe.</p> <p>- uviesť dôvody útoku Napoleonovej armády na Rusko</p> <p>Žiaci vedia:</p> <p>-uviesť príčiny americkej revolúcie a opísať</p>	
--	---	---	---	--

<p>Žiaci charakterizujú osvietený absolutizmus, opíšu a pochopia prínos Slovákov pre rozvoj Uhorska.</p>	<p>I. Vek osvietenstva</p>	<p>Americká vojna za nezávislosť Únia, vyhlásenie nezávislosti</p>	<p>vznik USA. - uviesť európske štáty, ktoré súperili o vplyv v Severnej Amerike</p> <p>- opísať spôsob života Indiánov a vysvetliť pojem "rezervácie" - vysvetliť hospodárske rozdiely medzi americkým Juhom a Severom,</p>	
		<p>Federalisti a republikáni Kongres, diskriminácia</p>	<p>- uviesť rok zrušenia otroctva, - vysvetli pojmy: ranč, farma, plantáž a občianska vojna, - vysvetliť, prečo veľká časť prisťahovalcov odchádzala na západ, - posúdiť, čím európska civilizácia uškodila Indiánom</p>	RTM, OSR, PPZ
		<p>Krajina neobmedzených možností Občianska vojna, segregácia</p>	<p>Žiaci sú schopní: - objasniť podstatu osvietenstva a vymenovať aspoň troch osvietených vedcov. - uviesť, v čom bol prínos osvietenského absolutizmu v Rakúsku pre hospodársky, politický a kultúrny rozvoj krajiny</p>	RTM, OSR, PPZ
		<p>Ustaraný cisár</p>	<p>- vymenovať vedy, ktorými sa Matej Bel zaoberal a uviesť názov aspoň jedného jeho diela, - uviesť príčiny vyst'ahovania sa Slovákov na</p>	RTM, OSR, PPZ, VV

<p>Žiaci vysvetlia a pochopia myšlienku všeslovanskej vzájomnosti, uvedú podstatné údaje o zápase za kodifikáciu spisovnej</p>	<p>II. Slovensko v pohybe</p>	<p>Veľká ozdoba Uhorska</p>	<p>Dolnú zem a vymenovať oblasti, kam sa sťahovali.</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
		<p>Cesta Slovákov na Juh</p>	<p>Žiaci vedia: - určiť kto bola M. Terézia a ktoré jej reformy mali osvietenský charakter a prečo</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
		<p>Žena na tróne</p>	<p>- vysvetliť slovo “urbár“ a urbárska regulácia - uviesť aké povinnosti určoval urbár poddaným</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
		<p>Milostivý urbár</p>	<p>- určiť rodisko Adama Kollára a vymenovať aspoň jednu jeho funkciu vo Viedni - vysvetliť, prečo šľachta a cirkev reagovala na Kollárove návrhy pobúrene</p>	
		<p>Slovenský Sokrates</p>	<p>- vymenuj najvýznamnejšie zákony Jozefa II., - uviesť tri najvýznamnejšie slobody, ktoré sa týkali roľníkov po zavedení Zákona o zrušení nevoľníctva - vysvetliť užitočnosť náboženskej tolerancie pre štát.</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
		<p>Osvietený reformátor</p>	<p>- uviesť základné údaje o živote Antona Bernoláka, - určiť nárečie, na základe ktorého Bernolák vytvoril slovenský spisovný jazyk - uviesť dve slovenské národné centrá</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>

slovenčiny a za národné a jazykové práva.		Anotn Bernolák	-vysvetliť, prečo a ako chceli uhorskí jakobíni zmeniť vnútorné usporiadanie Uhorska	RTM, OSR,PPZ, VV
			-uviesť meno cisára, ktorý viedol vojnu proti Napoleonovi	RTM, OSR,PPZ, VV
			- vysvetli príčiny vojenských stretov medzi Francúzskom a európskymi štátmi	
			- uviesť miesto, kde Napoleon v roku 1805 zvíťazil a miesto, kde bol vtedy uzavretý mier.	RTM, OSR,PPZ, VV
			Uhorskí jakobíni	
Napoleon a Slovensko				
		Žiaci vedia: - vymenovať aspoň dve príčiny vzniku myšlienky všeslovenskej vzájomnosti v súvislosti s nechotou Maďarov a Nemcov riešiť základné postavenie Slovákov a Čechov v rakúskej monarchii, - vysvetliť pojem “národné povedomie”, - uviesť mená dvoch najvýznamnejších Slovákov presadzujúcich všeslovenskú vzájomnosť.	RTM, OSR,PPZ, VV	
		Slovania a Slováci	-uviesť prečo ma povstaníu v r. 1831 hovorilo cholerové - vymenovať v ktorých oblastiach Slovenska vypuklo povstanie a kam sa rozšírilo	RTM, OSR,PPZ, ENV
			-uviesť technický vynález, ktorý podniatil rozmach strojovej výroby -uviesť, ktoré technické novinky boli	

<p>Žiaci opíšu zjednotenie Talianska a Nemecka – porovnajú proces a formu.</p> <p>Žiaci uvedú podstatné údaje o vede, technike a umení v Európe v 2. pol. 19. Storočia.</p>	<p>III. Európa po páde Napoleona</p>	<p>Cholerové povstanie</p>	<p>charakteristické pre začiatok 19. St. na Slovensku</p> <p>-ktoré boli najvýznamnejšie odvetvia priemyslu na Slovensku</p> <p>Žiaci vedia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetli pojem "nevoľníctvo", - vymenuj ciele dekabristov, - uviesť príčiny a dôsledky porážky v Krymskej vojne na ďalší vývoj v Rusku. 	RTM, OSR,PPZ
		<p>Čas pary a komínov</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uviesť, ktorá krajina bola prekážkou zjednotenia Talianska, - uviesť mená dvoch vodcov, ktorí boli na čele boja za zjednotenie Talianska - uviesť, kedy vznikol taliansky štát a akú mal štátnu formu 	RTM, OSR,PPZ
		<p>Báťuška cár</p> <p>Rusko v 19. st.: dekabristi, krymská vojna,</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetli pojem "severonemecký spolok", - uviesť udalosť, po ktorej prišlo k zjednoteniu Nemecka a meno "železného kancelára", - vysvetliť snahu veľmocí zabrániť vzniku jednotného Nemecka, - ukáž na historickej mape zjednotené Nemecko. 	RTM, OSR,PPZ
		<p>Cavour a Garibaldi zjednocujú Taliansko</p> <p>Cavour, Garibaldi, Viktor Emanuel</p>	<ul style="list-style-type: none"> -opísať vývoj politických udalostí na Balkáne v 19. storočí, -uviesť, kto vládol na Balkáne od konca 14. 	RTM, OSR,PPZ
		<p>Železný a mocný kancelár</p> <p>Bismarck, Prusko, Wilhelm I.,</p>		

<p>Žiak uvedie podstatné údaje o vede, technike a umení v Európe v 2. pol. 19. Storočia.</p> <p>Žiak opíše súperenie veľmoci na prelome 19. a 20. storočia.</p>	<p>IV. Veda, technika, umenie a životný štýl Európanov</p>	<p>nemecké cisárstvo</p>	<p>až po 19. storočie</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť názov štátu, ktorý na Balkáne ako prvý získal nezávislosť - vymenovať a na mape ukázať štáty, ktoré vznikli na Balkáne v priebehu 19. Storočia 	<p>RTM, OSR,PPZ, ENV</p>
		<p>Nepokojný Balkánsky polostrov Srbsko, Grécko, Rumunsko, Bulharsko</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť pojem “priemyselná revolúcia”, - vymenovať odlišnosti medzi manufaktúrou a továrňou -uviesť, prečo k uvedeným zmenám prišlo práve v Anglicku 	<p>RTM, OSR,PPZ, EV</p>
		<p>Priemyselná revolúcia v Anglicku James Watt, parný stroj, industriálna spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vymenovať aspoň tri vynálezy z druhej polovice 19. storočia, - porovnať a uviesť výhody a nevýhody troch zdrojov energie: parnej, energie zo spaľovacieho motoru (ropa, benzín) a elektrickej. 	<p>RTM, OSR,PPZ,MEV</p>
		<p>Vynálezy menia svet Edison, elektrická energia</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť pojem impresionizmus -uviesť hlavných predstaviteľov kubizmu a impresionizmu 	<p>RTM, OSR,PPZ</p>
			<ul style="list-style-type: none"> -uviesť, v čom je význam všeobecného volebného práva a opísať funkciu parlamentu. - vysvetliť pojem “všeobecné volebné právo”, - vysvetliť, v čom spočívala funkcia parlamentu 	<p>RTM, OSR,PPZ</p>
			<ul style="list-style-type: none"> -vymenovať politické strany, ktoré vznikli 	

Žiaci uvedú podstatné údaje o zápase za kodifikáciu spisovnej slovenčiny a za národné a jazykové práva.	V. Počiatky modernej Európy	Symfónia farieb, svetla a pohybu V. van Gogh, impresionisti, kubizmus	v priebehu 19.st. -charakterizovať prínos pápeža Leva XIII. v sociálnej oblasti	
		Parlament, poslanci a masy Volebné právo	-charakterizovať vládu kráľovnej Viktórie - vysvetliť pojmy “kolónia” a “impérium”, - uviesť, kto boli misionári a na čo sa zameriavala ich činnosť - vymenovať aspoň tri štáty, ktoré vlastnili kolónie	RTM, OSR,PPZ, VV
		Ako vznikli politické strany Konzervatívna strana, liberálna, Marx, Lev XIII.	- vymenovať štáty tvoriace Trojspolok a štáty tvoriace Dohodu.	RTM, OSR,PPZ, VV, ENV
		Rozpínavosť silných, bezbrannosť slabých Imperializmus, kolónie	-uviesť rozdiel medzi trojpoľným a striedavým systémom	RTM, OSR,PPZ, VV
		Ako sa veľmoci znepriatelili Dohoda, Trojspolok	-uviesť ako sa menil charakter a ráz slovenských miest -prečo kráľovské mestá strácali svoje predchádzajúce postavenie - vymenuj základné body politického programu Ľudovíta Štúra - odôvodniť právo Slovákov na vlastný spisovný jazyk - porovnať Bernoláka a Štúra v súvislosti s	RTM, OSR,PPZ, VV

III. Slovenská jar	Život slovenského roľníka	ich cieľmi v národnom obrodzovacom procese.	RTM, OSR,PPZ, VV
	Premeny mesta	-vymenovať hlavných predstaviteľov štúrovskej generácie a uviesť ich ciele, činnosť a prínos pre rozvoj národného obrodzenia. - vysvetliť, ako súviselo vzdelávanie v materinskom jazyku s rozširovaním a upevňovaním národného povedomia	RTM, OSR,PPZ, VV
	Eudovít Štúr	- vysvetliť pojem "zrovnoprávnenie slovenského národa"	RTM, OSR,PPZ, VV
	Spisovná slovenčina	-uviesť príčiny revolúcie roku 1848/49 v Rakúsku, opísať jej priebeh na Slovensku a objasniť jej význam pre slovenský národ. - uviesť dva významné zákony, ktoré v marci 1848 prijal uhorský snem, - vysvetliť ciele predstaviteľov maďarského politického hnutia a porovnať ich s cieľmi nemaďarských národov Uhorska, - vysvetliť pokrokové výsledky, ktoré sa dosiahli v revolúcii, - uviesť názov orgánu, ktorý riadil politické a vojenské vystúpenia Slovákov.	RTM, OSR,PPZ, VV
	Revolučné Uhorsko	-vymenovať hlavné požiadavky Slovákov v dokumente Žiadosti slovenského národa. - uviesť, kde a kedy boli schválené Žiadosti slovenského národa, - vysvetliť, prečo sa zmenil postoj Slovákov	RTM, OSR,PPZ, VV, MUV

<p>Žiaci opíšu a pojem Dualizmus a zhodnotia význam Matice slovenskej.</p>	<p>IV. Čas nádejí a sklamaní</p>	<p>Žiadosti slovenského národa</p>	<p>voči uhorskej vláde a aké boli dôsledky.</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV, ENV</p>
			<p>-uviesť kedy a kde vznikla Slovenská národná rada a čo bolo jej poslaním -uviesť s akým výsledkom sa pre slovenský národ skončila revolúcia v roku 1848-1849</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
			<p>-uviesť hlavné požiadavky v dokumente Memorandum národa slovenského. - uviesť, v ktorom meste bolo prijaté Memorandum, - porovnať Memorandum a Žiadosti v súvislosti s požiadavkou vytvorenia slovenského Okolia.</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
			<p>-vysvetliť úlohu Matice slovenskej a slovenských gymnázií pre národný rozvoj Slovákov. - uviesť rok a miesto vzniku Matice slovenskej, - uviesť mená predsedu a podpredsedu Matice slovenskej, - opíš poslanie a úlohu Matice slovenskej, - uviesť, kde boli založené slovenské gymnáziá, - opísať význam slovenských gymnázií.</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>
			<p>-opísať pojem dualizmus a objasniť ho na</p>	<p>RTM, OSR,PPZ, VV</p>

		<p>Matica slovenská</p>	<p>príklade rakúsko-uhorského vyrovnania. - uviesť politické príčiny vzniku dvojštátia, - vymenovať, čo bolo spoločné pre obe časti štátu, - vysvetliť zámery maďarských vládnych vrstiev vo vzťahu k národom Uhorska</p> <p>-vymenovať aspoň dve príčiny vyst'ahovania sa Slovákov do zámoria. - uviesť aspoň dva štáty, kam sa Slováci sťahovali - opísať podmienky života v cudzine. -vymenovať aspoň dve príčiny vyst'ahovania sa Slovákov do zámoria. - uviesť aspoň dva štáty, kam sa Slováci sťahovali - opíš podmienky života v cudzine.</p>	RTM, OSR,PPZ, VV
		<p>Vznik Rakúsko-Uhorska</p>	<p>-vymenovať najvýznamnejšie priemyselné odvetvia na Slovensku -uviesť meno prvej slovenskej banky -uviesť ktoré železničné trate boli na Slovensku najdôležitejšie</p> <p>-uviesť ako konkrétne sa prejavovala česko-slovenská spolupráca a ktorá inštitúcia najviac rozvíjala česko-slovenskú spoluprácu a pomoc Čiech a Slovensku</p>	
		<p>Do sveta....</p>	<p>-uviesť politické smery na Slovensku v období pred 1. svetovou vojnou. - vymenovať aspoň dve politické strany na</p>	

<p>Žiaci opíšu proces a cieľ maďarizácie školstva v Uhorsku.</p>	<p>V. Nové storočie</p>	<p>Rozvoj priemyslu a železníc</p> <p>Česko-slovenská spolupráca</p> <p>Volebné právo pre všetkých</p> <p>Maďarizácia školstva</p>	<p>Slovensku,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť význam zavedenia všeobecného volebného práva. - opísať proces maďarizácie školstva v Uhorsku a uviesť dôsledky takej politiky na vzdelanosť slovenského národa. - vysvetliť pojem maďarizácia, - uviesť hlavný cieľ maďarizácie, - uviesť zákony, ktoré predstavovali vrchol maďarizácie. - uviesť aspoň jednu príčinu a jeden dôsledok černojskej tragédie - rozprávať o kultúrnom živote na Slovensku na prelome 19. a 20. storočia. - vymenovať aspoň dva slovenské spolky a posúdiť ich zameranie, - uviesť aspoň dvoch slovenských vedcov. - uviesť čo bolo charakteristické pre modernú architektúru a módu na začiatku 20. storočia - uviesť nové technické vynálezy, ktoré sa objavili v dennom živote - uviesť, ktorí slovenskí vedci sa najviac uplatnili vo svete 	
--	--------------------------------	--	--	--

		Krvavé udalosti v Černovej		
		Spolkový život		
		Moderný životný štýl		

Učebný plán predmetu dejepis v 4. ročníku osemročného gymnázia

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard	Prierezové témy poznámky
Žiak opíše vývoj politických udalostí na Balkáne na prelome 19. a 20.storočia. Žiak vidí rozdiel medzi príčinou a zámienkou dokáže vysvetliť pojmy blesková a zákopová.	I. Prvá svetová vojna	Na začiatku bol atentát	Anexia, ultimátum,	-Uviesť príčiny 1. svetovej vojny. - opísať sarajevský atentát a zhodnotiť, či to bola príčina alebo zámienka 1. svetovej vojny,	MEV, MUV, brainstorming čo vieš o 20.st, IKT, PPZ, VV
		Nepriateľské bloky v pohybe	Trojspolok, Dohoda, bitky I.SV	Opísať priebeh 1. Svetovej vojny podľa jej jednotlivých fáz jednotlivých frontoch. - vysvetliť pojmy blesková vojna a zákopová vojna,	PPZ, OSR
		Američania v Európe	Neutrálny štát, Lusitania, Wilsonových 14 bodov	- uviesť aspoň dve príčiny vstupu USA do vojny	PPZ, MEV, OŽZ, pracovný list, RTM
		Ako sa rodil mier	Spoločnosť národov, versaillský systém	Vymenovať dôsledky 1. svetovej vojny. - uviesť na ktorej konferencii a kedy sa rozhodlo o mieri, - uviesť aspoň dve otázky, ktoré riešila mierová konferencia v Paríži, - uviesť mená aspoň dvoch štátnikov, ktorí sa zúčastnili na mierovej konferencii.	OSR, MUV, RTM, pracovný list
	II. Medzivojnová	Nové štáty na mape Európy	Poľská rep., Československo, Juhoslávia	Vysvetliť pojem versaillský systém a pomocou mapy rozprávať o novom usporiadaní Európy po prvej svetovej vojne.	VV, PPZ

<p>Pochopiť dôsledky Prvej svetovej vojny a význam versailskej konferencie.</p>	<p>Európa</p>			<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať a na historickej mape ukázať aspoň päť nových štátov, ktoré vznikli v Európe po I. svetovej vojne, - uviesť tri monarchie, ktoré sa zrútili na sklonku I. svetovej vojny, - opíš za akým účelom bola založená Spoločnosť národov a kde mala sídlo 	
		<p>Ako sa Lenin dostal k moci</p>	<p>Bolševici, komunizmus, marxizmus-leninizmus, stalinizmus</p>	<p>Uviesť príčiny a dôsledky revolúcií v Rusku v roku 1917.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť aspoň dve príčiny, ktoré prinútili cára Mikuláša II. odstúpiť, - opíš diktatúru, ktorú nastolil Lenin a v ktorej pokračoval Stalin. 	<p>OSR,PPZ,RTM</p>
		<p>Mussolini a jeho černooodenci</p>	<p>Nacionalizmus, fašistická strana</p>	<p>Opísať príčiny vzniku fašizmu a jeho nástup na politickú scénu v Taliansku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem fašizmus. 	<p>OSR,PPZ,RTM</p>
		<p>Hitler proti Európe</p>	<p>Hákový kríž, Weimarská republika, nacizmus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vymenovať príčiny vzniku nacionálneho socializmu a vysvetliť jeho podstatu. - uviesť kto a prečo podporoval A. Hitlera dostať sa k moci, - uviesť aspoň dva ciele nemeckej politiky. 	<p>OSR,PPZ,RTM, EV</p>

Žiak vysvetlí význam 28. a 30. októbra 1918.		Míľniky vedy a techniky	A. Einstein	- uviesť aspoň tri vynálezy, - vymenovať aspoň troch významných vedcov a oblasti v ktorých pracovali, - uviesť aspoň tri svetové značky automobilov.	OSR,PPZ,RTM, MEV
		Zlaté dvadsiate roky?	Ch. Chaplin, Coubertin, M. Dietrich, Coco Chanel	-opísať trendy v móde, hudbe a filme v 20.rokoch a uviesť aspoň 2 mená z každej oblasti	EV, MEV, PPZ, RTM
		Nové cesty umenia a architektúry	S. Dalí, avantgarda, konstruktivizmus	-uved' typy budov a aspoň 1 meno budovy postavenej v tomto období, -zistiť aké budovy v našom meste boli postavené v tomto období -uved' aké boli trendy v umení architektúre	EV, MEV, PPZ, RTM
	I. Slovensko v r. 1914 -1918	Svetová vojna a Slováci	anexia Bosny a Hercegoviny	-opísať politické pomery v Rakúsko - Uhorsku na začiatku 20. st. - uviesť ako sa na vojnu pozerali občania Rakúsko - Uhorska: Maďari, Česi, Slováci, Srbi, Rumuni. -opísať a analyzovať pomery na Slovensku v rokoch 1. svetovej vojny . - uviesť s akým pocitom prijali Slováci vypuknutie vojny a na strane koho boli sympatie slovenskej verejnosti.	OSR,PPZ,RTM,

		Slovenský a český zahraničný odboj	Clevelandská a Pittsburská dohoda, T.G. Masaryk	-uviest', kedy a kde vznikla Československá národná rada, - vymenuj troch najvýznamnejších členov Československej národnej rady, - uviest', v čom spočíva význam Clevelandskej a Pittsburskej dohody.	OSR,PPZ,RTM,VV
		Milan Rastislav Štefánik	Československé légie	-uviest' podstatné údaje o živote M. R. Štefánika, - uviest' dôvod prečo Československá národná rada utvárala armádu v zahraničí, - uviest', ako sa menovala táto armáda. - uviest' funkciu, ktorú zastával M. R. Štefánik v novej republike.	OSR,PPZ,RTM,VV
		Rozchod Slovákov s Uhorskom a vznik ČSR	Vavro Šrobár, Slovenská národná rada, Milan Hodža, Martinská deklarácia	-Vysvetliť význam 28. A 30. októbra 1918. - uviest' mená aspoň troch slovenských politikov, ktorí sa zaslúžili o vznik nového štátu, - uviest', kde a kedy urobili slovenskí politici definitívne rozhodnutie o utvorení spoločného štátu s Čechmi, - uviest', v čom spočíva význam Martinskej deklarácie	OSR,PPZ,RTM,VV
	II. Slovensko v novej republike	Slovensko vstupuje do	Centralizmus, Česko-Slovensko, Malá dohoda	- vymenuj štáty, ktoré vytvorili tzv. Malú dohodu	OSR,PPZ,RTM,VV

<p>Žiak uvedie plusy a mínusy spoločného štátu a vysvetlí pojem čechoslovakizmus a autonómia.</p>		<p>Česko-slovenského štátu</p>			
		<p>Bratislava - metropola Slovenska</p>	<p>S. Zoch, Bratislava, Prešporok</p>	<p>-vymenovať dôležité úrady a kultúrne ustanovizne, ktoré vznikli v BA po r. 1918</p>	<p>OSR,PPZ,RTM, VV, EV</p>
		<p>Slovensko hľadá svoju cestu</p>	<p>HSLŠ, Slovenská sociálnodemokratická strana</p>	<p>- uviesť aspoň tri výhody a aspoň dve oblasti v ktorých boli nevýhody spojenia Slovákov a Čechov v jednom štáte, - vymenovať a charakterizuj tri prúdy v slovenskej politike, - uviesť, ako sa pocítili následky konkurencie českých podnikov na slovenské hospodárstvo. - vysvetliť pojem autonómia, - uviesť, za čo sa zasadzovali autonomistické strany.</p>	<p>OSR,PPZ,RTM, VV</p>
		<p>Zápas o každodenný chlieb</p>	<p>Pozemková reforma, hospodárska kríza, Baťa, Škoda</p>	<p>- porovnať hospodárstvo v Čechách a na Slovensku, - uviesť aspoň dva dôsledky zlej hospodárskej situácie na Slovensku, - porovnaj politické podmienky Slovákov na konci 19. storočia v Rakúsko - Uhorsku s obdobím po vzniku CSR,</p>	<p>OSR,PPZ,RTM, VV</p>

				<ul style="list-style-type: none"> - uviesť, v čom sa odzrkadľovala demokratizácia politického života na Slovensku, - uviesť aspoň tri najrozvinutejšie priemyselné odvetvia na Slovensku - zistiť aký bol hospodársky život Dolnom Kubíne a jeho blízkom okolí 	
		Nepoznaná sloboda	Spolky, časopisy	- uviesť názvy aspoň dvoch slovenských časopisov, ktoré vtedy vznikli,	
		Škola základ sloboda	Univerzita Komenského, slovenské školstvo	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť, čo bolo jednou z prvých úloh novej štátnej moci na Slovensku, - vysvetli, prečo na slovenských školách pôsobili aj českí učitelia, - uviesť, kedy a kde bola založená prvá moderná slovenská vysoká škola – Univerzita Komenského, - uviesť, kedy bola obnovená činnosť Matice slovenskej a uviesť čo bolo jej poslaním, 	OSR,PPZ,RTM,VV
		Spoluobčania či protivníci	Národnostné menšiny, práva menšín	<ul style="list-style-type: none"> - vymenuj aspoň päť národností, ktoré žili v CSR, - vymenuj oblasti spoločenského života, v ktorých sa československá vláda 	OSR,PPZ,RTM,VV

Žiak pochopí význam diplomacie a politiky pre vojnu, uviesť príklady nacistického teroru a pochopiť jeho dôsledky. Žiak opíše odboj voči fašizmu vo svete.				zaviazala zachovať práva menšín.	
		Kultúrny rozlet Slovenska	SND, R.W. Seton-Watson, Scotus	- vymenuj aspoň troch významných slovenských výtvarných umelcov, - uviesť, aký význam malo založenie Slovenského národného divadla.	OSR,PPZ,RTM,VV
	III. Druhá svetová vojna	Európa - obeť diktátorov	Anšlus, nemecký diktát, Chamberlain, Churchill	- uviesť aspoň tri dohody, ktoré porušil nemecký vodca A. Hitler, - vymenovať aspoň dve oblasti, ktoré Nemci získali do roku 1939, - uviesť, v čom spočívala zmluva o neútoční podpísaná medzi Nemeckom a ZSSR, - uviesť dátum a miesto začiatku 2. svetovej vojny, - uviesť štáty, ktoré boli útočníkmi v prvej fáze vojny a štáty, na ktoré zaútočili, - opíš politickú situáciu v Európe pred začiatkom 2. svetovej vojny a ukáž to na historickej mape.	OSR,PPZ,RTM
		Život v okupovanej Európe	Holokaust, konferencia Wannsee, Židia	Uviesť príklady nacistického teroru. - vysvetliť pojmy okupácia, deportácia, - vysvetliť pojem holokaust, - vymenovať a na historickej	OSR,PPZ,RTM, OŽZ

Žiak charakterizuje				mape ukázať aspoň tri vyhladzovacie tábory.	
		Veľmoci proti Hitlerovi	Pearl Harbour, Roosevelt, Churchill, Tobruk, Stalingrad	<ul style="list-style-type: none"> - Opísať a analyzovať priebeh 2. svetovej vojny podľa jej jednotlivých fáz. - uviesť aspoň dva dôvody a rok útoku Nemecka na ZSSR, - uviesť aspoň jeden dôvod vstupu USA do vojny, - uviesť, v ktorom roku a prečo nastal zásadný obrat v 2. svetovej vojne, - ukázať na historickej mape najvýznamnejšie bojiská. 	OSR,PPZ,RTM
		Konečne mier	Tito, Juhoslávia, atómové bomby, Deň D	<ul style="list-style-type: none"> -uviesť aspoň tri okupované krajiny v ktorých vznikol a rozmáhal sa protifašistický odboj, - opísať dôvody a následky otvorenia druhého (západného) frontu v Európe, - uviesť, kedy sa vojna skončila v Európe, - uviesť priamy dôvod na kapituláciu Japonska - uviesť mená aspoň troch štátnikov protifašistickej koalície, ktorí rozhodovali o osude povojnovej Európy. 	OSR,PPZ,RTM, ENV, OČaP
	III. Slovensko v r. 1938-1945	Mračná nad Československom	Mníchovský diktát, M. Hodža	- uviesť aspoň dva dôvody ohrozenia Československa Nemeckom,	OSR,PPZ,RTM, VV

politický systém v SR a snaží sa pochopiť rozdielnosť názorov na obdobie 1939 – 1945				<ul style="list-style-type: none"> - vymenuj štáty, ktorých predstavitelia podpísali Mníchovskú dohodu, - opíš a na historickej mape ukáž územné straty ČSR v dôsledku Mníchovskej dohody. 	
		Od autonómie k samostatnosti	Arbitráž, J. Tiso, Snem Slovenskej krajiny	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem viedenská arbitráž a uviest' jej dôsledky, - uviest' čo sa zmenilo v štátnom usporiadaní keď bola vyhlásená autonómia Slovenska, - uviest' aspoň tri dôsledky neobmedzenej vlády HSLS, - ukáž na historickej mape územie Slovenska po viedenskej arbitráži a poľskej okupácii, 	OSR,PPZ,RTM, VV
		Vznik nového štátu	Protectorát, K. Sidor, F. Ďurčanský, ochranná zmluva	<ul style="list-style-type: none"> - uviest', kedy a za akých podmienok vznikol Slovenský štát, neskoršie premenovaný na Slovenskú republiku, - vysvetli pojem ochranná zmluva a uviest' jej podstatu, - vysvetli pojem protectorát. 	OSR,PPZ,RTM, VV
		Slovenská republika na mape Európy	Malá vojna,	<ul style="list-style-type: none"> - uviest' základné údaje o Slovenskej republike v rokoch 1939 - 1945, - uviest' základné informácie o zahraničnej politike SR, - vysvetli pojem "malá vojna", 	OSR,PPZ,RTM, VV

				- opíš vzťahy medzi Slovenskou republikou a Maďarskom	
		Aká bola Slovenská republika?	Politický systém Slovenskej republiky, židovský kódex,	- charakterizuj politický systém Slovenskej republiky, - vysvetli pojem "riešenie židovskej otázky" a opíš osud Židov, -zistiť či v Dolnom Kubíne a jeho okolí žili Židia a či sa aj ich dotkla deportácia (kino Choč)	OSR,PPZ,RTM, VV
		Život v Slovenskej republike	Hospodársky systém Slovenskej republiky, arizácia	-vymenuj aspoň dve oblasti hospodárstva kde sa zaznamenali úspechy, - opíš výsledky v oblasti kultúry. - uviesť, komu bolo podriadené slovenské hospodárstvo a kto bol prevažným odberateľom slovenských výrobkov, - vysvetli pojem arizácia,	OSR,PPZ,RTM, VV
		Slovenské národné povstanie	SNP, Vianočná dohoda, Program SNR	-uviesť dôvody na formovanie domáceho odboja, - opíš v čom spočíval domáci odboj, - uviesť, kedy a za akým účelom vznikla Slovenská národná rada, - uviesť aspoň tri ciele z Programu SNR, ktorý vznikol podpísaním Vianočnej dohody,	OSR,PPZ,RTM, VV

				<ul style="list-style-type: none"> - uviesť aspoň tri krajiny v ktorých Slováci bojovali proti fašizmu. - uviesť, kto pripravoval ozbrojené povstanie, - uviesť dátum vypuknutia SNP a jeho stredisko, - vymenuj aspoň päť krajín z ktorých cudzí štátni príslušníci bojovali v SNP, - ukáž na historickej mape povstalecké územie, 	
Žiak vysvetlí význam Helsinskej mierovej konferencie, uvedie prejavy studenej vojny a objasní proces rozpadu ZSSR a jeho dôsledky.	IV. Svet po druhej svetovej vojne	Rozdelenie Európy	Maršalov plán, železná opona	<p>Opísať ukončenie 2. svetovej vojny a povojnové usporiadanie vo svete.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať proces ako sa zo štátov, ktoré oslobodila Červená armáda stali štáty, ktoré nazývame satelitmi Sovietskeho zväzu, - uviesť, čo je to Marshallov plán a prečo ho Československo odmietlo, - uviesť, na aké zóny vplyvu bola rozdelená Európa. 	OSR,PPZ,RTM
		Nové plány a nové spojenectvá	R. Shuman, J. Monnet, K. Adenauer, P.H. Spaak, OSN, EHS, NATO	<p>Vznik Organizácie spojených národov, NSR a NDR, Európskej organizácie pre hospodársku spoluprácu a NATO.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť kedy, kde a za akým 	OSR,PPZ,RTM, VV

				<p>účelom vznikla OSN, - opísať proces vzniku dvoch nemeckých štátov, - uviesť čo podnietilo zblížovanie západoeurópskych štátov, - vymenovať aspoň dvoch politikov, ktorí stáli na začiatku procesu zjednocovania Európy.</p>	
		Na východ od “železnej opony“	KGB,RVHP, Varšavská zmluva	<p>Opísať proces sovielizácie strednej a východnej Európy. - vysvetliť pojem sovielizácia, - uviesť s akým cieľom Sovietsky zväz založil Radu vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP). Uviesť hlavné príčiny vzniku dvoch mocenských blokov a ich vplyv na medzinárodnú politickú situáciu. - uviesť aspoň dva dôvody na vznik hospodárskeho zoskupenia západo - európskych štátov, - uviesť kedy a za akým účelom vzniklo NATO, - uviesť kedy a s akým cieľom vznikla organizácia Varšavská zmluva, - ukázať na historickej mape územie rozdelenej Európy na dva tábory – sovietsky blok na</p>	OSR,PPZ,RTM

				Východe a americkú oblasť vplyvu na Západe, - vysvetliť pojem berlínska kríza.	
		Koniec kolonializmu	M. Gándhí, rok Afriky, dekolonizácia, neokolonializmus	Opísať proces rozpadu koloniálnej sústavy. - vymenovať aspoň dve britské a dve francúzske kolónie, - vysvetliť pojem dekolonizácia, - ukázať na historickej mape aspoň tri krajiny, ktoré získali nezávislosť.	OSR,PPZ,RTM, OŽZ
		Rovnováha strachu	Hnutie Solidarita, revolúcie v Maďarsku, ČSSR	Naznačiť vznik studenej vojny a opísať ako sa prejavovala v praktickom živote ľudí na Východe i na Západe. - vysvetli pojem antikomunistická kampaň v USA, - vysvetli aké procesy sa konali v sovietskom bloku, - uviesť kto a kedy predniesol tajnú správu o tom ako vládol Stalin. Opísať najvýznamnejšie prejavy odporu proti diktatúre vo východoeurópskych krajinách. - vysvetliť pojem pražská jar.	OSR,PPZ,RTM
		Koniec nehybnosti	Helsinská konferencia, W. Brandt, A. Solženicyn	- uviesť dve veľmoci od ktorých záviselo či sa uvoľní napätie, - vymenovať tri podstatné oblasti, ktoré obsahuje	OSR,PPZ,RTM

				<p>záverečný akt z Helsinskej konferencie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť počet zúčastnených krajín na tejto konferencii. <p>Vysvetliť kto boli disidenti a za čo sa zasadzovali.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem disident, - uviesť mená aspoň troch disidentov <p>Rozprávať o procese rozpadu sovietskeho bloku a o páde totalitného systému v krajinách východnej Európy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť meno sovietskeho politika , ktorý sa pokúsil zaviesť demokratické práva, - vysvetli pojem perestrojka a glasnosť, - uviesť ďalšie štáty sovietskeho bloku v ktorých sa zdvihla vlna proti komunistickej diktatúry, - ukáž na mape aspoň tri samostatné štáty, ktoré vznikli rozpadom ZSSR. 	
		Výslnie a tiene civilizácie	J. Gagarin, N. Armstrong	<p>opísať spôsob používania jadrovej energie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať aspoň troch kozmonautov, - porovnať vedecko-technickú revolúciu s priemyselnou revolúciou v 19. storočí 	OSR,PPZ,RTM

Žiak charakterizuje domáci a zahraničný odboj a opíše prípravu, priebeh a výsledky SNP.		Umenie salónov a ulíc	F. Fellini, M. Monroe, Beatles	-uviesť dva druhy najrozšírenejšieho umenia, - vysvetli kto boli Beatles.	OSR,PPZ,RTM, EV
	IV. Slovensko v obnovenom Československu	Vstup Slovenska do obnovenej republiky	Národný front, obnova Košický vládny program	- uviesť, ako sa v súčasnosti uchovávajú tradície SNP. - opíš začiatok oslobodzovania Československa, - uviesť štáty, ktoré sa pričínili k oslobodeniu Slovenska, - uviesť, kedy bola oslobodená Bratislava - zistiť, na základe informácií od rodiny alebo príbuzných, kedy a opíš ako bolo oslobodené tvoje rodné mesto alebo obec. -ako chcel KVP riešiť vzťah Slovákov a Čechov	OSR,PPZ,RTM, VV
		Zápas o demokraciu	Zbor povereníkov, znárodnenie, február '46	- uviesť výsledky parlamentárnych volieb roku 1946 na Slovensku, - uviesť, ktoré politické strany medzi sebou súperili a prečo, - uviesť dôsledky februárového prevratu.	OSR,PPZ,RTM, VV
		Sovietizácia Československa	Politické procesy, triedny boj, biskup Vojtaššák, sestra Zdenka Šelingová	- vysvetli postavenie komunistickej strany v štáte, - vysvetli centralistický princíp budovania politického systému, - vysvetli pojmy triedny boj a politické procesy. -predstaviť osobnosť sestry	OSR,PPZ,RTM, VV

Žiak opíše proces rozdelenia Česko – Slovenska a vznik samostatnej SR				Zdenky	
		Dve tváre komunistickej totality	Menová reforma, ČSSR, podniky na Slovensku, ÚV	Opísať zmeny v politickom a hospodárskom živote slovenskej spoločnosti v období totality. - vysvetli pojem päťročný plán, - uviesť čo bolo cieľom industrializácie a čo cieľom kolektivizácie.	OSR,PPZ,RTM, VV
		Kultúra pre všetkých	Film Obchod na Korze, O. Nepela, socialistický realizmus	Opísať slovenskú kultúru z obdobia totalitného režimu. - vysvetli pojmy socialistický realizmus a socialistická kultúrna revolúcia, - uveď aspoň dva slovenské súbory, ktoré sa stali súčasťou modernej európskej kultúry, - uveď v ktorom športe sa preslávil Ondrej Nepela, - vymenuj aspoň troch významných slovenských hercov a hudobníkov.	OSR,PPZ,RTM, VV, MEV, EV
	V. Dejiny súčasnosti	Neúspešný pokus o reformu	A. Dubček, “socializmus s ľudskou tvárou“, invázia 1968	Vysvetliť pojem “socializmus s ľudskou tvárou” a opísať udalosti ,ktoré boli spojené s pokusom o zmenu základných spoločenských a politických hodnôt. - uveď aspoň dve príčiny spoločenskej a politickej krízy v Československu,	OSR,PPZ,RTM, VV

				<ul style="list-style-type: none"> - uved' aspoň troch politikov, ktorí sa snažili o zmenu režimu, - uved' meno slovenského politika, ktorý bol na čele reformného hnutia, - uved' ako sa tieto udalosti odzrkadlili v riešení postavenia Slovenska v rámci ČSSR, - uved' prečo si ZSSR a ostatné štáty Varšavskej zmluvy neželali demokratizáciu CSSR a ako zakročili. 	
		Umŕtvená spoločnosť	G. Husák, normalizácia, ŠtB, prvý tajomník ÚV KSC, samizdat	<p>Opísať intervenciu vojsk Varšavskej zmluvy, okupáciu ČSSR a obdobie normalizácie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uved', čo znamenala okupácia Československa, - vymenuj aspoň tri štáty, ktorých vojská okupovali CSSR, - uved' meno slovenského politika, ktorý sa dostal na čelo komunistickej strany - vymenuj aspoň tri oblasti v ktorých prebiehal normalizačný proces, - uved', ako sa normalizácia prejavila v hospodárstve Slovenska a vo vzťahoch Slovákov a Čechov, - uved' aspoň dva príklady prejavu nesúhlasu s politikou 	OSR,PPZ,RTM, VV

				normalizácie.	
		Na ceste k demokracii a samostatnosti	VPN, OF, federálne zhromaždenie, V. Havel, M, Kováč, nežná revolúcia (sviečková manifestácia)	<p>Opísať pád totalitného režimu v CSSR v novembri 1989 a proces demokratizácie a humanizácie. Opísať význam 17. novembra 1989.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uveď názvy združení, ktoré vznikli v Prahe a v Bratislave a vysvetli ich poslanie, - uveď názov inštitúcie ,ktorá prijala zákon o zrušení vedúceho postavenia KSC v štáte a spoločnosti, - uveď, prečo sa pád komunistickej totality v CSSR nazýva nežná revolúcia. <p>Opísať proces rozdelenia Česko – Slovenska a vznik samostatnej a suverénnej Slovenskej republiky 1.1. 1993.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uveď, ako revolučné zmeny vplývali na štátoprávne usporiadanie krajiny, - uveď, ktoré politické zoskupenie zvíťazilo v parlamentných voľbách roku 1992 na Slovensku a ktoré v Čechách a ako to vplývalo na ďalší rozvoj štátu, 	OSR,PPZ,RTM, VV

				<ul style="list-style-type: none"> - uved' s akým cieľom SNR prijala Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenskej republiky a Ústavu SR, - uved', kedy a kto schválil zákon o rozdelení Česko – Slovenska. <p>Uviest' základné charakteristiky politického a hospodárskeho rozvoja Slovenskej republiky.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uved' dátum vzniku samostatnej a suverénnej Slovenskej republiky, - uved' meno prvého prezidenta a prvého premiéra samostatnej Slovenskej republiky.	
--	--	--	--	---	--

Stupeň vzdelávania ISCED 2A Názov predmetu Geografia
----

8. Charakteristika predmetu

Predmet geografia je zameraný na rozvoj poznávania Zeme ako planéty z hľadiska pochopenia významu zákonitostí Zeme.

Postupným spoznávaním žiaci získavajú poznatky o krajine, zákonitostiach jej usporiadania a možnostiach optimálneho využívania a ochrany krajiny človekom. Poznanie charakteristík krajiny vedie k porozumeniu vzájomných vzťahov v krajine, ako i ich praktického využitia človekom. Geografia zároveň spoznávaním prírodných zákonitostí oboznamuje žiakov s ich vplyvom na život človeka v rôznych oblastiach sveta. Zároveň učí vážiť si prácu človeka, jeho výtvyry i iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity.

Vo vyučovaní geografie sa využívajú prierezové témy a medzipredmetové vzťahy, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vzdelávania. Dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou vyučovania je aj začlenenie prvkov globálnej výchovy a regionálnej výchovy s dôrazom na spoznávanie geografie miestnej krajiny.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Vyučovanie geografie má za cieľ rozvoj kompetencií priestorového a integrujúceho charakteru.

Vo vyučovaní geografie sa žiaci motivačným a praktickým spôsobom cez spoznávanie regionálnych charakteristík a špecifik oboznamujú s fungovaním krajiny. Zároveň sa do vyučovania integrujú poznatky spoločenských a prírodovedných disciplín. Kombináciou všeobecných, konkrétnych a aktuálnych tém sa podnecuje záujem žiakov o sprostredkovanie a osvojenie si geografických poznatkov.

Zároveň sa vzbudzuje ich záujem o život a kultúru ľudí v rôznych oblastiach sveta. Žiaci sa učia porozumieť a akceptovať hodnoty iných kultúr a možnosti ich spolupráce.

Aktívnym prístupom žiakov v procese hľadania a získavania poznatkov sa motivuje ich záujem o spoznávanie krajiny, ako i pochopenie javov, súvislostí a procesov, ktoré sa odrážajú v živote dnešnej spoločnosti.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia:

- a) Pracovať s mapou
- b) Čítať a interpretovať obrázky, fotografie, grafy, tabuľky, schémy, prierezy a diagramy
- c) Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme
- d) Všímať si priestor, v ktorom žijú
- e) Všímať si jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi
- f) Vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- g) Systematizovať získané poznatky do oblasti fyzickej a humánnej geografie
- h) Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- i) Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, vážiť si ich a chrániť
- j) Získané schopnosti a zručnosti využiť pri oddychových aktivitách

Žiaci poznatky aplikujú:

a) pri vyhľadávaní relevantných informácií

z rôznych zdrojov – textov, obrazových, grafických, prameňov
z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov,
novín, časopisov, webových stránok
z doplnkovej literatúry a cestopisnej literatúry

b) pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

získavaní, triedení, porovnávaní, rozlišovaní a zaradovaní informácií.
kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

c) pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- a) v zoradení výsledkov - rozpoznaní podstatného od nepodstatného,
integrování výsledkov do chronologického a historického rámca,
vyhodnocování správnosti postupu
- b) v tvorbe súboru vlastných prác – žiackych projektov

4. Obsah

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).

Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie.

Poznatky fyzickej geografie sú u oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu.
- V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na

inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.

- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.

Rozdelenie obsahu do ročníkov na osemročnom gymnáziu

Obsah učiva v ročníkoch 1.-4. sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z geografie 5. ročníka). V úvode každého ročníka sú vstupné praktické témy, ktoré napomáhajú porozumieť vybranej problematike. Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické súčasti:

A) Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem.

B) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).

C) Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne.

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je:

- dokonalé poznanie žiakov, kladenie požiadaviek primerane k ich intelektuálnym schopnostiam
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy)
- uplatňovanie efektívnej organizácie práce
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v predmete geografia s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy

5.1. Metodicko – organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

Časová dotácia

V 1. ročníku je povinná časová dotácia 1 hodina/týždeň.

Trieda I.G bude mať vyučovanie geografie v rozsahu 2 hod./týždeň - rozšírenie o 1 hod./týždeň z voľnej časovej dotácie, ktorá bude predstavovať rozšírenie povinného obsahu vzdelávania.

V 2.ročníku je povinná časová dotácia 1 hodina/týždeň.

Trieda II.G bude mať vyučovanie geografie v rozsahu 1,5 hod./týždeň - rozšírenie o 0,5 hod./týždeň z voľnej časovej dotácie, ktorá bude predstavovať rozšírenie povinného obsahu vzdelávania.

V 3.ročníku je povinná časová dotácia 1 hodina/týždeň.

Trieda III.G bude mať vyučovanie geografie v rozsahu 1 hod./týždeň .

Vo 4.ročníku je povinná časová dotácia 1 hodina/týždeň.

Tematické celky:

1.ročník

Planéta a Zem

- upevnenie poznatkov o povrchu Zeme- oceány a svetadiely, rozloženie svetadielov na Zemi
- šírkové a výškové pásma
- polárne oblasti Zeme
- vznik pohorí

Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel

- poloha, zobrazenie Austrálie na mapách, Austrália na južnej pologuli
- ostrovy polostrovy, prielivy, zálivy
- povrch Austrálie a Oceánie, púšte, koralové a sopečné ostrovy
- vodstvo -málo riek, podmienky pre vznik rieky
- rastliny a zvieratá
- Austrália po príchode prisťahovalcov, kultúrna rôznorodosť v Austrálii, pôvodní obyvatelia
- mestá, život v meste
- hospodárstvo

Environmentálne súvislosti

- ozónová diera
- prírodné zdroje
- pamiatky UNESCO a prírodné rezervácie

Amerika- Nový svet

- poloha, Amerika na mapách, Amerika na západnej pologuli
- povrch
- podnebné pásma
- vodstvo, rieky, jazerá

- morské prúdy
- rastlinné pásma
- obyvateľstvo Ameriky
- staré civilizácie a stred kultúr, multikultúra
- štáty v Severnej a Južnej Amerike s najväčšími mestami
- hospodárstvo Ameriky- najdôležitejšie odvetvia

Environmentálne súvislosti

- ochrana prírody – národné parky
- kultúrne pamiatky
- Grónsko- najväčší ostrov Zeme, ľadovce
- vplyv vonkajších činiteľov na tvar povrchu
- problémy života vo veľkých mestách
- príčiny odlesňovania v Južnej Amerike

2.ročník

Premeny Zeme

- podnebné oblasti Zeme
- prví ľudia na Zemi (Afrika, Ázia)
- vznik kultúr, rasy, náboženstvá

Afrika

- poloha, zobrazenie Afriky na mapách
- členitosť pobrežia a povrch
- podnebné a rastlinné pásma
- púšť, sahel, savana
- obyvateľstvo a sídla
- vodstvo- jazerá, rieky
- oblasti Afriky- severná, západná, východná a južná
- pôvodní obyvatelia, staré civilizácie
- hospodárstvo Afriky
- štáty Afriky, najväčšie mestá, život v mestách

Environmentálne súvislosti

- problémy v Afrike (hlad, choroby, nepokoje, škodcovia)
- rozširovanie púští
- školstvo a zdravotníctvo v Afrike
- národné parky

Ázia

- poloha, zobrazenie Ázie na mapách- Ázia na severnej pologuli
- členenie Ázie na časti- južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, juhozápadná
- povrch, sopečná činnosť a zemetrasenia
- vodstvo- rieky, jazerá
- podnebie, podnebné oblasti, monzúnová oblasť, podnebné pásma
- obyvateľstvo, náboženstvá
- hospodárstvo Ázie,
- štáty Ázie, veľké mestá
- **Environmentálne súvislosti**
- nadmerná hustota zaľudnenia určitých oblastí Ázie
- boom priemyselnej výroby (ázijské tigre)
- hrozby tajfúnov, zemetrasení a povodní
- kultúrne pamiatky

3.ročník

Európa- náš svetadiel

- poloha, zobrazenie Európy na mapách- Európa na severnej pologuli
- členenie Európy na časti- južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, západná
- povrch
- vodstvo- rieky, jazerá, hlavné európske rozvodie, vodné nádrže
- podnebie, klimatické diagramy častí Európy
- obyvateľstvo, náboženstvá, štáty podľa regiónov, veľké mestá
- hospodárstvo Európy
- cestovanie po prírodných krásach
- stredomorská oblasť
- alpská oblasť
- škandinávská oblasť
- stredná Európa
- významné mestá

Environmentálne súvislosti

- exhaláty, smog, ekologizácia priemyselnej výroby

GEG

- vplyv dopravy na životné prostredie
- prírodné a kultúrne zaujímavosti
- tradície demokracie

4.ročník

Geografia v bežnom živote

- mapy, geografické súradnice na mapách, číselná mierka mapy
- tematické mapy

Slovensko- naša vlasť

- poloha, zobrazenie Slovenska na mapách, Slovensko a severnej pologuli
- prírodné krásy Slovenska
- pohoria, nížiny kotliny, jaskyne, rieky, vodopády, plesá, jazerá
- historické udalosti na Slovensku, vznik Slovenska
- obyvateľstvo a mestá
- hospodárske aktivity na Slovensku
- čím je Slovensko známe vo svete
- Slovensko ako cieľ pre cestovný ruch
- regióny Slovenska- možnosti rozvoja regiónov

Environmentálne súvislosti

- znečistenie prírody
- kalamity a prírodné hrozby
- rozdiely medzi regiónmi Slovenska
- historické územia a tradície

Projektové vyučovanie

1.ročník : Austrália, Oceánia, polárne oblasti, Amerika

2.ročník : Afrika, Ázia

3.ročník : Európa, EÚ

4.ročník: Slovensko- naša vlasť

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné geografické otázky sú:

- Čím je to zaujímavé?
- Kde to je?
- Ako to vzniklo?

- Akí ľudia tam žijú?

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne vyučovacie metódy :

- práca s Internetom, práca s mapou a školským atlasom,
- príprava projektov, prezentácie projektov,
- problémové vyučovanie,
- práca s informáciami,
- orientácia na mape, riešenie geografických problémov.

Výučba predmetu sa prevažne realizuje v triede, zemepisné vychádzky, exkurzie – v teréne.

Na hodinách sa využívajú rôzne metódy a formy práce so žiakmi: -samostatná práca s mapou, v skupinách, vo dvojiciach.

Formou : riadeného rozhovoru, výkladu, vyhľadávaním, triedením, interpretáciou rôznych druhov informácií.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania geografie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou – čítať ju, analyzovať obsah mapy, interpretovať ho, orientovať sa podľa nej, zhotoviť jednoduchý náčrt.

7. Učebné zdroje

Zemepisné zošity: 6. ročník ZŠ a 1.roč. osemročných gymnázií MAPA Slovakia

7.ročník ZŠ a 2.roč. osemročných gymnázií MAPA Slovakia

8. ročník ZŠ a 3.roč. osemročných gymnázií MAPA Slovakia

9.ročník ZŠ a 4.roč. osemročných gymnázií MAPA Slovakia

Pracovné listy:- žiacke pracovné listy vytvorené učiteľom v písomnej aj elektronickej podobe

Učebnica: 1. ročník – učebnica pre 6.roč.ZŠ a 1.roč. osemročných gymnázií

Školský atlas sveta

Doplňková literatúra:

- časopisy: Ľudia a Zem, GEO, Koktejl, Cestovateľ

- školské pramene

IKT zdroje:

- edukačné CD-ROM – Didakta Zemepis, Pestrá škola, DVD

- edukačný free-softvér/ puzzle, mapy

8. Začlenenie prierezoých tém

Prierezové témy:

MUV – multikultúrna výchova

MEV – mediálna výchova

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

PPZ – tvorba projektu a prezentačné zručnosti

ENV – environmentálna výchova

OŽZ – ochrana života a zdravia

MZ - mladý záchranár

Osobnostný a sociálny rozvoj

- získavanie praktických sociálnych skúseností
- rozvíjanie spolupráce medzi žiakmi
- učí sa pozerat' na udalosti a javy, problémy ľudí a ich riešenia z rôznych pohľadov

Multikultúrna výchova

- zoznamovanie sa s rôznymi národmi a ľudskými kultúrami
- diskusia o aktuálnych problémoch života v rôznych krajinách
- vojny, konflikty v histórii ukazujú na nevyhnutnosť udržiavať toleranciu, spoluprácu, odbúravať predsudky a riešiť konflikty

Environmentálna výchova

- diskusia o aktuálnych problémoch životného prostredia
- vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť

Mediálna výchova

- uvedomovanie si možnosti vyjadrenia vlastných postojov a názorov
- učí sa kriticky hodnotiť mediálne spracované udalosti, javy, konflikty
- snažiť sa oddel'ovať informácie od fikcie, predsudkov

Tvorba projektu a prezentačných zručností

- naučiť sa organizovať vlastnú prácu
- naučili riadiť seba a tím
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne
- vhodným spôsobom reagovať v rôznych situáciách,
- využiť vhodné nástroje a prezentovať svoju prácu IKT

Ochrana života a zdravia

- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté živelnou pohromou
- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté prírodnými katastrofami
- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté terorizmom

- formovať predpoklady na dosiahnutie celkovej odolnosti organizmu v náročných životných situáciách

Mladý záchranár

- naučiť žiakov rozpoznať riziká, pri ktorých hrozia úrazy
- uvedomiť si význam podania prvej pomoci
- vedieť navrhnúť najbezpečnejšiu cestu do školy a zo školy
- poznať nebezpečenstvá, ktoré hrozia v prírode podľa ročných období
- poukázať na škodlivé účinky návykových látok
- poznať riziká a možnosti súčasného terorizmu
- správne riešiť vzniknuté konflikty

9. Hodnotenie

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 8/2009-R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl

Klasifikácia v predmetoch vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť

Klasifikácia predmetu geografia

- Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa hodnotí v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami:
  - a) celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, zákonitostí a vzťahov, kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti,
  - b) schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote,
  - c) schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,
  - d) aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,
  - e) výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu,
  - f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy,
  - g) kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce.

- Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v týchto predmetoch klasifikujú podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7 v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
- Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti presne a úplne a rozumie vzťahom medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie jasne a pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
- Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí ojedinelé medzery a rozumie vzťahom medzi nimi. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností prejavuje nepresnosti, tie však vie s pomocou učiteľa korigovať. Samostatne alebo na základe menších podnetov učiteľa aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
- Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí menšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácií osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Závažnejšie nepresnosti a chyby dokáže s pomocou učiteľa korigovať. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. K požadovaným záležitostiam vie menej pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pod dohľadom pedagóga samostatne pracovať. Má priemerne rozvinuté zručnosti práce v skupine.
- Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí závažné medzery. Pri vykonávaní

požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácii osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa závažných chýb. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnom, presnom a výstižnom. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. Závažné nedostatky a chyby dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. K požadovaným záležitostiam nevie pohotovo zaujať postoj a s problémami vyjadruje vlastné stanovisko. Pri samostatnom štúdiu má žiak vážne problémy. Nemá dostatočne rozvinuté zručnosti spolupráce.

- Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si požadované poznatky, fakty, definície a zákonitosti neosvojil. Trvale má závažné nedostatky vo vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností. Nie je schopný riešiť teoretické a praktické úlohy kvôli chýbajúcim vedomostiam a zručnostiam. Jeho písomný a ústny prejav je nevyhovujúci. K požadovaným záležitostiam nevie zaujať postoj a nie je schopný vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa. Nezapája sa do práce v skupine.

Povinné hodnotenie

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, didaktické testy, písomné previerky, hodnotenie aktivity študentov na hodinách, hodnotenie zručnosti, ústna pochvala

Voliteľné hodnotenie

Na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne voliteľné vyučovacie metódy: napr. hodnotenie referátov – IKT zručnosti, práca s Internetom, práca s mapou a školským atlasom, príprava projektov, prezentácie projektov, problémové vyučovanie, práca s informáciami, orientácia na mape, riešenie geografických problémov.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 1. ročníku

- a) orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- b) určiť na mape polohu vybraného regiónu Austrálie a Ameriky
- c) vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,
- d) interpretovať údaje získané z grafu, diagramu
- e) vysvetliť rozdiel medzi ostrovom a polostrovom,
- f) vysvetliť rozdiel medzi prielivom a prieplavom,
- g) poznať zaujímavé miesta Austrálie a Ameriky

- h) opísať pôvodné civilizácie Ameriky a Austrálie
- i) vysvetliť ako vplyvajú prírodné pomery a živly na život ľudí v Amerike a Austrálii
- j) ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Ameriky a Austrálie
- k) vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch
- l) pripraviť projekt, vypracovať a prezentovať ho
- m) diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych
- n) získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru

Obsahové témy:

- Planéta Zem
- Austrália a Oceánia
- Tichý oceán
- Polárne oblasti Zeme
- Amerika

Učebný plán predmetu geografia v 1. ročníku osemročného gymnázia					
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Upevnenie poznatkov	Planéta Zem	Povrch Zeme- oceány a svetadiely na Zemi, polárne oblasti Zeme, šírkové a výškové pásma (príklad Amerika) Vznik pohorí- Andy.	Oboznámenie s vyučovaním geografie v 1. ročníku. Precvičenie poznatkov fyzickej a planetárnej geografie z 5. ročníka	ENV	2* 3**
Tvorba projektov	Austrália, Oceánia, polárne oblasti a Amerika	Austrália najvzdialenejší svetadiel. Amerika – Nový svet.	Oboznámiť sa s plánom práce, aktivitami a projektmi. Osvojiť si pravidlá a spôsoby hodnotenia. Na základe získaných informácií vytvoriť projekt „Zaujímavá príroda Austrálie“ v 1. polroku a „Cestujeme po Amerike“ v 2. polroku	PPZ	12* 20**
Získanie základných informácií o regióne v kontexte planéty Zem.	Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel	Poloha, zobrazenie Austrálie na mapách, Austrália na južnej pologuli	Na základe práce s mapou určiť polohu oblasti vzhľadom k nultému poludníku a rovníku, objasniť význam a priebeh dátumovej hranice. Lokalizácia vybraných miest na mape.	MKV, MEV, ENV	
Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich	Austrália a	Povrch. Podnebie a vodstvo. Rastliny a zvieratá . Kultúrna rôznorodosť. Sídla. Oblasti	Na mape lokalizovať najvyššie a najnižšie miesto Austrálie. Vedieť zaradiť vybrané	MUV, MEV, ENV, OSR, PPZ	

porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).	Oceánia – najvzdialenejší svetadiel	Oceánie. Hospodárstvo Austrálskeho zväzu. Aktuálne enviroproblémy. Vybrané lokality UNESCO. Tasmánia, Nový Zéland, Nová Guinea, Havajské ostrovy, Bikiny, Mariány, Tahiti, Veľký austrálsky záliv, Veľká koralová bariéra, Austrálske Alpy, Veľké predelové pohorie, Eyrovo jazero, Mt.Kosciuszko, Melanézia, Mikronézia, Polynézia scrub, creek, artézska panva, Murray, Darling Sydney, Melbourne, Canberra	povrchové celky do podnebných a rastlinných oblastí, objasniť vplyv oceánskych prúdov na živé organizmy a ich rozmiestnenie. Objasnenie pojmu scrub, creek, artézska panva.. Vedieť vymenovať aspoň 3 pôvodných živočíchov. Porozprávať o živote pôvodných obyvateľov a prisťahovalcov. Lokalizovať na mape vybrané sídla. Opísať a porovnať život v sídlach oblasti so životom na Slovensku – aj prostredníctvom porovnania ekologickej stopy. Opísať najvýznamnejšie hospodárske odvetvia. Porozprávať o význame cestovného ruchu v oblasti. Vytvoriť krátky novinársky príspevok o vybraných miestach oblasti. Vymenovať aspoň 3 cestovateľov, ktorí skúmali oblasť. Poznať spojenie Štefánika a Tahiti. Poznať význam Bikiny v spojení s nukleárnymi skúškami. Vedieť charakterizovať aktuálne enviromentálne problémy oblasti. Opísať vybrané lokality	OŽZ, ENV, MZ	
---	--	---	---	--------------	--

	Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel		UNESCO podľa výberu žiakov vo forme projektu.		
Získanie základných informácií o regióne v kontexte planéty Zem. Environmentálne súvislosti regiónu.	Amerika -Nový svet Amerika -Nový	Poloha. Povrch. Podnebie. Vodstvo. Rastlinné pásma. Obyvateľstvo Sídla . Oblasti. Hospodárstvo. Ochrana prírody. Kultúrne pamiatky. Aktuálne enviroproblémy oblasti. Vybrané lokality UNESCO. Labrador, Aljašský polostrov, Florida, Yucatan, Grónsko, Kuba,	Na základe práce s mapou určiť polohu oblasti vzhľadom k nultému poludníku a rovníku, objasniť význam a priebeh dátumovej hranice. Lokalizácia vybraných miest na mape. Na mape vedieť lokalizovať najvyššie a najnižšie miesto Ameriky ako svetadielu a ako	MEV, OSR , PPZ PPZ,OSR	17* 40**

	<p>svet</p> <p>Amerika -Nový svet</p>	<p>Magalhãesov prieliv, Panamský prieplyv, Mexický záliv, Karibské more.</p> <p>Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina, Mississippská nížina, Amazonská nížina, Aconcagua, Dolina smrti. Golfský prúd, Labradorský prúd, Humboldtov (Peruánsky) prúd, Atacama</p> <p>Mississippi, Rieka sv. Vavrinca, Amazonka, Orinoco.</p> <p>Veľké kanadské jazerá, Titicaca, Angelov vodopád, Iguacu, Niagarské vodopády.</p> <p>préria, pampa</p> <p>mulat, zambo, megalopolis, konurbácia</p> <p>Mexiko City, Rio de Janeiro, Washington, Ottawa, Buenos Aires, Quito</p> <p>Yosemitský a Yelowstonský park</p>	<p>kontinentu. Porozprávať o podmienkach ovplyvňujúcich podnebné pásma a vplyv morských prúdov na podnebie, rastlinstvo a živočíšstvo.</p> <p>Vedieť charakterizovať prejavy podnebných činiteľov na formovanie povrchu.</p> <p>Charakterizovať vplyv podnebia na vodstvo, na mape lokalizovať vybrané toky.</p> <p>Vedieť lokalizovať na mape aspoň 4 púšte oblasti. Vedieť zaradiť vybrané povrchové celky do rastlinných pásiem.</p> <p>Vedieť vymenovať aspoň 4 NP oblasti, poznať názov najstaršieho NP sveta. Vedieť na mape lokalizovať oblasti megalopolis a konurbácie, vybrané sídla oblasti. Opísať a porovnať život v amerických sídlach so životom na Slovensku – aj prostredníctvom porovnania ekologickej stopy.</p> <p>Opísať podľa mapy rozmiestnenie nerastných surovín a na ich základe charakterizovať hlavné hospodárske oblasti.</p> <p>Porozprávať o negatívnych dôsledkoch globalizácie -</p>	<p>PPZ,MEV</p>	
--	---	--	---	----------------	--

			terorizmus, produkcia drog. Vedieť charakterizovať aktuálne enviromentálne problémy oblasti. Opísať vybrané lokality UNESCO podľa výberu žiakov vo forme projektu.		
Pripraviť a prezentovať projekt	Projekt	Cestovná kancelária	Vytvoriť prezentáciu o zaujímavých a netradičných miestach na svete podľa vlastného výberu.	MEV, OSR , PPZ	1* 2**
Sebahodnotenie a hodnotenie inými	Zhodnotenie činnosti		Zhodnotenie činnosti žiakov z pohľadu učiteľa žiaka.		1* 1**

Počet hodín:

* - časová dotácia 1 hodina/týždeň, t.j. 33 hodín/rok

** - časová dotácia 2 hodiny/týždenne, t.j. 66 hodín/rok

Prierezové témy budú použité podľa aktuálneho učiva v tematickom celku.

<p style="text-align: center;">Stupeň vzdelávania ISCED 2A Názov predmetu Geografia</p>
----

1. Charakteristika predmetu

Predmet geografia je zameraný na rozvoj poznávania Zeme ako planéty z hľadiska pochopenia významu zákonitostí Zeme.

Postupným spoznávaním žiaci získavajú poznatky o krajine, zákonitostiach jej usporiadania a možnostiach optimálneho využívania a ochrany krajiny človekom. Poznanie charakteristík krajiny vedie k porozumeniu vzájomných vzťahov v krajine, ako i ich praktického využitia človekom. Geografia zároveň spoznávaním prírodných zákonitostí oboznamuje žiakov s ich vplyvom na život človeka v rôznych oblastiach sveta. Zároveň učí vážiť si prácu človeka, jeho výtvyry i iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity.

Vo vyučovaní geografie sa využívajú prierezové témy a medzipredmetové vzťahy, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vzdelávania. Dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou vyučovania je aj začlenenie prvkov globálnej výchovy a regionálnej výchovy s dôrazom na spoznávanie geografie miestnej krajiny.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Vyučovanie geografie má za cieľ rozvoj kompetencií priestorového a integrujúceho charakteru.

Vo vyučovaní geografie sa žiaci motivačným a praktickým spôsobom cez spoznávanie regionálnych charakteristík a špecifik oboznamujú s fungovaním krajiny. Zároveň sa do vyučovania integrujú poznatky spoločenských a prírodovedných disciplín. Kombináciou všeobecných, konkrétnych a aktuálnych tém sa podnecuje záujem žiakov o sprostredkovanie a osvojenie si geografických poznatkov. Zároveň sa vzbudzuje ich záujem o život a kultúru ľudí v rôznych oblastiach sveta. Žiaci sa učia porozumieť a akceptovať hodnoty iných kultúr a možnosti ich spolupráce.

Aktívnym prístupom žiakov v procese hľadania a získavania poznatkov sa motivuje ich záujem o spoznávanie krajiny, ako i pochopenie javov, súvislostí a procesov, ktoré sa odrážajú v živote dnešnej spoločnosti.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia:

- a) Pracovať s mapou
- b) Čítať a interpretovať obrázky, fotografie, grafy, tabuľky, schémy, prierezy a diagramy
- c) Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme
- d) Všímať si priestor, v ktorom žijú
- e) Všímať si jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi
- f) Vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- g) Systematizovať získané poznatky do oblasti fyzickej a humánnej geografie
- h) Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- i) Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, vážiť si ich a chrániť
- j) Získané schopnosti a zručnosti využiť pri oddychových aktivitách

Žiaci poznatky aplikujú:

- **pri vyhľadávaní relevantných informácií**
    - z rôznych zdrojov – textov, obrazových, grafických, prameňov
    - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov, webových stránok
    - z doplnkovej literatúry a cestopisnej literatúry
  - **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**
    - získavaní, triedení, porovnávaní, rozlišovaní a zaradovaní informácií.
    - kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**
- a) v zoradení výsledkov - rozpoznaní podstatného od nepodstatného, integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, vyhodnocovaní správnosti postupu
  - b) v tvorbe súboru vlastných prác – žiackych projektov

4. Obsah

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).

Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie.

Poznatky fyzickej geografie sú u oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu.
- V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.

• Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.

Rozdelenie obsahu do ročníkov na osemročnom gymnáziu

Obsah učiva v ročníkoch 1.-4. sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z geografie 5. ročníka). V úvode každého ročníka sú vstupné praktické témy, ktoré napomáhajú porozumieť vybranej problematike. Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické súčasti:

A) Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem.

B) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).

C) Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne.

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je:

- dokonalé poznanie žiakov, kladenie požiadaviek primerane k ich intelektuálnym schopnostiam
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy)
- uplatňovanie efektívnej organizácie práce
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v predmete geografia s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy

5.1. Metodicko – organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

V 2. ročníku je povinná časová dotácia 1 hodina/týždeň.

Trieda II.G bude mať vyučovanie geografie v rozsahu 1,5 hod./týždeň - rozšírenie o 0,5 hod./týždeň z voľnej časovej dotácie, ktorá bude predstavovať rozšírenie povinného obsahu vzdelávania.

Tematické celky:

2.ročník

Premeny Zeme

- podnebné oblasti Zeme
- prví ľudia na Zemi (Afrika, Ázia)
- vznik kultúr, rasy, náboženstvá

Afrika

- poloha, zobrazenie Afriky na mapách
- členitosť pobrežia a povrch
- podnebné a rastlinné pásma
- púšť, sahel, savana
- obyvateľstvo a sídla
- vodstvo- jazerá, rieky
- oblasti Afriky- severná, západná, východná a južná
- pôvodní obyvatelia, staré civilizácie
- hospodárstvo Afriky
- štáty Afriky, najväčšie mestá, život v mestách

Environmentálne súvislosti

- problémy v Afrike (hlad, choroby, nepokoje, škodcovia)
- rozširovanie púští
- školstvo a zdravotníctvo v Afrike
- národné parky

Ázia

- poloha, zobrazenie Ázie na mapách- Ázia na severnej pologuli
- členenie Ázie na časti- južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, juhozápadná
- povrch, sopečná činnosť a zemetrasenia
- vodstvo- rieky, jazerá
- podnebie, podnebné oblasti, monzúnová oblasť, podnebné pásma
- obyvateľstvo, náboženstvá
- hospodárstvo Ázie,
- štáty Ázie, veľké mestá

- **Environmentálne súvislosti**
- nadmerná hustota zaľudnenia určitých oblastí Ázie
- boom priemyselnej výroby (ázijské tigre)
- hrozby tajfúnov, zemetrasení a povodní
- kultúrne pamiatky

Projektové vyučovanie

2.ročník : Afrika, Ázia

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné geografické otázky sú:

- Čím je to zaujímavé?
- Kde to je?
- Ako to vzniklo?
- Akí ľudia tam žijú?

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne vyučovacie metódy :

- práca s Internetom, práca s mapou a školským atlasom,
- príprava projektov, prezentácie projektov,
- problémové vyučovanie,
- práca s informáciami,
- orientácia na mape, riešenie geografických problémov.

Výučba predmetu sa prevažne realizuje v triede, zemepisné vychádzky, exkurzie – v teréne.

Na hodinách sa využívajú rôzne metódy a formy práce so žiakmi: -samostatná práca s mapou, v skupinách, vo dvojiciach.

Formou : riadeného rozhovoru, výkladu, vyhľadávaním ,triedením, interpretáciou rôznych druhov informácií.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania geografie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou – čítať ju, analyzovať obsah mapy, interpretovať ho, orientovať sa podľa nej, zhotoviť jednoduchý náčrt.

7. Učebné zdroje

Zemepisné zošity: 7.ročník ZŠ a 2.roč. osemročných gymnázií MAPA Slovakia

Pracovné listy:- žiacke pracovné listy vytvorené učiteľom v písomnej aj elektronickej podobe

Učebnica: – učebnica pre 5.roč.ZŠ a 7.roč.ZŠ

Školský atlas sveta

Doplnková literatúra:

- časopisy: Ľudia a Zem, GEO, Koktejl, Cestovateľ

- školské pramene

IKT zdroje:

- edukačné CD-ROM – Didakta Zemepis, Pestrá škola, DVD

- edukačný free-softvér/ puzzle, mapy

8. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy:

MUV – multikultúrna výchova

MEV – mediálna výchova

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

PPZ – tvorba projektu a prezentačné zručnosti

ENV – environmentálna výchova

OŽZ – ochrana života a zdravia

MZ - mladý záchranár

Osobnostný a sociálny rozvoj

- získavanie praktických sociálnych skúseností
- rozvíjanie spolupráce medzi žiakmi
- učí sa pozeráť na udalosti a javy, problémy ľudí a ich riešenia z rôznych pohľadov

Multikultúrna výchova

- zoznamovanie sa s rôznymi národmi a ľudskými kultúrami
- diskusia o aktuálnych problémoch života v rôznych krajinách
- vojny, konflikty v histórii ukazujú na nevyhnutnosť udržiavať toleranciu, spoluprácu, odbúravať predsudky a riešiť konflikty

Environmentálna výchova

- diskusia o aktuálnych problémoch životného prostredia
- vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť

Mediálna výchova

- uvedomovanie si možnosti vyjadrenia vlastných postojov a názorov
- učí sa kriticky hodnotiť mediálne spracované udalosti, javy, konflikty
- snažiť sa oddeľovať informácie od fikcie, predsudkov

Tvorba projektu a prezentačných zručností

- naučiť sa organizovať vlastnú prácu

- naučili riadiť seba a tím
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne
- vhodným spôsobom reagovať v rôznych situáciách,
- využiť vhodné nástroje a prezentovať svoju prácu IKT

Ochrana života a zdravia

- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté živelnou pohromou
- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté prírodnými katastrofami
- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté terorizmom
- formovať predpoklady na dosiahnutie celkovej odolnosti organizmu v náročných životných situáciách

Mladý záchranár

- naučiť žiakov rozpoznať riziká, pri ktorých hrozia úrazy
- uvedomiť si význam podania prvej pomoci
- vedieť navrhnúť najbezpečnejšiu cestu do školy a zo školy
- poznať nebezpečenstvá, ktoré hrozia v prírode podľa ročných období
- poukázať na škodlivé účinky návykových látok
- poznať riziká a možnosti súčasného terorizmu
- správne riešiť vzniknuté konflikty

9. Hodnotenie

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 8/2009-R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
Klasifikácia v predmetoch vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť

Klasifikácia predmetu geografia

- Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa hodnotí v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami:
  - a) celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, zákonitostí a vzťahov, kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti,
  - b) schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote,

- c) schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,
  - d) aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,
  - e) výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu,
  - f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy,
  - g) kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce.
- Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v týchto predmetoch klasifikujú podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7 v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
  - Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti presne a úplne a rozumie vzťahom medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie jasne a pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
  - Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí ojedinelé medzery a rozumie vzťahom medzi nimi. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností prejavuje nepresnosti, tie však vie s pomocou učiteľa korigovať. Samostatne alebo na základe menších podnetov učiteľa aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti.. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
  - Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí menšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácií osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Závažnejšie nepresnosti a chyby dokáže s pomocou učiteľa korigovať. V ústnom a písomnom

prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. K požadovaným záležitostiam vie menej pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pod dohľadom pedagóga samostatne pracovať. Má priemerne rozvinuté zručnosti práce v skupine.

- Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácii osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa závažných chýb. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. Závažné nedostatky a chyby dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. K požadovaným záležitostiam nevie pohotovo zaujať postoj a s problémami vyjadruje vlastné stanovisko. Pri samostatnom štúdiu má žiak vážne problémy. Nemá dostatočne rozvinuté zručnosti spolupráce.
- Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si požadované poznatky, fakty, definície a zákonitosti neosvojil. Trvale má závažné nedostatky vo vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností. Nie je schopný riešiť teoretické a praktické úlohy kvôli chýbajúcim vedomostiam a zručnostiam. Jeho písomný a ústny prejav je nevyhovujúci. K požadovaným záležitostiam nevie zaujať postoj a nie je schopný vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa. Nezapája sa do práce v skupine.

Povinné hodnotenie

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, didaktické testy, písomné previerky, hodnotenie aktivity študentov na hodinách, hodnotenie zručnosti, ústna pochvala

Voliteľné hodnotenie

Na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne voliteľné vyučovacie metódy:

napr. hodnotenie referátov – IKT zručnosti, práca s Internetom, práca s mapou a školským atlasom, príprava projektov, prezentácie projektov, problémové vyučovanie, práca s informáciami, orientácia na mape, riešenie geografických problémov.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 2. ročníku

- a) orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- b) určiť na mape polohu vybraného regiónu Afriky a Ázie
- c) vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,
- d) interpretovať údaje získané z grafu, diagramu
- e) poznať zaujímavé miesta Afriky a Ázie
- f) opísať pôvodné civilizácie Afriky a Ázie
- g) vysvetliť ako vplyvajú prírodné pomery a živly na život ľudí Afriky a Ázie
- h) ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Ázie
- ch) vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch
- i) pripraviť projekt, vypracovať a prezentovať ho
- j) diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych
- k) získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru

Obsahové témy:

- Premeny Zeme
- Projekty – Afrika, Ázia
- Afrika – základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem
- Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom / miestnou krajinou/
- Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami regiónu
- Ázia – základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem
- Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí v regióne a ich porovnanie so Slovenskom / miestnou krajinou/
- Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne

Učebný plán predmetu geografia v 2. ročníku osemročného gymnázia					
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Upevnenie poznatkov	Zem – obyvateľstvo Afrika	Úvodná hodina Opakovanie poznatkov z 1.roč. Úvodná hodina , oboznámenie sa s predmetom a učebnicou Prví ľudia na Zemi, hustota zaľudnenie – práca s mapou Rasy a národy – tvorba mapy Rasy a národy – projekt Náboženstvá a kultúry – projekt	Oboznámenie s vyučovaním geografie v 2. roč., vyhľadať na mape mestá a veľkomestá Paríž, New York, Mexico. Zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi. Vysvetliť pojem hustota zaľudnenia. Charakterizovať jednotlivé typy náboženstiev, vedieť lokalizovať na mape rozmiestnenie náboženstiev. Charakterizovať jednotlivé typy národov, vedieť lokalizovať na mape rozmiestnenie národov.	MEV, MUV, ENV	4
Získať základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Environmentálne súvislosti regiónu.	Zem – obyvateľstvo	Náboženstvá a kultúry – projekt Náboženstvá a kultúry – tvorba mapy Opakovanie tematického celku Zem – obyvateľstvo	Určiť na mape polohu vybraného regiónu geografickými súradnicami (vzhľadom na základné rovnobežky a poludníky)	MUV, MEV, ENV, OSR, PPZ	4

<p>Racionálne využívanie prírodných zdrojov. Tolerovať iné rasy a náboženstvá. Prehodnotiť vzťah k prírode.</p> <p>Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem. Environmentálne súvislosti regiónu.</p>	<p>Afrika</p>	<p>Poloha a pobrežie Afriky – práca s mapou Povrch Afriky – rozmiestnenie povrchových celkov. Podnebie Afriky – opis podnebných pásiem Vodstvo Afriky – význam a ochrana riek Rastlinstvo a živočíšstvo Afriky – ochrana prírody Obyvateľstvo a sídla Afriky – práca s mapou Hospodárstvo Afriky – jeho vývoj Severná Afrika – hospodárska charakteristika Stredná Afrika - hospodárska charakteristika Južná Afrika – hospodárska charakteristika Opakovanie tematického celku Afrika</p>	<p>Ukázať na mape polostrovy a ostrovy, pohoria, najvyššie pohoria a najnižšie miesta. Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín na Zemi v rôznych oblastiach sveta. Vysvetliť ako súvisí rozloženie rastlinných a živočíšnych pásiem s podnebnými pásmami. Opísať polohu národných parkov. Opísať zásahy človeka do prírody Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva. Určiť husto a riedko osídlené oblasti, uviesť dôvody ich osídlenia. Určiť polohu miest na Zemi. Na politickej mape určiť polohu vybraných štátov a ich hlavných miest. Poznať históriu osídlenia. Opísať civilizácie, ktoré tu žili v minulosti africký domorodci. Stručne charakterizovať hospodárske aktivity človeka. Charakterizovať dopravu a lokalizovať hospodársky najvyspelejšie regióny. Charakterizovať cestovný ruch</p>	<p>MUV, MEV, ENV, OSR, PPZ</p>	<p>4</p>
<p>Racionálne využívanie prírodných zdrojov. Tolerovať iné rasy a náboženstvá. Prehodnotiť vzťah k prírode.</p>	<p>Afrika</p>	<p>Hospodárstvo Afriky – jeho vývoj Severná Afrika – hospodárska charakteristika Stredná Afrika - hospodárska charakteristika Južná Afrika - hospodárska charakteristika Opakovanie tematického celku Afrika</p>	<p>Stručne charakterizovať hospodárske aktivity človeka. Charakterizovať dopravu a lokalizovať hospodársky najvyspelejšie regióny. Charakterizovať cestovný ruch</p>	<p>MUV, MEV, ENV</p>	<p>6</p>

<p>Racionálne využívanie prírodných zdrojov. Tolerovať iné rasy a náboženstvá. Prehodnotiť vzťah k prírode. Pestovať pocit vzájomnej pomoci pri prírodných katastrofách.</p>	<p>Ázia</p>	<p>Poloha a pobrežie Ázie – práca s mapou Povrch Ázie – rozmiestnenie povrchových celkov Podnebie Ázie – opis podnebných pásiem</p>	<p>Určiť na mape polohu vybraného regiónu geografickými súradnicami (vzhlľadom na základné rovnobežky a poludníky). Ukázať na mape polostrovy a ostrovy, pohoria, najvyššie pohoria a najnižšie miesta. Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín na Zemi v rôznych oblastiach sveta. Vysvetliť ako súvisí rozloženie rastlinných a živočíšnych pásiem s podnebnými pásmami. Opísať polohu národných parkov. Opísať zásahy človeka do prírody.</p>	<p>MEV, OSR , PPZ</p>	<p>3</p>
<p>Tolerovať iné rasy a náboženstvá. Prehodnotiť vzťah k prírode. Pestovať pocit vzájomnej pomoci pri prírodných katastrofách.</p> <p>Racionálne využívanie prírodných zdrojov. Tolerovať iné rasy a náboženstvá. Prehodnotiť vzťah k prírode.</p>	<p>Ázia</p> <p>Ázia</p>	<p>Vodstvo Ázie – ochrana riek Rastlinstvo a živočíšstvo Ázie – ochrana prírody Obyvateľstvo a sídla Ázie – práca s mapou Hospodárstvo Ázie – jeho vývoj Juhozápadná Ázia- hospodárska charakteristika</p> <p>Južná Ázia - hospodárska charakteristika Juhovýchodná Ázia - hospodárska charakteristika Východná Ázia - hospodárska</p>	<p>Stručne charakterizovať hospodárske aktivity človeka. Charakterizovať dopravu a lokalizovať hospodársky najvyspelejšie regióny. Charakterizovať cestovný ruch.</p> <p>Stručne charakterizovať hospodárske aktivity človeka. Charakterizovať dopravu a lokalizovať hospodársky najvyspelejšie regióny.</p>	<p>MZ,MUV</p>	<p>4</p>

		charakteristika	Charakterizovať cestovný ruch.		3
Sebahodnotenie a hodnotenie inými	Ázia	Opakovanie tematického celku - Ázia Zemepisné cvičenia Koncoročné opakovanie Záverečná klasifikácia	Zhodnotenie činnosti žiakov z pohľadu učiteľa žiaka.	OSR	3

Prierezové témy budú použité podľa aktuálneho učiva v tematickom celku.

Stupeň vzdelávania ISCED 2A, 3A Názov predmetu Geografia
----

1. Charakteristika predmetu

Predmet geografia je zameraný na rozvoj poznávania Zeme ako planéty z hľadiska pochopenia významu zákonitostí Zeme.

Postupným spoznávaním žiaci získavajú poznatky o krajine, zákonitostiach jej usporiadania a možnostiach optimálneho využívania a ochrany krajiny človekom. Poznanie charakteristík krajiny vedie k porozumeniu vzájomných vzťahov v krajine, ako i ich praktického využitia človekom. Geografia zároveň spoznávaním prírodných zákonitostí oboznamuje žiakov s ich vplyvom na život človeka v rôznych oblastiach sveta. Zároveň učí vážiť si prácu človeka, jeho výtvary i iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity.

Vo vyučovaní geografie sa využívajú prierezové témy a medzipredmetové vzťahy, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vzdelávania. Dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou vyučovania je aj začlenenie prvkov globálnej výchovy a regionálnej výchovy s dôrazom na spoznávanie geografie miestnej krajiny.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Vyučovanie geografie má za cieľ rozvoj kompetencií priestorového a integrujúceho charakteru.

Vo vyučovaní geografie sa žiaci motivačným a praktickým spôsobom cez spoznávanie regionálnych charakteristík a špecifik oboznamujú s fungovaním krajiny. Zároveň sa do vyučovania integrujú poznatky spoločenských a prírodovedných disciplín. Kombináciou všeobecných, konkrétnych a aktuálnych tém sa podnecuje záujem žiakov o sprostredkovanie a osvojenie si geografických poznatkov. Zároveň sa vzbudzuje ich záujem o život a kultúru ľudí v rôznych oblastiach sveta. Žiaci sa učia porozumieť a akceptovať hodnoty iných kultúr a možnosti ich spolupráce.

Aktívnym prístupom žiakov v procese hľadania a získavania poznatkov sa motivuje ich záujem o spoznávanie krajiny, ako i pochopenie javov, súvislostí a procesov, ktoré sa odrážajú v živote dnešnej spoločnosti.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia:

- a) Pracovať s mapou
- b) Čítať a interpretovať obrázky, fotografie, grafy, tabuľky, schémy, prierezy a diagramy
- c) Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme
- d) Všimáť si priestor, v ktorom žijú
- e) Všimáť si jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi
- f) Vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- g) Systematizovať získané poznatky do oblasti fyzickej a humánnej geografie
- h) Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- i) Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, vážiť si ich a chrániť
- j) Získané schopnosti a zručnosti využiť pri oddychových aktivitách

Žiaci poznatky aplikujú:

a) pri vyhľadávaní relevantných informácií

z rôznych zdrojov – textov, obrazových, grafických, prameňov
z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov,
novín, časopisov, webových stránok
z doplnkovej literatúry a cestopisnej literatúry

b) pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

získavaní, triedení, porovnávaní, rozlišovaní a zaraďovaní informácií.
kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

c) pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- a) v zoradení výsledkov - rozpoznaní podstatného od nepodstatného,
integrování výsledkov do chronologického a historického rámca,
vyhodnocování správnosti postupu
- b) v tvorbe súboru vlastných prác – žiackych projektov

4. Obsah

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).

Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie.

Poznatky fyzickej geografie sú u oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu.
- V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na

inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.

- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.

Rozdelenie obsahu do ročníkov na osemročnom gymnáziu

Obsah učiva v ročníkoch 1.-4. sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z geografie 5. ročníka). V úvode každého ročníka sú vstupné praktické témy, ktoré napomáhajú porozumieť vybranej problematike. Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické súčasti:

A) Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem.

B) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).

C) Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne.

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je:

- dokonalé poznanie žiakov, kladenie požiadaviek primerane k ich intelektuálnym schopnostiam
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy)
- uplatňovanie efektívnej organizácie práce
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v predmete geografia s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy

5.1. Metodicko – organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

V 3.ročníku je povinná časová dotácia 1 hodina/týždeň.

Trieda III.G bude mať vyučovanie geografie v rozsahu 1 hod./týždeň .

Tematické celky:

3.ročník

Európa- náš svetadiel

- poloha, zobrazenie Európy na mapách- Európa na severnej pologuli
- členenie Európy na časti- južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, západná
- povrch
- vodstvo- rieky, jazerá, hlavné európske rozvodie, vodné nádrže
- podnebie, klimatické diagramy častí Európy
- obyvateľstvo, náboženstvá, štáty podľa regiónov, veľké mestá
- hospodárstvo Európy
- cestovanie po prírodných krásach
- stredomorská oblasť
- alpská oblasť
- škandinávská oblasť
- stredná Európa
- významné mestá

Environmentálne súvislosti

- exhaláty, smog, ekologizácia priemyselnej výroby
- vplyv dopravy na životné prostredie
- prírodné a kultúrne zaujímavosti
- tradície demokracie

Projektové vyučovanie

3.ročník : Európa, EÚ

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné geografické otázky sú:

- Čím je to zaujímavé?
- Kde to je?
- Ako to vzniklo?
- Akí ľudia tam žijú?

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne vyučovacie metódy :

- práca s Internetom, práca s mapou a školským atlasom,
- príprava projektov, prezentácie projektov,
- problémové vyučovanie,
- práca s informáciami,
- orientácia na mape, riešenie geografických problémov.

Výučba predmetu sa prevažne realizuje v triede, zemepisné vychádzky, exkurzie – v teréne.

Na hodinách sa využívajú rôzne metódy a formy práce so žiakmi: -samostatná práca s mapou, v skupinách, vo dvojiciach.

Formou : riadeného rozhovoru, výkladu, vyhľadávaním ,triedením, interpretáciou rôznych druhov informácií.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania geografie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou – čítať ju, analyzovať obsah mapy, interpretovať ho, orientovať sa podľa nej, zhotoviť jednoduchý náčrt.

7. Učebné zdroje

Zemepisné zošity: 8.ročník ZŠ a 3.roč. osemročných gymnázií MAPA Slovakia

Pracovné listy:- žiacke pracovné listy vytvorené učiteľom v písomnej aj elektronickej podobe

Učebnica: – učebnica pre 6.roč.ZŠ

Školský atlas sveta

Doplňková literatúra:

- časopisy: Ľudia a Zem, GEO, Koktejl, Cestovateľ

- školské pramene

IKT zdroje:

- edukačné CD-ROM – Didakta Zemepis, Pestrá škola, DVD

- edukačný free-softvér/ puzzle, mapy

8. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy:

MUV – multikultúrna výchova

MEV – mediálna výchova

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

PPZ – tvorba projektu a prezentačné zručnosti

ENV – environmentálna výchova

OŽZ – ochrana života a zdravia

MZ - mladý záchranár

RVaTLK – Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Osobnostný a sociálny rozvoj

- získavanie praktických sociálnych skúseností
- rozvíjanie spolupráce medzi žiakmi
- učí sa pozerat' na udalosti a javy, problémy ľudí a ich riešenia z rôznych pohľadov

Multikultúrna výchova

- zoznamovanie sa s rôznymi národmi a ľudskými kultúrami
- diskusia o aktuálnych problémoch života v rôznych krajinách
- vojny, konflikty v histórii ukazujú na nevyhnutnosť udržiavať toleranciu, spoluprácu, odbúravať predsudky a riešiť konflikty

Environmentálna výchova

- diskusia o aktuálnych problémoch životného prostredia
- vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť

Mediálna výchova

- uvedomovanie si možnosti vyjadrenia vlastných postojov a názorov
- učí sa kriticky hodnotiť mediálne spracované udalosti, javy, konflikty
- snažiť sa oddeľovať informácie od fikcie, predsudkov

Tvorba projektu a prezentačných zručností

- naučiť sa organizovať vlastnú prácu
- naučili riadiť seba a tím
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne
- vhodným spôsobom reagovať v rôznych situáciách,
- využiť vhodné nástroje a prezentovať svoju prácu IKT

Ochrana života a zdravia

- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté živelnou pohromou
- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté prírodnými katastrofami
- naučiť sa zvládnuť situácie vzniknuté terorizmom
- formovať predpoklady na dosiahnutie celkovej odolnosti organizmu v náročných životných situáciách

Mladý záchranár

- naučiť žiakov rozpoznať riziká, pri ktorých hrozia úrazy
- uvedomiť si význam podania prvej pomoci
- vedieť navrhnúť najbezpečnejšiu cestu do školy a zo školy
- poznať nebezpečenstvá, ktoré hrozia v prírode podľa ročných období
- poukázať na škodlivé účinky návykových látok
- poznať riziká a možnosti súčasného terorizmu
- správne riešiť vzniknuté konflikty

9. Hodnotenie

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 8/2009-R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl

Klasifikácia v predmetoch vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť

Klasifikácia predmetu geografia

- Pri klasifikácii výsledkov v týchto predmetoch sa hodnotí v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami:
  - a) celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, zákonitostí a vzťahov, kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti,
  - b) schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote,
  - c) schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,
  - d) aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,
  - e) výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu,
  - f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy,
  - g) kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce.

- Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v týchto predmetoch klasifikujú podľa kritérií uvedených v odsekoch 3 až 7 v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
- **Stupňom 1 – výborný** sa žiak klasifikuje, ak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti presne a úplne a rozumie vzťahom medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie jasne a pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
- **Stupňom 2 – chválitebný** sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí ojedinelé medzery a rozumie vzťahom medzi nimi. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností prejavuje nepresnosti, tie však vie s pomocou učiteľa korigovať. Samostatne alebo na základe menších podnetov učiteľa aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.
- **Stupňom 3 – dobrý** sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí menšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácií osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Závažnejšie nepresnosti a chyby dokáže s pomocou učiteľa korigovať. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. K požadovaným záležitostiam vie menej pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pod

dohľadom pedagóga samostatne pracovať. Má priemerne rozvinuté zručnosti práce v skupine.

- **Stupňom 4 – dostatočný** sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácii osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa závažných chýb. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. Závažné nedostatky a chyby dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. K požadovaným záležitostiam nevie pohotovo zaujať postoj a s problémami vyjadruje vlastné stanovisko. Pri samostatnom štúdiu má žiak vážne problémy. Nemá dostatočne rozvinuté zručnosti spolupráce.
- **Stupňom 5 – nedostatočný** sa žiak klasifikuje, ak si požadované poznatky, fakty, definície a zákonitosti neosvojil. Trvale má závažné nedostatky vo vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností. Nie je schopný riešiť teoretické a praktické úlohy kvôli chýbajúcim vedomostiam a zručnostiam. Jeho písomný a ústny prejav je nevyhovujúci. K požadovaným záležitostiam nevie zaujať postoj a nie je schopný vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa. Nezapája sa do práce v skupine.

Povinné hodnotenie

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, didaktické testy, písomné previerky, hodnotenie aktivity študentov na hodinách, hodnotenie zručnosti, ústna pochvala

Voliteľné hodnotenie

Na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne voliteľné vyučovacie metódy: napr. hodnotenie referátov – IKT zručnosti, práca s Internetom, práca s mapou a školským atlasom, príprava projektov, prezentácie projektov, problémové vyučovanie, práca s informáciami, orientácia na mape, riešenie geografických problémov.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 3. ročníku

- a) orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,
- b) určiť na mape polohu vybraného regiónu Európy
- c) vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,

GEG

- d) interpretovať údaje získané z grafu, diagramu
- e) poznať zaujímavé miesta Európy
- f) opísať najstaršie európske civilizácie
- g) vysvetliť ako vplyvajú prírodné pomery na život ľudí Európy
- h) ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Európy
- ch) vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch
- i) pripraviť projekt, vypracovať a prezentovať ho
- j) diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych
- k) získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru

Obsahové témy:

- Európa- náš svetadiel
- Projekty – Starý svet, EÚ
- Európa– základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem
- Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami regiónu

Učebný plán predmetu geografia v 3. ročníku osemročného gymnázia

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
Upevnenie poznatkov	Európa náš svetadiel	Úvodná hodina Opakovanie poznatkov z 2.roč. Úvodná hodina , oboznámenie sa s predmetom a učebnicou Projekt: Starý svet, EÚ	Oboznámenie s vyučovaním geografie v 3. roč., EÚ vyhľadať na mape štáty EÚ a ich hlavné mestá .	MV, MKV, TPPZ	
Získať základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem	Európa náš svetadiel	Poloha, zobrazenie Európy na mapách- Európa na severnej pologuli	Práca s mapou- zemepisné súradnice, obratník Raka, rovnobežky, poludníky, nultý poludník, časové pásma Polostrovy: Škandinávsky, Pyrenejský, Apeninský, Jutský, Balkánsky, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia, Kréta, Stredoemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán	MZ, EV	

<p>Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).</p>	<p>Európa náš svetadiel</p>	<p>Členenie Európy na časti- južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, západná. Poloha- vodstvo v Európe , hlavné európske rozvodie, rieky, jazerá, vodné nádrže, podnebné klimatické diagramy z rôznych častí Európy, Obyvateľstvo Európy, Náboženstvá, Štáty podľa regiónov Európy a ich veľké mestá, Hospodárstvo Európy, Cestovanie po prírodných krásach stredomorská oblasť, alpská oblasť, škandinávská oblasť, stredná Európa, významné mestá</p>	<p>Rôznosť podnebia v závislosti od podnebných činiteľov, klimatické diagramy, otázky starnutia populácie, príst'ahovalectvo, Európska Únia Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna, Vezuv, Východoeurópska nížina</p>	<p>OSR,OŽZ,EV,TPPZ</p>	
<p>Environmentálne súvislosti regiónu.</p>	<p>Európa náš svetadiel</p>	<p>Exhaláty, smog, ekologizácia priemyselnej výroby, Vplyv dopravy na životné prostredie, Prírodné a kultúrne zaujímavosti, Tradície demokracie</p>	<p>Opísať podľa mapy rozmiestnenie nerastných surovín a na ich základe charakterizovať hlavné hospodárske oblasti. Porozprávať o negatívnych dôsledkoch globalizácie - terorizmus, Vedieť charakterizovať aktuálne enviromentálne problémy oblasti. Opísať vybrané lokality UNESCO</p>	<p>MKV,MZ,</p>	

GEG

Sebahodnotenie a hodnotenie inými	Zhodnotenie činnosti		Zhodnotenie činnosti žiakov z pohľadu učiteľa žiaka.		
-----------------------------------	-----------------------------	--	--	--	--

Prierezové témy budú použité podľa aktuálneho učiva v tematickom celku.

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na osemročnom gymnáziu je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Obsahový a výkonový štandard uvedený pre jednotlivé ročníky je štandard, ktorý sa má splniť najneskôr v uvedenom ročníku.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Geometria a meranie

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy.

V tematickom okruhu **Čísla, premenná a početové výkony s číslami** sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiaci sa oboznamujú s algoritmami početových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu **Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy** žiaci objavujú kvantitatívne a priestorové vzt'ahy, zoznámia sa s pojmom premennej veličiny a jej prvotnou reprezentáciou

vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. Skúmanie týchto súvislostí smeruje k zavedeniu pojmu funkcie.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

V tematickom okruhu **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**, v ktorej sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam.

V tematickom okruhu **Logika, dôvodenie, dôkazy**, ktorý sa prelína celým matematickým učivom, rozvíjajú žiaci svoju schopnosť logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom matematiky na osemročnom gymnáziu je, aby žiaci získali schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať u žiakov logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiaci by mali spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Výsledkom vyučovania matematiky na osemročnom gymnáziu by malo byť správne používanie matematickej symboliky a znázorňovania a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy. Žiaci by mali vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Má podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebazdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

3. Obsah a základné predmetové kompetencie

V našej škole bude matematika v 1. ročníku vyučovaná v počte 165 hodín ročne (132 hodín + 33 hodín ŠkVP).

Prehľad tematických celkov:

I. Počtové výkony s prirodzenými číslami

- Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom.
- Deliteľnosť dvoma, piatimi, desiatimi.
- Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh.
- Dohoda o poradí početných výkonov a porovnanie s poradím operácií na kalkulačke.

II. Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami

- Kladné desatinné číslo – rád číslice v jeho zápise.
- Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi.
- Porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie desatinných čísel.
- Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti, písomne a na kalkulačke).
- Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1000.
- Násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným (napr. aj pri výpočte aritmetického priemeru) a číslom desatinným .
- Jednoduché úlohy na poradie početných operácií na riešenie kontextových úloh z reálneho života.
- Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel.
- Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg).

III. Obsah obdĺžnika a štvorca

- Výpočet približného obsahu rovinných útvarov v štvorcovej sieti.
- Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými (ako počet štvorcov štvorcovej siete) aj s desatinnými rozmermi.
- Jednotky obsahu – premena jednotiek obsahu – mm², cm², dm², m², km², ha, a.
- Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.
- Kontextové úlohy.

IV. Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

- Uhol a jeho veľkosť.
- Veľkosť uhla, jednotky a pomôcky na meranie uhlov.
- Konštrukcia osi uhla.

- Porovnávanie uhlov. Rozdelenie uhlov podľa veľkosti.
- Uhly v trojuholníku.
- Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov.
- Uhly vrcholové a susedné.
- Operácie s uhlami.
- Sčítanie a odčítanie uhlov a ich veľkosti.
- Násobenie a delenie uhlov dvomi.

V. Kombinatorika v úlohách

- Usporiadanie prvkov do radu (rôzne systémy vypisovania).
- Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných čísel (prvkov) z daného počtu číslic (prvkov).
- Riešenie slovných (kontextových) úloh s kombinatorickou motiváciou – rôznymi spôsobmi
- Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).

VI. Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami

- Kladné a záporné čísla v rozšírenom obore desatinných čísel.
- Navzájom opačné čísla.
- Absolútna hodnota celého a desatinného čísla na číselnej osi. Absolútna hodnota nuly.
- Usporiadanie a porovnanie celých a desatinných čísel a ich zobrazenie na číselnej osi.
- Sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.
- Výpočty so zlomkami (prevodom na desatinné čísla).
- Násobenie a delenie záporného čísla kladným. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.

Rozširujúce učivo (1 hodina týždenne-33 hodín ročne)

- Deliteľnosť prirodzených čísel.
- Propedeutika rovníc.
- Logické úlohy, rébusy

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- používa prirodzené, desatinné a celé čísla pri opise reálnej situácie
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, desatinné a celé čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti
- zobrazí čísla na číselnej osi
- vykonáva spamäti aj písomne základné počtové výkony (aj na kalkulačke)
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov počtových výkonov
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a počtových výkonoch
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu geometrických útvarov
- pozná spôsob merania uhlov a počítanie s uhlami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, vrcholové) pri výpočte vnútorných a vonkajších uhlov rovinných útvarov

☐☐ pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.

☐☐ prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria

☐☐ vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Obsahový štandard: *Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, neúplný podiel, zvyšok, skúška správnosti pri delení,...*

Výkonový štandard: *Žiak*

- *vie v obore prirodzených čísel násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom (aj na kalkulačke),*
- *ovláda algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodzených čísel viacciferným prirodzeným číslom,*
- *vykoná skúšku správnosti prevedenej počtovej operácie.*

Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami

Obsahový štandard: *Desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, rád číslice v desatinnom čísle,...* Číselná os, *rád číslice v desatinnom čísle, znaky menší, väčší, rovná sa,...*

Zaokrúhľovanie nadol, nahor, na desatiny, stotiny,...

Počtové výkony, sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, aritmetický priemer, perióda, periodické desatinné číslo, periodickosť pri delení,...

kilometer, meter, deci..., centi..., mili..., tona, kilo, deko..., gram, miligram,...

Výkonový štandard: *Žiak*

- *zobrazí desatinné číslo na príslušnej číselnej osi, vie zistiť vzdialenosť desatinného čísla na číselnej osi,*
- *vie porovnávať a usporiadať desatinné čísla podľa predpisu – zostupne a vzostupne.*
- *zaokrúhľuje desatinné čísla podľa predpisu na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny,...*
- *sčíta, odčíta, násobí a delí primerané desatinné čísla spamäti, zložité úlohy rieši písomne,*
- *vie používať pri riešení úloh s desatinnými číslami kalkulačku.*
- *násobí a delí desatinné číslo násobkami čísla 10 spamäti,*
- *delí desatinné číslo prirodzeným a desatinným číslom písomne aj na kalkulačke a vie zapísať zvyšok,*
- *vie urobiť skúšku správnosti a rozhodnúť o potrebe realizácie tejto*
- *skúšky vzhľadom na operácie odčítania a delenia.*
- *vypočíta jednoduchý aritmetický priemer*
- *rieši pomocou kalkulačky úlohy na poradie počtových výkonov,*
- *rieši jednoduché kontextové úlohy z reálneho života*
- *vie využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,*
- *porovnáva a usporadúva veľkosti vyjadrené jednotkami.*
- *vie využiť získané vedomosti pri riešení praktických úloh (kuchárske recepty a pod)*

Obsah obdĺžnika a štvorca

Obsahový štandard: *Rovinné útvary, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, štvoruholník, mnohoúholník, kruh, kružnica, obvod, obsah = výmera = plocha, jednotka štvorcovej siete,...*

Vzorce pre výpočet obvodu a obsahu,...

hektár, ár, kilometer, meter, decimeter, centimeter, milimeter štvorcový,...

Výkonový štandard: *Žiak*

- *pozná vlastnosti rovinných útvarov*
- *pozná vlastnosti rovinných útvarov,*
- *vie ich zakresliť do štvorcovej siete, určí približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti.*
- *vie vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika.*
- *pozná jednotky obsahu aj ich skratky,*
- *premieňa základné jednotky obsahu s využitím vlastnosti desatinných čísel.*
- *využíva získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,*
- *analyzuje útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov,*
- *navrhne vlastné metódy vedúce k výpočtu obvodu a obsahu útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,*
- *rieši úlohy z praxe.*

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Obsahový štandard: *Uhol, veľkosť uhla, jednotky – stupeň a minúta, uhlomer,...*

Ramená, vrchol, os uhla,...

Priamy, pravý, ostrý, tupý, väčší ako priamy,

Vnútorné uhly trojuholníka, ostrouhlý, tupouhlý, pravouhlý trojuholník,...

Veľkosť uhla, uhlový stupeň, minúta, sčítanie a odčítanie uhlov – ich veľkosti

Výkonový štandard: *Žiak*

- *vie odmerať veľkosť narysovaného uhla,*
- *vie odhadnúť primerane veľkosť uhla,*
- *premieňa stupne na minúty a naopak.*
- *zostrojí os uhla pomocou kružidla a pomocou uhlomera,*
- *Pozná vlastnosti osi uhla.*
- *konštruuje niektoré uhly len za pomoci pravítka a kružidla*
- *vie porovnať uhly podľa ich veľkosti*
- *pozná a rozlišuje vrcholové a susedné uhly ,vie ich zostrojiť ,pozná ich vlastnosti,,*
- *vie určiť a vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla*
- *vie pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov,*
- *vypočíta veľkosť tretieho vnútorného uhla v stupňoch, ak pozná jeho dva vnútorné uhly.*
- *sčíta a odčíta veľkosti uhlov písomne v stupňoch,*
- *násobí a delí uhly dvomi písomne v stupňoch*

Kombinatorika v úlohách

Obsahový štandard: *Dáta, tabuľka, stĺpcový a kruhový diagram,...*

Výkonový štandard: *Žiak*

- *systematicky usporiada daný malý počet prvkov podľa predpisu,*
- *vyberie z daného počtu prvkov usporiadanú skupinu prvkov,*
- *vie pokračovať v zadanom systéme,*
- *analyzuje úlohu z hľadiska stratégie jej riešenia,*
- *zvolí optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom*

Celé čísla, početové výkony s celými číslami

Obsahový štandard: Číselná os, kladné a záporné čísla, navzájom opačné čísla, kladné a záporné desatinné čísla, absolútna hodnota čísla a jej geom. význam, usporiadanie a porovnanie čísel

Sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, celé číslo, desatinné číslo,...

Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, skúška správnosti,...

Výkonový štandard: Žiak

- *Pozná vlastnosti celých čísel a príklady využitia celých čísel (kladných a záporných) v praxi.*
- *Číta a píše celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov).*
- *Vie vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi).*
- *Porovnáva celé čísla a usporadúva ich podľa veľkosti.*
- *Vie zobrazíť celé čísla na číselnej osi, priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi a opačne, zobrazíť kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi.*
- *Vie určiť absolútnu hodnotu celého a desatinného čísla (racionálneho čísla) a nuly na číselnej osi.*
- *Vie sčítovať a odčítovať celé a desatinné čísla, riešiť primerané slovné úlohy na sčítanie*
- *a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných).*
- *Vie jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď*
- *Vie spamäti i písomne násobiť a deliť celé čísla.*
- *Vie rozhodnúť, či výsledok násobenia a delenia dvoch celých bude kladný alebo záporný.*
- *Rieši primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.*

Deliteľnosť prirodzených čísel

Obsahový štandard: Párne, nepárne číslo, delenec, deliteľ,...

Prvočíslo, zložené číslo...

Prvočíselný rozklad

Výkonový štandard: Žiak

pozná a vie použiť znaky deliteľnosti 2, 5, 10, 3, 4, 9, 6

4. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov predmetu matematika je:

- dokonalé poznanie žiakov
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);
- uplatňovanie účelnej organizácie práce
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov;
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce;
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v matematike s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy a úzku spoluprácu s ostatnými výchovnými činiteľmi.

4.1 Metodicko-organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

K povinným tematickým celkom v 1. ročníku osemročného gymnázia sme v rámci školského vzdelávacieho programu (1 hodina týždenne) zaradili navyše tematický celok Deliteľnosť prirodzených čísel (získané poznatky žiaci využijú v 2. ročníku v tem. celku Zlomky pri určovaní spoločného menovateľa).

Z tretieho ročníka sme presunuli tem. celok Celé čísla z dvoch dôvodov:

1. potreby iných predmetov (fyzika, chémia, geografia)
2. prepojenie s tem. celkami Desatinné čísla a Zlomky

Integrácia intelektovo nadaných žiakov - rozširujúce témy:

Kritéria deliteľnosti 8, 12, 15

Riešenie rovníc a nerovníc

Povrch kocky a kvádra

Riešenie úloh využitím množín a diagramov

Logické úlohy, rébusy

5. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	Informačno - receptívna Reproductívna Problémový výklad Heuristická Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Riešenie úloh, rozhovor, práca s knihou Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi	Vyučovacia hodina - frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s kalkulačkou - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	Problémový výklad Heuristická Výskumná	Slovná úloha – nastolenie problému, hľadanie súvislostí, určenie vzťahu, konštrukcia grafu, určenie vlastností funkcie Riešenie úloh, rozhovor, práca s knihou	Vyučovacia hodina - frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov,

		Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi	tvorba projektov Exkurzia
Geometria a meranie	Informačno - receptívna Reproduktívna Problémový výklad Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu – konštrukčné úlohy, výpočty obsahov, obvodov, objemov a povrchov Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Samostatné riešenie úloh žiakmi – vhodné meranie, použitie vhodných meradiel, spracovanie nameraných údajov	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Vychádzka – pozorovanie, prehlbovanie a aplikácia poznatkov, získavanie materiálov
Kombinatorika	Informačno - receptívna Problémový výklad Heuristická	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Nastolenie problému – usporiadanie súboru, hľadanie súvislostí Používať a prispôbovať rôzne stratégie zisťovania počtu možností – problémové úlohy, rozhovor, práca s knihou	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov
Logika, dôvodenie, dôkazy	Informačno – receptívna Reproduktívna Problémový výklad Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi - dôkazy	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov (veda, legislatíva, bežný život) Domáca príprava žiakov, tvorba projektov

6. Učebné zdroje

MATEMATIKA 5.ročník ZŠ	Šedivý – Čeretková: Matematika pre 5. ročník ZŠ, 1. a 2. časť, prepracované vydanie, v tlač, Vydavateľstvo SPN
MATEMATIKA 6.ročník ZŠ	Šedivý – Čeretková: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 1. časť, 2. časť, prepracované vydanie, v tlač, Vydavateľstvo SPN
UČEBNÉ POMÔCKY A DIDAKTICKÁ TECHNIKA	Zbierky úloh, PC, Dataprojektor, program Cabri geometria, tabuľa

7. Začlenenie prierezových tém

Mediálna výchova

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Konkrétne začlenenie témy: Využitie grafov a tabuliek pri aritmet. priemere, celých číslach. Výpočet obvodov a obsahov- úlohy z praxe.

Dopravná výchova

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb po ceste - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Konkrétne začlenenie témy: Uhly. Obvody a obsahy geom. útvarov- úlohy z praktického života

Osobnostný a sociálny rozvoj

Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, dvoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj rodinnej výchove.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a

jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy- obvody a obsahy, desatinné a celé čísla

Multikultúrna výchova

Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebaujadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Ochrana života a zdravia

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy.

Konkrétne začlenenie témy: Vytvorenie zbierky žiakmi vymyslených netradičných úloh

Vlastenecká výchova

Jedným z cieľov vlasteneckej výchovy je posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Jej cieľom je „utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami.

Konkrétne začlenenie témy: Využitie grafov a tabuliek pri aritmet. priemere, slovné úlohy súvisiace s danou témou

Rozvoj tvorivého myslenia

Tvorivá práca ja dôležitá pre každého, a to z troch hlavných dôvodov:

- 1. rozvíja v žiakoch schopnosť premýšľať tvorivým spôsobom,*
- 2. zvyšuje motiváciu žiakov, tvorivosť uspokojuje ľudskú potrebu niečo vytvárať a byť za to ocenený. Tvorivá práca môže uspokojovať potrebu sebarealizácie i potrebu uznania*
- 3. prostredníctvom vlastného vyjadrenia poskytuje príležitosť sledovať pocity a osvojiť si zručnosti. Žiaci potrebujú dať svojim zážitkom a skúsenostiam osobný význam a podeliť sa o ne s ostatnými.*

Konkrétne začlenenie témy: Vytvorenie zbierky žiakmi vymyslených netradičných úloh

Ochrana človeka a prírody

Žiaci získavajú nevyhnutné vedomosti, zručnosti, poznatky a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Estetická výchova

Cieľom estetickéj výchovy je kultivovanie osobnosti žiakov prostredníctvom vnímania krásy, rozvíjaním fantázie a kreativity.

Konkrétne začlenenie témy: Uhly

8. Hodnotenie

Zásady hodnotenia

- (1) Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.
- (2) Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.
- (3) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:
  - a) priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
  - b) celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.
- (4) V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia

vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

(5) Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

(6) Pri hodnotení žiaka sa posudzujú získané kompetencie v súlade s učebnými osnovami a schopnosť ich využívať v oblastiach:

- a) komunikačných schopností, najmä ústne a písomné spôsobilosti,
- b) čitateľskej gramotnosti,
- c) jazykových schopností v štátnom jazyku, v materinskom jazyku, v cudzích jazykoch,
- d) využívania informačno-komunikačných technológií,
- e) matematickej gramotnosti a prírodných vied,
- f) sociálnych kompetencií,
- g) multikultúrnych kompetencií,
- h) manuálnych zručností a ich využití v praktických cvičeniach,
- i) umeleckých a psychomotorických schopností,
- j) analýzy problémov a schopnosti ich riešenia,
- k) osobnostných vlastností ako porozumenie, znášanlivosť, tolerancia, priateľstvo,
- l) kontrolovania a regulovania svojho správania, ochrany svojho zdravia a životného prostredia a etických princípov.

Získavanie podkladov na hodnotenie

(1) Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne,) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, pozorovania) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- f) rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

(2) Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

(3) Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

(4) Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

(5) Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

- (6) Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka.
- (7) Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:
- známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
  - známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce, pohybové činnosti,
  - posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Hodnotenie prospechu

- (1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:
- 1 – výborný,
  - 2 – chváľitebný,
  - 3 – dobrý,
  - 4 – dostatočný,
  - 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Postup pri hodnotení žiaka

- (1) Stupeň prospechu určí učiteľ, ktorý vyučuje príslušný predmet.
- (2) V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia stupeň prospechu žiaka za hodnotiace obdobie po vzájomnej dohode.
- (3) Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie. Riaditeľ určí spôsob, akým budú triedni učitelia a vedenie školy informovaní o stave hodnotenia žiaka v triede, zabezpečí zjednotenie hodnotiacich kritérií u všetkých učiteľov školy.
- (4) Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3.
- (5) Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne preukázateľným spôsobom o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Klasifikácia v predmete matematika sa na osemročnom gymnáziu uskutočňuje na základe bodového systému.

Pravidlá bodového systému:

- Žiak je počas školského roka skúšaný ústnou aj písomnou formou. Každá ústna aj písomná odpoveď je hodnotená bodovo: **počet získaných bodov/maximálny možný počet bodov.**
- Do celkovej známky sa okrem písomných prác a ústnych odpovedí hodnotí :
  - aktivita na hodinách /+1 alebo -1 bod/
  - zapojenie sa do matematických súťaží (MAKS,PYTAGORIÁDA,OLYMPIÁDA,KLOKAN.....)
    - /+1-+5bodov/
- Zabudnutá domáca úloha pri náhodnej kontrole je - 1 bod
- Na konci klasifikačného obdobia sa všetky body spočítajú, vypočíta sa percento úspešnosti: počet získaných bodov/ možný bodový zisk a vyhodnotí sa známkou:

MAT 1

- 100% - 90% 1
- 89% - 75% 2
- 74% - 50% 3
- 49% - 25% 4
- 24% - 0% 5

Poznámka

Hodnotenie a klasifikácia žiakov boli vypracované na základe Metodického pokynu č.7/2009- R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>používa prirodzené čísla pri opise reálnej situácie číta, zapisuje a porovnáva prirodzené čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti zobrazí čísla na číselnej osi vykonáva spamäti aj písomne základné početné výkony (aj na kalkulačke) zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početných výkonov tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početných výkonoch</p>	<p>1 Počtové výkony s prirodzenými číslami 1.1 Násobenie a delenie prirodzených čísel Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti Násobenie prirodzených čísel písomne Delenie prirodzených čísel písomne Delenie so zvyškom Násobenie a delenie prirodzených čísel na kalkulačke 1.2 Deliteľnosť prirodzených čísel Znaky deliteľnosti 2, 5, 10 Znaky deliteľnosti 3, 4, 9, 6 Prvočíslo, zložené číslo Rozklad čísla na súčin prvočísel Najväčší spoločný deliteľ Najmenší spoločný násobok Využitie deliteľnosti pri riešení slovných úloh 1.3 Slovné úlohy Riešenie jednoduchých slovných úloh</p>	<p><i>Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, neúplný podiel, zvyšok, skúška správnosti pri delení,...</i></p> <p><i>Párne, nepárne číslo, delenec, deliteľ,...</i> <i>Prvočíslo, zložené číslo... Prvočíselný rozklad</i></p>	<p><i>Žiak</i> ○ <i>vie v obore prirodzených čísel násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom (aj na kalkulačke),</i> ○ <i>ovláda algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodzených čísel viacciferným prirodzeným číslom, vykoná skúšku správnosti prevedenej početnej operácie.</i></p> <p><i>Žiak</i> <i>pozná a vie použiť znaky deliteľnosti 2, 5, 10, 3, 4, 9, 6</i></p>	<p><i>ENV</i> <i>MUV</i> <i>OŽZ</i> <i>VV</i> <i>VR</i></p>	

	<p>1.4 Poradie počtových výkonov Dohoda o poradí počtových výkonov a porovnanie s poradím operácií na kalkulačke Počítanie s približnými (zaokrúhlenými) číslami Aplikácia učiva v praxi</p> <p>Logické úlohy, rébusy</p>			
--	--	--	--	--

<p>používa desatinné čísla pri opise reálnej situácie číta, zapisuje a porovnáva desatinné čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti ☐ zobrazí čísla na číselnej osi ☐ vykonáva spamäti aj písomne základné početové výkony (aj na kalkulačke) ☐ zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početových výkonoch</p>	<p>2 Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami</p> <p>2.1 Desatinné číslo Desatinné číslo a desatinný zlomok Rád číslice v zápise desatinného čísla</p> <p>2.2 Číselná os Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi. Vzdialenosť čísel na číselnej osi Porovnávanie desatinných čísel Usporiadanie desatinných čísel</p> <p>2.3 Zaokrúhľovanie desatinných čísel Zaokrúhľovanie desatinných čísel</p> <p>2.4 Sčítanie a odčítanie desatinných čísel Sčítanie desatinných čísel spamäti Sčítanie desatinných čísel písomne Odčítanie desatinných čísel spamäti Odčítanie desatinných čísel písomne Sčítanie a odčítanie desatinných čísel pomocou kalkulačky Jednoduché úlohy na poradie početových výkonov Jednoduché slovné úlohy z reálneho života</p> <p>2.5 Násobenie a delenie prirodzených čísel Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1 000</p>	<p><i>: Desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, rád číslice v desatinnom čísle,... Číselná os, rád číslice v desatinnom čísle, znaky menší, väčší, rovná sa,...</i> <i>Zaokrúhľovanie nadol, nahor, na desatiny, stotiny,...</i> <i>Počtové výkony, sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, aritmetický priemer, perióda, periodické desatinné číslo, periodickosť pri delení,...</i> <i>kilometer, meter, deci..., centi..., mili..., tona, kilo, deko..., gram, miligram,...</i></p>	<p><i>Žiak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>zobrazí desatinné číslo na príslušnej číselnej osi, vie zistiť vzdialenosť desatinného čísla na číselnej osi,</i> ○ <i>vie porovnávať a usporiadať desatinné čísla podľa predpisu – zostupne a vzostupne.</i> ○ <i>zaokrúhľuje desatinné čísla podľa predpisu na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny,...</i> ○ <i>sčíta, odčíta, násobí a delí primerané desatinné čísla spamäti, zložité úlohy rieši písomne,</i> ○ <i>vie používať pri riešení úloh s desatinnými číslami kalkulačku.</i> ○ <i>násobí a delí desatinné číslo násobkami čísla 10 spamäti,</i> ○ <i>delí desatinné číslo prirodzeným a desatinným číslom písomne aj na kalkulačke a vie zapísať zvyšok,</i> ○ <i>vie urobiť skúšku správnosti a rozhodnúť o potrebe realizácie tejto</i> ○ <i>skúšky vzhľadom na operácie odčítania a delenia.</i> 	<p><i>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP</i></p>
---	--	---	---	--

	<p>Násobenie desatinného čísla prirodzeným číslom spamäti a písomne Násobenie desatinného čísla desatinným číslom písomne Delenie desatinného čísla prirodzeným číslom Delenie desatinného čísla desatinným číslom Násobenie a delenie desatinného čísla prirodzeným a desatinným číslom na kalkulačke Jednoduché úlohy na poradie počtových výkonov Jednoduché slovné úlohy z reálneho života Aritmetický priemer Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel</p>		<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vypočíta jednoduchý aritmetický priemer</i> ○ <i>rieši pomocou kalkulačky úlohy na poradie počtových výkonov,</i> ○ <i>rieši jednoduché kontextové úlohy z reálneho života</i> ○ <i>vie využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,</i> ○ <i>porovnáva a usporadúva veľkosti vyjadrené jednotkami.</i> ○ <i>vie využiť získané vedomosti pri riešení praktických úloh (kuchárske recepty a pod)</i> 	<p>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP PPZ RTM OSR</p>	
	<p>2.6 Propedeutika rovníc Navzájom opačné operácie – sčítanie a odčítanie, násobenie a delenie Riešenie jednoduchých slovných úloh (aj ako propedeutika rovníc) Logické úlohy, rébusy 2.7 Využitie vlastností desatinných čísel Premena jednotiek dĺžky – km, m, dm, cm, mm</p>				

	Premena jednotiek hmotnosti – t, kg, dag, g, mg Aplikácia učiva v praxi				
<p>vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu geometrických útvarov pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.</p>	<p>3 Obsah štvorca a obdĺžnika 3.1 Rovinné útvary Vlastnosti útvarov. Obvody útvarov. Jednotky dĺžky Výpočet približného obsahu rovinných útvarov vo štvorčekovej sieti 3.2 Obvod a obsah Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi (ako počet štvorcov štvorcovej siete) Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s desatinnými rozmermi 3.3 Jednotky obsahu Jednotky obsahu</p>	<p>: <i>Rovinné útvary, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, štvoruholník, mnohouholník, kruh, kružnica, obvod, obsah = výmera = plocha, jednotka štvorcovej siete,...</i> <i>Vzorce pre výpočet obvodu a obsahu,...</i> <i>hektár, ár, kilometer, meter, decimeter, centimeter, milimeter štvorcový,...</i></p>	<p><i>Žiak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>pozná vlastnosti rovinných útvarov</i> ○ <i>vie ich zakresliť do štvorcovej siete, určí približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti.</i> ○ <i>vie vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika.</i> ○ <i>pozná jednotky obsahu aj ich skratky,</i> ○ <i>premieňa základné jednotky obsahu s využitím vlastnosti desatinných čísel.</i> ○ <i>využíva získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,</i> ○ <i>analyzuje útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov,</i> ○ <i>navrhne vlastné metódy vedúce k výpočtu obvodu a obsahu útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,</i> ○ <i>rieši úlohy z praxe.</i> 	<p><i>EV ENV OČaP DOV</i></p>	

<p>pozná spôsob merania uhlov a počítanie s uhlami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, vrcholové) pri výpočte vnútorných a vonkajších uhlov rovinných útvarov</p>	<p>4 Uhol a jeho veľkosť 4.1 Uhol Uhol a jeho veľkosť, zápis Veľkosť uhla, jednotky a pomôcky na meranie uhlov Rysovanie uhlov 4.2 Os uhla Os uhla, vlastnosti Konštrukcia uhla</p> <p>Konštrukcia uhlov bez uhlomera</p> <p>4.3 Rozdelenie uhlov podľa veľkosti Porovnávanie uhlov Rozdelenie uhlov podľa veľkosti</p> <p>4.4 Rozdelenie uhlov podľa polohy Uhly susedné a vrcholové</p> <p>4.5 Uhly v trojuholníku Uhly v trojuholníku Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti</p> <p>4.6 Operácie s uhlami Sčítanie a odčítanie uhlov a ich veľkosti Násobenie a delenie uhlov dvomi</p> <p>Logické úlohy, rébusy</p>	<p><i>Uhol, veľkosť uhla, jednotky – stupeň a minúta, uhlomer,... Ramená, vrchol, os uhla,... Priamy, pravý, ostrý, tupý, väčší ako priamy, Vnútorné uhly trojuholníka, ostrouhlý, tupouhlý, pravouhlý trojuholník,... Veľkosť uhla, uhlový stupeň, minúta, sčítanie a odčítanie uhlov – ich veľkosti</i></p>	<p><i>Žiak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie odmerať veľkosť narysovaného uhla,</i> ○ <i>vie odhadnúť primerane veľkosť uhla,</i> ○ <i>premieňa stupne na minúty a naopak.</i> ○ <i>zostrojí os uhla pomocou kružidla a pomocou uhlomera,</i> ○ <i>Pozná vlastnosti osi uhla.</i> ○ <i>konštruuje niektoré uhly len za pomoci pravítka a kružidla</i> ○ <i>vie porovnať uhly podľa ich veľkosti</i> ○ <i>pozná a rozlišuje vrcholové a susedné uhly ,vie ich zostrojiť ,pozná ich vlastnosti,,</i> ○ <i>vie určiť a vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla</i> ○ <i>vie pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov,</i> 	<p><i>EV DOV ENV</i></p>	
--	---	--	---	--	--

<p>☐ prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla</p>	<p>5 Kombinatorika v úlohách</p> <p>5.1 Úvod do kombinatoriky Usporiadanie prvkov do radu (rôzne systémy vypisovania) Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných číslíc (prvkov) z daného počtu číslíc (prvkov)</p> <p><i>Usporiadanie prvkov s možnosťou opakovania a bez možnosti opakovania</i></p> <p>5.2 Slovné úlohy Riešenie slovných úloh s kombinatorickou motiváciou – rôznymi spôsobmi Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky – zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov Aplikácia učiva v praxi</p>	<p><i>Dáta, tabuľka, stĺpcový a kruhový diagram,...</i></p>	<p><i>Žiak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>systematicky usporiada daný malý počet prvkov podľa predpisu,</i> ○ <i>vyberie z daného počtu prvkov usporiadanú skupinu prvkov,</i> ○ <i>vie pokračovať v zadanom systéme,</i> ○ <i>analyzuje úlohu z hľadiska stratégie jej riešenia,</i> ○ <i>zvolí optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom</i> 	
<p>☐ používa celé čísla pri opise reálnej situácie ☐ číta, zapisuje a porovnáva celé čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti ☐ zobrazí čísla na číselnej osi ☐ vykonáva spamäti aj</p>	<p>6 Celé čísla, početové výkony s celými číslami</p> <p>6.1 Kladné a záporné čísla v rozšírenom obore desatinných čísel</p> <p>6.2 Navzájom opačné čísla</p> <p>6.3 Absolútna hodnota celého a des. čísla</p> <p>6.4 Usporiadanie a porovnanie</p>	<p><i>Číselná os, kladné a záporné čísla, navzájom opačné čísla, kladné a záporné desatinné čísla, absolútna hodnota čísla a jej geom. význam, usporiadanie</i></p>	<p><i>Žiak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Pozná vlastnosti celých čísel a príklady využitia celých čísel (kladných a záporných) v praxi.</i> ○ <i>Číta a píše celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov).</i> ○ <i>Vie vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej</i> 	<p><i>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP PPZ RTM OSR</i></p>

<p>písomne základné počtové výkony (aj na kalkulačke)</p> <p>☐ zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov počtových výkonov</p> <p>☐ tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a počtových výkonoch</p>	<p>celých čísel</p> <p>6.5 Sčítanie celých čísel</p> <p>6.6 Odčítanie celých čísel</p> <p>6.7 Násobenie celých čísel</p> <p>6.8 Delenie celých čísel</p> <p>6.9 Slovné úlohy – kontextové, podnetové</p>	<p><i>a porovnanie čísel</i></p> <p><i>Sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, celé číslo, desatinné číslo,...</i></p> <p><i>Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, skúška správnosti,...</i></p> <p>○</p>	<p><i>osi).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Porovnáva celé čísla a usporadúva ich podľa veľkosti.</i> ○ <i>Vie zobrazit' celé čísla na číselnej osi, priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi a opačne, zobrazit' kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi.</i> ○ <i>Vie určiť absolútnu hodnotu celého a desatinného čísla (racionálneho čísla) a nuly na číselnej osi.</i> ○ <i>Vie sčítovať a odčítovať celé a desatinné čísla, riešiť primerané slovné úlohy na sčítanie</i> ○ <i>a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných).</i> ○ <i>Vie jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď</i> ○ <i>Vie spamäti i písomne násobiť a deliť celé čísla.</i> <p><i>Vie rozhodnúť, či výsledok násobenia a delenia dvoch celých bude kladný alebo záporný.</i></p>		
--	--	---	---	--	--

			○ <i>Rieši primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.</i>		
--	--	--	--	--	--

Použité skratky:

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

ENV- environmentálna výchova

MEV- mediálna výchova

MUV- multikultúrna výchova

DOV- dopravná výchova

OŽZ- ochrana života a zdravia

PPZ- tvorba projektu a prezentačné zručnosti

VV- vlastenecká výchova

VR- výchova k manželstvu a rodičovstvu

RTM- rozvoj tvorivého myslenia

OČaP- ochrana človeka a prírody

EV- estetická výchova

RVaTLK – regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na osemročnom gymnáziu je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Obsahový a výkonový štandard uvedený pre jednotlivé ročníky je štandard, ktorý sa má splniť najneskôr v uvedenom ročníku.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Geometria a meranie

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy.

V tematickom okruhu **Čísla, premenná a početové výkony s číslami** sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiaci sa oboznamujú s algoritmami početových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu **Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy** žiaci objavujú kvantitatívne a priestorové vzt'ahy, zoznámia sa s pojmom premennej veličiny a jej prvotnou reprezentáciou

vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. Skúmanie týchto súvislostí smeruje k zavedeniu pojmu funkcie.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

V tematickom okruhu **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**, v ktorej sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam.

V tematickom okruhu **Logika, dôvodenie, dôkazy**, ktorý sa prelína celým matematickým učivom, rozvíjajú žiaci svoju schopnosť logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom matematiky na osemročnom gymnáziu je, aby žiaci získali schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať u žiakov logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiaci by mali spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Výsledkom vyučovania matematiky na osemročnom gymnáziu by malo byť správne používanie matematickej symboliky a znázorňovania a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy. Žiaci by mali vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Má podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebazdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

3. Obsah a základné predmetové kompetencie

V našej škole bude matematika v 2. ročníku vyučovaná v počte 132 hodín ročne (115,5 hodín + 16,5 hodín ŠkVP).

Prehľad tematických celkov:

I. Zlomky. Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla

- Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom). Znázornenie zlomkov na číselnej osi.
- Rovnosť zlomkov pre ten istý celok, ich krátenie a rozširovanie.
- Základný tvar zlomku.
- Porovnávanie a usporadúvanie zlomkov s rovnakými čitateľmi alebo rovnakými menovateľmi.
- Sčítanie a odčítavanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítanie a odčítanie prevodom na spoločný menovateľ (nie nevyhnutne najmenší), objav krížového pravidla.
- Zmiešané číslo (pravý, nepravý zlomok).
- Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom (ostatné výpočty prevažne prevodom na desatinné čísla).
- Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla.
- Počítanie so zlomkami prevodom na desatinné čísla (hlavne na kalkulačke aj približne s danou presnosťou).
- Vzťah medzi zlomkom a desatinným číslom.
- Zlomok a delenie, vzťah zlomkov a delenia, zlomok ako číslo.

II. Percentá

- Percento, základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent.
- Promile. Použitie promile v praxi. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel.
- Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom.
- Jednoduché úrokovanie. Riešenie slovných úloh a podnetových úloh.

III. Objem a povrch kvádra a kocky

- Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva). Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán.
- Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, nárys, pôdorys, a bokorys, úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti (aj príklady jednoduchých a zložených telies v reálnom živote ako propedeutika).

- Sieť kvádra a kocky.
- Objem kvádra a kocky.
- Jednotky objemu m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3 , hl, liter, dl, cl, ml a ich premena.
- Povrch kvádra a kocky.

IV. Pomer. Priama a nepriama úmernosť

- Pomer, rozdeľovanie celku v danom pomere.
- Mierka plánu a mapy. Riešenie úloh.
- Priama a nepriama úmernosť.
- Jednoduchá trojčlenka (aj zložená).
- Využitie priamej úmernosti v praxi (kontextové a podnetové úlohy).

V. Kombinatorika - riešenie úloh

- Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií).
- Rôzne spôsoby vypisovania na jednoduchých úlohách (bez podmienok; využiť pravidlo súčtu).
- Objavovanie možností a zákonitostí. Pravidlo súčinu.
- Úlohy s podmienkami (propedeutika základných modelov kombinatoriky). Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram (stromový graf), príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti
- zobrazí čísla na číselnej osi
- vykonáva spamäti aj písomne základné početové výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie)
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov
- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy
- rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a plánov
- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán)
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria
- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu

Zlomky, početové výkony so zlomkami, racionálne čísla

Obsahový štandard: *Zlomok ako časť z celku, zlomok ako číslo, zlomková, čiara, čitateľ a menovateľ zlomku, číselná os, rovnosť zlomkov, krátenie (zjednodušovanie), rozširovanie, základný tvar, porovnávanie ($>$, $<$, $=$), ... Sčítovanie zlomkov, odčítovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo, pravý a nepravý zlomok, ... Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, zlomková časť z celku, prevrátený zlomok, rozširovanie a krátenie zlomkov, ... Zlomok, tvar zlomku, desatinné číslo, periodické desatinné číslo, perióda, periodický rozvoj, desatinný zlomok, promile, ...*

Výkonový štandard: Žiak

- *správne chápe, číta a zapisuje zlomok.*
- *rozumie pojmom: zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ, krátenie a rozširovanie zlomku*
- *chápe, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov. Vie v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare. Vie, kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel*
- *vie graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku*
- *vie znázorniť zlomok na číselnej osi*
- *porovnáva a usporadúva zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovňovania zapisuje znakmi $>$, $<$, $=$ (aj spamäti)*
- *vie krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok.*
- *sčítuje a odčítuje zlomky s rovnakými menovateľmi*
- *vie nájsť ľubovoľného spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa). sčítuje a odčítuje zlomky s nerovnakými menovateľmi*
- *vie rozlíšiť pravý a nepravý zlomok, vie zlomok zapísať v tvare zmiešaného čísla a naopak*
- *vie písomne násobiť a deliť zlomok celým číslom*
- *vie vypočítať zlomkovú časť z celku*
- *vie písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom*
- *vie pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať (sčítať, odčítať, násobiť a deliť a ich kombinácie) so zlomkami.*
- *Rozumie pojmom: perióda, odhad výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny)*
- *vie previesť a zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a opačne*
- *vie určiť periódu pri prevode zlomku na desatinné číslo.*

Percentá

Obsahový štandard: *Percento (%), zlomok, základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent, promile (‰), desatinné číslo, ... Kruhový diagram, stĺpcový diagram, časť celku, percento, počet percent, odhad, ... Istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková Miera, štatistické údaje, tabuľky, diagramy, grafy, kurzový lístok, valuty, ...*

Výkonový štandard: Žiak

- *vie vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu*

- *vie rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, rozlíšiť, pomenovať a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vie uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života*
- *vie vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent*
- *vie vypočítať základ, keď poznáme počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent*
- *vie vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu*
- *pozná vzťah medzi zlomkami, percentami, vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami vie čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne, vie znázorniť na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v kruhovom diagrame.*
- *porovnáva viacero časti z jedného celku a porovnanie zobrazí vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom*
- *vie vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, vykonávať jednoduché úrokovanie, vypočítať hľadajú istinu*
- *vie riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).*

Objem a povrch kvádra a kocky

Obsahový štandard: *Priestor, vzor, obraz, náčrt, sieť, voľné rovnobežné premietanie, perspektíva, kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany,... Teleso, jednoduché a zložené teleso, nárys, bokorys, pôdorys, sieť kvádra, sieť kocky... Objem, povrch, kváder, kocka, jednotky povrchu, jednotky objemu meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, hektoliter, liter, deciliter, centiliter, mililiter, premena jednotiek,...*

Výkonový štandard: Žiak

- *vie načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky*
- *vie načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky*
- *vie kresliť nárys, bokorys a pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek samostatne načrtnúť sieť*
- *pozná vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$ a vie premieňať základné jednotky objemu*
- *rieši primerané slovné úlohy na výpočet povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek obsahu rieši primerané slovné úlohy na výpočet objemu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek objemu.*

Pomer. Priama a nepriama úmernosť

Obsahový štandard: *Pomer, prevrátený pomer, postupný pomer, plán, mapa, mierka plánu a mapy,.. Priama a nepriama úmernosť, trojčlenka, rovnica priamej a nepriamej úmernosti, tabuľka úmernosti,...*

Výkonový štandard: Žiak

- *vie vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer*
- *vie zapísať a upraviť daný pomer, deliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, zväčšiť (zmenšiť) dané číslo v danom pomere*

- *chápe postupný pomer ako skrútený zápis jednoduchých pomerov, vie zapísať a upraviť postupný pomer*
- *rieši primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy*
- *rieši úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti, rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť, riešiť úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou.*

Kombinatorika

Obsahový štandard: *Dáta, údaje, prvky, predmety, skupiny, spoločné znaky, systém, triedenie, možnosť, zákonitosť, strom logických možností, pravidlo súčtu, pravidlo súčinu, tabuľka, jednoduchý diagram Stromový diagram, tabuľka, možnosti, všetky možnosti, možné riešenia,...*

Výkonový štandard: Žiak

- *vypisuje všetky možnosti podľa určitého systému*
- *tvorí systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností*
- *systematicky usporadúva daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín*
- *vie z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním)*
- *získava skúsenosť s prácou a organizáciou v konkrétnych súboroch predmetov*
- *rieši rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy*
- *používa pravidlá súčtu a súčinu pri riešení jednoduchých kombinatorických úloh*
- *vie vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčinu a pomocou názoru*
- *znázorňuje dáta, údaje v tabuľke a stromovým diagramom (grafom).*

4. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov predmetu matematika je:

- dokonalé poznanie žiakov
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);
- uplatňovanie účelnej organizácie práce
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov;
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce;
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v matematike s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy a úzku spoluprácu s ostatnými výchovnými činiteľmi.

4.1 Metodicko-organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

16,5 hodiny vrámci školského vzdelávacieho programu bude využitých na zaradenie logických úloh a rébusov a tvorbu žiackeho projektu- Zbierky netradičných matematických úloh

Integrácia intelektovo nadaných žiakov- rozširujúce témy:

- Riešenie rovníc a nerovnic so zlomkami
- Riešenie úloh využitím množín a diagramov
- Logické úlohy , rébusy

5. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	Informačno - receptívna Reproduktívna Problémový výklad Heuristická Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Riešenie úloh, rozhovor, práca s knihou Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s kalkulačkou - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	Problémový výklad Heuristická Výskumná	Slovná úloha – nastolenie problému, hľadanie súvislostí, určenie vzťahu, konštrukcia grafu, určenie vlastností funkcie Riešenie úloh, rozhovor, práca s knihou Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia
Geometria a meranie	Informačno - receptívna Reproduktívna Problémový výklad Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu – konštrukčné úlohy, výpočty obsahov, obvodov, objemov a povrchov Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Samostatné riešenie úloh žiakmi – vhodné meranie, použitie vhodných meradiel, spracovanie nameraných údajov	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Vychádzka – pozorovanie, prehlbovanie a aplikácia poznatkov, získavanie materiálov
Kombinatorika	Informačno - receptívna Problémový výklad Heuristická	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Nastolenie problému – usporiadanie súboru, hľadanie súvislostí Používať a prispôbovať rôzne	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT

		stratégie zisťovania počtu možností – problémové úlohy, rozhovor, práca s knihou	- tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov
--	--	--	--

6. Učebné zdroje

MATEMATIKA 7. ročník ZŠ	Šedivý – Čeretková: Matematika pre 7. ročník ZŠ, 1. časť, 2. časť, v tlač, Vydavateľstvo SPN
UČEBNÉ POMÔCKY A DIDAKTICKÁ TECHNIKA	Zbierky úloh, PC, Dataprojektor, program Cabri geometria, tabuľa

7. Začlenenie prierezových tém

Mediálna výchova

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Konkrétne začlenenie témy: Využitie grafov a tabuliek pri zlomkoch, percentách, úmernosti

Dopravná výchova

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb po ceste - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy v témach zlomky, percentá, úmernosť

Osobnostný a sociálny rozvoj

Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, dvoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj rodinnej výchove.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou, úlohy z bankovníctva

Environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a

jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy- percentá, objemy a povrchy telies

Multikultúrna výchova

Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebaujadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Ochrana života a zdravia

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy.

Konkrétne začlenenie témy: Vytvorenie zbierky žiakmi vymyslených netradičných úloh

Vlastenecká výchova

Jedným z cieľov vlasteneckej výchovy je posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Jej cieľom je „utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami.

Konkrétne začlenenie témy: Využitie grafov a tabuliek pri percentách, slovné úlohy súvisiace s danou témou

Rozvoj tvorivého myslenia

Tvorivá práca ja dôležitá pre každého, a to z troch hlavných dôvodov:

- 1. rozvíja v žiakoch schopnosť premýšľať tvorivým spôsobom,*
- 2. zvyšuje motiváciu žiakov, tvorivosť uspokojuje ľudskú potrebu niečo vytvárať a byť za to ocenený. Tvorivá práca môže uspokojovať potrebu sebarealizácie i potrebu uznania*
- 3. prostredníctvom vlastného vyjadrenia poskytuje príležitosť sledovať pocity a osvojiť si zručnosti. Žiaci potrebujú dať svojim zážitkom a skúsenostiam osobný význam a podeliť sa o ne s ostatnými.*

Konkrétne začlenenie témy: Vytvorenie zbierky žiakmi vymyslených netradičných úloh

Ochrana človeka a prírody

Žiaci získavajú nevyhnutné vedomosti, zručnosti, poznatky a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Estetická výchova

Cieľom estetickéj výchovy je kultivovanie osobnosti žiakov prostredníctvom vnímania krásy, rozvíjaním fantázie a kreativity.

Konkrétne začlenenie témy: Zobrazenie kocky a kvádra

8. Hodnotenie

Zásady hodnotenia

- (1) Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.
- (2) Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.
- (3) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:
  - a) priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
  - b) celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.
- (4) V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia

vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

(5) Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

(6) Pri hodnotení žiaka sa posudzujú získané kompetencie v súlade s učebnými osnovami a schopnosť ich využívať v oblastiach:

- a) komunikačných schopností, najmä ústne a písomné spôsobilosti,
- b) čitateľskej gramotnosti,
- c) jazykových schopností v štátnom jazyku, v materinskom jazyku, v cudzích jazykoch,
- d) využívania informačno-komunikačných technológií,
- e) matematickej gramotnosti a prírodných vied,
- f) sociálnych kompetencií,
- g) multikultúrnych kompetencií,
- h) manuálnych zručností a ich využití v praktických cvičeniach,
- i) umeleckých a psychomotorických schopností,
- j) analýzy problémov a schopnosti ich riešenia,
- k) osobnostných vlastností ako porozumenie, znášanlivosť, tolerancia, priateľstvo,
- l) kontrolovania a regulovania svojho správania, ochrany svojho zdravia a životného prostredia a etických princípov.

Získavanie podkladov na hodnotenie

(1) Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne,) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, pozorovania) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- f) rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

(2) Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

(3) Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

(4) Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

(5) Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

- (6) Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka.
- (7) Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:
- známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
  - známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce, pohybové činnosti,
  - posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Hodnotenie prospechu

- (1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:
- 1 – výborný,
  - 2 – chváľitebný,
  - 3 – dobrý,
  - 4 – dostatočný,
  - 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Postup pri hodnotení žiaka

- (1) Stupeň prospechu určí učiteľ, ktorý vyučuje príslušný predmet.
- (2) V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia stupeň prospechu žiaka za hodnotiace obdobie po vzájomnej dohode.
- (3) Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie. Riaditeľ určí spôsob, akým budú triedni učitelia a vedenie školy informovaní o stave hodnotenia žiaka v triede, zabezpečí zjednotenie hodnotiacich kritérií u všetkých učiteľov školy.
- (4) Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3.
- (5) Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne preukázateľným spôsobom o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Klasifikácia v predmete matematika sa na osemročnom gymnáziu uskutočňuje na základe bodového systému.

Pravidlá bodového systému:

- Žiak je počas školského roka skúšaný ústnou aj písomnou formou. Každá ústna aj písomná odpoveď je hodnotená bodovo: **počet získaných bodov/maximálny možný počet bodov.**
- Do celkovej známky sa okrem písomných prác a ústnych odpovedí hodnotí :
  - aktivita na hodinách /+1 alebo -1 bod/
  - zapojenie sa do matematických súťaží (MAKS,PYTAGORIÁDA,OLYMPIÁDA,KLOKAN.....)
    - /+1-+5bodov/
- Zabudnutá domáca úloha pri náhodnej kontrole je - 1 bod
- Na konci klasifikačného obdobia sa všetky body spočítajú, vypočíta sa percento úspešnosti: počet získaných bodov/ možný bodový zisk a vyhodnotí sa známkou:

MAT 2

- 100% - 90% 1
- 89% - 75% 2
- 74% - 50% 3
- 49% - 25% 4
- 24% - 0% 5

Poznámka

Hodnotenie a klasifikácia žiakov boli vypracované na základe Metodického pokynu č.7/2009- R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti zobrazí čísla na číselnej osi vykonáva spamäti aj písomne základné početné výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie) zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početných výkonov pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným</p>	<p>1. Zlomky. Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla 1.1 Zlomok znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom). 1.2 Znázornenie zlomkov na číselnej osi. 1.3 Rovnosť zlomkov pre ten istý celok, ich krátenie a rozširovanie. 1.4 Základný tvar zlomku. 1.5 Porovnávanie a usporadúvanie zlomkov s rovnakými číslami alebo rovnakými menovateľmi 1.6 Sčítovanie a odčítavanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítanie a odčítanie prevodom na spoločný menovateľ . 1.7 Zmiešane číslo (pravý, nepravý zlomok) 1.8 Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom . 1.9 Počítanie so zlomkami prevodom na desatinné čísla 1.10 Vzťah medzi zlomkom a desatinným číslom. 1.11 Zlomok a delenie, vzťah zlomkov a delenia, zlomok ako číslo.</p>	<p><i>Zlomok ako časť z celku, zlomok ako číslo, zlomková, čiara, čitateľ a menovateľ zlomku, číselná os, rovnosť zlomkov, krátenie (zjednodušovanie), rozširovanie, základný tvar, porovnávanie ($>$, $<$, $=$), ... Sčítovanie zlomkov, odčítovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo, pravý a nepravý zlomok,... Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, zlomková časť z celku, prevrátený zlomok, rozširovanie a krátenie zlomkov,...</i></p>	<p>: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>správne chápe, číta a zapisuje zlomok.</i> ○ <i>rozumie pojmom: zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ, krátenie a rozširovanie zlomku</i> ○ <i>chápe, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov. Vie v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare. Vie, kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel</i> ○ <i>vie graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku</i> ○ <i>vie znázorniť zlomok na číselnej osi</i> ○ <i>porovnáva a</i> 	<p>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP PPZ RTM OSR</p>	

<p>číslo, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy</p>		<p><i>Zlomok, tvar zlomku, desatinné číslo, periodické desatinné číslo, perióda, periodický rozvoj, desatinný zlomok, promile,...</i></p>	<p><i>usporadúva zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávaní zapisuje znakmi $>$, $<$, $=$ (aj spamäti)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>○ vie krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok.</i> <i>○ sčítuje a odčítuje zlomky s rovnakými menovateľmi</i> <i>○ vie nájsť ľubovoľného spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa). sčítuje a odčítuje zlomky s nerovnakými menovateľmi</i> <i>○ vie rozlíšiť pravý a nepravý zlomok, vie zlomok zapísať v tvare zmiešaného čísla a naopak</i> <i>○ vie písomne násobiť a deliť zlomok celým číslom</i> <i>○ vie vypočítať zlomkovú časť z celku</i> 		
--	--	---	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom</i> ○ <i>vie pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať (sčítať, odčítať, násobiť a deliť a ich kombinácie) so zlomkami.</i> ○ <i>Rozumie pojmom: perióda, odhad výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny)</i> ○ <i>vie previesť a zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a opačne</i> ○ <i>vie určiť periódu pri prevode zlomku na desatinné číslo.</i>		
--	--	--	---	--	--

<p>pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy</p>	<p style="text-align: center;">2. Percentá</p> <p>2.1 Percento, základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent. 2.2 Promile. Použitie promile v praxi. 2.3 Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel. 2.4 Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom. 2.5 Jednoduché úrokovanie. 2.6 Riešenie slovných úloh a podnetových úloh.</p>	<p><i>Percento (%), zlomok, základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent, promile (‰), desatinné číslo,...</i> <i>Kruhový diagram, stĺpcový diagram, časť celku, percento, počet percent, odhad,...</i> <i>Istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková Miera, štatistické údaje, tabuľky, diagramy, grafy, kurzový lístok, valuty,...</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vie vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu</i> • <i>vie rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, rozlíšiť, pomenovať a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vie uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života</i> • <i>vie vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent</i> • <i>vie vypočítať základ, keď poznáme počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent</i> • <i>vie vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu</i> 	<p>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP PPZ RTM OSR</p>	
--	--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • <i>pozná vzťah medzi zlomkami, percentami, vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami</i> <i>vie čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne, vie znázorniť na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v kruhovom diagrame.</i> • <i>porovnáva viacero časti z jedného celku a porovnanie zobrazí vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom</i> • <i>vie vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, vykonávať</i>	
--	--	--	--	--

			<p><i>jednoduché úrokovanie, vypočítať hľadajú istinu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vie riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).</i> 		
<p>rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán) vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie</p>	<p>3. Objem a povrch kvádra a kocky</p> <p>3.1 Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán.</p> <p>3.2 Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, nárys, pôdorys, a bokorys, úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti</p> <p>3.3 Sieť kvádra a kocky.</p> <p>3.4 Objem kvádra a kocky.</p> <p>3.5 Jednotky objemu m³, dm³, cm³, mm³ hl, liter, dl, cl, ml a ich premena.</p> <p>3.6 Povrch kvádra a kocky.</p>	<p><i>Priestor, vzor, obraz, náčrt, sieť, voľné rovnobežné premietanie, perspektíva, kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany,... Teleso, jednoduché a zložené teleso, nárys, bokorys, pôdorys, sieť kvádra, sieť kocky... Objem, povrch, kváder, kocka, jednotky povrchu, jednotky</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vie načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky</i> • <i>vie načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky</i> 	<p><i>EV OŽZ ENV OČaP</i></p>	

<p>merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov</p>		<p><i>objemu meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, hektoliter, liter, deciliter, centiliter, mililiter, premena jednotiek,...</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vie kresliť nárys, bokorys a pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek samostatne načrtnúť sieť</i> • <i>pozná vzťah 1 liter = 1 dm³ a vie premieňať základné jednotky objemu</i> • <i>rieši primerané slovné úlohy na výpočet povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek obsahu rieši primerané slovné úlohy na výpočet objemu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek objemu.</i> 		
<p>rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a</p>	<p>4. Pomer. Priama a nepriama úmernosť 4.1 Pomer, rozdeľovanie celku v danom pomere. 4.2 Mierka plánu a mapy. Riešenie úloh.</p>	<p><i>Pomer, prevrátený pomer, postupný pomer, plán, mapa, mierka plánu a mapy,.. Priama a nepriama úmernosť,</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vie vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer</i> • <i>vie zapísať a</i> 	<p>ENV MEV MUV OŽZ</p>	

plánov	<p>4.3 Priama a nepriama úmernosť. 4.4 Jednoduchá trojčlenka (aj zložená). 4.5 Využitie priamej úmernosti v praxi (kontextové a podnetové úlohy).</p>	<p><i>trojčlenka, rovnica priamej a nepriamej úmernosti, tabuľka úmernosti,...</i></p>	<p><i>upraviť daný pomer, deliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, zväčšiť (zmenšiť) dané číslo v danom pomere</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>chápe postupný pomer ako skrátенý zápis jednoduchých pomerov, vie zapísať a upraviť postupný pomer</i> • <i>rieši primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy</i> • <i>rieši úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti, rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť, riešiť úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou.</i> 	<p>VV VR OČaP PPZ RTM OSR</p>	
--------	--	--	--	---	--

<p>prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu</p>	<p style="text-align: center;">5. Kombinatorika - riešenie úloh</p> <p>5.1 Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií).</p> <p>5.2 Rôzne spôsoby vypisovania na jednoduchých úlohách (bez podmienok; využiť pravidlo súčtu).</p> <p>5.3 Objavovanie možností a zákonitostí. Pravidlo súčinu.</p> <p>5.4 Úlohy s podmienkami (propedeutika základných modelov kombinatoriky).</p> <p>5.5 Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov).</p> <p>5.6 Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram (stromový graf), príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností</p>	<p><i>: Dáta, údaje, prvky, predmety, skupiny, spoločné znaky, systém, triedenie, možnosť, zákonitosť, strom logických možností, pravidlo súčtu, pravidlo súčinu, tabuľka, jednoduchý diagram Stromový diagram, tabuľka, možnosti, všetky možnosti, možné riešenia,...</i></p>	<p>: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vypisuje všetky možnosti podľa určitého systému</i> • <i>tvorí systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností</i> • <i>systematicky usporadúva daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín</i> • <i>vie z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním</i> • <i>získava skúsenosť s prácou a organizáciou v konkrétnych súboroch predmetov</i> • <i>rieši rôzne</i> 	
---	---	--	---	--

			<p><i>primerané a jednoduché kombinatorické úlohy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>používa pravidlá súčtu a súčinu pri riešení jednoduchých kombinatorických úloh</i> • <i>vie vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčinu a pomocou názoru</i> • <i>znázorňuje dáta, údaje v tabuľke a stromovým diagramom</i>		
--	--	--	--	--	--

Použité skratky:

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

ENV- environmentálna výchova

MEV- mediálna výchova

MUV- multikultúrna výchova

DOV- dopravná výchova

OŽZ- ochrana života a zdravia

PPZ- tvorba projektu a prezentačné zručnosti

VV- vlastenecká výchova

VR- výchova k manželstvu a rodičovstvu

RTM- rozvoj tvorivého myslenia

OČaP- ochrana človeka a prírody

EV- estetická výchova

RVaTLK – regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na osemročnom gymnáziu je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„ Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Obsahový a výkonový štandard uvedený pre jednotlivé ročníky je štandard, ktorý sa má splniť najneskôr v uvedenom ročníku.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov

Čísla, premenná a početové výkony s číslami
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
Geometria a meranie
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Logika, dôvodenie, dôkazy.

V tematickom okruhu **Čísla, premenná a početové výkony s číslami** sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiaci sa oboznamujú s algoritmami početových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu **Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy** žiaci objavujú kvantitatívne a priestorové vzťahy, zoznámia sa s pojmom premennej veličiny a jej prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. Skúmanie týchto súvislostí smeruje k zavedeniu pojmu funkcie.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

V tematickom okruhu **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**, v ktorej sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, čítať a tvoriť grafy, diagramy a tabuľky dát, rozumieť bežným pravdepodobnostným a štatistickým vyjadreniam.

V tematickom okruhu **Logika, dôvodenie, dôkazy**, ktorý sa prelína celým matematickým učivom, rozvíjajú žiaci svoju schopnosť logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom matematiky na osemročnom gymnáziu je, aby žiaci získali schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať u žiakov logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiaci by mali spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Výsledkom vyučovania matematiky na osemročnom gymnáziu by malo byť správne používanie matematickej symboliky a znázorňovania a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy. Žiaci by mali vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika sa

podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

Má podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebazvedelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

3. Obsah a základné predmetové kompetencie

V našej škole bude matematika v 3. ročníku vyučovaná v počte 165 hodín ročne (132 hodín + 33 hodín ŠkVP).

Prehľad tematických celkov:

I. Premenná, výraz, rovnica

- Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením.
- Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika). Overenie, či dané číslo je riešením slovnej úlohy.
- Zápis vzťahov vychádzajúcich z jednotlivých operácií, z porovnávaní. Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné. Vzorce. Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca. Dovoľovanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch.
- Využitie úloh na priamu a nepriamu úmernosť na propedeutiku funkcií.

II. Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

- Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov.
- Trojuholník určený stranami - (sss).
- Trojuholník určený stranami a uhlami – (sus, usu).
- Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku.
- Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka.
- Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností.
- Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy.

III. Rovnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka

- Rovnobežky preťaté priamkou (priečkou).
- Striedavé a súhlasné uhly pri rovnobežkách.
- Rovnobežníky a ich základné vlastnosti vyplývajúce z rovnobežnosti.
- Lichobežník. Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností.
- Jednoduché konštrukcie rovnobežníkov a lichobežníka.
- Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžnika a trojuholníka.
- Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).
- Obvod a obsah lichobežníka.
- Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).

IV. Kruh, kružnica

- Kruh, kružnica.
- Dotyčnica ku kružnici, jej poloha voči príslušnému polomeru.
- Tetiva kružnice.
- Kružnicový oblúk a kruhový výsek (odsek), ich stredový uhol.
- Obsah kruhu a dĺžka kružnice (obvod kruhu).
- Ako propedeutika aj výpočet medzikružia.
- Kontextové úlohy.

V. Hranoly

- Hranol, jeho znázornenie a sieť.
- Objem a povrch hranola.
- Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu hranola (aj v slovných úlohách z praxe).

VI. Pravdepodobnosť, štatistika

- Pravdepodobnostné hry a pokusy.
- Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí.
- Číselné porovnávanie šancí.
- Plánovitý zber údajov a ich systemizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch.
- Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov.

VII. Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

- Druhá a tretia mocnina a odmocnina. Mocniny s mocniteľom – prirodzeným číslom
- Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami.
- Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 < a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke.

- Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach.
- Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku.
- Pravidlá počítania s mocninami- súčet, súčin a umocňovanie mocnín

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti
- zobrazí čísla na číselnej osi
- vykonáva spamäti aj písomne základné početové výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie)
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov
- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy
- rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a plánov
- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán)
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria
- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu

- vykonáva zber, zápis, interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie
- je schopný orientovať sa v množine údajov
- vie prisúdiť výrokom z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu,
- v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav

- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami

Premenná, výraz, rovnica

Obsahový štandard:

Číselný výraz, rovnosť číselných výrazov, platná rovnosť, neplatná rovnosť, rovnica, nerovnosť, nerovná sa, je rôzne od, znaky =, ≠, riešenie úlohy, hodnota číselného výrazu, .. Zápis, postup riešenia, výpočet, skúška správnosti, ... Výraz s premennou (algebraický výraz), koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej), neznáma veličina vo vzorci, vzorec (skrátенý zápis vzťahov), početové výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie,

delenie, vynímanie pred zátvorku, ekvivalentné úpravy, skúška správnosti,... Priama a nepriama úmernosť, závislosť veličín, tabuľka, pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf, znázornenie priamej a nepriamej úmernosti grafom.

Výkonový štandard: Žiak

- *osvojí si pojem číselný výraz*
- *sčíta, odčíta, násobí a delí primerané číselné výrazy*
- *určí počet členov v číselnom výraze*
- *vie rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov*
- *vie riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici, vie zapísať postup riešenia slovnej úlohy správne a primerane so zadaním slovnej úlohy využíva početové výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie*
- *vie overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy*
- *vie rozlišovať medzi číselným výrazom a výrazom s premennou, zostaviť jednoduchý výraz s premennou, určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej*
- *vie určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej*
- *vie sčítavať a odčítavať výrazy s premennou, násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly*
- *vie vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 2 \cdot (a + b)$; $o = z + 2 \cdot a$)*
- *vie zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine*
- *vie určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc*
- *vie znázorniť graf priamej (nepriamej) úmernosti v pravouhlej sústave súradníc (znázorniť priamu a nepriamu úmernosť graficky) ako propedeutika.*

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Obsahový štandard: *Trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly, ...), ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník, rozbor konštrukčnej úlohy, náčrt, konštrukčný postup, zhodnosť dvoch trojuholníkov, konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu, skúška správnosti konštrukcie,... Trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$,... Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, strany trojuholníka, ramená, základňa, hlavný vrchol, vnútorné a vonkajšie uhly, ... Výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka, body trojuholníka, body ležiace mimo trojuholníka,...*

Výkonový štandard: Žiak

- *vie rozlíšiť základné prvky trojuholníka*
- *pozná vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a vie vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka*
- *samostatne rieši úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov*
- *vie vykonať rozbor konštrukčnej úlohy, vysvetliť a zapísať konštrukčný postup zostrojenia trojuholníka (aj pomocou skôr osvojenej matematickej symboliky)*
- *vie zostrojiť trojuholník podľa konštrukčného postupu s využitím vety sss, sus a usu*
- *pozná vetu o trojuholníkovej nerovnosti pri konštrukcii trojuholníka podľa sss*
- *pozná vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a o súčte vnútorného a vonkajšieho uhla pri tom istom vrchole trojuholníka.*
- *vie popísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich vlastnosti*
- *vie presne a čisto narysovať ľubovoľný rovnostranný a rovnoramenný trojuholník.*

- *vie uviesť príklady rovnostranného a rovnoramenného trojuholníka z reálneho života.*
- *pozná vlastnosti výšok v trojuholníku, vie zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom)*
- *vie zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom trojuholníku*
- *rieši ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka (rovnobežníky, štvoruholníky,...). Zostrojil obdĺžnik, štvorec, kosodĺžnik, kosoštvorec.*

Ravnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka

Obsahový štandard: *Ravnobežnosť, ravnobežné priamky (ravnobežky), rôznobežky, priečka, uhol, veľkosť uhla, súhlasné a striedavé uhly, Štvoruholníky, ravnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, strany, veľkosti strán, vnútorné uhly ravnobežníka (štvoruholníka), dve výšky ravnobežníka, uhlopriečky, priesečník (stred) uhlopriečok ravnobežníka (vlastnosti), ravnobežníka, súčet vnútorných uhlov ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$),... Pravý, ostrý a tupý uhol, základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, obecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník,... Obvod a obsah ravnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika) a trojuholníka, Strany lichobežníka, základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, obvod a obsah lichobežníka,...*

Výkonový štandard: Žiak

- *vie zostrojil dve ravnobežné priamky (ravnobežky) a, b, ktoré sú preťaté priečkou p*
- *vie určiť a vymenovať súhlasné a striedavé uhly pri dvoch ravnobežných priamkach preťatých priečkou, pozná vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov, rieši úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov.*
- *Vie načrtnúť a pomenovať ravnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a poznať ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku).*
- *Vie narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky. Vie načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky*
- *vie zostrojil ľubovoľný lichobežník (obecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa zadaných prvkov a na základe konštrukčného postupu*
- *vie riešiť a narysovať primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka (a s využitím poznatkov ravnobežníkov a lichobežníka).*
- *pozná základné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a trojuholníka*
- *vie vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a trojuholníka (aj z obsahu). rieši slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode ravnobežníkov, trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.*
- *pozná vzorec pre výpočet obvodu a obsahu lichobežníka.*
- *Vie vypočítať obvod a obsah lichobežníka*
- *rieši slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode ravnobežníkov, trojuholníka, lichobežníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.*

Kruh, kružnica

Obsahový štandard: *Kruh K - kružnica k ako množiny bodov určitej vlastnosti, stred kruhu (kružnice), polomer a priemer kruhu (kružnice),... Vzájomná poloha kružnice a priamky,*

sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, vzdialenosť stredu od tetivy, Talesova kružnica, ... Kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek (odsek), ... Obsah kruhu, dĺžka kružnice, medzikružie, Ludolfove číslo a jeho približné hodnoty π 3,14 (resp.), polomer, priemer, $S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$,

Výkonový štandard: Žiak

- *Vie zostrojiť a zapísať kružnicu k a kruh K s daným polomerom r (alebo s daným priemerom d)*
- *vie vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice k (kruhu K).*
- *vie určiť vzájomnú polohu kružnice k a priamky p*
- *vie zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k v určenom bode ležiacom na kružnici k .*
- *vie zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice k zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice*
- *vie na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk, prípadne kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu*
- *vie v kruhu vyznačiť kruhový výsek, prípadne kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu. vie v kruhu vyznačiť kruhový odsek*
- *pozná približné hodnoty Ludolfovoho čísla $\pi = 3,14$*
- *vie vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice ($S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$)*

Hranoly

Obsahový štandard: *Teleso, kocka, kváder, hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký), sieť, povrch, objem, vrcholy, hrany, steny, jednotky obsahu a objemu, ...*

Výkonový štandard: Žiak

- *Vie načrtnúť kocku, kváder, hranol vo voľnom rovnobežnom premietaní*
- *pozná vlastnosti podstavy a plášťa hranola, vie určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola*
- *vie zostrojiť sieť kolmého hranola*
- *vie použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, hranola a kvádra)*
- *vie vypočítať objem a povrch kocky, hranola a kvádra (aj v slovných úlohách).*

Pravdepodobnosť a štatistika

Obsahový štandard: *Udalosť, pravdepodobnosť, pokus, početnosť, relatívna početnosť, možné a nemožné udalosti, ... Štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie, jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer, ... Tabuľka, grafické znázornenie údajov, kruhový diagram, stĺpcový graf, interpretácia údajov, ...*

Výkonový štandard: Žiak

- *získava skúsenosti z porovnávania rôznych udalosti z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti*
- *vie uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty*
- *vie posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti*
- *vie rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti.*
- *Vie vypočítať relatívnu početnosť udalosti.*

- *vie spracovať, plánovite a systematicky zhromažďovať a triediť údaje v experimente, zo zhromaždených údajov vybrať štatistický súbor*
- *vie vypočítať aritmetický priemer z primeraných údajov.*
- *Vie zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky, čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, z kruhového diagramu a z stĺpcového grafu, znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým grafom.*

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Obsahový štandard: *Súčin rovnakých činiteľov, druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla, základ mocniny (mocnenec), exponent (mociteľ), $x^2 = (-x)^2$, druhá odmocnina, znak odmocnenia, základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny, tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny, zápis tretej odmocniny, mocniny čísla 10, n-tá mocnina ľubovoľného čísla (a) pre konkrétne hodnoty n , n je prirodzené číslo, veľmi veľké a veľmi malé čísla, čísla zapísané v tvare $a \cdot 10^n$, odhad, zaokrúhľovanie,...*

Výkonový štandard: Žiak

- *prečíta správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určí v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent).*
- *vie zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov.*
- *pozná zápis n-tej mocniny ľubovoľného čísla a , kde n je prirodzené číslo*
- *vie vypočítať druhú mocninu ľubovoľného racionálneho čísla a druhú odmocninu kladného racionálneho čísla na kalkulačke*
- *vie vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100*
- *vie zapísať ako mocninu čísla: 100, 1000, 10 000, ...*
- *vie zapísať veľmi veľké čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 < a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$)*
- *vie riešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania*

4. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov predmetu matematika je:

- dokonalé poznanie žiakov
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);
- uplatňovanie účelnej organizácie práce
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov;
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce;
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v matematike s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy a úzku spoluprácu s ostatnými výchovnými činiteľmi.

4.1 Metodicko-organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

Zo štvrtého ročníka sme presunuli tematický celok Mocniny a odmocniny z dôvodu potrieb iných predmetov (fyzika, geografia, chémia)

33 hodín vrámci školského vzdelávacieho programu bude využitých na zaradenie logických úloh a rébusov a tvorbu žiackeho projektu- Zbierky netradičných matematických úloh, rozšírenie tem. celku rovnobežníky o náročnejšie úlohy.

Integrácia intelektovo nadaných žiakov- rozširujúce témy:

Riešenie úloh využitím množín a diagramov

Logické úlohy , rébusy

Súmernosti v rovine

5. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	Informačno - receptívna Reprodukčná Problémový výklad Heuristická Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Riešenie úloh, rozhovor, práca s knihou Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s kalkulačkou - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	Problémový výklad Heuristická Výskumná	Slovná úloha – nastolenie problému, hľadanie súvislostí, určenie vzťahu, konštrukcia grafu, určenie vlastností funkcie Riešenie úloh, rozhovor, práca s knihou Samostatné riešenie problémových úloh žiakmi	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia
Geometria a meranie	Informačno - receptívna Reprodukčná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu – konštrukčné úlohy, výpočty obsahov, obvody,	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT

	Problémový výklad Výskumná	objemov a povrchov Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia Samostatné riešenie úloh žiakmi – vhodné meranie, použitie vhodných meradiel, spracovanie nameraných údajov	- tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Vychádzka – pozorovanie, prehlbovanie a aplikácia poznatkov, získavanie materiálov
Kombinatorika	Informačno - receptívna Problémový výklad Heuristická	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Nastolenie problému – usporiadanie súboru, hľadanie súvislostí Používať a prispôbovať rôzne stratégie zisťovania počtu možností – problémové úlohy, rozhovor, práca s knihou	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov
Pravdepodobnosť	Informačno - receptívna Problémový výklad Heuristická Výskumná	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Nastolenie a riešenie problému, zdôvodnenie riešenia – odhad rizika, pravdepodobnosť v športe, súťažiacich Hľadanie spôsobov a možností usporiadania súboru, rozhovor, práca s knihou Samostatné riešenie problémových úloh – pravdepodobnosť okolo nás – genetika, dedičnosť	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia - využitie rôznych prameňov informácií
Štatistika	Informačno - receptívna Reproduktívna Heuristická <i>Výskumná metóda</i>	Výklad – zavedenie pojmov, vzorové riešenie Riešenie úloh podľa návodu – spracovanie dát Riešenie úloh - porovnávanie hodnôt štatistického znaku. Formulácia hypotéz a ich hodnotenie Prieskum verejnej mienky, štatistické výskumy, spracovanie údajov, tvorba grafov	Vyučovacia hodina -frontálna, individuálna, skupinová práca - preberanie nového učiva, aplikácia učiva, systematizácia učiva - práca s IKT, použitie vhodného softvéru - práca s kalkulačkou - tvorba a prezentácia projektov Domáca príprava žiakov, tvorba projektov Exkurzia - využitie rôznych prameňov informácií

6. Učebné zdroje

MATEMATIKA 7. ročník ZŠ	Šedivý – Čeretková: Matematika pre 7. ročník ZŠ, 1. časť, 2. časť, v tlač, Vydavateľstvo SPN
UČEBNÉ POMÔCKY A DIDAKTICKÁ TECHNIKA	Zbierky úloh, PC, Dataprojektor, program Cabri geometria, tabuľa
MATEMATIKA 8. ročník ZŠ	Šedivý – Čeretková: Matematika pre 8. ročník ZŠ, 1. časť, 2. časť, prepracované vydanie, v tlač, Vydavateľstvo SPN

7. Začlenenie prierezových tém**Mediálna výchova**

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Konkrétne začlenenie témy: Využitie grafov a tabuliek pri výrazoch a rovniciach

Dopravná výchova

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb po ceste - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy v témach rovnice, rovnobežníky

Osobnostný a sociálny rozvoj

Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, dvoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľovanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj rodinnej výchove.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným

prostredím vo svojom okolí, ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy- rovnobežníky, štatistika, objemy a povrchy telies

Multikultúrna výchova

Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziludskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebavyjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziludských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Ochrana života a zdravia

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy.

Konkrétne začlenenie témy: Vytvorenie zbierky žiakmi vymyslených netradičných úloh

Vlastenecká výchova

Jedným z cieľov vlasteneckej výchovy je posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Jej cieľom je „utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami.

Konkrétne začlenenie témy: Využitie grafov a tabuliek pri štatistike, slovné úlohy súvisiace s danou témou

Rozvoj tvorivého myslenia

Tvorivá práca je dôležitá pre každého, a to z troch hlavných dôvodov:

- 1. rozvíja v žiakoch schopnosť premýšľať tvorivým spôsobom,*
- 2. zvyšuje motiváciu žiakov, tvorivosť uspokojuje ľudskú potrebu niečo vytvárať a byť za to ocenený. Tvorivá práca môže uspokojovať potrebu sebarealizácie i potrebu uznania*
- 3. prostredníctvom vlastného vyjadrenia poskytuje príležitosť sledovať pocity a osvojiť si zručnosti. Žiaci potrebujú dať svojim zážitkom a skúsenostiam osobný význam a podeliť sa o ne s ostatnými.*

Konkrétne začlenenie témy: Vytvorenie zbierky žiakmi vymyslených netradičných úloh

Ochrana človeka a prírody

Žiaci získavajú nevyhnutné vedomosti, zručnosti, poznatky a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Konkrétne začlenenie témy: Slovné úlohy súvisiace s danou témou

Estetická výchova

Cieľom estetickéj výchovy je kultivovanie osobnosti žiakov prostredníctvom vnímania krásy, rozvíjaním fantázie a kreativity.

Konkrétne začlenenie témy: Zobrazenie hranola, rysovania rovnobežníkov

8. Hodnotenie

Zásady hodnotenia

(1) Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

(2) Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia.

(3) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

a) priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

b) celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

(4) V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

(5) Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.

(6) Pri hodnotení žiaka sa posudzujú získané kompetencie v súlade s učebnými osnovami a schopnosť ich využívať v oblastiach:

- a) komunikačných schopností, najmä ústne a písomné spôsobilosti,
- b) čitateľskej gramotnosti,
- c) jazykových schopností v štátnom jazyku, v materinskom jazyku, v cudzích jazykoch,
- d) využívania informačno-komunikačných technológií,
- e) matematickej gramotnosti a prírodných vied,
- f) sociálnych kompetencií,
- g) multikultúrnych kompetencií,
- h) manuálnych zručností a ich využití v praktických cvičeniach,
- i) umeleckých a psychomotorických schopností,
- j) analýzy problémov a schopnosti ich riešenia,
- k) osobnostných vlastností ako porozumenie, znášanlivosť, tolerancia, priateľstvo,
- l) kontrolovania a regulovania svojho správania, ochrany svojho zdravia a životného prostredia a etických princípov.

Získavanie podkladov na hodnotenie

(1) Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne,) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, pozorovania) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- f) rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

(2) Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

- (3) Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.
- (4) Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.
- (5) Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.
- (6) Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka.
- (7) Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:
- a) známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede,
  - b) známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce, pohybové činnosti,
  - c) posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Hodnotenie prospechu

- (1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:
- 1 – výborný,
  - 2 – chválitebný,
  - 3 – dobrý,
  - 4 – dostatočný,
  - 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené

vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Postup pri hodnotení žiaka

- (1) Stupeň prospechu určí učiteľ, ktorý vyučuje príslušný predmet.
- (2) V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia stupeň prospechu žiaka za hodnotiace obdobie po vzájomnej dohode.
- (3) Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie. Riaditeľ určí spôsob, akým budú triedni učelia a vedenie školy informovaní o stave hodnotenia žiaka v triede, zabezpečí zjednotenie hodnotiacich kritérií u všetkých učiteľov školy.
- (4) Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3.
- (5) Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne preukázateľným spôsobom o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Klasifikácia v predmete matematika sa na osemročnom gymnáziu uskutočňuje na základe bodového systému.

Pravidlá bodového systému:

Žiak je počas školského roka skúšaný ústnou aj písomnou formou. Každá ústna aj písomná odpoveď je hodnotená bodovo: **počet získaných bodov/maximálny možný počet bodov.**

Do celkovej známky sa okrem písomných prác a ústnych odpovedí hodnotí :

- aktivita na hodinách /+1 alebo -1 bod/
- zapojenie sa do matematických súťaží
(MAKS,PYTAGORIÁDA,OLYMPIÁDA,KLOKAN.....)
  - /+1-+5bodov/

Zabudnutá domáca úloha pri náhodnej kontrole je - 1 bod

Na konci klasifikačného obdobia sa všetky body spočítajú, vypočíta sa percento úspešnosti: počet získaných bodov/ možný bodový zisk a vyhodnotí sa známku:

100% - 90%   1

89% - 75%   2

74% - 50%   3

49% - 25%   4

24% - 0%   5

Poznámka

Hodnotenie a klasifikácia žiakov boli vypracované na základe Metodického pokynu č.7/2009- R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p>používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie</p> <p>číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti</p> <p>zobrazí čísla na číselnej osi</p> <p>vykonáva spamäti aj písomne základné početné výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie)</p> <p>zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početných výkonov</p> <p>pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy</p>	<p>1. Premenná, výraz, rovnica</p> <p>1.1 Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením.</p> <p>1.2 Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika).</p> <p>1.3 Overenie, či dané číslo je riešením slovnej úlohy.</p> <p>1.4 Zápis vzťahov vychádzajúcich z jednotlivých operácií, z porovnávania.</p> <p>1.5 Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné.</p> <p>1.6 Vzorce. Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca.</p> <p>1.7 Dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch.</p> <p>1.8 Využitie úloh na priamu a nepriamu úmernosť na propedeutiku funkcií.</p>	<p><i>Číselný výraz, rovnosť číselných výrazov, platná rovnosť, neplatná rovnosť, rovnica, nerovnosť, nerovná sa, je rôzne od, znaky =, ≠, riešenie úlohy, hodnota číselného výrazu, .. Zápis, postup riešenia, výpočet, skúška správnosti, ... Výraz s premennou (algebraický výraz), koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej), neznáma veličina vo vzorci, vzorec (skrátенý zápis vzťahov), početné výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, vynímanie pred zátvorku, ekvivalentné úpravy, skúška správnosti, ... Priama a nepriama úmernosť, závislosť veličín, tabuľka, pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf, znázornenie priamej a</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ osvojí si pojem číselný výraz ○ sčíta, odčíta, násobí a delí primerané číselné výrazy ○ určí počet členov v číselnom výraze ○ vie rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov ○ vie riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici, vie zapísať postup riešenia slovnej úlohy správne a primerane so zadaním slovnej úlohy využíva početné výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie ○ vie overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy ○ vie rozlišovať medzi číselným výrazom a 	<p>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP PPZ RTM OSR</p>	

		<p><i>nepriamej úmernosti grafom.</i></p>	<p><i>výrazom s premennou, zostaviť jednoduchý výraz s premennou, určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej</i> ○ <i>vie sčítovať a odčítavať výrazy s premennou, násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly</i> ○ <i>vie vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 2 \cdot (a + b)$; $o = z + 2 \cdot a$)</i> ○ <i>vie zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine</i> ○ <i>vie určiť súradnice daného bodu</i> 		
--	--	---	---	--	--

			<p><i>zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o <i>vie znázorniť graf priamej (nepriamej) úmernosti v pravouhlej sústave súradníc (znázorniť priamu a nepriamu úmernosť graficky) ako propedeutika.</i> 		
<p>pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov</p>	<p>2. Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov</p> <p>2.1 Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov.</p> <p>2.2 Trojuholník určený stranami - (sss).</p> <p>2.3 Trojuholník určený stranami a uhlami – (sus, usu).</p> <p>2.4 Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku.</p> <p>2.5 Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka.</p> <p>2.6 Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností.</p> <p>2.7 Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy.</p>	<p><i>Trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly, ...), ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník, rozbor konštrukčnej úlohy, náčrt, konštrukčný postup, zhodnosť dvoch trojuholníkov, konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu, skúška správnosti konštrukcie,... Trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$,... Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, strany trojuholníka, ramená, základňa, hlavný vrchol, vnútorné a</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> o <i>vie rozlíšiť základné prvky trojuholníka</i> o <i>pozná vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a vie vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka</i> o <i>samostatne rieši úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov</i> o <i>vie vykonať rozbor konštrukčnej úlohy, vysvetliť a zapísať konštrukčný postup zostrojenia trojuholníka (aj pomocou skôr</i> 	<p><i>EV DOV</i></p>	

		<p><i>vonkajšie uhly, ... Výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka, body trojuholníka, body ležiace mimo trojuholníka,...</i></p>	<p><i>osvojenej matematickej symboliky)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie zostrojiť trojuholník podľa konštrukčného postupu s využitím vety sss, sus a usu</i> ○ <i>pozná vetu o trojuholníkovej nerovnosti pri konštrukcii trojuholníka podľa sss</i> ○ <i>pozná vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a o súčte vnútorného a vonkajšieho uhla pri tom istom vrchole trojuholníka.</i> ○ <i>vie popísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich vlastnosti</i> ○ <i>vie presne a čisto narysovať ľubovoľný rovnostranný a rovnoramenný trojuholník.</i> ○ <i>vie uviesť príklady</i> 		
--	--	--	---	--	--

			<p><i>rovnostranného a rovnoramenného trojuholníka z reálneho života.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>pozná vlastnosti výšok v trojuholníku, vie zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom</i> ○ <i>vie zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom trojuholníku</i> ○ <i>rieši ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka (rovnobežníky, štvoruholníky,...). Zostrojíť obdĺžnik, štvorec, kosodĺžnik, kosoštvorec.</i> 		
<p>pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a</p>	<p>3. Rovnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka</p> <p>3.1 Rovnobežky pret'até priamkou (priečkou).</p>	<p><i>Rovnobeznosť, rovnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky, priečka, uhol, veľkosť uhla, súhlasné a striedavé uhly, Štvoruholníky,</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky) a, b, ktoré sú pret'até priečkou p</i> ○ <i>vie určiť a</i> 	<p><i>EV DOV OŽZ OČaP ENV</i></p>	

<p>najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov</p>	<p>3.2 Striedavé a súhlasné uhly pri rovnobežkách. 3.3 Rovnobežníky a ich základné vlastnosti vyplývajúce z rovnobežnosti. 3.4 Lichobežník. Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností. 3.5 Jednoduché konštrukcie rovnobežníkov a lichobežníka. 3.6 Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžnika a trojuholníka. 3.7 Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života). 3.8 Obvod a obsah lichobežníka. 3.9 Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).</p>	<p><i>rovnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník (stred) uhlopriečok rovnobežníka (vlastnosti), rovnobežníka, súčet vnútorných uhlov ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$),... Pravý, ostrý a tupý uhol, základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, obecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník,... Obvod a obsah rovnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika) a trojuholníka, Strany lichobežníka, základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, obvod a obsah lichobežníka,...</i></p>	<p><i>vymenovať súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priečkou, pozná vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov, rieši úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Vie načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a poznať ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku).</i> ○ <i>Vie narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky. Vie načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky</i> ○ <i>vie zostrojiť ľubovoľný</i> 		
--	---	---	--	--	--

			<p><i>lichobežník (obecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa zadaných prvkov a na základe konštrukčného postupu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie riešiť a narysovať primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka (a s využitím poznatkov rovnobežníkov a lichobežníka).</i> ○ <i>pozná základné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a trojuholníka</i> ○ <i>vie vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a trojuholníka (aj z obsahu). rieši slovné (kontextové a</i> 		
--	--	--	--	--	--

			<p><i>podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníkov, trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>pozná vzorec pre výpočet obvodu a obsahu lichobežníka.</i> ○ <i>Vie vypočítať obvod a obsah lichobežníka</i> ○ <i>rieši slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníkov, trojuholníka, lichobežníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</i> 		
<p>pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich</p>	<p>4. Kruh, kružnica</p> <p>4.1 Kruh, kružnica.</p> <p>4.2 Dotyčnica ku kružnici, jej poloha voči príslušnému polomeru.</p>	<p><i>Kruh K - kružnica k ako množiny bodov určitej vlastnosti, stred kruhu (kružnice), polomer a priemer kruhu</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Vie zostrojiť a zapísať kružnicu k a kruh K s daným polomerom r (alebo s daným priemerom</i> 	<p><i>EV</i></p> <p><i>DOV</i></p> <p><i>OŽZ</i></p>	

<p>vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov</p>	<p>4.3 Tetiva kružnice. 4.4 Kružnicový oblúk a kruhový výsek (odsek), ich stredový uhol. 4.5 Obsah kruhu a dĺžka kružnice (obvod kruhu). Ako propedeutika aj výpočet medzikružia. 4.6 Kontextové úlohy.</p>	<p><i>(kružnice),... Vzájomná poloha kružnice a priamky, sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, vzdialenosť stredu od tetivy, Talesova kružnica,... Kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek (odsek),... Obsah kruhu, dĺžka kružnice, medzikružie, Ludolfove číslo a jeho približné hodnoty π 3,14 (resp.), polomer, priemer, $S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$,</i></p>	<p><i>d)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice k (kruhu K).</i> ○ <i>vie určiť vzájomnú polohu kružnice k a priamky p</i> ○ <i>vie zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k v určenom bode ležiacom na kružnici k.</i> ○ <i>vie zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice k zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice</i> ○ <i>vie na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk, prípadne kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu</i> ○ <i>vie v kruhu vyznačiť</i> 	<p><i>OČaP ENV</i></p>	
---	--	--	--	----------------------------	--

			<p><i>kruhový výsek, prípadne kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu. vie v kruhu vyznačiť kruhový odsek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>pozná približné hodnoty Ludolfovho čísla $\pi = 3,14$</i> ○ <i>vie vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice ($S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$)</i> 		
<p>rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán) vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov</p>	<p>5. Hranoly 5.1 Hranol, jeho znázornenie a sieť. 5.2 Objem a povrch hranola. 5.3 Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu hranola (aj v slovných úlohách z praxe).</p>	<p><i>Teleso, kocka, kváder, hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký), sieť, povrch, objem, vrcholy, hrany, steny, jednotky obsahu a objemu,...</i></p>	<p>: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Vie načrtnúť kocku, kváder, hranol vo voľnom rovnobežnom premietaní</i> ○ <i>pozná vlastnosti podstavy a plášťa hranola, vie určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola</i> ○ <i>vie zostrojiť sieť kolmého hranola</i> ○ <i>vie použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, hranola a kvádra)</i> 	<p><i>EV DOV OŽZ OČaP ENV</i></p>	

			<ul style="list-style-type: none"> o <i>vie vypočítať objem a povrch kocky, hranola a kvádra (aj v slovných úlohách).</i> 		
<p>vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu</p> <p>vykonáva zber, zápis, interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie</p> <p>je schopný orientovať sa v množine údajov</p> <p>vie prisúdiť výrokom z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu</p> <p>vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu, v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav</p>	<p>6. Pravdepodobnosť, štatistika</p> <p>6.1 Pravdepodobnostné hry a pokusy.</p> <p>6.2 Rôzne úlohy na porovnávanie šanci rôznych udalostí.</p> <p>6.3 Číselné porovnávanie šanci.</p> <p>6.4 Plánovitý zber údajov a ich systemizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch.</p> <p>6.5 Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov.</p>	<p><i>Udalosť, pravdepodobnosť, pokus, početnosť, relatívna početnosť, možné a nemožné udalosti,...</i></p> <p><i>Štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie, jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer, ... Tabuľka, grafické znázornenie údajov, kruhový diagram, stĺpcový graf, interpretácia údajov, ...</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> o <i>získava skúsenosti z porovnávaní rôznych udalostí z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti</i> o <i>vie uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty</i> o <i>vie posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti</i> o <i>vie rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti.</i> o <i>Vie vypočítať relatívnu početnosť udalosti.</i> o <i>vie spracovať, plánovať a systematicky zhromažďovať a triediť údaje v experimente, zo zhromaždených</i> 	<p>ENV MEV MUV OŽZ VV VR OČaP PPZ RTM OSR</p>	

			<p><i>údajov vybrať štatistický súbor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>vie vypočítať aritmetický priemer z primeraných údajov.</i> ○ <i>Vie zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky, čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, z kruhového diagramu a z stĺpcového grafu, znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým grafom.</i> 		
<p>používa mocniny pri opise reálnej situácie číta, zapisuje a porovnáva mocniny</p>	<p>7. Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel</p> <p>7.1 Druhá a tretia mocnina a odmocnina. Mocniny s mocniteľom – prirodzeným číslom</p> <p>7.2 Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami.</p> <p>7.3 Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke.</p> <p>7.4 Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach.</p> <p>7.5 Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku.</p>	<p><i>Súčin rovnakých činiteľov, druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla, základ mocniny (mocnenec), exponent (mocniteľ), $x^2 = (-x)^2$, druhá odmocnina, znak odmocnenia, základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny, tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny, zápis</i></p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>prečíta správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určí v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent).</i> ○ <i>vie zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov.</i> 	<p><i>DOV VR VV MEV MUV ENV</i></p>	

	<p>7.6 Pravidlá počítania s mocninami- súčet, súčin a umocňovanie mocnín</p>	<p><i>tretej odmocniny, mocniny čísla 10, n-tá mocnina ľubovoľného čísla (a) pre konkrétne hodnoty n, n je prirodzené číslo, veľmi veľké a veľmi malé čísla, čísla zapísané v tvare $a \cdot 10^n$, odhad, zaokrúhľovanie,...</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>pozná zápis n-tej mocniny ľubovoľného čísla a, kde n je prirodzené číslo</i> ○ <i>vie vypočítať druhú mocninu ľubovoľného racionálneho čísla a druhú odmocninu kladného racionálneho čísla na kalkulačke</i> ○ <i>vie vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100</i> ○ <i>vie zapísať ako mocninu čísla: 100, 1000, 10 000, ...</i> ○ <i>vie zapísať veľmi veľké čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 < a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$)</i> ○ <i>vie riešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím</i> 		
--	---	--	---	--	--

			<i>zručností odhadu a zaokrúhľovania</i>		
--	--	--	--	--	--

Použité skratky:

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

ENV- environmentálna výchova

MEV- mediálna výchova

MUV- multikultúrna výchova

DOV- dopravná výchova

OŽZ- ochrana života a zdravia

PPZ- tvorba projektu a prezentačné zručnosti

VV- vlastenecká výchova

VR- výchova k manželstvu a rodičovstvu

RTM- rozvoj tvorivého myslenia

OČaP- ochrana človeka a prírody

EV- estetická výchova

RVaTLK – regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Stupeň vzdelávania ISCED 2A, 3A

Názov predmetu Občianska náuka

1. Charakteristika predmetu

Predmet vedie žiakov k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti.

Výchova a vzdelávanie v predmete smeruje k vytváraniu kľúčových kompetencií tým, že žiakov vedie k:

- podpore vedomia o jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- osvojovaniu noriem spoločenského správania a občianskeho spolužitia,
- zvládnutiu bežných situácií v osobnom i občianskom živote,
- nachádzaniu vlastného miesta a roly v spoločnosti,
- k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- uvedomovaniu si práv a povinností,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky,
- získavaniu orientácie v aktuálnom verejnom živote Slovenskej republiky i vo svete,
- pochopeniu podstaty demokracie, práv a povinností občanov, rozpoznávaní protiprávneho konania a uvedomeniu si jeho dôsledkov,
- rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu,
- úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
- budovaniu kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám,
- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií:

- **sociálnych a personálnych**
  - viesť žiakov k efektívnej spolupráci v skupine, pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
  - motivovať žiakov k diskusii v skupine,

- viesť žiakov prostredníctvom spoločných prezentácií, rozborov a hodnotenia práce k sebahodnoteniu ústneho a písomného prejavu a ďalších aktivít,
- viesť žiakov k utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu, k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- viesť žiakov k pozitívnej predstave o sebe samom, poznať a využívať silné stránky svojej osobnosti,
- kriticky hodnotiť svoje nedostatky,
- **spoločenských a občianskych**
  - oboznámiť žiakov s ich právami a povinnosťami vo všetkých oblastiach spoločenského života,
  - naučiť žiakov kultivovane obhajovať svoje práva v rôznych životných situáciách,
  - dôslednou a systematickou kontrolou zadávaných úloh navodzovať situácie k získaniu vedomia zodpovednosti za včasné plnenie zadávaných úloh a zodpovednosti za vlastnú prácu,
  - motivovať žiakov sledovať aktuálne dianie v živote spoločnosti doma a vo svete a dokázať k nemu zaujať stanovisko,
- **pracovných**
  - na konkrétnych situáciách naučiť žiakov dodržiavať pravidlá práce a správania sa,
  - naučiť žiakov využívať vedomosti v záujme vlastného rozvoja aj svojej prípravy na budúce povolanie,
  - naučiť žiakov získať si podklady pre dôležité rozhodnutia v rôznych oblastiach spoločenského života,
- **riešiť problémy**
  - zadávať problémové otázky a úlohy, ktoré žiaci samostatne riešia a prichádzajú k vlastným záverom a riešeniam,
  - viesť žiakov ku kritickému mysleniu, využívaniu logického myslenia,
  - viesť žiakov k tvorivému riešeniu úloh, ktoré dokážu prezentovať a obhajovať,
  - viesť žiakov ku spolupráci pri riešení problémov a úloh v skupine,
  - pripravovať žiakov na prípadný neúspech, naučiť ich vytrvalo hľadať ďalšie možnosti uplatnenia,
- **komunikačným**
  - naučiť žiakov počúvať druhých ľudí, vnímať neverbálnu komunikáciu,
  - naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať
  - rozvíjať komunikačné schopnosti riadenou diskusiou k učivu, ktoré má súvislosť s aktuálnymi problémami a dianím,
  - vhodnými učebnými aktivitami viesť žiakov k presnému a výstižnému vyjadrovaniu sa
  - vhodnými príkladmi a úlohami učiť žiakov klásť jasné a zrozumiteľné otázky, vytvárať problémové situácie, pri ktorých žiak v spolupráci s ostatnými vyhľadáva informácie, triedi ich a spracováva,
- **v oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT)**
  - viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačnej technológie pri tvorivých aktivitách,
  - viesť žiakov, aby nadobudli schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie a používať ich pri prezentácii,
- **k celoživotnému učeniu sa**
  - viesť žiakov k uvedomeniu si významu celoživotného vzdelávania v súčasnej spoločnosti,

- naučiť žiakov samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych oblastí spoločenského života,
- na vhodne zvolených ukázkach viesť žiakov k formulovaniu vlastných záverov, pri ktorých uplatnia teoretické znalosti a naučia sa obhájiť vlastné stanoviská,
- zadávať žiakom na spracovanie a riešenie úlohy, ktoré žiaci riešia samostatne alebo v skupinách, výsledky svojej práce prezentujú a získané informácie prepájajú do širších celkov, hľadajú medzi nimi súvislosti a vyvodzujú z nich závery.

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Kompetencie k celoživotnému učeniu sa

Vyvážene chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny. Uvedomovať si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva. Uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie. Uvedomovať si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam. Zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská. Viesť žiaka k chápaniu a rešpektovaniu kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Kompetencie sociálne a personálne

Žiak dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť ako člena skupiny. Vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami. Žiak si uvedomuje svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov. Dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch. Žiak pozná pravidlá spoločenského kontaktu. Rozvíjať potrebu autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja. Oboznámiť žiakov s rôznymi stratégiami učenia sa. Naučiť žiakov kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky vyšívajúť. Viesť žiakov k tomu, aby kriticky hodnotili svoj pokrok, prijímali spätnú väzbu a uvedomovali si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Sociálne komunikačné kompetencie

Viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačných technológií. Vedieť vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, spracovať a prezentovať jednoduchý projekt. Pri komunikácii používať adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie. Viesť žiakov k uplatňovaniu foriem takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Kompetencie riešiť problémy

Podnecovať žiakov k tvorivému mysleniu a logickému uvažovaniu. Viesť žiakov pri riešení problémov k využívaniu rôznych aj inovatívnych postupov, k formulovaniu argumentov a dôkazov na obhájenie svojich výsledkov. Navrhovať rôzne riešenia, spoznávať ich klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovania úrovne rizika svojho rozhodnutia. Vytvárať predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov.

Kompetencie pracovné

Žiak je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny. Chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní. Dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

4. Obsah

1 hodina týždenne, spolu 33 hodín ročne, 1. ročník OG

ÚVODNÁ VYUČOVACIA HODINA 1h

VZDELÁVACÍ BLOK: MOJA OBEC, REGIÓN, VLAST', EÚ 13h

VZDELÁVACÍ BLOK: VNÚTORNÝ A VONKAJŠÍ ŽIVOT JEDNOTLIVCA 17h

1. TC: Vnútny život jednotlivca 9h

2. TC: Vonkajší život jednotlivca 8h

PROJEKTY 2h - (ľubovoľná téma – skupinová práca)

Vzdelávací a výkonový štandard

Tematický celok: Moja obec, región, vlasť, EÚ Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Obec, v ktorej žijem	Obec, základné informácie o obci	Vie získať základné informácie o svojej obci a vie ich používať v každodennom živote.
Minulosť a súčasnosť obce.	Významné udalosti v obci v minulosti a v súčasnosti, tradície, zvyky v obci	Pozná históriu a súčasnosť obce, k ktorej žije.
Kronika, erb, vlajka mojej obce	Symboly obce, obecná kronika	Vie vysvetliť vznik a význam symbolov obce – erbu, vlajky (ak ich obec má). Vie posúdiť význam obcej kroniky pre poznanie minulosti obce a jej prepojenie so súčasnosťou.
Významné osobnosti obce	Osobnosti obce v minulosti a v súčasnosti v jednotlivých oblastiach Osobnostný a sociálny rozvoj	Pozná osobnosti svojej obce v minulosti a dnes a uvedomuje si význam pozitívnych vzorov pre svoj život.
Historické pamiatky, krásy prírody v mojej obci a v jej okolí	Pamätihodnosti, pramene histórie obce, prírodné krásy Enviromentálna výchova	Vytvára si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej histórie a prírody.
Verejný, kultúrny a spoločenský život v obci	Kultúrne aktivity, spoločenské udalosti, iná činnosť v obci	Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.
Obecná samospráva	Miestny úrad, poslanci – obecnej samosprávy, starosta, primátor	Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Pozná základné poslanie obecného zastupiteľstva. Vie, kto je starostom, primátorom v obci. Zúčastní sa zasadnutia obecného zastupiteľstva s rodičmi alebo s učiteľmi.
Budúcnosť obce, v ktorej žijem	Plán rozvoja obce, budúcnosť	Pozná výhľadové plány rozvoja

	obce Enviromentálna výchova	obce. Chce sa aktívne spolupodieľať na jej rozvoji.
Región, v ktorom žijem	Región, história, súčasnosť, budúcnosť	Vie získať informácie o histórii a súčasnosti svojho regiónu. Pozná jeho pamiatky, prírodu a osobnosti.
Moja vlasť	Minulosť, súčasnosť, osobnosti, pamiatky, príroda	Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, súčasnosti, prírody a historických pamiatok.
Štátne symboly	Štátna vlajka, znak, pečať, hymna	Pozná štátne symboly SR, chápe ich význam a vie, ako im vzdať úctu.
Európska únia	Integrácia Európy, členské štáty, jednotná európska mena	Vie si vyhľadať základné informácie o zjednocovaní Európy, o EÚ a používa ich v každodennom živote. Uvedomuje si význam členstva v EÚ pre občanov SR.
Prepájanie národnej a Európskej identity	Národné špecifiká Slovákov, Európska identita Multikultúrna výchova	Uvedomuje si nutnosť zachovania vlastných špecifik a ich prepojenie s európskou identitou. Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ.
Tematicky celok: Vnútorň a vonkajší život jednotlivca Vnútorň život jednotlivca		
Ľudská psychika	Psychika, psychický vývin, nervový systém, vývin psychiky	Pozná základy ľudskej psychiky. Uvedomuje si spätosť psychiky a nervovej sústavy (biologické faktory). Vie, že jeho psychika je vo vývine.
Psychické procesy, základné prvky psychiky	Pocit, vnem – vnímanie – pozornosť, predstava	Pozná základné prvky psychiky, vie ich rozlíšiť a uvedomuje si ich význam pre svoju duševnú činnosť.
Pamäť, myslenie	Pamäť krátkodobá, dlhodobá Myslenie – pojmy, súd, úsudok	Pozná a vie rozlíšiť krátkodobú a dlhodobú pamäť a chápe ich význam pre svoju duševnú činnosť. Vie uviesť jednoduchý príklad usudzovania a určiť pojmy, súdy a úsudok.
Ľudské city	City, emócie negatívne, pozitívne emócie	Vie rozlíšiť základné pozitívne a negatívne emócie. Chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií.
Ľudská osobnosť	Osobnosť, inteligencia, typy osobnosti Osobnostný a sociálny rozvoj	Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov každej osobnosti, ktorá vytvára ich jedinečnosť. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu, ich charakteristické znaky a vie zaradiť seba.
Schopnosti osobnosti	Ďalšie typy osobnosti, črty osobnosti, individuálne	Učí sa poznávať základné črty svojej osobnosti. Uvedomuje si

	schopnosti	svoje schopnosti na niektorý druh činnosti.
Psychológia v dennom živote človeka	Psychológia – pojem Simulácia denných životných situácií a ich riešenie s využitím vedomostí zo psychológie	Overuje si svoje schopnosti využívať vedomosti zo psychológie v dennom živote.
Učíme sa učiť sa	Myslenie, myšlienково-logické operácie, proces učenia sa	Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Vie (na jednoduchom texte) použiť analýzu a syntézu.
Metódy učenia sa	Metódy učenia sa	Vie získať informácie o základných metódach učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.
Vonkajší život jednotlivca		
Charakteristika sociálnych skupín	Sociálne (spoločenské) skupiny, typy sociálnych skupín, malé spoločenské skupiny, znaky sociálnych skupín	Pozná základné typy sociálnych skupín a vie ich rozlíšiť. Znaky sociálnych skupín vie aplikovať na skupiny, ktorých je členom.
Sociálne vzťahy v skupinách	Sociálne vzťahy, štruktúra skupiny, vodcovia skupiny Osobnostný a sociálny rozvoj	Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov v skupinách, ktorých je členom. Chápe význam vodcov pre vývoj celej skupiny.
Socializácia jednotlivca	Socializácia, jednotlivec – osobnosť	Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do rôznych spoločenských skupín.
Pozície a roly jednotlivca v skupine	Pozícia, rola	Pozná pozície a roly členov skupín, do ktorých patrí. Vie odolať tlaku niektorých jednotlivcov skupiny.
Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách	Základné metódy merania sociálnych vzťahov: pozorovanie, sociometria	Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách. Rešpektuje každého člena skupiny, bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Podporuje včleňovanie iných do skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním jej členov ako aj skupiny ako celku.
Sociálna zručnosť - komunikácia	Komunikácia – verbálna neverbálna	Ovláda a v každodennom živote používa základnú sociálnu zručnosť – komunikáciu.
Sociálna zručnosť - spolupráca	spolupráca	Uvedomuje si spätosť komunikácie a spolupráce v sociálnych skupinách. Je ochotný spolupracovať pri riešení úloh.
Sociálna zručnosť – riešenie konfliktov	Konflikt Obrana, útok kompromis	Učí sa riešiť konflikty kompromisom, správa sa tak, aby ich on sám nevyvolával.

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov daného predmetu je:

Priblížiť žiakom predmet OBN a vzbudiť ich záujem .

Oboznámiť žiakov so systémom práce a plniť ciele podľa plánu.

Dbáť, aby zadané úlohy boli primerané veku a intelektuálnej úrovni žiakov.

Teoretické poznatky aplikovať do skutočného života.

Pri riešení problémov využívať príklady z praktického života.

Do vyučovania predmetu včleniť regionálne prvky.

Učiť žiakov vidieť a chápať viaceré súvislosti a okolnosti problému, pozeráť sa na problém z viacerých uhlov pohľadu, nie jednostranne.

Viesť žiakov k slobodnému vyjadreniu vlastného názoru a správne mu popisovaniu faktov vlastnými slovami.

Objektívne hodnotenie vedomostí žiakov a ich tvorivého prístupu pri riešení rôznych situácií.

1. Metodicko – organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

Žiaci vypracujú počas školského roka 2 individuálne projekty - v tematickom celku Moja rodina projekt Zdravý životný štýl a v tem. celku Moja škola projekt Galéria osobností nášho mesta / Boli tu pred nami, ktorý možno vypracovať aj formou tímovej práce.

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

METÓDY A FORMY PRÁCE

- Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.

- Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, rolovú a situačnú metódu, brainstorming, metódy rozvíjajúce kritické myslenie, riešenie problémových úloh, diskusiu, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom, tvorbu projektov.

- Tento predmet priamo vyžaduje aj iné formy vyučovania, ako sú napr. besedy s odborníkmi, návšteva na úrade, exkurzia, výstava a podobne.

7. Učebné zdroje

Učebnica Občianska náuka pre 6. ročník základných škôl ISBN 978-80-10-01805-5

Vzdelávacie štandard s exemplifikačnými úlohami z OV pre 2. stupeň ZŠ

Hoffmanova, V.: Predchádzajme intolerancii výchovou k dodržiavaniu ľudských práv, MPC Prešov, 2005

Listina základných práv a svobod: <http://www.amnesty.cz/vychova/dokument.php?idPart=3>

Časopisy, denná tlač, internet <http://www.dolnykubin.sk/n-historia-mesta>

Deník Anny Frankové, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1991

http://ec.europa.eu/slovensko/index_sk.htm

8. Začlenenie prierezových tém

Forma klasického vyučovania v predmete slovenský jazyk a literatúra usiluje o včlenenie najmä týchto prierezových tém vo vstupe i pri výstupe : multikultúrna výchova, mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, tvorba projektu

a prezentačné zručnosti, ochrana života a zdravia, dopravná výchova, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.

9. Hodnotenie

Predmet je klasifikovaný známku. Pri hodnotení predmetu sa bude postupovať podľa Metodického pokynu č. 8/2009-R. Učiteľ prihliada na teoretické vedomosti, úroveň osvojenia si základných informácií, ako i na záujem o problematiku a najmä na schopnosti aplikovať získané vedomosti v praxi. Hodnotenie musí byť komplexné, založené na princípe individuálneho prístupu k osobnosti žiaka.

Pri hodnotení známku učiteľ prihliada na úroveň ústnych odpovedí, sledovanie domácich a zahraničných aktuálnych udalostí zo spoločenskej, politickej a športovej oblasti, úroveň vypracovania aspoň 2 projektov, týkajúcich sa tematických celkov.

Úroveň písomných odpovedí učiteľ sleduje v krátkych písomných previerkach. Do hodnotenia zaraďuje aj úspešnosť vypracovania samotestovacích dvojstránok, nachádzajúcich sa v učebnici.

Pri hodnotení písomných odpovedí využíva stupnicu:

100 – 90%.....	1
89 – 75%	2
74 – 55%	3
54 – 30%	4
29 – 0%	5

Slovné hodnotenie je realizované slovnou formou – pochvala, povzbudivé slová, atribúcia kladných vlastností a postojov.

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Poznámka
<p><i>Žiak pozná pamiatky a zaujímavé miesta v obci.</i></p> <p><i>Dokáže opísať verejný, kultúrny a spoločenský život v obci.</i></p>	<p>Moja obec, región, vlasť, EÚ Obec, v ktorej žijem Minulosť a súčasnosť obce. Kronika, erb, vlajka mojej obce</p> <p>Významné osobnosti obce</p> <p>Historické pamiatky, krásy prírody v mojej obci a v jej okolí Verejný, kultúrny a spoločenský život v obci</p> <p>Obecná samospráva</p> <p>Budúcnosť obce, v ktorej žijem Región, v ktorom žijem</p> <p>Moja vlasť Štátne symboly</p>	<p>Obec, základné informácie o obci</p> <p>Významné udalosti v obci v minulosti a v súčasnosti, tradície, zvyky v obci Kronika, erb, vlajka mojej obce</p> <p>Osobnosti obce v minulosti a v súčasnosti v jednotlivých oblastiach Pamätihodnosti, pramene histórie obce, prírodné krásy</p> <p>Kultúrne aktivity, spoločenské udalosti, iná činnosť v obci</p> <p>Miestny úrad, poslanci – obecnej samosprávy, starosta, primátor</p> <p>Plán rozvoja obce, budúcnosť obce</p> <p>Región, história, súčasnosť,</p>	<p>Vie získať základné informácie o svojej obci a vie ich používať v každodennom živote. Pozná históriu a súčasnosť obce, k ktorej žije. Vie vysvetliť vznik a význam symbolov obce – erbu, vlajky (ak ich obec má). Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a jej prepojenie so súčasnosťou. Pozná osobnosti svojej obce v minulosti a dnes a uvedomuje si význam pozitívnych vzorov pre svoj život. Vytvára si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej histórie a prírody. Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.</p> <p>Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Pozná základné poslanie obecného zastupiteľstva. Vie, kto je starostom, primátorom v obci. Zúčastní sa zasadnutia obecného zastupiteľstva s rodičmi alebo s učiteľmi. Pozná výhľadové plány rozvoja obce. Chce sa aktívne</p>	<p>Mediálna výchova(MEDV)</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj(OSR)</p> <p>Enviromentálna výchova (ENV)</p> <p>MEDV</p> <p>Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</p> <p>Multikultúrna</p>	

<p><i>Vie sa orientovať v zložení obecnej samosprávy</i></p>	<p>Európska únia</p> <p>Tematicky celok: Vnútrojný a vonkajší život jednotlivca Vnútrojný život jednotlivca Ľudská psychika</p>	<p>budúcnosť</p> <p>Minulosť, súčasnosť, osobnosti, pamiatky, príroda</p> <p>Štátna vlajka, znak, pečať, hymna</p>	<p>spolupodieľať na jej rozvoji. Vie získať informácie o histórii a súčasnosti svojho regiónu. Pozná jeho pamiatky, prírodu a osobnosti. Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznáním jej minulosti, súčasnosti, prírody a historických pamiatok. Pozná štátne symboly SR, chápe ich význam a vie, ako im vzdať úctu.</p>	<p>výchova (MULTV)</p> <p>Ochrana života a zdravia (OŽZ)</p>
<p><i>Vie vymedziť región Orava</i></p>	<p>Psychické procesy, základné prvky psychiky Pamäť, myslenie</p> <p>Ľudské city</p> <p>Ľudská osobnosť</p>	<p>Integrácia Európy, členské štáty, jednotná európska mena</p>	<p>Vie si vyhľadať základné informácie o zjednocovaní Európy, o EÚ a používa ich v každodennom živote. Uvedomuje si význam členstva v EÚ pre občanov SR.</p>	<p>Enviromentálna výchova (ENV)</p> <p>OSR</p>
<p><i>Dokáže vysvetliť pojem národnej a európskej identity</i></p>	<p>Schopnosti osobnosti</p> <p>Psychológia v dennom živote človeka</p> <p>Učíme sa učiť sa</p> <p>Metódy učenia sa</p> <p>Vonkajší život jednotlivca Charakteristika</p>	<p>Psychika, psychický vývin, nervový systém, vývin psychiky</p> <p>Pocit, vnem – vnímanie – pozornosť, predstava</p> <p>Pamäť krátkodobá, dlhodobá</p>	<p>Pozná základy ľudskej psychiky. Uvedomuje si spätosť psychiky a nervovej sústavy (biologické faktory). Vie, že jeho psychika je vo vývine.</p> <p>Pozná základné prvky psychiky, vie ich rozlíšiť a uvedomuje si ich význam pre svoju duševnú činnosť.</p>	<p>Ochrana života a zdravia (OŽZ)</p> <p>Dopravná výchova (DV)</p>

<p><i>Žiak si uvedomuje neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti.</i></p> <p><i>Rozlišuje základné emócie a chápe dôležitosť ich primeraného prežívania emócií.</i></p>	<p>sociálnych skupín Sociálne vzťahy v skupinách</p> <p>Socializácia jednotlivca Pozície a roly jednotlivca v skupine Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách</p> <p>Sociálna zručnosť – komunikácia Sociálna zručnosť - spolupráca Sociálna zručnosť – riešenie konfliktov</p>	<p>Myslenie – pojmy, súd, úsudok</p> <p>City, emócie negatívne, pozitívne emócie</p> <p>Osobnosť, inteligencia, typy osobnosti</p> <p>Ďalšie typy osobnosti, črty osobnosti, individuálne schopnosti</p> <p>Psychológia – pojem Simulácia denných životných situácií a ich riešenie s využitím vedomostí zo psychológie</p> <p>Myslenie, myšlienково-logické operácie, proces učenia sa</p> <p>Štýly učenia – učenie, pamäť, myslenie, tvorivosť, efektívnosť</p>	<p>Pozná a vie rozlíšiť krátkodobú a dlhodobú pamäť a chápe ich význam pre svoju duševnú činnosť. Vie uviesť jednoduchý príklad usudzovania a určiť pojmy, súdy a úsudok. Vie rozlíšiť základné pozitívne a negatívne emócie. Chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií. Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov každej osobnosti, ktorá vytvára ich jedinečnosť. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu, ich charakteristické znaky a vie zaradiť seba. Učí sa poznávať základné črty svojej osobnosti. Uvedomuje si svoje schopnosti na niektorý druh činnosti.</p> <p>Overuje si svoje schopnosti využívať vedomosti zo psychológie v dennom živote.</p> <p>Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Vie (na jednoduchom texte) použiť analýzu a syntézu. Vie získať informácie o základných metódach učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.</p>	<p>OŽZ</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj(OSR)</p> <p>OSR</p> <p>Tvorba projektu a prezentačných zručností (TPPZ)</p> <p>OSR</p>	
---	---	---	--	--	--

<p>Žiak rozlišuje krátkodobú a dlhodobú pamäť a uvedomuje si ich význam pre svoje vzdelávanie</p> <p>Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi</p> <p>Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov v prostredí, v ktorom vystupuje ako člen partie.</p> <p>Dokáže vypracovať projekt na danú tému, prezentovať svoju prácu pred spolužiakmi. Vie využívať prostriedky informačno-komunikačných technológií.</p>		<p>Sociálne (spoločenské) skupiny, typy sociálnych skupín, malé spoločenské skupiny, znaky sociálnych skupín Sociálne vzťahy, štruktúra skupiny, vodcovia skupiny</p> <p>Socializácia, jednotlivec – osobnosť</p> <p>Pozícia, rola</p> <p>Základné metódy merania sociálnych vzťahov: pozorovanie, Sociometria</p> <p>Komunikácia – verbálna neverbálna spolupráca</p> <p>Konflikt Obrana, útok kompromis</p>	<p>Pozná základné typy sociálnych skupín a vie ich rozlíšiť. Znaky sociálnych skupín vie aplikovať na skupiny, ktorých je členom. Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov v skupinách, ktorých je členom. Chápe význam vodcov pre vývoj celej skupiny.</p> <p>Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do rôznych spoločenských skupín. Pozná pozície a roly členov skupín, do ktorých patrí. Vie odolať tlaku niektorých jednotlivcov skupiny. Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách. Rešpektuje každého člena skupiny, bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Podporuje včleňovanie iných do skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním jej členov ako aj skupiny ako celku. Ovláda a v každodennom živote používa základnú sociálnu zručnosť – komunikáciu. Uvedomuje si spätosť komunikácie a spolupráce v sociálnych skupinách. Je ochotný spolupracovať pri riešení úloh. Učí sa riešiť konflikty kompromisom, správa sa tak, aby</p>		
---	--	---	---	--	--

<p><i>Žiak rešpektuje každého člena v skupine bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine.</i></p> <p><i>Školský rok 2010/2011</i></p>			<p>ich on sám nevyvolával.</p> <p><i>Vypracovala: Mgr. Agáta Sivčáková</i></p>		
---	--	--	---	--	--

Stupeň vzdelávania ISCED 2A
Názov predmetu: Občianska náuka

9. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti. Pomáha žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaniu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebaopoznávaniu a poznávaniu osobností druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov s činnosťou dôležitých inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle, oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií:

- sociálnych a personálnych
- spoločenských a občianskych
- iniciatívnosť a podnikavosť
- schopnosť naučiť sa učiť

Vede žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti
- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí
- orientácii v politických, právnych a ekonomických faktov tvoriacich rámec každodenného života
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraním pozitívnych vzťahov v prostredí školy a mimo školy
- podporuje vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utvára vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- vedie k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,

- uvedomovaniu si práv a povinností,
- rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraníu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaníu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraníu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaníu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívanía a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky

3. Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Kompetencie k celoživotnému učeníu sa

Rozvíjať potrebu autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja. Oboznámiť žiakov s rôznymi stratégiami učenia sa. Naučiť žiakov kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky vyšíváť. viesť žiakov k tomu, aby kriticky hodnotili svoj pokrok, prijímali spätnú väzbu a uvedomovali si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Sociálne komunikačné kompetencie

Viesť žiakov k efektívnemu využívaníu informačno-komunikačných technológií. Vedieť vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, spracovať a prezentovať jednoduchý projekt. Pri komunikácii používať adekvátne ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie. viesť žiakov k uplatňovaníu foriem takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Kompetencie riešiť problémy

Podnecovať žiakov k tvorivému mysleníu a logickému uvažovaníu. viesť žiakov pri riešení problémov k využívaníu rôznych aj inovatívnych postupov, k formulovaníu argumentov a dôkazov na obhájenie svojich výsledkov. Navrhovať rôzne riešenia, spoznávať ich klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovania úrovne rizika svojho rozhodnutia. Vytvárať predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov.

Kompetencie občianske

Vyvážene chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny. Uvedomovať si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva. Uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie. Uvedomovať si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam. Zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská. Viest' žiaka k chápaniu a rešpektovaniu kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Kompetencie sociálne a personálne

Žiak dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť ako člena skupiny. Vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami. Žiak si uvedomuje svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov. Dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch. Žiak pozná pravidlá spoločenského kontaktu.

Kompetencie pracovné

Žiak je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny. Chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní. Dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

4. Obsah

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky tematických okruhov

- **Sociálne vzťahy v spoločnosti** - poznať vývoj ľudskej spoločnosti, jej rozvrstvenie; tolerovať iných ľudí, rasy, náboženstvá a kultúrnu rozmanitosť...
- **Občiansky život ako proces formovania demokracie** - poznať korene a znaky občianskej spoločnosti, štátu; poznať podstatu demokracie a fungovania demokratickej spoločnosti; poznať orgány štátnej moci a ich funkcie; chápať podstatu charitatívnej činnosti
- **Štát a právo** - poznať svoje práva a povinnosti, oboznámiť sa so základnými ľudskými právami a slobodami, poznať dokumenty o ľudských právach a právach detí, orientovať sa v Ústave SR

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov vo vyučovaní občianskej náuky je:

- dokonalé poznanie žiakov, ich individuality, záujmov
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);
- uplatňovanie účelnej organizácie vyučovania, premysleným plánovaním a vhodnou motiváciou zabezpečiť efektivitu vyučovania
- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia, vrátane IKT
- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov
- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce
- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v s poznatkami z iných predmetov a snahu uplatniť poznatky v reálnych situáciách.

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať výučbu predmetu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení. Učiteľ je sprievodcom žiaka v jeho učení, zdrojom odborne erudovaných informácií, cenným kritikom a oponentom žiaka a nositeľom spoločensky uznaných hodnôt, s ktorými žiaka konfrontuje.

Stratégia vyučovania

Stratégie vyučovania vychádzajú z výchovno-vzdelávacích stratégií. Učiteľ svoj výklad vedie tak, aby udržiaval mysle študentov v neustálej aktivite formulovaním problémových otázok a vytvoril im priestor, aby spoločne s ním aktívne hľadali odpovede na sformulované otázky. V príme dominuje postojeová zložka edukačného procesu nad kognitívnou. Dôraz je kladený na budovanie identity žiaka, jeho identifikáciu s rodinou, mestom, regiónom a vlasťou. Tomu zodpovedá aj hodnotenie výchovnovzdelávacích výsledkov.

7. Učebné zdroje

Učebnice pre ZŠ

Odborné publikácie

Internet

Materiály prinesené žiakmi

Alternatívne učebnice

8. Začlenenie prierezových tém

Prierezová téma	Vzdelávacie stratégie
Osobný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznanie, sebaúctu, sebadôveru. • Prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život.
Enviromentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a svojmu zdraviu.
Ochrana života a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> • vnímať zdravie a život ako hodnotu
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať komplexným spôsobom projektovej metódy schopnosť získavať poznatky zo všetkých oblastí, riešenie problémov, prepájanie a uplatňovanie vedomostí do zmysluplného kontextu
Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • formovať uvedomelý a zodpovedný vzťah a správny postoj k médiám
Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • osvojovať si cez spoznávanie iných kultúr vedomie a chápanie rôznorodosti a bohatosti kultúrneho dedičstva Európy a tolerance k inakosti.

10. Hodnotenie

Hodnotenie predmetu občianska náuka sa opiera o metodické pokyny vydané Ministerstvom školstva č. 8/2009-R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl. Kritériami na klasifikáciu výsledkov v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami sú

- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, zákonitostí a vzťahov, kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti,
- schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote,
- schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,
- aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,
- výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu,
- schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy,
- kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce

Klasifikácia sa realizuje päťstupňovým hodnotením ústnych alebo písomných výstupov.

<p>Oboznámiť žiakov s občianskou spoločnosťou, štátom a základnými ľudskými právami.</p>	<p>III. PRÁVO (12 hodín)</p>	<p>Sociálne a politické napätie v spoločnosti /vojny, terorizmus.../</p> <p>Projekty</p> <p>Občan, občianstvo</p> <p>Proces formovanie občianskej spoločnosti</p> <p>Vznik štátu</p> <p>Právny štát</p> <p>Ústava Slovenskej republiky</p> <p>Kto nám vládne</p> <p>Demokracia jej vznik a vývoj</p>	<p>cirkevných organizácií. Je tolerantný voči náboženstvám iných ľudí.</p> <p>Chápe kultúru ako výsledok činnosti ľudskej spoločnosti. Chápe hodnoty jednotlivých kultúr a toleruje kultúrnu rozmanitosť. Vie prejavíť hrdosť na svoje kultúrne hodnoty.</p> <p>Pozná príčiny konfliktov medzi spoločenskými skupinami. Vie vysvetliť význam sociálnych hnutí pre jednotlivca a spoločnosť. Pozná príčiny a dôsledky vojen a terorizmu.</p> <p>Vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Pozná vznik a vývoj občianstva. Vie vymenovať znaky štátu prospešného pre občana.</p> <p>Pozná korene občianskej spoločnosti. Vie porovnať postavenie občanov v Aténskej demokracii a Rímskej republike.</p> <p>Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku štátov. Vie vysvetliť pojem štát. Vie vymenovať znaky štátu.</p> <p>Pozná korene právneho štátu v antickej spoločnosti. Vie vymenovať znaky právneho štátu. Vie v konkrétnych situáciách rozlišovať či ide o právny štát.</p> <p>Chápe význam ústavy pre riadenie štátu. Pozná obsah Ústavy SR. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Vie zdôvodniť, prečo je II. Hlava Ústavy SR pre občanov najdôležitejšia.</p> <p>Vie vysvetliť, ako a prečo vzniká štátna moc. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Vie vymenovať</p>	<p>Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mediálna výchova Osobný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	
--	---	---	--	---	--

<p>Oboznámiť žiakov s volebným právom, štátnou mocou, samosprávou, ľudskými právami.</p>		<p>Princípy demokracie</p> <p>Čo je a nie je demokracia</p> <p>Voľby, volebné právo</p> <p>Parlamentné, komunálne voľby</p> <p>Štátna správa, samospráva</p> <p>Čo sú to ľudské práva a slobody a prečo sa o nich učíme</p> <p>Základné dokumenty ľudských práv</p> <p>Patria aj deťom ľudské práva</p> <p>Niet práv bez povinností a zodpovedností</p> <p>Záujmové a občianske aktivity , činnosť mimovládnych</p>	<p>úlohy parlamentu. Vie vymenovať kto a ako vykonáva moc v štáte. Pozná základné právomoci prezidenta. Vie vymenovať úlohy parlamentu.</p> <p>Vie vysvetliť význam slova demokracia. Pozná korene demokracie. Vie vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu a uviesť príklady.</p> <p>Vie vymenovať princípy demokracie. Vie posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine.</p> <p>Vie, ako môžu občania ovplyvňovať riadenie štátu. Rozumie pojmu politická pluralita.</p> <p>Vie vysvetliť čo znamená všeobecné a rovné volebné právo. Vie vysvetliť význam slobodných volieb v demokratickej spoločnosti.</p> <p>Pozná rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Zaujíma sa o komunálne voľby v obci.</p> <p>Vie rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov. Pozná starostu svojej obce. Zaujíma sa o činnosť obecnej samosprávy.</p> <p>Vie vymenovať základné ľudské práva a slobody. Vie vyhľadávať v Ústave SR -II. Hlava jednotlivé skupiny práv. Vie zdôvodniť, prečo sa učíme o právach.</p> <p>Pozná základné dokumenty ľudských práv. Pozná inštitúcie ochraňujúce ľudské práva.</p> <p>Pozná svoje práva. Vie posúdiť situácie kedy sú práva detí porušované. Vie, na ktoré inštitúcie sa môže obrátiť pri porušovaní svojich práv</p>		
--	--	---	--	--	--

		<p>organizácií</p> <p>Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť</p> <p>Triedny, žiacky, školský a obvodný žiacky parlament</p> <p>Projekty</p>	<p>Chápe spätosť práv a povinností. Uplatňuje zodpovednosť voči právam ostatných v bežnom živote.</p> <p>Pozná najdôležitejšie mimovládne organizácie v SR. Vie rozlišovať medzi občianskymi aktivitami.</p> <p>Chápe podstatu dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti. Zaujíma sa o možnosti pomáhať ako dobrovoľník. Angažuje sa vo svojom užšom prostredí (škola, krúžky..). Organizuje pomoc tým, čo ju potrebujú.</p> <p>Pozná funkcie a právomoci obidvoch parlamentov. Zaujíma sa o ich činnosť aktívne a zapája sa do spolupráce. Pozná meno predsedu školského parlamentu.</p> <p>Pozná fungovanie obvodného žiackeho parlamentu. Vie, kto zastupuje ich školský žiacky parlament v obvodnom parlamente. Zaujíma sa o aktivity obvodného žiackeho parlamentu (vie, že sa pripravuje na aktívny občiansky život v dospelosti).</p> <p>Získava zručnosti občianskeho života.</p>		
--	--	---	--	--	--